

POLIROM
Top 10+

BARTIS

Tihna

BARTIS

ATTILA

Tihna

Traducere din limba maghiară și note
de Anamaria Pop

POLIROM

Attila Bartis, *A nyugalom*
Copyright © 2001 by Attila Bartis
All rights reserved
© 2017 by Editura POLIROM,
pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-6968-4
ISBN PDF: 978-973-46-6969-1
ISBN print: 978-973-46-6927-1

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: Christian Schad (1894-1982), *Maika*, 1992, ulei pe pânză (detaliu) ©
VISARTA, București, 2017

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

ATTILA BARTIS s-a născut în 1968, la Târgu Mureș, și este unul dintre cei mai importanți prozatori maghiari contemporani. A debutat în 1995, cu romanul *Plimbarea* (Polirom, 2008), tradus în 1999 în limba germană. În 1998 a publicat volumul de nuvele *A kéklő pára* (*Aburul albastru*), urmat în 2001 de romanul *Tihna*, care a inspirat drama *Anyám, Kleopátra* (2002; *Mama mea, Cleopátra*), și de volumul de nuvele *A Lázár apokrifek* (2005; *Apocrifele lui Lazăr*). De-a lungul carierei i-au fost decernate distincții literare importante: Premiul Déry Tibor (1997), Premiul Márai Sándor (2002) și Premiul Attila József. Attila Bartis este cunoscut și datorită pasiunii pentru arta fotografică, una dintre cele mai cunoscute expoziții ale sale fiind *Moștenirea Engelhard*. În 2010 a publicat albumul foto *A csöndet úgy* (*Liniștea așa*).

Înmormântarea fusese stabilită pentru sâmbătă, la ora unsprezece, deși aș fi dorit să mai aștept măcar câteva zile, poate ar fi sosit și Eszter, dar nu și-au asumat prelungirea congelării, nici măcar la suprapreț, femeia de la birou a invocat noile reglementări și m-a întrebat de ce n-o incinerez, e mai ieftin și mult mai practic, în felul ăsta aș putea opta pentru un termen care să convină tuturor membrilor familiei, la care i-am răspuns că nu-mi incinerez mama, atunci mai bine să fie sâmbăta, și am achitat în avans prețul unui loc pentru trei zile în camera frigorifică, mi-a dat o factură, a notat în registrul celor de la transport că șapte sute patru/cu sicriu/sâmbăta/Kerepesi, apoi mi-a pus în față niște hârtii și mi-a arătat cu pixul unde trebuie să semnez.

De altfel, când femeia de la birou îmi recomandase incinerarea, am rămas puțin descumpănit, mi-am amintit de istericele demonstrații de gimnastică ale mamei, uite, așa se ridică toți, îmi spunea, apoi, rezemându-se de spătarul scaunului Thonet aflat lângă pat, îmi arăta cum se ridică morții în cuptor, văzuse la televizor cu câteva luni în urmă un film documentar, iar de atunci, aproape în fiecare dimineață, îmi tot turuia treaba asta, în timp ce eu îi spuneam: liniștește-te, mamă, n-o să te incinerez, ai grijă să nu-ți verși ceaiul, dar peste câteva zile începea din nou, cum că incinerarea e o treabă păgână, știam că-i era teamă că morții incinerați nu vor învia,

și, la drept vorbind, îmi convenea acest lucru, pentru că-n afurisita asta de viață niciodată n-avusese de-a face cu Dumnezeu. La un moment dat încercase chiar să mă oblighe să jur că n-o să ajungă la crematoriu, că-mi interzice s-o incinerez, iar eu i-am răspuns că nu jur, har Domnului mai poate umbla, să se ducă la notariat, de acolo primește o hârtie oficială că ea nu poate fi incinerată, așa că abia atunci s-a potolit, pentru că de cînșpe ani îi era groază să iasă din casă.

Deci mi-o imaginasem pentru o secundă cum se ridică, dar deja fără să se rezeme de spătarul scaunului Thonet, apoi mi-am amintit de Eszter, că poate totuși o să vină, pentru că aș fi dorit să vadă trupul stafidit, degetele crispate cu unghiile roase pîn' la sânge în ultima noapte, cu cele șapte inele comemorative, de la inelul comemorativ primit pentru Julieta stagiunii, la cel oferit de prietenii poeziei și pînă la inelul comemorativ al Festivalului de la Moscova, de pe care se tocise de mult stratul de aur, vopsindu-i în verde sau negru degetele, în funcție de metalul din care fuseseră confecționate: aramă sau aluminiu. Aș fi vrut să-i vadă părul galben ca paiul, năclăit de atîta fixativ, pe care de la un an la altul vopseaua se întindea tot mai neuniform și prin care se putea zări deja pielea capului de culoarea cenușii, sâni din nou țepeni din cauza rigidității cadaverice, pe care odinioară, abia după o lună jumate de alăptat, își pusese sare, ca nu cumva să se scofâlcească sfîrcurile, dar cel mai mult aș fi dorit să-i vadă privirea moartă, acea privire care nu se deosebea cu nimic de cea vie, ale cărei licăriri albastre începând de sâmbătă vor lumina adâncul unui

mormânt gol care o așteaptă de cinspe ani, asta pentru că nu i-au putut închide ochii.

Nu se punea problema necrologului, n-avea nici un rost, pentru că deja de un deceniu și jumătate nu mai avea nici o cunoștință, nemaivorbind că n-am vrut ca în afară de Eszter să mai vină cineva la Cimitirul Kerepesi. De altfel, detest necrologurile, în sertarul mamei găsisem vreo treizeci. Au uitat să-i șteargă numele de pe lista de protocol, astfel că poștașul îi adusese unul până și acu' doi ani, iar ea îl citea cât era ziulica de mare – bietul Winkler, deși ce Harpagon excelent fusese, păi nu-i cumplită viața asta, că până și astfel de actori deosebiți, că nu există excepție? Oribil. Pur și simplu, oribil. Să nu uiți asta, băiete, azi Winkler, mâine, tu. Nu există pardon.

Uneori le scotea pe toate din sertar și le înșira pe masa de birou, unul lângă celălalt, de parcă și-ar fi făcut o pasiență. De cât le tot pipăise erau deja unsuroase, asemenea cărților din care ghiceau țigăncile, diferența fiind că pe astea se putea citi mult mai exact data morții, la fel, că în mod tragic și neașteptat sau că după o lungă și grea suferință. Ore întregi, în timp ce-și sorbea ceaiul de mentă, tot aranja foile cu chenar negru, le grupa în ordine cronologică, în funcție de vârsta sau tocmai după apartenența confesională.

Protestanții trăiesc în medie cu șase ani jumate mai puțin decât noi. Asta totuși nu-i întâmplător. Așa ceva nu-i deloc întâmplător, băiete, îmi spunea.

Fără îndoială că ai dreptate, mamă, dar acum trebuie să lucrez, îi spuneam, iar ea se-ntorcea în camera ei și socotea din nou cine trăiește mai mult.

În duminica precedentă plecasem în provincie să susțin o lectură. Acceptam aceste invitații nu neapărat pentru onorariul primit, cât mai ales din cauza nevoii de aer. Am făcut cumpărături, i-am pregătit mâncare, apoi am încuiat-o în casă, auzind acel cândvii chiar după ce răsucisem a doua oară cheia în broască.

Mă grăbesc, mamă, cel târziu mâine seară, supa e în frigider, nu uita s-o încălzești, iar peste noapte stinge televizorul, am repetat, dar deja ușii ferecate cu cele două zăvoare mari de protecție, peste care, pe dinăuntru, ea îi mai pune și două lanțuri de siguranță, din punctul ei de vedere nu fără motiv, la fel cum tot din punctul ei de vedere nu fără motiv ținea în casă extingtor, substanțe dezinfectante și un seif Wertheim, și tot nu fără motiv mă pune săptămâni la rând să-i deschid corespondența, asta după ce văzuse la televizor ce mai rămăsese dintr-un prim-ministru sau primar în momentul deschiderii plicurilor.

Ferfenițe, băiete, au arătat un morman de ferfenițe în jurul mesei de birou, îmi spunea și se grăbea la veceu, de parcă propriu-zis m-ar fi rugat să-i deschid corespondența numai pentru că pe ea o trecea pipi. Apoi, într-o noapte, a bătut la ușa camerei mele, s-a oprit în prag, pentru că atunci când eram acasă nu intra niciodată, și mi-a spus, știu bine, cu fumul ăsta de țigară vrei să mă omori, iar eu i-am spus că voi aerisi de-ndată, mamă, dar ea nu s-a mișcat din prag.

Care-i problema, mamă, am întrebat-o.

Știi tu bine. Să nu-mi mai citești scrisorile. Asta-i viața mea, propria mea viață, nu-ți permit, înțelegi? Iar eu i-am spus că

bine, în viitor n-am să le mai deschid, dar acum chiar că-i cazul să te culci, pentru că-i trecut de trei, iar în ultimele luni deja nu i-am mai scris scrisori.

M-am dus pe jos până la gară, comod, abia treizeci de minute, aveam nevoie de plimbare. Înainte de a merge undeva, chiar și numai până la magazin, întotdeauna făceam o plimbare bună, dădeam un tur prin Parcul Muzeului sau primprejurul imobilului, asta ca să mă pregătesc pentru propozițiile care nu se termină cu *mamă*. Sau și mai exact: trebuia să mă pregătesc nu numai pentru altfel de propoziții, dar și pentru altfel de gesturi, pentru o altfel de inspirație a aerului. Întotdeauna primele câteva minute erau un fel de pământ al nimănui, pentru că timp de cinspe ani anotimpurile au urmat unele după altele, a revărsat Dunărea și s-a făcut țândări un imperiu al rușinii între cândvii și undeaifost. Totul s-a întâmplat între cândvii și undeaifost: brokerii au întemeiat religii noi și contabilii specializați în întocmirea bilanțului au rescris Apocalipsul Sfântului Ioan, tornadele au primit numele cântărețelor, iar cutremurele, numele politicienilor, cinspe premiinobelpentrupace au ajuns la destinație și tot atâtea bătrâne au evadat cu o barcă de pe ultima insulă a leproșilor din lume. Între un singur cândvii și undeaifost au intrat în vigoare trei legi cu caracter social și și-au început activitatea trei sute de sateliți artificiali, în Asia trei limbi au fost declarate moarte, iar în Chile, din cauza surpărilor intervenite la niște mine, au dispărut trei mii de deținuți politici. De la cândvii și până la undeaifost a dat faliment cel mai apropiat magazin non-stop, un escroc a mișunat prin tot cartierul, în calitate de

încasator, vechiul poștaș a orbit din cauza alcoolului metilic adăugat în votca de contrabandă, iar toată mizerie din canalul principal a ieșit la suprafață cu puterea unui gheizer. Dar tot între aceste două întrebări, portarul imobilului și-a snopit în bătaie propria-i fiică, până când i-a murit embrionul din burtă, asta pentru că Emőke, o copilă de paispe ani, a spus că ea-l iubește sincer pe nenea profesor de sport și nu vrea să avorteze, iar tatăl ei îi aplicase prima lovitură în burtă când mama mă întrebase cândvii, iar pe când am ajuns acasă de la Eszter, mințind că am fost la un concert, Emőke suportase deja prima ei operație.

Am decis că din moment ce mi-am asumat lectura în fața publicului, voi suporta totul până la capăt, la urma urmei invitația o acceptasem de bunăvoie. Prin urmare, dacă o să-mi pună întrebări am să răspund, în definitiv omul este invitat la o bibliotecă sătească tocmai să i se pună întrebări: de ce scrie, la ce anume lucrează în prezent, dacă este mulțumit cu rezultatele obținute până acum sau a sperat mai mult? Chiar îmi notasem pe o bucată de hârtie câteva răspunsuri prefabricate, asta ca să nu-mi bat capul acolo, pentru că sunt destul de lent, răspunsurile pe care le improvizez sunt în general pline de stângăcii, de altfel s-a întâmplat deja să-mi vină să mor de rușine când am acceptat să particip la o emisiune TV transmisă în direct, în care reportera îi tot iscodea pe cei trei scriitori, iar când mi-a venit rândul și a trebuit să povestesc de ce anume scriu, mă gândeam numai la faptul că mama stă în fața televizorului, își bea ceaiul de mentă, apoi când ajung acasă mă întreabă: undeaifostbăiete. Atunci, în cadrul emisiunii

transmise-n direct spusesem că scrisul este sinuciderea lașilor, dar deja în secunda următoare mi-am și dat seama că n-ar fi trebuit să spun una ca asta, iar reportera m-a și pus repede la punct, cum că ea ar putea enumera pe loc scriitori, cât pentru un dicționar, pentru care sinuciderea a însemnat, totuși, mai degrabă frânghia sau trenul marfar, și din momentul acela a vorbit numai cu ceilalți doi confrăți, care fără îndoială au avut răspunsuri mult mai chibzuite, iar eu am stat mut treizeci de minute în lumina orbitoare a reflectorului, de parcă aș fi stat în banca măgarilor din cauza unei propoziții stupide. Iar când am ajuns acasă, mama m-a întrebat undeaifostbăiete, mă lași singură o juma' de zi, până și televizoru-i stricat, dar eu știam foarte bine că televizorul e bun, că după ce se terminase emisiunea l-a comutat pur și simplu pe un alt canal, ca să simuleze că nu văzuse nimic.

Apoi mă obișnuisem ca-n astfel de ocazii să am la mine răspunsuri prefabricate, iar de la o vreme îi rugam pe ziariști să-mi dea întrebările în scris și pierdeam două-trei nopți până când reușeam să răspund acceptabil la cele câteva de ce-uri care eventual îi interesau pe cititorii revistelor literare sau ai publicațiilor gen magazin pentru femei. Nici vorbă ca aceste răspunsuri să fi epuizat problematica, dimpotrivă, de fapt erau mult mai departe de adevăr decât un confuz nicieunuștiu sau șieuașvreasăștiu, dar cel puțin erau clare și ingenioase, astfel că nu trebuia să mă rușinez din cauza lor, ei bine, e totuna, deci am decis că mă voi strădui să corespund așteptărilor, care de altfel sunt pe deplin justificate, iar dacă după lectură o să fie sarmale și țuică, o să golesc și eu câteva pahare, n-o să simulez

că mi-e rău, cum făcusem în urmă cu o juma' de an, când am vrut să scap de cina în compania primarului din comună și a suitei acestuia, apoi simularea îmi reușise atât de bine, că eram deja de mult în cârciuma de lângă gară și tot nu mă puteam opri.

M-a dus acasă cantonierul, mi-am petrecut noaptea la ei, și de câte ori ieșea bărbatul să schimbe acul de la macaz, tot de atâtea ori femeia îmi schimba compresa de pe frunte.

— Țasta-i rapidul de la miezul nopții, spunea și mă răcorea cu prosopul înmuiat în apă de la fântână.

— Acu' ăsta-i personalu' de unu douăzeci, spunea și din nou înmuia prosopul în găleată.

La marfarul de la trei și cinșpe urlam că ți-s sărate țâțele, ștoarfo, iar femeia a izbucnit în plâns și și-a implorat soțul să urce pe bicicletă și să meargă după medic, dar bărbatul a lămurit-o că nu-i nevoie de medic, pentru că treaba asta mă privește numai pe mine și persoana la care urlasem.

M-am trezit zdrăgănitul celui de la zece patrușcinci, deja nu mai aveam nici pe dracu', cantonierul moțăia pe un scaun rezemat de pervazul ferestrei cu mușcate, chipiul de feroviar, care-i alunecase pe ceafă, îi ferea grumazul de razele soarelui de vară, iar femeia a pus în fața mea o porție de omletă cu ceapă și o cană de ceai, apoi s-a așezat la capătul celălalt al mesei și, în timp ce dezghioca niște păstăi de mazăre sau de fasole, mă privea mută cum mănânc. Minute întregi nu s-a auzit nimic altceva decât sforăitul cantonierului, ropotul ca de ploaie al boabelor de mazăre sau de fasole care cădeau în castron și zgomotul furculiței cu care atingeam strachina, de parcă doar aceste trei sunete ar exista în univers, încă de la începutul începuturilor. Iar furculița se lovea de strachină întotdeauna

când între degetele femeii se dezghioaca o nouă păstaie, astfel interpretam noi trei muzica menită să umple universul, până când începuse să țiue soneria pentru schimbatul macazului, sau îmi mâncasem omleta, sau se umpluse castronul cu boabele de mazăre sau de fasole, deja nu-mi mai amintesc, dar oricum, n-are importanță.

— Ai țigări? m-a întrebat femeia.

— O să-mi cumpăr de la vagonul-restaurant, i-am răspuns.

— N-are vagon-restaurant, mi-a spus femeia și a scos trei țigări Symphonia din buzunarul soțului ei.

— Mulțumesc, i-am spus.

— Ia și asta, mi-a spus, apoi mi-a turnat nes într-o sticlă în care fusese cândva suc de lămâie Olympos.

— Mulțumesc, i-am spus.

— Ai grijă de dumneata, mi-a spus.

— Mulțumesc, i-am spus, iar personalul de doișpe și zece mă și aducea deja înapoi la Budapesta, deși pentru o secundă reușisem să-mi imaginez că MÁV¹-ul precis mai are pe undeva, pe la vreun nod de cale ferată, o asemenea cameră-bucătărie de serviciu, la fel și o grădină de serviciu.

Iar când am ajuns acasă, mama n-a fost dispusă să mă salute, asta pentru că întârzasem o juma' de zi. Stătea în camera ei, în fața televizorului cu ecranul plin de purici, învârtea zgomotos lingurița în cana cu ceaiul de mentă, și-a înghițit picăturile de valeriană, apoi și-a aranjat capotul din mătase în fața oglinzii furate din cabina ei de odinioară, în antreu a mai zdrăngănit câteva minute lanțurile de siguranță, abia după aceea s-a oprit în fața ușii de la camera mea. I-am ascultat minute-n șir respirația gâfâită, i-am simțit transpirația mirosind a migdale și știam că-și pregătește textul, așa că mi-

am pus și eu jos stiloul și mi-am conceput răspunsurile, devenise deja pentru amândoi o obișnuință, iar în final a bătut la ușă.

Undeaifostbăiete, a întrebat, cu toate că știa exact unde fusesem.

Am avut o lectură în provincie, mamă.

Îți interzic să citești mizeriile astea.

De ce sunt mizerii, mamă?

Știi tu foarte bine. Să nu mai scrii despre mine necrologuri.

Astea-n nuvele, mamă.

E dezgustător tot ce scrii. Mizerie. O mizerie rușinoasă. Totul este doar produsul fanteziei tale de avorton.

Posibil, mamă. Probabil că ai dreptate, dar acum culcă-te, pentru că-i trecut de trei, i-am spus, și într-adevăr, din punctul ei de vedere avea dreptate, pentru că până și majoritatea cunoștințelor mele credea că mama-i moartă de ani de zile. Iedera criticilor pline de gratitudine acoperise monumentul ridicat pentru ea, amante incolore, de-o noapte, se interesau discret de soarta ei, dar eu, în loc de răspuns, mă îmbrăcam și întrebam unde este cea mai apropiată stație de autobuz, n-ar fi avut nici un rost ca între două coituri să povestesc că mama este bine mersi, doar că de ani de zile n-a mai ieșit nici măcar pe coridor.

Numai dus, i-am precizat casieriței de la Gara Keleti, pentru că voia să-mi dea tur-retur, iar eu nu-mi cumpăram niciodată biletul de întoarcere. Pe deasupra mă uitasem greșit în mersul trenurilor, a reieșit că nu am tren direct, că trebuie să schimb undeva într-o gară din mijlocul pusteii, pentru o secundă m-am

și gândit să le telefonez sau să le trimit o telegramă, să invoc o îmbolnăvire subită și să renunț la lectură, în ce mă privește, cele patruzeci de minute de așteptare în pusta ungară echivalează cu patruzeci de zile. Îmi place mai mult până și cel mai arid deșert stâncos decât grâнарul Europei. De fapt urăsc lanurile de grâu care se unduiesc, deși n-am nici un motiv special, pur și simplu asta este. Sunt unii care detestă zona montană, alții, marea, iar eu, șesul, asta-i tot. Deci am aflat că n-am tren direct, că trebuie să schimb, aș fi renunțat cu dragă inimă la călătorie, dar mi-am amintit de urletele mizerabile din noaptea trecută, așa că-n final i-am spus femeii că totuși doresc biletul, consolându-mă că, de fapt, cele patruzeci de minute sunt bine-venite, cel puțin o să am timp să revăd textul pe care-l voi citi seara. Apoi mi-am amintit că la vremea respectivă tot de la linia asta pornise Judit spre Belgrad, la fel, că tocmai în zilele astea s-au împlinit cînșpe ani de atunci. Că exact de cînșpe ani cumpăr pentru mama vitamine și picături de valeriană de la farmacie, de la drogherie rujuri, oă pentru unghii și vopsele pentru păr, că de cînșpe ani stă în lumina cenușie a televizorului sau în fața oglinzii pătate. Dacă stau să mă gândesc bine, e moartă deja de ani de zile. Un cadavru banal care-și anihilează duhoarea cu ceai de mentă, iar cu fond de ten își vopsește pielea într-o culoare umană. Un cadavru care face pasiențe cu necrologuri provenind din timpuri străvechi. Un cadavru care adunase colecția pe cînșpe ani din Programul de Radio și Televiziune, Informații Farmaceutice și Știință și Tehnică. Care depozitase în camera servitorilor teancuri jalnice de hârtie, sticlute gen vorfibunelaceva, alături de cutii goale de bomboane fine, pentru că păcat de ele sunt atât de frumoase. Pentru că așa trăia: aduna tot

felul de boarfe și corespunda cu soră-mea mai mare, fără să-și dea seama că, de fapt, corespundează cu mine. Că, probabil, nici măcar grafologii n-ar putea deosebi scrisul meu cu mâna stângă de literele cumplit de ascuțite scrise cu dreapta de către soră-mea. Și că scrisorile erau expediate din Antwerpen, Bombay sau New York de către cunoștințele mele, pe care le-am mințit că fac colecție de plicuri care au ștampile poștale din străinătate.

Ultima ilustrată expediată într-adevăr de Judit ajunsese la destinație în urmă cu cînșpe ani: Stimată Mamă, dacă vrei să mă mai vedeți, să nu vă închidă ochii – scrisese din Caracas, iar începând de atunci soseau doar transferurile bancare de la o bancă din Zürich, în ziua a șaptea a fiecărei luni, cu o exactitate demnă de un ceasornic elvețian și cu discreția secretului bancar specific băncilor elvețiene, pentru că până și celei mai ticăloase mame i se cuvine o rentă lunară de cinci sute de franci. După ilustrata din Caracas, scrisorile le scriam deja eu, cu mâna stângă, având grijă să nu conțină nici cuvinte de iertare, nici reproșuri, voiam să fie, pur și simplu, doar niște semne de viață pe care o fică înmormântată de vie le trimite unei mame care se înmormântase de vie. Stimată Mamă, în luna asta o să am trei concerte la Stockholm, o să-ți scriu din nou în jurul Crăciunului, transmit salutări fratelui meu și, evident, și ție – scria mâna mea stângă, pentru că a doua zi o cunoștință urma să plece tocmai la Stockholm, în timp ce dreapta făcea ferfeniță chiștocul în scrumieră.

La câteva săptămâni după înmormântarea mizerabilă a surorii mele, devenise deja clar că mama nu din cauza migrenei nu iese din casă și că de acum încolo n-o să mai iasă niciodată. Că de acum încolo o să trăiască într-o criptă de optzeci și doi de metri pătrați, orientată spre nord, mobilată cu decoruri furate de la teatru, unde fotoliul îi aparținuse lui Lady Macbeth, patul, Laurei Lenbach, iar comoda, Annei Karenina. Unde până și capacul veceului e dintr-un spectacol ratat, iar la capătul lanțului atârnă ciucurele aurit de la șnurul cortinei. Atunci îmi venise ideea că poate câteva scrisori o vor ajuta, numai la un singur lucru nu m-am gândit: că mama o să răspundă la ele. Că o să corespundeze cu fiica ei declarată moartă și înmormântată într-un mod rușinos. Nici măcar nu-mi trecuse prin cap așa ceva, pentru că pur și simplu nu era logic, iar pe vremea respectivă încă mai credeam în logică, pe care o consideram asemenea unui câine care-i însoțește pe orbi sau mai degrabă un scaun cu roțile bine întreținut și care nu te lasă niciodată în pană. Aș fi jurat că toate faptele noastre conțin logică, ba mai mult, am și desenat lanțul cauză-efect al vieții noastre de până atunci: ce a urmat după o anumită propoziție, ce a premers un anumit gest, pentru că aveam o încredere oarbă în asemenea chestii. Îmi desenam imaginile și-mi scriam însemnările, ținând seama de tot ce se întâmplase de la emigrarea surorii mele și până la ultima ilustrată expediată din Caracas. Începând cu faptul că la nouășpe ani părăsise doar cu o vioară de maestru sub braț hotelul din Belgrad, apoi după două zile continentul și până când mama o declarase moartă, organizând înmormântarea fiicei sale la capătul Cimitirului Kerepesi, la mormintele pentru copii, năpădite de iederă.

Apoi, la un moment dat, n-am mai fost în stare să scriu că voi susține un concert la Domul din Köln, și nu pentru că n-aș fi avut un concert la Domul din Köln, ci pentru că după a treia sau a patra scrisoare mama se hotărâse să-i răspundă lui Judit.

Te rog să pui asta la poștă, băiete, mi-a spus.

Desigur, mamă, oricum am drum pe acolo, i-am spus și mi-a înghețat sângele în vene, iar începând de atunci răspunsurile ei zăceau în plicuri nedesfăcute în sertarul mesei mele de scris, pentru că n-avea nici un rost să pun la poștă niște plicuri adresate unor hoteluri care nuexistănicăieri, unor săli de concerte care nuauexistatniciodată. Și știam că n-am voie să citesc aceste scrisori, s-ar fi putut întâmpla să conțină unele lucruri pe care n-aș fi fost în stare să le trec sub tăcere, iar în cazul ăsta ar fi aflat că de luni de zile corespundează nu cu fiica ei înmormântată de vie, ci cu mine.

O dată, în drum spre magazinul alimentar am aruncat în tomberonul de gunoi plicurile adresate pentru Paris, Veneția și Cairo, eram deja la colțul clădirii când din spate, dinspre Parcul Muzeului, am auzit pufăitul mașinii salubrității și am alergat înapoi să scot plicurile din gunoiul menajer.

— Încă nu, i-am strigat bărbatului în halat fosforescent, care tocmai se pregătea să fixeze tomberonul pe brațul hidraulic al camionului. Nu fusese surprins în mod deosebit, probabil se întâmplă des ca diverse persoane să smulgă din gura mașinii de compostat ceea ce cu câteva minute înainte aruncaseră la gunoi.

— Le-ai găsit toate? m-a întrebat după ce am scos plicurile pline cu zaț de cafea.

— Da, pe toate, i-am spus, și abia atunci mi-am dat seama că nu sunt în stare nu numai să citesc răspunsurile mamei, dar nici măcar să le arunc la gunoi, la fel, știam că trebuie să mă opresc, n-avea nici un rost să continui: în zadar scrie Judit aproape lunar, mama nu deschide nici măcar obloanele de la ferestre.

Apoi, peste câteva zile, o cunoștință de-a mea avea un drum la Köln, dar mi-a fost imposibil să scriu că Stimată Mamă, voi susține un concert la Domul din Köln, prin urmare, deja de atunci aș fi vrut să termin cu nenorocita asta de minciună, dar într-o noapte a dat buzna în camera mea, avea părul răvășit, buzele mușcate pân' la sânge și urla ca din gură de șarpe să nu îndrăznesc să-i fur corespondența. Urla să-i dau înapoi în secunda aceea scrisorile primite de la fiica ei, iar eu i-am spus: liniștește-te, mamă, probabil că Judit are concert la Sydney sau undeva în Noua Caledonie, de acolo poșta ajunge mult mai greu până aici. Apoi, peste o săptămână jumate, soră-mea i-a scris din Istambul, pentru că-n ultima vreme familia Pintér de la parter, apartamentul doi, mergeau la Istambul, nu la Varșovia, după haine de piele.

Da, probabil c-ar fi fost mai bine să nu fi comandat de la familia Pintér o nenorocită de haină de piele, asta numai ca să-i pot ruga să expedieze o scrisoare, ci să fi terminat cu toată povestea asta, dar n-am fost în stare de așa ceva. Ba mai mult, de fapt îi eram recunoscător mamei că are pretenția la scrisorile de la Judit. Aproape că așteptam poștașul cu aceeași nerăbdare cu care-l aștepta și ea, devenise deja o obișnuință ca

eu să deschid plicul, apoi să citim împreună, în bucătărie, cele câteva rânduri.

Stimată Mamă, în săptămâna asta voi avea trei concerte la Tel Aviv, iar de acolo plec la Damasc, transmit salutări fratelui meu, scria Judit, pentru că habar n-am avut că nenorociții ăia semnaseră doar un armistițiu, ceea ce, într-un mod ciudat, nu excludea războiul. Că turiștii erau obligați să opteze: fie Israel, fie Siria. Inclusiv familia Brenner aflase acest lucru doar la Ambasada Siriei, de unde consulul i-a scos în șuturi când a văzut în pașapoartele lor viza israeliană. Dar cele două plicuri erau deja la ei și, crezând că o să mă bucur pentru două ștampile israeliene, scrisoarea lui Judit din Damasc au expediat-o, de fapt, din Haifa, noroc că mama nu observase, pentru că nu prea făcea diferență între alfabetul ebraic și cel arab. Deci, nu observase nimic, astfel că a scos harta lumii, pe care o primise de la mine, și am ajutat-o să caute Damascul, iar ea a desenat cu o cariocă neagră un „x” în dreptul orașului. Pe vremea aceea harta era deja plină de „x”-uri și date calendaristice, arăta ca un joc de societate, ceva în genul Capitaly, numai că aici nu era vorba de apartamente de bloc, ci de săli de concerte și hoteluri de lux, nu de transportul interzonal, ci de Lufthansa sau KLM, și nu foloseam zaruri, ci așteptam poștașul. Prin urmare, sorămea în felul ăsta cutreierase lumea, pe o hartă întinsă pe masa din bucătărie, asemenea unui pion din material plastic pe care mama îl muta acolo unde-i spuneam eu. Ani la rând m-am tot gândit că, la un moment dat, va trebui pus un „x” și în dreptul Budapestei, acest lucru însemnând sfârșitul acestui joc, pentru că așa ar fi fost logic, dar a reieșit că și de data asta îmi greșisem socotelile.

La Karcag am intrat în sala de așteptare a gării. La urma urmei îmi plac florile artificiale legate cu sfoară de țevile caloriferelor, fâșiile de hârtie lipicioase pentru muște, care atârnă de tuburile de neon, ceasornicul de mărimea unui lighean care arată ora exactă, la fel și mirosul sandviciurilor cu pate de ficat, al țuicii de casă și al transpirației, pe care femeile de serviciu nu-l pot stârpi din aceste imense încăperi, nici măcar cu spray-uri cu aromă de mere verzi. În capătul celălalt al sălii de așteptare stătea o țărancă tânără, o vreme am privit-o cu atenție. Într-o sacoșă dintr-un vinilin galben-neon, pe care o ținea între picioarele-i crăcănate, piuiau niște pui de o zi, iar în brațe avea un sugar pe care încerca să-l liniștească, dar fără succes, pentru că pruncul nu contenea să urle. În final tot a primit ce dorise: de sub bluză, mama și-a scos unul dintre sâni, iar sugarul s-a lipit de el de parcă ar fi fost o lipitoare. În plescăitul lui lacom nu era nimic care să se poată numi inocență copilărească, dar de-ndată ce a început să înghită laptele de mamă, au tăcut și puii de o zi înghesuiți în sacoșa de voiaj.

Apoi a venit un camion cu prelată și s-a oprit în fața intrării. Șoferul nici măcar n-a oprit motorul, a așteptat până când toți cei cinșpe bărbați au coborât în grabă de pe platformă, apoi a apăsat pe accelerație și a plecat. Nici măcar un la revedere, drum bun, deloc așa ceva, de parcă la volanul camionului ar fi fost un robot. Bărbații au intrat în sala de așteptare și s-au așezat unul lângă celălalt. Toți purtau tricouri și pantaloni la fel, ceva de genul cum poartă soldații când sunt duși la muncă. Deși nu erau soldați unguri, se vedea clar pe ei că nici măcar bună ziua n-ar fi înțeles ce înseamnă. De altfel, în ce mă privește, nu

găsesc deloc scandalos că de obicei specificul neamului se vede pe mutrele noastre, la fel cum se vede câte un grup de bătrâne guralive așezate în fața porților. Că uneori poți afla într-o secundă ce a fost la masa de prânz: spaghetti sau supă de gulaș. Pe lângă haosul creat la Babel, treaba asta de-a specificitatea face parte dintre acele puține idei ale lui Dumnezeu care-mi plac în mod deosebit. Deci și pe chipul celor cînșpe bărbați se vedea clar apartenența la neamul lor, nu cel al ungurilor. N-au scos nici un cuvânt, priveau doar prin perdelele murdărite de muște, se uitau cu amărăciune, cu niște ochi apoși, la șinele de cale ferată. În mâinile fiecăruia era aceeași pungă de plastic cu numele aceluiasi magazin unguresc, în pungi, aceleași sandviciuri și aceleași pașapoarte, iar când sugarul a început iar să urle, toți cei cînșpe au tresărit a slăbiciune, deși se vedea clar că până și cel mai pricăjit dintre ei ar fi fost în stare oricând să care în spinare pe puțin doi saci de ciment.

Apoi a intrat cineva de la poliția gării spunând că ar dori să vadă biletele domnilor, pentru că-n sala de așteptare pot să intre doar persoanele care au bilete valabile de călătorie, dar cei cînșpe bărbați n-au înțeles ce anume dorește.

— Bileta. Dacă nu-i bileta, puteți ieși, afară e soare, le-a spus cel de la poliția gării în timp ce le arăta ușa.

— Oradea, i-a răspuns unul dintre ei, apoi toți cînșpe și-au scos în același timp biletele de călătorie din pungile de plastic cu numele aceluiasi magazin unguresc.

— Nagyvárad se numește, în pizda mamei voastre de bădărani, a precizat zâmbind cel de la poliția gării, aprobând din cap că dacă au bilete, atunci totul e-n regulă.

— Ce rost a avut asta? l-am întrebat pe cel de la poliția gării, deși mai degrabă aș fi avut chef să-l dau cu capul de pereți până

ar fi căzut tencuiala, numai că pe parcursul anilor învățăm să ne catalogăm lașitatea drept răbdare.

— Nici măcar nu înțeleg, mi-a spus hlizindu-se.

— Dar eu înțeleg, i-am spus.

— Dumitale nu ți-a cerut nimeni biletul, mi-a spus îndreptându-se spre ușă, iar eu am rămas să mă consolez cu faptul că am să scriu despre cele întâmplare, pentru că atunci când n-avem curajul să lovim, avem tendința să considerăm că scrisul este un fel de bici sau vână de bou.

Peste câteva minute a sosit internaționalul dinspre Budapesta și bărbații au urcat în tren. Nu în același vagon, ci s-au risipit, doi în primul vagon, cinci în ultimul, care-ncotro, pentru că un grup compact de cînșpe muncitori care lucrează la negru e deja neobrazare, treaba asta îl scoate din sărite până și pe cel mai indulgent vameș, astfel că de la Oradea nu se vor mai întoarce în pusta ungară în seara aceleiași zile cu rapidul Corona și cu o nouă viză turistică valabilă pentru încă o lună. Riscă să fie expulzați pentru doi ani din grănarul Europei, iar în locul muncii sezoniere de toamnă o să le rămână insolația Bărăganului, în locul celor cincizeci de forinți pe zi și două mese calde, mămăliga rece din ziua precedentă, drept specificitate a neamului.

Mai aveam vreo douăj' de minute până la sosirea trenului, așa că mi-am scos manuscrisul ca să șterg de pe el lichidul amniotic, dar n-am avut mult de lucru; două-trei virgule, înlocuirea câtorva cuvinte, cam așa ceva. De fapt, era vorba despre o poveste destul de simplă a unui preot de țară cu numele de Albert Mohos, care ani la rând își îndeplinise cu

devotament misiunea, apoi la o slujbă ținută într-o Vinerea Mare și-a exterminat toți enoriașii cu ostie sfințită în care amestecase șoricioaică.

Devenise deja o obișnuință ca în timp ce amfitrionul – de cele mai multe ori profesorul de literatură maghiară, sau bibliotecarul, sau directorul de cămin cultural – mă prezintă în câteva cuvinte, eu examinam auditoriul și-mi alegeam omul căruia îi voi citi, în ochii căruia mă voi uita din când în când și care n-o să-mi pună întrebări. Adică un om care n-o să aplaude, pentru că simte că asta nu-i treaba lui. Și de data asta, de cum ne-am așezat pe podium, mi-am ales o femeie în jur de patruzeci de ani care stătea în rândul trei, mai spre margine, dar deja după primele propoziții am simțit c-o deranjează că uneori mă uit la ea, că, de fapt, ea este cea căreia îi citesc, astfel că pe când ajunsesem pe la mijlocul nuvelei s-a și ridicat și a ieșit din sală. Nici măcar atâta bun-simț n-a avut să nu-și trântască scaunul. Începând din clipa aceea stăteam pe podium de parcă aș fi stat în fața unui complet de judecată, dar am terminat de citit nuvela, apoi m-am străduit să răspund cuviincios la întrebări de genul: de ce scriu, ce planuri am, dacă sunt mulțumit cu rezultatele obținute până acum sau am sperat mai mult? Numai că nu prea mi-am amintit răspunsurile pe care le pregătisem inițial, astfel c-am fost nevoit să beau o cană plină cu apă ca să câștig timp. Noroc că-n asemenea ocazii întotdeauna pe masă este o cană plină cu apă. Apoi un bărbat mai în vârstă m-a întrebat de ce mi-am ales tocmai un preot drept personaj principal al nuvelei, dacă sunt cumva supărat pe biserică, iar dacă da, de ce anume, pentru că după părerea lui

biserica are un rol foarte important în lumea de azi, o lume alienată. Și din nou a trebuit să beau un pahar cu apă, pentru o astfel de întrebare chiar că nu fusesem deloc pregătit. Nici măcar nu-mi trecuse prin cap că preotul Albert Mohos ar fi avut vreo legătură cu biserica.

Nu sunt supărat pe biserică, am spus. Nici eu nu știu de ce am optat ca personajul principal al nuvelei să fie tocmai un preot, am spus. Poate pentru că dacă ar fi fost vorba despre un secretar de partid, povestea asta n-ar fi avut nici un rost, am spus. De la un secretar de partid ne putem aștepta ca la ședința de partid să-i otrăvească pe membrii de partid, am spus, apoi, spre norocul meu, bibliotecarul mi-a sărit în ajutor:

De fapt, povestea asta este un simbol, nenea Anti, numai că-i scrisă foarte bine, de parcă ar fi ruptă din viață, a spus, apoi mi-a mulțumit repede că am acceptat invitația și mi-a dorit spor la treabă, precum și multe succese.

După terminarea lecturii a venit la mine părintele paroh din localitate, un bărbat în jur de cincizeci de ani, genul de preot militar, care dacă-i cazul se plimbă printre tranșee de parcă nu s-ar întâmpla nimic altceva decât s-ar prăvăli cerul din cauza tunetelor și care, datorită bunăvoinței infinite a Domnului, e nimerit de gloanțe doar după ce-și termină misiunea.

— Am un vin pentru liturghie care-i destul de bun, asta dacă îndrăznești să-l guști, mi-a spus prinzându-mă de braț, având astfel motiv să refuz invitația directorului de școală, căruia probabil că la ședința comisiei culturale i-au trasat drept sarcină de serviciu să-mi ofere o cină și care acum era vizibil mai liniștit pentru că nu trebuia să-i povestească unui străin

despre greutatea existente în sistemul de învățământ și despre școala din localitate care reprezenta, în ciuda acestor greutăți, un adevărat exemplu, despre concursurile de recitări organizate în fiecare an, despre excursiile de studii și despre sărbătorirea succeselor repurtate anul acesta de echipa de dansuri populare. Și pentru că-l scutisem să manifeste interes față de greutățile apărute în rețeaua editorială, oricum, are și așa destule necazuri, abia cu două zile în urmă îi lepădase vaca, și colac peste pupăză, în cadrul programului cultural îi mai pun în cârcă de două ori pe an câte un scriitor, care în cel mai bun caz îi vomită în baie și-i molestează fata de șaispe ani, iar în cel mai rău caz e mut, asemenea unui mormânt, folosește furculița și cuțitul când mănâncă pulpele de pui, așa că întreaga familie trebuie să mănânce cu furculița și cuțitul, și el e cel care trebuie să vorbească, el trebuie să alunge îngerii, în sacramentul lor de programe culturale, măcar de n-ar fi atât de evident că de fapt toți, atât cei care vomită, cât și cei care tac mîlc, sunt niște nenorociți la pătrat, niște sugari umflați cu pompa ca să arate maturi, care ar fi fericiți să atârne chiar și la vârsta asta de țâțele mamelor, ca și ăsta de acum, cu ostia lui sfințită în care un popă amestecase șoricioaică. Dar la tăiatul porcului ai azvârli vasul pentru sânge, domnule scriitor, chiar așa, ar zbura vasul ăla de parcă ar fi un măr viermănos. Greșești, domnule director de școală, tocmai acum îl înșfac de-adevăratelea, cu ambele mâini.

— Mulțumesc, domnule director, dar tocmai acum m-a invitat părintele paroh la un pahar de vin pentru liturghie.

— Vai, ce rău îmi pare, domnule scriitor, când mă gândesc cât de bine am fi povestit.

— Și mie îmi pare rău, domnule director, dar sper să mă înțelegeți că acum sunt mult mai curios de părerea părintelui Lázár.

— E cât se poate de firesc, domnule scriitor, prin urmare îmi pare bine că am avut ocazia să vă cunosc și personal, prin urmare, permiteți-mi ca în numele întregii comune să vă mulțumesc pentru această întâlnire, o adevărată revelație de neuitat, mi-a spus directorul, apoi preotul mi-a strâns și mai tare brațul și m-a târât după el de parcă aș fi fost un deținut, iar eu nu m-am opus, deși mi-e silă când mă atinge un bărbat.

Din partea unui bărbat, singura treabă pe care o suport e strângerea de mână, dar și-n cazul ăsta prefer ca brațul să fie cât mai întins. Acum însă simțeam că-n tot satul ăsta nenorocit, părintele paroh, care avea la el o lanternă, e singurul om care nu s-a indignat auzind povestea ticăloasei fapte săvârșite de preotul Albert Mohos. E singurul om în compania căruia probabil că voi putea rezista până mâine, chiar și fără să fiu nevoit să simulez. Apoi, valea de aici, cât mai repede, mă gândeam. Cu primul tren să ajung înapoi la Eszter, mă gândeam, iar acest lucru mă liniștea oarecum, astfel că l-am lăsat pe preotul paroh să mă țină de braț și să mă conducă prin satul întunecos, orbecăind prin niște grădini lăsate-n paragină, pe lângă niște cotețe de găini și grajduri de vaci, pentru că pe acolo drumul era mai scurt. Mă trăgea după el sau mă împingea înainte, în funcție de lumina lanternei care se pierdea într-o groapă sau tocmai strălucea deasupra unei băltoace.

— O să caut pentru dumneata un pulover, într-unul din sacii cu ajutoare, mi-a spus, pentru că sacoul meu era leoarcă de la

ploaia care nu voia să înceteze, iar eu i-am mulțumit precizând că nu e cazul, o să-și facă efectul vinul pentru liturghie.

Probabil că am ocolit o curbă mare și inutilă, pentru că trecând pârâul am ajuns din nou pe drumul principal, după care ne-am oprit în fața unui conac plin cu pete de igrasie. Lumina gălbuie a lanternei a trecut încet peste fațada clădirii, iar la etaj cioburile de sticlă de la ferestrele distruse străluceau, rând pe rând, asemenea unor dinți de rechin. În final, fasciculul luminos s-a odihnit pe blazonul din piatră sfărâmată de deasupra porții, pe pelicanul care-și hrănește puii cu propriul sânge.

— Îți convine? m-a întrebat, în timp ce căuta cheile de la poartă.

— Da, am spus.

A fost singurul cuvânt care mi-a trecut prin cap, deși odinioară cuibul, acum năpădit de mușchi, fusese blazonul familiei noastre, asta până când a mai fost la modă așa ceva. Mai exact, când pe blazoanele mai acătării păsările phoenix încă mai erau în flăcări, când urșii bruni încă-și mai arătau colții și leii înaripați încă mai urlau cu putere, deci când încă mai trăia și prospera din plin întreaga faună a heraldicii, sângele cu care pasărea noastră își hrănea puii se transformase deja de mult în apă. Astfel că la șaptespe ani, mama a putut urca nestingherită pe scenă în rolul Julietei, iar eu tot nestingherit puteam să admir varianta lui Günther Wagner a cuibului de pe capacul stiloului meu, marca Pelikan.

Timp de vreo zece ani mergeam săptămânal la un anticar, hotărâsem să fac rost de blazonul străvechi, pe care voiam să-l

ofer mamei, drept cadou de Crăciun. Deși cu domnul Rosenberg ne salutăm deja cu shalom, încă nu putea să-mi ofere altceva mai bun decât un stilou, eu însă aș fi dorit ceva pergament, dar chiar și-n cel mai rău caz mă gândeam la copia fidelă a unei acvaforte decupată cu grijă dintr-o carte veche. Pe de altă parte, n-aș fi vrut să-i dau mamei un stilou în mână. Iar eu oricum aveam Montblanc-ul. Pentru nimic în lume n-aș schimba fulgul de nea din bachelită pe un pelican care croncăne într-un cuib, mă gândeam. Iar când ajunsesem deja să cunosc schița lagărului de la Dachau la fel de bine cum îmi cunoșteam propria palmă, când învățasem deja numele fiecărui kapo, când găseam deja chiar și cu ochii închiși căldarea cu supă, când deja și-n vis, ei bine, atunci m-a străfulgerat subit gândul că și azi venisem din nou aici pentru că încă n-am reușit să mă decid: Montblanc sau Pelikan, astfel că i-am spus bătrânului Rosenberg să-l vândă liniștit unui colecționar de stilouri, pentru că eu n-am nevoie de el, dar el mi-a spus: nu te prosti, renunță la sentimentalisme, în felul ăsta ai putea mânca supă de sfeclă furajeră până la sfârșitul vieții. Crede-mă, dumneata ai mai mare nevoie de condeiul ăsta decât de o sută de atestate nobiliare scrise pe piele de câine. O să-l duci frumos acasă, îl speli și-l umpli cu cerneală made by democrație populară, pentru că eu n-am cerneală. Iar eu l-am ținut o noapte întreagă în apă caldută, asta ca să-i funcționeze din nou pompa, și funcționa deja de câteva săptămâni, dar încă tot nu știam ce să fac cu el. Apoi o cunoștință de-a mea tocmai pleca la Bruxelles, iar începând de atunci cu stiloul ăsta scrisesem toate scrisorile surorii mele destinate mamei.

— Ai mai fost pe aici? m-a întrebat părintele paroh.

— Nu. Dar o să mă străduiesc să mă simt ca și acasă, i-am spus.

— Ultima dată a fost repartizat gărzilor muncitorești, mi-a spus.

— L-au distrus destul de bine, i-am spus.

— În spate, în livada cu meri, făceau exerciții de tragere. La început aveau drept țintă doar un panou, apoi a intrat și hingherul în gașcă, așa că au apărut și câinii vagabonzi. Firește, așa ceva pare doar o bazaconie copilărească față de faptul că un preot își extermină enoriașii cu ostie sfințită.

— Părinte, am sperat să lipsească din dumneata ofensa clericală, nu neg treaba asta, i-am spus.

— Vezi-ți de treabă, de foarte mult timp nu mai știu ce-nseamnă ofensă clericală. Ce crezi, de ce m-au izgonit dintr-o biserică de încoronare tocmai aici, într-un loc uitat de Dumnezeu? Din punctul dumitale de vedere eu sunt un preot deosebit de bun.

I-am ținut lanterna până când a băgat cheia în broască, apoi am intrat în bucătăria care inițial fusese o sală de sport, iar gazda a aprins lumina.

— Din păcate, spalierul l-au dus cu ei, dar trambulinele și caprele de gimnastică sunt în pod.

— De afară omul se așteaptă oarecum la altceva.

— Dorești supă cremă de țelină sau cu găluște de ficat?

— Supă cremă de țelină.

— Eventual pot să fac și omletă.

— Lasă, i-am spus. Ți-a fugit bucătăreasa?

— Să spunem mai degrabă că nevasta. E adevărat, n-am fost căsătoriți în fața lui Dumnezeu, dar cuvântul nevastă e mai

potrivit.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic deosebit. Eu predam geografia, ea fizica, apoi a venit la școală un profesor nou de sport. Dar cred că prin asta n-am să îmbogățesc seria zguduitoarelor povești de dragoste. Noroc că n-avem copii.

— Totuși, drumul de la un divorț până la viața clericală nu-i tocmai lipsit de greutate.

— Eu am avut noroc. Aș putea spune chiar un soi de revelație divină. În biblioteca școlii mi-am pus întâmplător mâna alături, astfel că-n loc de Măgarul de aur al lui Apuleius am luat de pe raft *Confesiunile Sfântului Augustin*.

— Asta nici nu-i puțin pentru o revelație divină.

— Poate-i chiar prea mult pentru un începător. Inițial, probabil că făcusem exces de zel, pentru că foarte repede m-au sfătuit să-mi iau rămas-bun de la învățământ. Apoi m-am potolit și la treizeci de ani m-am înscris la teologie. În mare cam atât.

— Și ce ai luat de pe raft când te-au izgonit în locul ăsta uitat de Dumnezeu?

— Tot *Confesiunile Sfântului Augustin*.

Până când pe reșoul cu gaz s-a încălzit apa pentru supă cremă de țelină, noi am ieșit după lemne și am făcut focul în camera de oaspeți, mai exact, în camera cu colecția de arme, dar și mai exact, în fumoarul unuia dintre conții Weér de odinioară, care după socotelile mele ar fi fost unchiul meu străbun sau stră-străbun, dar chiar și-n cel mai rău caz, al nu știu câtelea văr al acestui unchi stră-străbun. Cu toate că nu

prea aveam pe ce-mi baza socotelile, pentru că pe măsură ce se micșora familia, pe măsură ce se împuținau iugărele² din cadastru și împreună cu ele numărul argaților, pe măsură ce pulpa de batal mâncată pe jumătate devenea târțiță de pui cumpărată la negru cu milioane de pengő³, pe măsură ce se domolea sunetul cornului de vânătoare și se intensifica plânsul copiilor flămânzi, pe măsură ce chelălăitul tot mai potolit al copoilor era înlocuit de tăcănitul mașinilor de cusut folosite la cârpitul cămășilor, pe măsură ce încetul cu-ncetul sângele cu care pelicanul își hrănea puii devenea apă, în memorie prospera bogăția și puterea de odinioară. Astfel încât, atunci când mama urcase pe scenă să interpreteze nestingherit rolul Julietei, jumătate din Ungaria Mare era în secret deja proprietatea ei, urmărind cu ajutorul bârfelor auzite la bufetul teatrului momentele mai palpitate ale naționalizării. Adică, faptul că-n treacă au vizitat-o și pe ea cei care se ocupau de naționalizare, dar în camera cu chirie în care tocmai locuia n-au găsit nimic deosebit decât o vioară de maestru, însă clasa muncitoare momentan n-avea nevoie de o vioară de maestru. Pe deasupra, tânăra actriță Weér stătea liniștită pe un taburet și din când în când zâmbea seducător, iar sânii jucăuși întrezăriți prin capotul din mătase sintetică îi zăpăciseră complet pe cei trei vizitatori care se ocupau cu naționalizarea, cât pe-aici să-și iasă din rolul de brute, înghițind în sec cât se poate de uman. Apoi bâlbâindu-se și-au cerut iertare pentru deranj, în timp ce mama tăcea mîlc despre jumătatea Ungariei Mari.

Deci, pe când intrasem în posesia blazonului strămoșesc sub forma unei mărci de stilou, cartea de telefoane era deja cel mai de încredere arbore genealogic. Am și făcut rost pentru mama nu numai de cartea de telefoane a Budapestei, dar și de cele din

provincie. Le furam din cabine, iar în cazul în care erau fixate de un suport din fier, tăiam cu lama paginile de la litera dubluve. Erau cadourile de care se bucura cel mai tare, asta până când ne-am mai oferit unul altuia așa ceva. Uneori ascundeam până la Crăciun câte o carte de telefon mai ca lumea, apoi ea scria rând pe rând tuturor celor care se numeau Weér. Erau care-i răspundeau, dar de cele mai multe ori răspunsurile erau de genul că ei și-au maghiarizat numele din Weerhagen sau că bunicul lor se numea încă simplu, doar Vér, dar cu numele ăsta nu merită să-ți deschizi un cabinet medical particular, așa că au preferat Weér, astfel merge mai bine afacerea. Foarte interesant că tocmai cei născuți într-adevăr Weér nu i-au scris niciodată. Tocmai cei care aflaseră despre momentele mai palpitate ale naționalizării nu la bufetul teatrului, pentru care deportarea nu fusese o aventură gen safari auzită la mâna a treia. Tocmai ei nu doreau să corespundă cu membri de familie pe care nu-i văzuseră niciodată, cu un văr de-al optulea sau de-al zecelea, ceea ce după un timp am început să înțeleg perfect, dar nu și mama, care, dimpotrivă, înțelegea tot mai puțin.

Precis că li s-a schimbat adresa, băiete.

Da, mamă, li s-a schimbat adresa chiar și de mai multe ori, dar acum chiar că-i cazul să te culci, pentru că-i trecut de patru, i-am spus, iar când am văzut că averea prosperă chiar și inexistentă fiind, că imperiul de odinioară al familiei Weér se mărește an de an cu câteva județe, am început cu propriile mele puteri să tai în bucăți-bucățele această țară fantomă, acest brad mamut canceros. La început cu precauție, pentru că-n asemenea ocazii se spune că omul își taie creanga de sub picioare, apoi m-am năpustit cu toporul și ani la rând am făcut

surcele din crengile înălțate-n nimic și din rădăcinile agățate în doruri, până când am ajuns la singura realitate evidentă: vioara de maestru a surorii mele mai mari.

Lemnele erau ude, chiar și stropite cu petrol abia am reușit să aprindem focul în soba de tuci. După a treia sau a patra încercare, preotul s-a dus după încă un teanc de ziare, iar eu am examinat rafturile pentru cărți care fuseseră confecționate din dulapurile unde cei de la gărzile muncitorești își ținuseră armele. În final am reușit să facem focul și mi-a adus un pulover roșu, dintr-un sac cu ajutoare primit din Olanda, mi-am întins sacoul la uscat, apoi am revenit în bucătărie, încăpere care, ținând seama de stucaturi, probabil că fusese inițial mai degrabă salon decât bucătărie sau sală de sport. Până când el a pus praful de supă Maggi în apa care clocotea deja, eu am scos farfuriile din dulap.

— Recunosc, am crezut că vei fi mai entuziasmat, mi-a spus.

— Din cauza blazonului? l-am întrebat.

— Mai degrabă spiritul locului.

— N-aș putea spune că mă lasă complet indiferent, dar n-are ce să mă entuziasmeze. Probabil că suntem din ramura cea mai colaterală.

— Pe bune, să nu prăjesc o omletă? Am ceapă, și am și slănină.

— Nu, mulțumesc, i-am spus.

— Nu știu de ce, dar am crezut că te preocupă mult mai mult rădăcinile.

— Rădăcinile mele sunt sub o scenă, i-am spus.

— Deci, familie de artiști.

— Cam așa ceva, i-am spus.

— Dacă te deranjează, nu insist.

— Atunci e bine, i-am spus, iar aerul din încăperea a cam înghețat, cu toate că n-am vrut altceva decât, pur și simplu, ca discuția să nu se reducă la starea sănătății actriței Weér, care se retrăsese din viața publică.

Am mâncat în tăcere supa, apoi el s-a dus alene după vin, la capătul celălalt al bucătăriei. A turnat în pahare, le-am golit, apoi iar a turnat, dar încă tăceam fiecare, apoi, deși nu-mi place să vorbesc despre Dumnezeu, cel puțin în aceeași măsură în care nu-mi place să vorbesc despre mama, totuși i-am spus că în ce mă privește poate să înceapă liniștit campania, la urma urmei este o obligație de serviciu pentru el. Iar el mi-a replicat, că dacă există o singură posibilitate, mai degrabă evită și el eșecurile.

— Renunți după prima impresie trecătoare? l-am întrebat.

— Ascultând înflorătoarea poveste a lui Albert Mohos, cred că pe dumneata acum nu te-ar ajuta nici măcar cea mai mare revelație divină. Dacă aş stoarce apă din tocătorul de lemn, probabil că mi-ai spune: a fost o muncă pe cinste, dar păcat că nu mi-e sete. O să-ți fie sete. Eu am răbdare să aştept, apoi și-a scos reverenda, a agățat-o în cârligul înșurubat în partea laterală a dulapului, și atunci am văzut că ambele brațe îi sunt pline cu cicatrice și urme de sutură.

— Am vrut să-l bat pe profesorul de sport, mi-a spus, apoi a îmbrăcat un jersey.

— Și nu mai vrei să-l bați? l-am întrebat.

— Ba da. Dar deja din cu totul alte motive, mi-a spus. Pe deasupra, mai e și puternic. Și la vremea respectivă am stat o

lună jumate la spital. Așa că acum, mai degrabă doar mă rog pentru el.

— Va să zică o să aștepti, i-am spus, pentru că nu știu de ce, dar am simțit că dacă eu nu vorbesc despre mama, atunci e mai bine ca nici el să nu vorbească despre profesorul de sport. La urma urmei, dumneata ești primul preot care nu-și manifestă zelul și nu se grăbește să-mi vină-n ajutor.

— Să nu-mi spui că te surprinde. Ai știut asta deja la bibliotecă, altfel nu te-ai prea fi lăsat adus aici. Ai fi povestit frumos cu directorul școlii despre greutățile prezente în sistemul de învățământ și-n rețeaua editorială.

— Probabil că ai dreptate, i-am spus.

— De altfel, necredincioșii mai pot fi convertiți, dar nu și cei care-l urăsc pe Dumnezeu, mi-a spus, iar eu m-am simțit pentru o secundă ca și cum aș fi fost scuipat între ochi.

Valea de aici, mă gândeam. Înapoi la Budapesta, cu primul tren, mă gândeam. Sau merg de-ndată la directorul școlii și mănânc cu furculița și cuțitul pulpele de pui, mă gândeam. Apoi mă îmbăt ca o brută și-i molestez fata de șaispe ani, mă gândeam. La urma urmei de un an n-am mai molestat pe nimeni, mă gândeam. Chiar mâine mă duc la Eszter și-i spun că eu nu mai suport asta, mă gândeam. Că fie încercăm să trăim ca oamenii, fie o șterge din viața mea. Să-și ia catrafusele și să se cărăbănească înapoi între pădurile ei de brazi. Undeai fost băiete? Am vorbit despre Dumnezeu, mamă.

— Niciodată nu l-am urât pe Dumnezeu, i-am spus, apoi mi-am aprins o țigară.

— Asta s-o crezi dumneata. Îl urăști la fel ca pe un vânzător care te-a înșelat cu o sută de grame când ai cumpărat bomboane. Sau altfel spus, ai o imagine destul de infantilă

despre divinitate. Și ești destul de inteligent ca să știi asta. Și destul de talentat ca să descrii cât se poate de înduioșător toate astea. Vrei să continui?

— Și destul de laș ca să renunț la această imagine diformă, mi-e teamă că atunci va trebui să-mi iau adio de la poveștile astea înduioșătoare.

— Vezi, merge ca pe roate.

— Păi cum să nu meargă. Îți urmăresc logica. Și probabil că-n cele mai multe cazuri chiar se și potrivește. Numai cu scena de la magazin nu sunt mulțumit. Pe de o parte, pentru că niciodată nu m-am dus la magazin pentru bomboane. Iar pe de altă parte, pentru că am impresia că am fost înșelați cu toții. Și sunt nevoit să cred asta până când nu-mi pierd complet mințile și nu-mi imaginez că doar eu singur am fost înșelat.

— Sau până când într-o dimineață n-o să-ți fie greață în fața oglinzii. Teamă mi-e că persoana care are o imagine atât de exactă despre divinitate n-are nici o șansă să devină credincios până când nu i se umple gura de nămol.

— Poate, i-am spus.

Am turnat în pahare. Am băut. Apoi a turnat el.

— Țasta-i ultimul pahar. Aș vrea să plec cu cel de șapte jumate.

— La nouă este unul direct. O să te duc la gară.

— Mulțumesc, i-am spus. Părinte, de altfel nici nu crezi cât aș fi de recunoscător dacă între o supă Maggi cremă de țelină și o juma' de litru de vin pentru liturghie mi-aș pierde, în sfârșit, convingerea privind lipsa totală a providenței. Pentru că treaba asta mă costă cam scump, totuși.

— Nu mă-ndoiesc.

— Aș putea spune că aproape îi invidiez pe cei cărora le este suficient să-și pună mâna întâmplător alături într-o bibliotecă.

— Totuși, e altceva. Întotdeauna le este mult mai ușor celor care au deasupra capului un cer gol, decât celui care a așezat deja acolo propria imagine diformă.

— Pur și simplu n-am altceva mai bun, părinte. Nu-mi stă în putință să-i atribui lui Dumnezeu niște virtuți din moment ce eu nu dispun nici măcar de germenii acestora. Prin urmare, mi-e teamă că imaginea asta diformă va mai exista o bucată de timp.

— Firește. Ți-am spus că am răbdare să aștept. Să-ți dau o pijama?

— Ți-aș cere mai degrabă o pătură.

— Găsești în dulap. Pune-o puțin pe sobă, eu așa obișnuiesc.

Dimineața m-am trezit cu un bărbat în reverendă lângă patul meu, îmi atingea fruntea cu degetul gros, ceva asemănător ca atunci când ești botezat sau ți se dă sfântul maslu. Timp de câteva clipe am tot căutat rămășițele zilei de ieri, unde sunt și cine-i acest om. Probabil că fusesem în toiul unui coșmar când am tresărit simțind atingerea părintelui, iar degetul acestuia ștersese totul, gest care nu m-a bucurat, pentru că țin la visele mele, oricât de mizerabile sunt.

— Trezește-te. Eu deja am și împărțit penitențele pentru înjurăturile de ieri. Nemaivorbind că doișpe au primit sfânta împărtășanie și toată lumea încă trăiește, mi-a spus, iar eu i-am răspuns că este un sat norocos pentru că preotul lor crede-n Dumnezeu.

Apoi la cafea l-am întrebat dacă semnul crucii pe care mi l-a făcut pe frunte are semnificația primului sau al ultimului sacrament.

— Nu-i totuna pentru dumneata? m-a întrebat.

— Ba da. Dar uneori omul ar dori să creadă că poate totuși, nu.

Drumul cel mai scurt până la gară trecea prin țișanie. Printre cocioabele pe jumătate dărâmate și construite pe jumătate, preotul paroh ocolea cu mașina de teren băltoacele în timp ce claxona continuu ca să alunge copiii goi pe jumătate, care alergau pe lângă mașină. Unii dintre ei n-aveau nici măcar chiloți, alergau în curul gol și desculți după mașină. Cei norocoși se agățau de mânerul portierei, rânjeau prin geamul mașinii, alții săreau de pe o piatră pe cealaltă cu care erau pline băltoacele, lăsând impresia că ar umbla pe apă. Dar deasupra burților golașe toți purtau pulovere roșii aidoma cu al meu, pentru că-n transportul cu ajutoare din Olanda sosit săptămâna trecută fuseseră cinci sute de pulovere roșii, această imagine fiind mai macabră decât casele acoperite cu folie de nailon în loc de țigle. Sumedenia asta de pulovere roșii sosite drept ajutoare era mai sinistră decât ferestrele la care atârnav pături, decât focurile care ardeau în încăperile cu trei pereți, decât femeile care stăteau pe scările din beton care conduceau nicăieri. De altfel, o scară care conduce nicăieri este chiar cât se poate de umană.

Mă cuprinsese greața, la început am crezut că e din cauza mașinii care se hurduca întruna sau de la priveliștea oferită de sumedenia puloverelor din ajutoare, dar în clipa următoare îmi amintisem deja cu exactitate visul meu din zori, inclusiv cele mai mici detalii. Stăteam în ghereta mea pe patul improvizat din lemn, ascultam trosnetul butucilor care ardeau în soba de tuci, priveam prin fereastra mică revărsatul zorilor deasupra pădurii și așteptam să înceapă ziua de muncă. Apoi dincolo, în groapă, au început, în sfârșit, să se trezească și copoii. Horcăiau și scurmau pământul, trăgeau-smuceau oasele fără pic de carne, rodeau coloanele vertebrale din care se uscase măduva, căutau ceva resturi, ca-n fiecare dimineată, de altfel. Mi-am îmbrăcat haina de postav, am luat bâta care avea un cârlig la capăt și m-am dus în spate, la puțul cu mortăciuni dindărătul gheretei, să le aduc porția pentru ziua respectivă. Asta era munca mea: să hrănesc de două ori pe zi câinii și să nu mă interesez cine sunt morții ăștia. E adevărat, nici n-aș fi prea avut de la cine să mă interesez. Puțul cu mortăciuni era umplut o dată pe săptămână, întotdeauna noaptea. Pe când mă trezeam erau deja acolo cadavrele copiilor și femeilor. La drept vorbind, toate cadavrele erau superbe, doar faptul că erau țepene și mirosul dulceag te ducea cu gândul că-i vorba de morți. Că-mi pot întinde liniștit bâta după oricare dintre ei, că le pot fixa cârligul în jurul grumazului, apoi luându-i în brațe, ca pe o iubită care doarme sau ca pe un copil bolnav, îi pot duce pe cărare, la câinii din groapa aflată în partea cealaltă a poienii. Pe distanța asta de câteva sute de pași puteam admira în voie rigiditatea lor glacială. Știam că pe această cărare pot să gândesc și să simt ce vreau. Că nu poate interveni nimeni, că nu mă poate influența nici un fel de regulament. Pe unii îi duceam

în tăcere de la o groapă la cealaltă, dar altora le povesteam, de exemplu, despre pădure, că din cauza lichenilor copacii arată de parcă ar fi mucegăiți, că spre deosebire de alte păduri, iată, pădurea asta a noastră nu are rădăcini. Privește, i-am spus unei bătrâne în timp ce dădeam la o parte cu piciorul stratul de frunze uscate. Privește, doar scânduri, așa că n-are rost să-ți fie frică. Bineînțeles, știam că nu putea să-i fie frică, doar era moartă. Că ei îi este deja totuna. Că poate fi aruncată fără nici o problemă la câini, dar așa era, totuși, altfel decât dacă aș fi târât-o de picioare până la groapă. O dată sau de două ori am încercat și asta, dar nu mi-a plăcut. Iar acum valsam cu o fetiță, văzusem că i-ar plăcea foarte mult să danseze. I-am înroșit buzele cu o boabă de afină, trupul ei deabiaoptani era mai ușor decât un braț de frunze uscate, iar cum ne învârteam, vântul îi suflă șuvițele de păr peste fața mea. Un-doi-trei-și, un-doi-trei-și, drumul până la copoi l-am parcurs în pas de vals, dar am știut tot timpul care mi-e obligația, că la marginea gropii, de la o înălțime de aproximativ șase picioare, trebuie s-o las și pe ea din brațe. Că nici măcar cu ea nu pot să fac excepție. Numai că înainte s-o fi aruncat printre câinii care-și arătau deja colții, își deschisese ochii întrebându-mă de ce îndeplinesc munca asta din moment ce dansez atât de frumos. Iar eu i-am răspuns: pentru că nu știu să fac altceva mai bun și trebuie să trăiesc și eu din ceva. Nu prea sunt capabil pentru o altă muncă, tocmai de asta m-au repartizat la sectorul de alimentare, i-am spus, apoi mi-am desprins mâinile din jurul mijlocului ei în timp ce încă mai dansam, iar ea s-a prăbușit printre câini, dar nu ca și celelalte cadavre, ci plutind asemenea unei pene pufoase, și între timp râdea, și deja o sfârtecau câinii, dar râsul ei încă mai răsuna în pădure. În secunda aceea am simți subit că-nebunesc.

Dați-i drumul! urlam ca din gură de șarpe și aruncam în câini tot felul de crengi și pietre. Asta încă mai trăiește! urlam, o să crăpați cu toții din cauza ei! urlam, dar câinii o sfârtecau în continuare, iar fetița râdea, și de la sângele ei pădurea intrată în putrefacție s-a umplut cu aromă de mentă. Tu, curvă ordinară! urlam. N-ai să faci din mine un criminal! urlam, apoi am început să alerg printre copaci, deși știam că nu prea avea rost, și din gură deja mi se revărsa nămolul.

— Într-atât te afectează priveliștea mizeriei? m-a întrebat părintele paroh, dar eu am făcut doar un semn cu mâna cum că mai degrabă să lăsăm asta acum și n-am simțit nici măcar obișnuita rușine care mă copleșește când mă surprind că din cauza a ce este în interior deja nu se mai vede ce-i în jurul meu.

Cu toate că omul apreciază treaba asta. Cel puțin sentimentul rușinii să-l mai aibă. Îi place să fie surprins asupra faptului când îi spune domnului Rosenberg că n-are nevoie de încă un stilou, deși îi este clar că acest lucru abia dacă diferă, de fapt, de spusele celor din industria de tricotaje din Olanda, care susțin că n-au nevoie de cele cinci sute de pulovere cu defect.

— Să ne grăbim, i-am spus, și am lăsat în urma mea țigănia cu geambașii pricepuți în jupuirea cailor, cu scările care conduc nicăieri și cu puradeii în pulovere din ajutoare, de parcă ar fi fost un circ ambulant unde singura atracție este un leu numai piele și os care hăpăie lapte dintr-un lighean.

N-aveam bilet retur, pentru că timp de cînșpe ani am tot precizat casieritelor de la căile ferate cum că vreau doar un bilet simplu, pentru dus, la fel cum într-un port al Adriaticii probabil că și Judit precizase acest lucru unui docher de pe un

cargobot, atunci când strângând sub braț doar un singur schimb de lenjerie și vioara de maestru a familiei Weér îl rugase pe bărbat ca din considerente umane plus o mie de dolari să-i facă un locșor printre produsele industriei grele fabricate-n Iugoslavia. Prin urmare, la casa de bilete mi-am amintit că-n felul ăsta și spre casă trebuie să precizez acest doardus. Acum e totuna, mă gândeam, apoi am plătit biletul pentru că trenul deja fluiera.

— E pentru dumneata, mi-a spus părintele paroh când eram deja pe scara vagonului și mi-a dat o carte cu copertele din piele neagră.

— *Confesiunile?* l-am întrebat.

— Vezi-ți de treabă, glumești? Nici măcar nu-l cunoști pe autor.

— Atunci e bine, i-am spus, apoi am pus cartea în buzunarul sacoului. Va să zică o să ai răbdare să aștepți.

— Să nu-ți faci probleme, am cu ce-mi petrece timpul.

— Probabil c-ai avut dreptate. Poate că mai întâi trebuie să ni se umple complet gura cu nămol. Apoi s-ar putea să reușim să ne înălțăm inima spre Dumnezeu.

— Nu-i nevoie. Se înalță ea și singură.

Trenurile de luni dimineața sunt aproape goale, abia de călătorește cineva cu ele. Nici tu muncitori, nici tu excursioniști, nici tu precupețe grăbite să-și vândă marfa de contrabandă în piețele din suburbii, doar doi-trei comis-voiajori cu servietă, care abia acum au început, deocamdată în cantități mici, cu trenul, dar șefu-i convins că într-un an vor avea deja Suzuki Swift, apoi n-o să mai aibă probleme, garniturile de tacâmuri

suflăte cu aur o să le transporte cu mașina la Budapesta, iar familia, la Balaton. O să vezi tu, tipele de la buticurile de pe bulevard se dau în vânt după așa ceva, acum e sezonul. Nu mai fă pe nebunu'! Cum adică nu poți plăti cauțiune pentru cincizeci de garnituri căcăcioase? Nu-mi veni mie cu factura de lumină, mai degrabă încearcă să-ți faci norocul. Profită de ocazie! Dar de-ndată ce-și deschideau magazinele, tipele de la buticuri agătau în ușa tăblița cu „Rugăm comis-voiajorii să ne menajeze!“, iar cele care nu, au deja garnitură de tacâmuri aurite, ambalată în servietă diplomat, îi așteaptă pe comis-voiajorii din rețeaua Multilevel, pe cei care oferă produse cosmetice și chiloți cu pantere, pentru că lenjeria cu pantere are succes, dragul de Robi a sfâșiat-o, pur și simplu. Ei bine, în aceste trenuri sunt doar doi-trei comis-voiajori, apoi câțiva vizitatori care se grăbesc să ajungă la spital, cu garoafe și răcoritoare la cutie, la fel și cei care merg la diferite oficii să-și rezolve problemele legate de despăgubire, având în buzunare acte scrise cu creionul chimic, care atestă vânzarea-cumpărarea unor terenuri agricole valorând trei coroane virtuale de aur, sau mărturia camarazilor de prizonierat, care confirmă că după doișpe ani au venit împreună acasă, pe jos, de pe malul fluviului Ienisei. De unde pula mea să-ți fac rost de ordinul de eliberare?! Pe noi, cei cărora încă nu ne-au înghețat mâinile, ne-au obligat să semnăm o hârtie cum că n-am umblat niciodată pe acolo, apoi în poarta lagărului santinela ne-a dat un șut în cur urlând s-o tulim urgent, pentru că n-am îndrăznit să ne urcăm în camioane, ne era teamă c-o să ne împuște din spate. Păi tinere, dumneata nu ești sănătos la cap? Crezi că cercelul de poponar mi l-au smuls din lobul urechii? Nu-mi veni mie cu paragraful cutare și cutare, mai bine uită-te aici: ce vezi

dumneata nu-s cicatricele lăuate de un cercel de poionar, ci de șobolanii care mi-au ros urechea în baracă! Și mare păcat că nici măcar nu m-am trezit, pentru că astfel am fi mâncat și noi carne! Carevasăzică, cu trenurile de luni dimineața călătoreau, în general, oameni din ăștia, era mai greu să găsești un compartiment complet gol, nu ca la trenurile din zori, cu care călătoresc muncitorii, sau la cele de la sfârșitul săptămânii, cu excursioniști, care se înghesuie chiar și șaispe pe opt locuri și-l înjură pe maistru sau pe proful de fizică, dau sticla din mână-n mână și ascultă muzică la magnetofon. Dar acești comis-voiajori, aparținători ai bolnavilor și solicitanți de despăgubiri vor să fie singuri în compartiment, trag perdelele la ferestre și se prefac că dorm, tocmai când se oprește trenul în gări, asta ca să nu fie deranjați de călătorii care atunci urcă, iar dacă funcționează, blochează până și zăvorul de la ușă, astfel ca numai controlorul să poată intra în compartiment.

Am găsit un compartiment gol în ultimul vagon, am închis ușa, am blocat zăvorul și am tras perdelele la ferestre, apoi m-am gândit că lucrul cel mai înțelept pe care pot să-l fac e să pun povestea preotului Albert Mohos în dosarul galben, cel în care adunam poveștile degenerate. Mapa în care odinioară Judit își ținuse notele muzicale a devenit banca măgarilor, butucul de tortură al eșecurilor, pentru că niciodată n-am fost în stare să arunc la coșul de gunoi sau în sobă aceste povestiri nereușite. Ba mai mult, țineam mapa galbenă pe masa de scris, printre celelalte manuscrise, exemplare de corectură și alte hârtii, ca atunci când nu sunt acasă mama să le citească în voie. Așa conversam noi. Când eram acasă, abia dacă trecea pragul

camerei mele, dar de-ndată ce-mi scoteam piciorul din locuință, răscolea totul, umplea camera cu parfumul greu al cosmeticelelor, vărsa ceaiul de mentă pe te miri ce, lăsa fire de păr peste tot. Manuscrisele îmi erau lipicioase, mânjite cu ruj și fard pentru ochi, pentru că fie își umezea degetele, fie se ștergea la ochi. Dar niciodată n-am adus în discuție aceste urme, de fapt aș fi putut să-mi încui scrierile în sertarul de la masă, dar în cazul ăsta nu ea ar fi fost prima care le-ar fi citit.

Pe tren nu pot nici să scriu, nici să citesc, peisajul care aleargă lângă mine îmi mânjește tot timpul revelația lecturii. Până și imaginea celei mai pipernicite păduri îmi impietează splendidele descrieri din natură, fapt demn de remarcat pentru simplu motiv că oamenii, de exemplu, nu mă deranjează deloc. Pot citi excelent pe scara rulantă, în stația de tramvai sau la cârciumă, discuția celor de la masa vecină n-a provocat încă niciodată daune în monologul starețului Zosima, nici în cel al lui Marmeladov, au făcut casă bună împreună. Ba mai mult, uneori fusese cât se poate de interesant să ascult disputa generată de finalele cupei la fotbal, în timp ce răsfoiam Critica rațiunii pure. Singurul lucru care mă deranjează e peisajul, ceea ce nu-i o binecuvântare. Întotdeauna i-am invidiat pe cei care sunt în stare să iasă cu o carte și să citească pe Insula Margareta sau cu stiloul și hârtia sub umbrarul de trandafiri, la mine așa ceva nu ține, așa că nici măcar n-am încercat să frunzăresc cartea primită de la părintele paroh, stăteam liniștit în compartiment, mă holbam la pusta ungară și-l așteptam pe conductor să scap de controlul biletului. De ani de zile mi-e groază că la un moment dat conductorul o să descopere ceva în

neregulă cu biletul meu și o să mă coboare din tren, teamă care, firește, e o prostie, totuși, până nu trece controlul, omul n-are o clipă de liniște. Să vină odată nenorocitul ăla de controlor, mă gândeam, și dintr-odată mi-am dat seama că deja nu mi-e frică deloc. Ba mai mult, dacă acum m-ar coborî din tren, aș putea rătăci patruzeci de zile prin pustiu, acest lucru având, totuși, un avantaj. Nici măcar robinetul de apă nu mai ești în stare să-l deschizi fără mine, mamă, mă gândeam. Ai fi nevoită să drămuiești foarte bine pâinea aia de o juma' de kil, mă gândeam. Pentru că Dumnezeu n-o să dea o fugă la magazinul din colț, mă gândeam. Iar tu trăiești numai cu pâine, mamă, mă gândeam. Cu cea mai bună pâine albă de la brutăria Rákóczi, mă gândeam. Dacă există un pic de suflet în controlorul ăsta o să descopere că biletul meu nu-i în regulă și o să mă arunce din goana trenului în pustiu, iar tu te vei duce frumușel la cumpărături, mă gândeam. Din cei cinci sute de franci pe care-i primești lunar îți ajunge inclusiv pentru picăturile Béres, care nuauniciunrost, la fel și pentru cosmeticele nulevedenimeni, mă gândeam. De altfel nu-i soră-mea mai mică, ci soră-mea mai mare, măcar atâta lucru ai fi putut învăța și tu, mamă, mă gândeam. Noi deja la vârsta de șapte ani am decis cât se poate de clar treaba asta, mă gândeam. Pentru că ar fi fost o prostie ca o viață-ntreagă să ne certăm pe o diferență de vârstă de o juma' de oră, mă gândeam. Astfel că-n timp ce voi repetați nu mai știu ce spectacol de revistă despre mișcarea muncitorească, în cușca sufleurului noi ne-am uitat țintă unul în ochii celuilalt, mă gândeam. Iar cel care a rezistat mai mult a devenit mai în vârstă, așa că n-a mai fost nici o controversă între noi, mă gândeam. Și ți-am spus și ție, mă gândeam. Cel puțin atunci ai fi putut învăța că Judit este soră-mea mai mare, mă gândeam.

Bună ziua, vă rog biletul! mi-a spus controlorul. Poftim! i-am spus. Cel puțin ai fi putut încerca să te prefaci că-ți amintești și de altceva din toată tevatura, nu numai de ruptura de perineu și de hemoragia conjunctivei, mă gândeam. E vagon pentru nefumători, mi-a spus controlorul. Scuzați-mă, o să ies pe coridor, i-am spus. Deși, fără-ndoială, omul este preocupat mai degrabă de leziunile organelor sale genitale, mă gândeam. E suficient dacă deschideți fereastra, mi-a spus controlorul. E totuna, adică vă mulțumesc, i-am spus.

Când poștașul i-a adus mamei prima scrisoare trimisă de Judit din America, tovarășul ministru l-a convocat la el pe Tovarășul Fenyő, secretarul de partid al teatrului, comunicându-i că lui personal nu i se rupe inima în mod deosebit din cauza actriței Weér, oricum, el preferă femeile brunete și zvelte, dar corpolente, nemaivorbind că și așa e mare înghesuiala la diferitele premii și inele comemorative, deci, s-ar elibera la țanc un loc în vârful scării măgarilor, în schimb, așa cum reiese din New York Times, bastarda aia mică chițăie deja foarte îndemânatic din vioară, dincolo. Ca atare, ar fi păcat să pierdem așa ceva, la urma urmei noi suntem o mare putere muzicală, nu-i așa? Nemaivorbind că prim-violoniștii au avantajul că sunt mai chipeși, în schimb pot fi ținuți relativ mai ușor în frâu. Nu ne ponegresc și nu mâzgălesc tot felul de rahaturi pe te miri ce proteste. Totuși, cu un cvartet de coarde e mai greu să subminezi clasa muncitoare. În concluzie, el, în calitate de tovarăș ministru, ar fi foarte recunoscător dacă Tovarășul Fenyő ar descoperi cât mai repede posibil călcâiul lui Ahile într-o inimă de mamă.

Așa că Tovarășul Fenyő, de care de altfel toată lumea avea curajul să râdă cu poftă deja de un cincinal, desigur doar discret, abia sesizabil, deci Tovarășul Fenyő și-a bătut capul o noapte întreagă unde naiba poate să fie călcâiul lui Ahile într-o inimă de mamă. I-a fost chiar nițel ciudă că s-au dus naibii vremurile alea bune când nu era legat de mâini și de picioare, când se putea acționa în voie, apoi s-a gândit că fie ce-o fi, la urma urmei este încă democrație populară sau cemnezeiimăsi, astfel că la repetițiile de a doua zi a rugat-o pe Cleopatra să schimbe rolul cu una dintre sclave. E o glumă, nu-i așa? I-a întrebat Cleopatra, dar Tovarășul Fenyő i-a spus că nu-i glumă tovarășaartistă, crede-mă, e și ăsta un rol excelent, iar dacă stăm să ne gândim bine, poate că și teatrele populare din târgurile de pe malul Tisei ar avea nevoie de asemenea artiști excelenți, cum ești matale. Drept replică, Cleopatra i-a spus regizorului să-l trimită naibii de pe scenă pe boul ăsta, dar regizorul și-a rugat colega să nu deranjeze repetițiile, mai degrabă să fie amabilă să învețe până mâine cele câteva propoziții, pentru că el ține morțiș să fie prezent cu piesa asta la Festivalul de Teatru de la Praga.

Auzind asta, Cleopatra a fugit acasă, așa costumată cum era. Din ochi îi șiroiau lacrimi negre, pentru că nici măcar nu s-a demachiat. A alergat prin centrul orașului, pe cap avea un păr negru de împrumut și o diademă din diamante de sticlă, purta un sutien din rubine de sticlă, în picioare niște sandale romane, iar pe umeri îi flutura o togă dintr-o mătase sintetică, adică exact așa cum și-a imaginat-o pe Cleopatra verișoara Tovarășului Fenyő, după ce consultase afișul unui spectacol franțuzesc de revistă. Iar oamenii nu-și credeau ochilor, mămicile care tocmai ieșeau din Magazinul Pionierilor au

răsucit urgent în altă direcție capul plozilor, la fel cum se sucește capul puilor de găină, nevestele și-au palmuit în public bărbații care se holbau cu gura căscată, autobuzul șapte a parcurs traseul dintre Piața Eliberării și Astoria ca un om în pas alergător, călătorii impunându-i șoferului să n-o depășească pe Cleopatra. Numai de un singur lucru nu și-a dat nimeni seama: cine-i femeia asta pe jumătate goală, căreia-i flutură pe umeri toga din mătase sintetică? Oamenii nu și-au recunoscut actrița-vedetă pentru că n-au văzut-o niciodată plângând cu lacrimi adevărate, numai cu dintr-acelea care sunt provocate de balsamul vietnamez uns la momentul potrivit pe pielea fină din jurul ochilor. Nici Antoniu însuși n-o văzuse încă niciodată pe Cleopatra plângând, nici măcar atunci când poștașul i-a adus prima scrisoare expediată de pe Coasta de Est. La drept vorbind, abia acum și-a dat seama că lacrimile Cleopatrei nu sunt, de fapt, mentolate, ci au un gust sărat, așa cum e-n cazul tuturor, și nici măcar nu i-a părut rău că din cauza pierderii nenorocitului ăla de rol principal o vede pentru prima dată plângând așa cum are rost să plângă un om. Dimpotrivă, pentru lacrimile astea sărate era profund recunoscător legilor junglei din democrația populară. La fel, n-ar fi regretat deloc dacă pe Cleopatra ar fi transferat-o din privilegiata tabără a celor protejați, nu în cea a toleraților, ci direct în categoria interzișilor. Dacă dosarul ei de cadre ar fi ajuns cu încă un raft mai jos. Antoniu s-a dus apoi la baie după picăturile de valeriană și după un prosop ud, iar când a revenit a desfăcut curelele sandalelor romane și a șters de pe gleznele și de pe degetele picioarelor Cleopatrei praful de pe strada Lajos Kossuth, bulevardul mic și cel din Parcul Muzeului. Apoi a dezbrăcat-o de toga din mătase sintetică și cu un alt prosop i-a

șters transpirația adunată în căușul dintre vertebre. Asta ca să calmeze umerii care tremurau din cauza hohotelor, la fel și zvârcolirea soldurilor împodobite cu un cordon auriu. Pe când a șters de pe mâinile Cleopatrei puful de pene din perna sfâșiată, s-au mai potolit și hohotele.

Asta-mi pică bine, a spus Cleopatra, apoi s-a întors, pentru ca Antoniu să-i șteargă și penele lipite de pielea obrazului, de lacrimile autentice care-i șiroiau peste machiaj, de artera care-i zvâcnea de-a lungul gâtului grațios, să-i poată calma cu prosopul umed gâfâiala sânilor garnisiți cu rubine din sticlă.

Nu plânge, mamă, o ruga Antoniu mângâind cu prosopul adâncitura de pe pântec, care pornea de sub coșul pieptului, ajungând până jos, la cordonul aurit de sub ombilic.

Scoate de pe mine prostiile astea, băiete, a spus Cleopatra, iar eu i-am desfăcut cordonul, apoi și-a ridicat soldurile ca să pot trage de sub ea cureaua din piele artificială de șarpe, vopsită cu bronz galben.

Gunoaiele dracu'... au impresia că vor face din mine o figurantă, a spus, iar eu i-am mângâiat puful de pe coapse.

Vai, asta chiar că-mi pică foarte bine, băiete. Încă nu te opri, uite și talpa, și și-a ridicat piciorul să mi-l pună în brațe, dar eu i-am prins glezna și i-am reținut laba piciorului în dreptul feței mele.

Liniștește-te, mamă, am rugat-o și, înainte să încep să-i masez degetele subțiri de la picioare, i-am încălzit talpa cu respirația mea. Apoi i-am pus călcâiul pe umăru-mi stâng, nicidecum în brațe, n-aveam curajul, dar nici înapoi în pat n-am vrut să-l pun, și stăteam așa deja de minute-ntregi, ea, rezemată-n coate, cu părul de-mprumut căzut pe jumătate de pe cocu-i blond, eu, ținându-i unul dintre picioare pe umăr, iar

pe celălalt în mâini. Era poate pentru prima dată-n viață când simțeam că această privire e caldă, dar n-am îndrăznit să-mi ridic capul, știam că această căldură ține doar până când ne uităm unul în ochii celuilalt. Desigur, mai știam și faptul că nu pot să rămân o viață întreagă cu capul aplecat. Apoi și-a retras încet piciorul dintre mâinile mele și l-a săltat în dreptul buzelor, ca să i-l pot săruta.

Băiete, pe tine o să te iubească la nebunie femeile, mi-a spus grăbindu-se la baie.

Apoi, într-o înainte-de-masă însorită, Tovarășul Fenyő a chemat-o în biroul său, a servit-o cu coniac Napoleon și i-a spus că, în primul rând nouă ne pare cel mai rău că scumpa artistă nu-și poate fructifica talentul. Pentru că, iată, de exemplu avem acest scenariu de film cu un rol principal extraordinar, pe deasupra-i vorba de o coproducție, deci, e rost de călătorii. E adevărat, e vorba numai de Bulgaria, dar chiar și așa, marea-i mare și acol'. Eventual încă un păhărel de coniac? Dar tovarășaartistă trebuie să înțeleagă că-n condițiile date apar o mulțime de factori deranjanți. În schimb, ăștia ar putea fi ușor zădărniciți – o, dacă altceva nu, dar coniac știu să facă franțujii ăștia, nu-i așa? – dacă fetița matală scumpă ar veni acasă, la urma urmei noi suntem o mare putere muzicală, nu-i așa? Îmi vin în minte la repezeală Liszt, Bartók, Lehár, la fel și Orchestra Simfonică a MÁV-ului, de altfel ne este imposibil să-nțelegem ce și-o fi imaginat scumpa matală fetiță? Dar în cazul în care s-ar întoarce, ei da, atunci e altceva, am contabiliza acest pas necugetat drept o călătorie de studii și vă asigur că și-ar putea fructifica nu numai talentul, dar și noile ei relații, evident, într-

un spirit critic dublat de autodisciplină. Nemaivorbind de scenariul ăsta de film despre care v-am vorbit deja, dar și o mulțime de alte roluri principale, nu-i așa? care s-ar cuveni interpretate, în sfârșit, ca lumea. Ei, înc-un ultim păhărel de coniac? iar mama încă-n seara respectivă a și scris prima scrisoare, fără să amintească, evident, de rolurile principale, dar accentuând caracterul de călătorie de studii al fugii din țară, la care, soră-mea i-a răspuns doar că, Stimată Mamă, săptămâna viitoare voi concerta cu Menuhin, nu-i așa că nici dumneavoastră nu v-ați gândit serios că voi opta pentru Orchestra Simfonică a MÁV-ului?

Dar mama n-a depus armele, s-a consultat până și cu secretarul de partid.

— Trebuie să-i scrieți să se gândească la familie, a sfătuit-o Tovarășul Fenyő, dar după ce a meditat nițel i-a spus că nu, totuși să nu scrie așa ceva, treaba poate fi răstălmăcită, imperialiștii naibii pot să interpreteze că la noi familia-i expusă la tot felul de primejdii. Mai degrabă să-i scrieți că pe tinerii talentați asemenea ei noi îi prețuim inclusiv din punct de vedere al existenței.

Drept urmare, soră-mea mai mare i-a scris mamei că, Stimată Mamă, aici sunt prețuită nu numai din punct de vedere al existenței, e adevărat, deocamdată vă pot trimite lunar doar cinci sute de dolari. De altfel, cu dragă inimă aș accepta să fiu chiar și numai o simplă cameristă într-un motel oarecare de aici, decât acasă prim-violonistă într-un concert oferit în cinstea unui congres al partidului. Deci, rugămintea mea este să nu mai primesc asemenea scrisori.

După ce mama a citit acest răspuns deja nu s-a mai consultat cu Tovarășul Fenyő, ci a înșirat toate rolurile principale,

decorațiile și medaliile de stat pe care nu le poate primi pe motiv că mucoasa de fii-sa a fugit din țară, pretinzând ca Judit să se întoarcă de-ndată acasă, pentru că nu suportă ca din cauza unei curviștine de ultimă speță ea să aibă de acum înainte parte numai de roluri episodice. Sau se-ntoarce cu primul avion, sau, dacă nu, o să considere că i-a murit fata. Și, moartă fiind, îi garantează că o s-o și înmormânteze. O să care la cimitir toate boarfele și căcaturile pe care le-a uitat acasă.

Într-o înainte-de-masă, în timp ce căutam ceva medicamente împotriva durerii de cap, am rămas nedumerit câteva secunde văzând plicurile desfăcute care erau pitite în seiful Wertheim, pentru că fusesem convins că-n timpul micului dejun îi citisem mamei toate scrisorile sosite de la Judit.

Dacă stăm să ne gândim bine, Metropolitanul nici nu-i un loc atât de rău. Dar e-ngrozitor că tu nici acum nu citești cursiv, băiete. Deloc nu mă mir că nu ți-ai luat bacalaureatul, mi-a spus.

Nu la citire am rămas repetent, mamă, i-am răspuns.

Nu? Oricum, e totuna, continuă, mi-a spus în timp ce-și picura oul moale peste pâinea prăjită, iar eu am continuat să citesc. Numai că-n scrisorile alea era vorba despre cu totul altceva decât în cele trei trimise actriței Rebeca Weér pe adresa teatrului, scrisori pe care apoi mama le-a ascuns în seiful Wertheim, în dosul cutiilor cu medicamente. Iar în a treia, Judit o tutuia deja pe mama. Nu cu obraznicie sau cu infatuare, ci în mod firesc, așa cum o femeie o tutuiește pe cealaltă. Rușine cât încape pe șapte file rupte dintr-un caiet de note muzicale, iar eu stăteam năuc în mijlocul camerei, conștientizând cu uimire că

începând de la prima menstruație a soră-mii se petrecuse ceva despre care eu nu știam. Și tocmai mă pregăteam să pun înapoi plicurile, ca nici de acum înainte să nu știu nimic, când am observat în oglindă privirea plină de compătimire a mamei.

Bietul de tine, mi-a spus, apoi mi-a luat din mână foile cu notele muzicale. Le ținea între două degete, parcă ar fi fost vorba de un șobolan mort, și ochii îi erau spălăciți, cum au animalele ucise-n bătaie, iar eu știam că începând din secunda aceea vom trăi cu totul altfel. Că regulile de odinioară nu vor mai fi valabile.

Bietul meu băiat, o mică nulitate, mi-a spus, apoi a plecat.

A revenit doar seara târziu, însoțită de un recuzitor de la teatru îmbrăcat într-un tricou de atlet. Bărbatul căra pe umeri un sicriu negru, de decor.

Aici, a arătat mama și a dat un șut cu piciorul în mormanul de haine aruncate-n mijlocul camerei, apoi a pus cinci bancnote a câte o sută în mâna bărbatului și a închis ușa în urma acestuia.

Eu stăteam în continuare pe pat.

Ar trebui să te culci, mamă, i-am spus.

Marș din camera mea, mi-a spus, dar eu nu m-am mișcat.

A deschis cu piciorul sicriul și a azvârlit în el scrisorile de la Judit. Au urmat apoi toate foile cu notele muzicale, de la Paganini până la Stravinski, la fel și pupitrul de note, corzile și bucățile de sacâz pentru arcuș. Absolut totul, de la certificatul de naștere și până la hainele rămase acasă, inclusiv ceașca de ceai a soră-mii. Apoi a scos de undeva cutia galbenă de pantofi plină cu fotografii de familie, s-a așezat lângă mine și a început

să azvârle una câte una fotografiile, fără să tresară cât de puțin. De parcă alegea neghina din grâu. Cele pe care bănuia doar că ar putea să fie Judit Weér ajungeau în sicriu, grâul, în brațele mele. Mă uitam la maica-ei-de-precistă de pe reproducția agățată pe peretele din fața mea și ascultam cum pocneau fotografiile când se loveau de scândură, fotografii făcute cu ocazia concertelor oferite de Ziua Mamei, la diferite zile onomastice și de naștere, în timpul excursiilor școlare. Știam că pe cele mai multe dintre ele sunt și eu. Și nu simțeam nimic. Nici măcar oboseală. Pur și simplu, nimic.

Apoi s-a uitat încă o dată cu atenție prin locuință, ca nu cumva să fi rămas ceva pe dinafară. În baie a mai găsit un combinezon, în camera servitorilor, un ghiozdan jerpelit.

Ghiozdanul a fost al meu, i-am spus.

E-n regulă, mi-a spus și l-a aruncat înapoi între valize și alte catrafuse.

Pe bune că a fost al meu.

Apoi a adus din cămară lădița cu scule și a început să bată cuie. Toate cuiele s-au încovoiat, nu le ținea bine. După a cincea sau a șasea încercare mi-a pus, pur și simplu, în mână ciocanul, iar eu am bătut în cuie capacul sicriului. N-ar fi avut nici un rost să-i spun să apeleze la unul dintre recuzitorii de la teatru. Sau, poate că ar fi avut rost, dar nu mi-a venit în minte. În afară de cum trebuie bătut un cui, nimic nu mi-a venit în minte. Apoi i-am spus, noapte bună, mamă.

Dimineața s-a dus la librăria catolică unde se vindeau nu numai cărți, dar și o mulțime de alte obiecte necesare practicării religiei: și rozariu fosforescent, și agheasmatare

mici, de ținut în casă, și statuia din ghips a Fecioarei Maria cu Pruncul acoperită cu voal, și Golgota tridimensională, cu alte cuvinte tot ce se confecționa la nivelul industriei meșteșugărești autohtone în interesul practicării religiei sau tot ce se putea procura de la angrosiștii Vaticanului. A cumpărat zece bucăți de necrologuri în bianco, iar pe când m-am trezit, deja le-a și completat.

Bună dimineața, mamă, i-am spus.

Îhî, mi-a spus și a continuat să copieze, cu cea mai frumoasă caligrafie posibilă, din cartea de telefoane adresa ministerului, pentru că a trimis câte un necrolog nu numai soră-mii, dar și secretarului de partid de la teatru, ministrului culturii, inclusiv lui János Kádár.

Nu s-a văzut pe ea nici urmă de nebunie. M-am oprit în spatele ei și priveam cum umezește cu limba timbrele, apoi cum le lipește pe plicurile cu chenar negru.

Termină cu prostiile astea, mamă, i-am spus.

Tu nu te amesteca în afacerea asta, băiete, mi-a spus și mi-a împins mâna de pe umărul ei.

Apoi s-a dus și a plătit în avans pentru douăj' cinci de ani un loc de mormânt în Cimitirul Kerepesi, în colțul de la capăt, în parcela cu mormintele pentru copii, unde iedera împânzise totul, chiar lângă peretele coșcovit al fabricii de cauciuc, acolo unde atunci când se fac probe tehnologice supapele de la burdufuri oftează atât de adânc de parcă ar respira morții din pământ. Groparii au strâmbat din nas, pentru că parcela unsprezece e spaima groparilor, e locul unde se îngemănează rădăcinile teilor, castanilor și platanilor, și nu există o muncă

mai căcăcioasă decât să trudești cu securea printre rădăcini, până și-n stâncă e mai ușor să sapi un mormânt, dar în final tot au hâșăit fazanii, au cosit bălăriile și au săpat groapa, fără să-și fi dat seama că au fost avansați în categoria muncitorilor de la teatru, pentru că formal totul era-n regulă. De exemplu, pietrarul József Smukk era ahtiat după votca Finlandia, așa că într-o secundă a și gravat numele soră-mii pe un obelisc prefabricat din piatră artificială, inclusiv data nașterii și a morții, apoi a vopsit literele și cifrele cu bronz auriu, rezolvând până și transportul. Directorul de la pompele funebre a făcut abstracție că nu exista certificat de deces, mai exact, certificatul de deces al soră-mii a fost un carton de țigări americane și o sticlă de whisky scoțian pe care le cumpărase mama de la magazinul cu valută de pe strada Kígyó, cu banii primiți de la Judit. Deci n-au existat obiecții cum că-n cimitirul ăsta de mai bine treizeci de ani nu se mai oficiază înmormântări, nici alte comentarii de acest gen, ci pur și simplu cei patru gropari și-au luat frumușel uneltele și în ritmul poticnit al ventilatorului fabricii de cauciuc au tot curățat bălăriile, au tot tăiat la rădăcini și au trudit cu lopata până când au săpat mormântul amintirilor materiale rămase în urma lui Judit Weér.

E-ngrozitoare cămașa asta. Îmbracă-te cu ceva mai normal.

Eu nu merg, mamă, i-am spus.

Vezi-ți de treabă, cum să nu vii?! Îmbrăcarea.

Ți-am spus, mamă, eu nu merg.

De altfel, mi-e indiferent. Faci ce vrei.

Te rog termină cu prostiile astea, mamă, i-am spus.

Treaba asta mă privește numai pe mine personal. Ai înțeles?

Am înțeles, mamă. Dar n-o să-ți poți ierta treaba asta niciodată.

Greșești profund, băiete. Nici nu-ți poți imagina câte lucruri își poate ierta omul când e nevoie, mi-a spus, apoi s-a îmbrăcat și a chemat un taxi, dar care să aibă neapărat un portbagaj pe capotă.

Șoferul și-a exprimat profunda părere de rău, dar nu vă supărați cucoană, mașina mea nu-i un car mortuar, în schimb mama a scos din poșetă două mii de forinți, după care s-a constatat că dacă trebuie neapărat, la urma urmei și un sicriu poate fi considerat un fel de bagaj. Bărbatul și-a suflecăt mânecile, dar cutia de lemn s-a dovedit a fi mai ușoară decât își imaginase, așa că nici măcar nu și-a pus-o pe umeri, a cărat-o până-n stradă ținând-o pur și simplu sub braț. A așezat-o pe portbagajul de pe capotă, apoi a fixat-o cu câteva cabluri elastice, iar mama, îmbrăcată într-un deux-pièces negru, încălțată cu niște sandale extrem de fine, ținând în mâini o poșetă neagră din catifea, s-a așezat pe bancheta din spate a autoturismului marca Jiguli.

Putem porni, a spus, și s-au dus în Kerepesi, au străbătut aleea principală flancată de copaci, ajungând până-n spate, la mormintele pentru copii, dar în jurul gropii proaspăt săpate nu stătea nici secretarul de partid, nici ministrul culturii, nici János Kádár, doar cei patru gropari, iar mama i-a spus șoferului s-o aștepte, totul durează doar câteva minute. Astfel, până când au așezat sicriul în groapă, contorul taxiului a ticăit fără-ncetare. Peste foile cu notele muzicale din Paganini și Stravinski au căzut patru lopeți de bulgări de pământ a doi forinți pe minut,

pentru că groparii trăgeau de timp ca să se holbeze cât mai mult la mama, la femeia pe care deux-pièces-ul negru din mătase stătea la fel de țeapăn ca odinioară, în cabina de probă a magazinului de pe Alexander Platz.

Cu toate că industria de confecții din redege nu s-a așteptat ca respectivul deux-pièces să genereze tocmai aceste efecte. Creatorii de modă abia dacă s-au gândit că neveste de actori aflate în convalescență după o depresie de lăuzie vor fi depresive până la moarte tocmai datorită acestui deux-pièces; că amantele enigmatice ale directorilor de teatru vor avea parte de spălături la stomac tocmai din cauza acestui deux-pièces și mai enigmatic; că sute și sute de femei vor dori să vadă arzând pe rug fusta asta din mătase, la fel și taiorul din mătase încheiat la doi nasturi, sub care se hlizesc bătoase sfârcurile țâțelor pline de cianura celor zece ani de căsnicie. Dar la fel au dorit să vadă arzând pe rug acest deux-pièces și asistenții de regie de altă dată, chelnerii și băieții de la măcelării, toți cei care chiar și după ani și ani tresăreau transpirați de spaimă când simțeau în somn parfumul de migdale al sânilor, iar dimineața își pălmuiu în baie propriile fiice, urlând ca din gură de șarpe, să nu mai vad pe tine gioarsa asta, pentru că nenorocitele tocmai încercau în fața oglinzii cine știe ce deux-pièces din mătase procurat de la vreun second-hand. Deci industria de confecții din redege nu la așa ceva s-a așteptat. Creatorii de modă au plănuit pur și simplu un deux-pièces sobru pentru sezonul estival, sub taiorul căruia se impunea neapărat o bluză, să spunem că de culoare crem deschis, cu care să se îmbrace funcționarele între optșpe și treișcinci de ani, la sfârșit de săptămână, când merg la cinema. Dar mama și-a dat seama încă acolo, în cabina de probă a magazinului de pe Alexander

Platz, că doar cele câteva grame de mătase valorează de o sută de ori mai mult, și cheful de a-și cumpăra acest deux-pièces nu i-a fost umbrit nici măcar de faptul că de trei luni nu-i mai venise menstruația.

Putem porni, i-a spus peste câteva minute taximetristului, pentru că n-o mai interesa cât de estetic urma să fie acoperit mormântul, iar pe când groparii au aruncat și ultima lopată cu bulgări de pământ, ea stătea deja în mult încercatul fotoliu din piele aflat în biroul Tovarășului Fenyő, și l-a întrebat dacă acum, în sfârșit, partidul e mulțumit de ea, pentru că deși corespondența nu s-a finalizat cu succesul scontat, ea totuși a tras concluzia necesară, anume, că fiica ei este nu numai o simplă oaie rătăcită, dar și o trădătoare de ultimă speță, care și-a trădat țara și neamul, care în interesul egoist al propriei sale cariere a fost în stare să-și trădeze fără pic de scrupule nu numai propria mamă, dar și clasa muncitoare. Este o nulitate ticăloasă, o curviștină ordinară. Prin urmare, nu numai că a întrerupt relațiile cu ea, dar începând de acum fiica ei e moartă, dar despre toate astea precis că Tovarășul Fenyő a fost deja informat. Ca atare, ea consideră că atât în calitate de mamă, cât și ca actriță corespunde din nou moralei socialiste. La început, secretarul de partid a crezut că mama își bate joc de el și de valorile pe care le simbolizează, asigurând-o pe tovarășa că Partidul Muncitoresc Socialist Ungar nu va tolera acest gen de comportament, dar și-a dat seama repede că nici vorbă de cinism, că femeia asta vorbește cât se poate de serios. Ei bine, atunci a scuipat-o între ochi pe mama.

A lăsat să-i cadă cartea de muncă din mână în gura de canal din fața intrării actorilor, de parcă i-ar fi căzut dintre degete doar un ambalaj din staniol din care s-a terminat bomboana de ciocolată umplută cu vișine și coniac, dar pe când a ajuns acasă abia a avut putere să închidă obloanele de la ferestre. Cu chiu, cu vai și-a aruncat sandalele din picioare, și-a descheiat nasturii de la taior și s-a trântit pe pat.

Adu-mi un prosop ud, am o migrenă, mi-a spus.

Eu mă mut de aici, mamă, i-am spus.

Îhî, mi-a spus, iar în timp ce se ducea împleticindu-se la baie după un prosop ud, mi-am înghesuit în geantă un rând de lenjerie curată.

O priveam din ușă cum stătea culcată pe pat în camera întunecoasă, printre decorurile despre care ne-a mințit că sunt din moștenirea Weér. Taiorul negru din mătase îi alunecase de pe burtă, în locul obrazului, doar o cârpă udă. Nuditatea-i era asemenea goliciunii morților, cu care se delectează doar cei care spală cadavrele și Dumnezeu. Nu mi-ar fi părut rău dacă din ochi, în loc de lacrimi, mi-ar fi curs balele Tovarășului Fenyő, numai să simt ceva. Dar nu simțeam nimic altceva decât că mă sufoc. Dacă acum nu mă refugiez de aici, atunci, niciodată. Cel puțin să urăsc, mă gândeam. Să urăsc ca și Judit, mă gândeam. Sau ca nevestele alea drogate cu calmante, care ar dori s-o vadă, în sfârșit, prin gemulețul cuptorului de la crematoriu cum se transformă încet într-un tăciune, cu deux-pièces-ul ei de mătase cu tot, apăsând chipul bărbaților pe sticla refractară, uită-te bine la ea, mai ai timp să intri și s-o fuți.

Acum eu plec, mamă, i-am mai spus încă o dată, dar deja nu ei, ci numai cârpei care i se lipise de față.

Încui totul, i-am spus, apoi am încuiat ușa în urma mea și am pornit-o pe jos până pe bulevard, deși încă nu știam unde anume voi merge. Mi-am amintit totuși că familia Krémer mi-a oferit recent casa lor țărănească, spunându-mi că oricând.

Pe vremea aceea a început moda caselor țărănești cu pereții din chirpici, cu aerul lor curat, în curte cu câte o căruță împodobită cu mușcate. Iar țăranii se mirau cu câtă pasiune frământă intelectualiiăștia budapeșteni glodul, cu câtă competență lipesc bolta surpată de la cuptorul țărănesc, agață ghivece cu mușcate de diferite culori pe carul cu fân vopsit în cafeniu și cu câtă ingeniozitate confecționează din butoaiele puturoase pentru varză murată mese de grădină, din donițele de odinioară, scăunele, din străchinile crăpate, veioze. Cu câtă însuflețire se bălăcesc pruncii în covețile de frământat pâine, în timp ce părinții lor trudes: tatăl ascute coasa cu rașpelul, iar mama acoperă cu un strat de lac incolor lopata pentru scos pâinea din cuptor. Țăranii se uitau cu uimire la crainica blondă care prezintă la televizor ultimele știri, dar în același timp sădește și arpagicul în grădina din vecini, astfel c-au și întrebat-o peste gard care-i treaba, cum de-i posibil așa ceva. Iar crainica blondă le-a explicat că totul e înregistrat în prealabil, pentru că-n prezent tehnica-i deja foarte avansată, deci e posibil așa ceva, la care țăranii i-au spus că știu ei foarte bine despre ce-i vorba, nu asta-i problema, dar cum se poate ca știrile de sâmbăta să fie prezentate deja vineri? De unde le află dinainte? Crainica blondă a rămas vădit încurcată și i-a întrebat cum e pământul în zonă, e suficient dacă înghesuie într-o găurică câte doi bulbi

de arpagic sau mai degrabă să pună trei? La care țăranii i-au spus că pământul încă-i bun, iar noi obișnuim câte unul.

Ar fi bine să le telefonez înainte, mă gândeam, căutând deja prin buzunare o monedă, dar mi-am amintit că precis se vor interesa despre mama. Cum suntem, ce vești avem de la Judit, cam așa ceva. Deci, mai întâi trebuie să inventez ceva, mă gândeam. Nu pot să le spun că mama a înnebunit, mă gândeam. Treaba asta n-am s-o pot spune niciodată, pur și simplu, nimănui, mă gândeam. Omul nu poate să spună despre propria mamă că-i nebună, mă gândeam, și încercam să inventez ceva, iar când a început să plouă m-am retras sub copertina chioșcului de ziare, de acolo priveam cum vin și pleacă tramvaiele, dar încă tot nu știam ce am să le spun dacă se vor interesa de mama. Iar după ce a plecat și cel de-al zecelea tramvai știam deja că niciodată n-am să fiu în stare să vorbesc cu cineva despre mama. Apoi, prin fereastra mică a chioșcului, vânzătorul de ziare și-a scos capul dintre știrile zilei și rebusuri întrebându-mă că, de fapt, ce doresc, iar eu i-am spus scuzați-mă, aștept pe cineva, și i-am cerut un număr din revista FilmTeatruMuzică. Abia când mi-a dat revista și restul am constatat cu uimire că n-am unde să mă duc. Mai exact, că mă pot duce oriunde, dar peste tot, de la Kamceatka și pân' la Țara de Foc, dacă mă sperie un vânzător de ziare am să cer revista FilmTeatruMuzică. Întru câtva, la fel cum făcuseră soldații recrutați de prin sate, care chiar și pe front, în timp ce săpau tranșeele, luau câte un bulgăre de pământ în mâini și-l sfărâmau ca să vadă dacă-i bun pentru grâu sau mai degrabă pentru orz.

O femeie în jur de cincizeci de ani, îmbrăcată într-o rochie roșie, din jerseu, vizibil beată, traversa desculță carosabilul, clătinându-se. Mașinile claxonau, câțiva șoferi o înjurau de mama focului, iar femeia îi scuipa în față strigându-le: suntcurrrvă. Ploaia spălase permanentul din păru-i mizerabil, iar picăturile se prelingeau pe fondul de ten gros de-un deget, de parcă s-ar fi prelins de pe o bucată de mușama. Într-o mână-și ținea pantofii și o sticlă de votcă, în cealaltă, o cioară. Suntcurrrvă, spunea întruna chiar și atunci când ajunsese pe partea cealaltă, dar deja fără să cârâie, ci simplu, doar pentru sine, cu apatia cu care ar fi spus un rozariu. A aruncat pasărea pe trotuar și a încercat să-și pună pantofii, dar și-a pierdut echilibrul și s-a rezemat de un stâlp tip lampadar. În final s-a așezat pe marginea trotuarului, iar cioara se zbătea lângă ea, pe asfalt.

Pe când a reușit să-și încheie în jurul gleznelor bareta de la pantofi, pasărea murise. Aripile rupte le avea întinse pe asfaltul ud, de parcă ar fi fost lipite în smoală, dar ea nici măcar nu le-a observat decât după ce se încălțase. Rebeka se trezește, a spus și a ridicat grămada de pene umede, fără să creadă că s-a terminat. Apoi a încercat să toarne votcă în ciocul păsării moarte, dar când s-a dus dracu' deja toată băutura, când s-a risipit deja orice-ndoială, a înșfăcat furioasă cioara și a început s-o dea cu capul de pământ în timp ce urla că Rebeka zboară! Rebeka zboară!, iar trotuarul era deja plin cu sânge, pentru că pasărea avea capul pe jumătate sfărâmat.

În stația de tramvai o femeie a acoperit repede cu mâinile ochii copilului gură-cască, nu te uita acolo, tanti aia-i urâtă,

spunea, dar copilul voia să vadă totul, așa că a primit o palmă zdravănă, apoi mă-sa l-a târât după ea până-n capătul celălalt al refugiului din stație. Vânzătorul de ziare urla din ușa chioșcului că dacă nu te cărăbănești de aici, te arunc sub tramvai, dar femeia n-avea de gând să înceteze, astfel că bărbatul s-a repezit la ea și a prins-o de păr.

— Las-o în pace, i-am spus, deși până atunci niciodată n-am intervenit în scandalurile iscate-n stradă.

— Ține-ți gura, altfel o încasezi și tu, mi-a spus.

— Ți-am spus s-o lași în pace, i-am repetat, dar deja mult mai încet.

— Atunci du-o de aici, cu pasărea ei răsfutută cu tot, mi-a spus furios, apoi s-a dus înjurând înapoi în chioșcul de ziare și a trântit ușa.

Femeia mi-a îmbrățișat picioarele de parcă ar fi îmbrățișat un trunchi de copac, iar eu nu știam ce să-i spun. Mi-au trecut prin minte tot felul de banalități de genul înceteazăodată sau liniștește-te, dar după un timp n-am mai simțit altceva decât că o să rămân toată viața aici, la colțul bulevardului cu strada Bérkocsis, cu o curvă îngenuncheată într-o băltoacă. Singurul lucru pe care mi-l doream era să fug, să evadez, ar fi trebuit să las totul în seama vânzătorului de ziare, apoi i-am prins brațele femeii ca măcar să mă eliberez din îmbrățișarea ei.

— Ridică-măăă, mi-a spus, iar eu am ridicat-o în picioare, apoi s-a rezemat de lampadarul stradal și m-a așteptat până când am împachetat stârvul ciorii în revista FilmTeatruMuzică. A luat pachetul sub braț, s-a agățat de mâna mea, apoi am traversat piațeta. Am pus ochii pe o bancă de pe care încă n-au fost smulse scândurile, dar n-a vrut să se așeze.

— Aici nu-i bine, mi-a spus.

— Unde locuiești? am întrebat-o, și femeia mi-a făcut un semn cu capul spre una dintre străzile laterale, apoi a aruncat cioara la coșul de gunoi.

Camera avea intrarea pe la scările din spate, vizavi cu veceurile comune, dar femeia a trebuit mai întâi să se urce pe unul dintre closete ca să ia de pe rezervorul de apă al acestuia clanța folosită drept cheie, apoi am ajuns, în sfârșit, în spălătoria avansată drept locuință. De când s-au răspândit mașinile de spălat marca Hajdú, cei de la primăria sectorului au declarat cu mare elan drept domiciliu provizoriu acele spălătorii pe care igrasia nu le invadase în întregime și-n care se putea înghesui un pat veșnic neașternut, o măsuță și două fotolii cu brațele rupte, un dulap și un reșou cu butelie.

Peretele coșcovit din jurul reșoului și al chiuvetei era acoperit cu copertele colorate ale revistelor magazin. Din loc în loc lipsea câte o piuneză, astfel că fotomodelele care prezentau câte un jersey nou, pentru primăvară, și cântărețele de muzică ușoară atârnav în gol, îndărătul fetelor cu rochii îndrăzneț decoltate de pe câte o copertă a revistei de romane-serial, Rakéta, se vedeau cărămizile umede, dar cu toate astea nu mirosul de mucegai era cel care domina, ci mirosul specific unei încăperi pline cu păsări. Apoi femeia a deschis dulapul de haine, iar camera a fost invadată brusc de un ciripit puternic. Pe rafturi erau înșirate douăj' cinci de colivii, sub efectul luminii trezindu-se la viață canari și papagali, pescăruși mici, cinteze-zebre și turturele-râzătoare, dar erau și porumbei de rând și gugustiuci, mierle negre și o mulțime de vrăbii, dar toate păsările se zbăteau neputincioase pe fundul coliviilor, pentru că aveau aripile rupte.

— Ai țigări? m-a întrebat femeia, iar eu i-am răspuns că mi s-au terminat, drept care s-a așezat în genunchi și a tot scotocit sub pat până când a scos un borcan de compot plin cu mărunțiș, apoi mi-a pus în mână o grămadă de monede de câte douăzeci și de câte cincizeci. Adu un pachet de Fecske, mi-a spus.

Vânzătoarea deja mătura. Trebuia să fi venit mai devreme, am făcut deja monetarul, mi-a spus, iar eu i-am răspuns că nici o problemă, o să marchezi mâine dimineată, dar după părerea ei așa ceva nu ține, s-ar putea să fiu în control, iar în cazul ăsta va fi dată afară, dar eu i-am spus că nu sunt controlor, că mama n-a putut veni după cumpărături pentru că și-a rupt aripa, la care ea a râs și m-a lăsat să intru pe sub oblonul tras pe jumătate, deși spusesem întâmplător aripă în loc de picior. Apoi am cumpărat și patru chifle și două sute de grame de parizer. Când am ajuns înapoi femeia era întinsă pe pat și se uita la păsările care făceau tăra-boi în dulapul de haine, la fel cum alții se uită la televizor sau privesc de la pervazul ferestrei în stradă, la ce se întâmplă afară, în lume.

— Ți-e foame? am întrebat-o și am pus mâncarea pe măsuță.

— Mănâncă numai tu, azi eu nu mănânc, mi-a spus, apoi s-a ridicat, și-a aprins o țigară și s-a holbat în continuare la păsări.

De afară s-a auzit trântitul ușii de la veciu, apoi icnetele unui bărbat printre ciripitul canarilor și vrăbiilor. Ți-e Nyitrai, mi-a spus. De două săptămâni e constipat, aici mi se screme în fiecare seară cu căcatul lui cu tot. Apoi, cu o voce răgușită i-a strigat lui Nyitrai: înghite dracu' o lingură de ulei de ricin, iar

acesta i-a replicat, tot strigând: ține-ți gura, ștoarfă ordinară, o să te reclam la cei de la moravuri.

— Nici așa nu mă reclamă, a dat din mână de parcă ar fi vrut să mă liniștească să rămân potolit și să mănânc în continuare, apoi și-a stins țigara, a aprins reșoul și a încălzit apă. Sembolnăvesc dacă le dau apă rece, mi-a spus și a început să împrăstie dintr-o pungă de hârtie grăunțe în colivii, în timp ce repeta întruna că Rebeka mănâncă.

— De unde le ai? am întrebat-o.

— De ici, de colo. Cele de soi, cadou de la clienți. Dar toate pe care mi le aduc au aripile rupte, pentru că așa-s mai ieftine sau pe gratis. De altfel, e totuna, aici nici așa nu prea pot să zboare.

— Și, cioara?

— Acum am găsit-o în piațetă. Probabil c-a jumulit-o vreun câine.

A verificat cu degetul mic dacă apa s-a încălzit suficient, a umplut jgheaburile minuscule din colivii, apoi și-a aprins iar o țigară.

— Mă fuți? m-a întrebat.

— Nu, i-am spus.

— Tu ești domn. Precis că umbli la Anna⁴.

— Nu de asta, i-am spus.

— Deși e numai trei sute. Și eu am umblat la Anna.

— Eu încă nu.

— Ești însurat?

— Nu sunt însurat.

— Faptul că ești însurat nu-i un motiv să nu vrei. Cei care au neveste vor cel mai tare.

— Pot să dorm aici? am întrebat-o.

— Tot trei sute te costă. Dar numai noaptea asta, mâine îmi vine un client. În fiecare marți vine poștașul.

— Bine, i-am spus.

— El mi-a adus canarul. Dar îmi plătești acum, înainte.

— Firește, i-am spus, apoi am scos trei sute, ea a luat banii și i-a ascuns în dulap, îndărătul uneia dintre colivii.

— De aici nu-i fură nimeni. Dacă cineva încearcă să scotocească, astea fac tărațoi și mă trezesc. Sunt mai bune decât câinii.

— Acolo ești dumneata? am întrebat-o arătând spre fotografia care atârna deasupra patului.

— Mama.

— Îi semeni. Mama duminică a fost o femeie foarte frumoasă, i-am spus.

— Nu trebuie să-mi faci curte. Pentru trei sute poți chiar să și vrei. Iar dacă-mi devii client, îmi aduci câte o pasăre.

— Nu ți-am făcut curte, dar chiar e frumoasă.

— Da. Așa că las' să atârne pe perete și să vadă totul... Ei, te dezbraci?

— Pe bune că nu vreau altceva decât să dorm.

— Ți-a dat nevasta papucii, ai?

— N-am nevastă, i-am spus.

— Dacă nu vrei, nu trebuie să-mi vorbești despre ea.

— De ce nu mă crezi că n-am nevastă? am întrebat-o.

— Mie mi-e perfect egal. Pot să și cred, mi-a spus. Dar numai așa se lasă rugați. Dar, apoi prind aici rădăcini, pentru că toate nevestele scuiă lapții. De parcă n-ar fi totuna din ce provine căcatul.

A închis ușa dulapului ca păsările să înceteze cu gălăgia.

— Poftim, bea asta, mi-a spus în timp ce mi-a dat o juma' de sticlă de votcă pe care o scosese de sub reșou, apoi și-a tras de pe ea rochia roșie, din jerseu, și-a deschiat sutienul din care i s-au prăvălit sânii imenși, s-au desfăcut ca două bucăți de burete șifonat sau două flori oflitate după ploaie, numite în popor bulgăre de zăpadă.

Precis că pentru sânii ăștia umblă aici poștașul, mă gândeam. O fi având și el vreo problemă de suflet, mă gândeam. Infirmii, lor le place să se refugieze între sâni atât de imenși, mă gândeam. Precis că și tipul ăla cu scaunul cu roțile tot aici vine, cel care în fiecare duminică o cotește spre strada asta, mă gândeam. Cu o mână manevrează biela, iar cu un picior ghidează tricicleta, apoi trece liniștit pe roșu, asta pentru că lui îi este deja totuna, mă gândeam. Calcă în mod intenționat peste bombeul polițistului de la circulație și-i strigă-n față că 'te-n pizda mă-tii de curcan împuțit, iar acesta se dă la o parte. Nici măcar nu-i cere buletinul de identitate, pentru că nici el nu-i chiar atât de tâmpit. Știe că n-are rost să facă pe nebunul cu cel căruia oricum îi este deja totuna, mă gândeam. Măine facem o încercare, mă gândeam. Trecem pe roșu și dacă n-o să ne ceară buletinul de identitate înseamnă că, de fapt, deja ne este totuna, mă gândeam și mă uitam la femeie cum se descaltă azvârlindu-și pantofii. Picioarele îi erau pline de noroi, și-a scos o batistă de sub pernă, a scuipat în ea, și-a șters laba piciorului, apoi a aruncat batista sub pat.

— Ei, nu vii? m-a întrebat.

— Mai bine dorm în fotoliu, i-am spus, apoi am tras o dușcă bună din sticla de votcă, asta ca să adorm mai repede.

— Te poți dezbrăca, nu sunt hoată de buzunare, mi-a spus.

— Știu, i-am spus.

— Atunci stinge lumina, mi-a spus, apoi s-a învelit.

Am apropiat fotoliile, m-am dezbrăcat, apoi mi-am făcut mâna căuș și am băut o înghițitură de apă de la chiuveta din perete, pentru că mă ardea gâtul de la votcă.

— De ce vrei ca mama dumitale să vadă totul? am întrebat-o deja în întuneric.

— Dacă nu mă fuți, atunci dormi, mi-a spus.

Așteptam ca trenul să-și târșâie roțile, în sfârșit, pe traseul care trece prin cartierele de blocuri și prin zona verde de categoria a treia, pentru că mi-e silă de suburbii. Deși probabil că nu ridică nici un fel de probleme. Pesemne că pentru multă lume e mai bună zona caselor cu grădini din Kispest decât locuințele de pe bulevardul mare, dar și mai bun cartierul Havanna⁵, decât nimic. În schimb, odinioară, atunci când mă trezeam în vreun apartament din aceste blocuri intram pur și simplu în panică. Aveam impresia că-n veci nu ajung acasă, de altfel, de-a lungul anilor mi s-a și umplut un sertar întreg cu schițe și hărți desenate pe diverse bucăți de hârtie. Schițe desenate cu vârful carbonizat al bețelor de chibrituri, pentru că în jurul patului nu era nimic altceva la îndemână. Dar sper că și așa-i destul de clar, frumușelule. Deci, te duci pân' la capătul străzii ăsteia, la magazinul alimentară o cotești la dreapta, acolo arunci matale fițuica asta cu adresa și numărul de telefon la coșul de gunoi, pentru că nu-mi place ca-n timpul futaiului să fiu confundată cu serviciul care acordă ajutor sufletesc. Firește, sunt și dintre cele care au fost scrise cu ruj în timpul cafelei din zori, pe șervețele cu inimioare sau pe coli de caiet, dar și pe bucăți rupte dintr-o rochie. Dar sper că vei păstra totul, aici e

adresa și numărul de telefon, comoara mea. Deci, te duci pân' la capătul străzii ăsteia, la magazinul alimentar o cotești la stânga, acolo-i stația. Iar acum grăbește-te, vine-ndată tata din schimbul de noapte sau bărbatul meu, de la Leningrad. Dar eu alergam și atunci la fel de repede ca să prind cursa de noapte cum făcusem când pe o învățătoare avansată drept manechin am confundat-o cu serviciul care acordă ajutor sufletesc, plângându-i pe umăr în timpul futaiului. Prin urmare, dacă stăm să ne gândim că indiferent de situație, dar dacă după coitus te mănâncă tălpile și vrei să evadezi, atunci e păcat de mulțimea colilor de caiet și a șervețelelor cu inimioare.

Prin urmare, e cât se poate de clar că te-ai căcat pe tine de frică din cauza Eszterei, mamă. Ți-ar fi plăcut mult mai mult să colecționez în continuare schițe și hărți de unică folosință, alături de trandafiri de adio, de șuvițe de păr blond și de sonete cu rime împerecheate scrise pe spatele meu. Dacă adun în continuare numerele de telefonniciodatăapelate, cruciulițele, inimioareledeaur și steluleleluidavid căzute de pe lăntișoare. Fotografii pentru tablourile de bacalaureat și medalioanele cu zodii. Tot atâția pești câți scorpioni, totuși, asta nu-i întâmplător, mamă. Firește, tot atâtea sunt și din celelalte și aproape fiecareia îi aparține câte un articol de lenjerie, dar cel puțin o bandă uzată de magnetofon cu șansonetele lui Piaf.

Fără-ndoială, o astfel de colecțiedenimicuri îți conferă mai multă liniște decât Eszter, mamă. Eszter contra inimioaredeaur sau o casetă Orwo cu gemete și gâfâieli înregistrate-n secret pe partea be, care ți se strecoară-n buzunar asemenea unui suvenir util când îți iei rămas-bun, asta ca să ai pe ce face labă când ești departe de cartierul Angyalföld. Nu-i așa că între timp te vei gândi la mine? iar eu mint că, firește, bineînțeles, pentru

că-n asemenea momente nimic nu-i mai umilitor decât adevărul. Nu există nici o scuză că deja ne îngrozește atingerea pe care în urmă cu două ore ne-am dorit-o atât de mult în troleibuz sau în Fiatul polski, pentru că de cel puțin o jumătate de an nu m-a cărat nimeni într-o cameră cu chirie din cartierul Újpest sau într-o vilă din Buda, de pe dealul Sas.

Prin urmare, chiar dacă se întâmplă ca după poluție un mușchi neted să pompeze în creier deja doar nimicul, omul nu poate să spună, totuși, că n-o să asculte niciodată aceste gemetele înregistrate pe partea be a casetei. Că n-o să-și amintească nimic altceva decât lumina neonului de la reclama agenției loto, lumină care se strecurase în cameră și care după coitus o vopsise subit în culorile mușgaiului. La fel cum și sonetele cu rimă împerecheată care-i fuseseră scrise pe spate îi amintesc doar cum îl zgâria vârful creionului, iar gulerul rupt pe jumătate, de faptul că asta-i fusese cea mai bună cămașă. Dar recunosc, deceniul iubitelor de-o noapte a fost mult mai liniștit decât Eszter, mamă.

La halta Rákosrendező au intrat trei bărbați în compartiment, lucrători feroviari care până și-n oraș circulă cu trenul. Călătoresc cu unul dintre trenurile personale până la Gara Keleti pentru saboți de frână sau să ceară împrumut vreo sculă mai deosebită, apoi până la următoarea cursă beau câteva șprițuri la Bufetul Gării; e adevărat, în felul ăsta drumul durează pe puțin o oră jumate, dar nimeni nu le cere socoteală. Călătoria cu trenul face parte din orele lor de serviciu, pentru că feroviarii ăștia preferă autobuzul sau troleul, la fel cum preferă marinarii uscatul. Căroră atunci începe să li se întoarcă

stomacul pe dos când fac escală în câte un port. Exact la fel se-
ngrozesc și feroviarii când trebuie să apeleze în oraș la
transportul în comun. Treaba asta o știu de la un controlor de
bilete care mi-a povestit că el, de exemplu, deja nici vorbă să
poată dormi cu perna sub cap. De treizeci de ani nevastă-sa îi
tot face patul așa cum e obiceiul, iar el tot de treizeci de ani
aruncă perna și-și pune sub cap geanta de feroviar, pentru că
așa s-a obișnuit încă de când era neînșurat. Dar femeia lucrează
la Hotelul Hajnal, așa nu-i poate pretinde să nu pună perna
acolo unde-i locul, vorba aia, obișnuința-i cucoană mare.
Carevasăzică, har Domnului, în cei treizeci de ani s-au certat
numai o singură dată, atunci când și-au ratat primul concediu
petrecut în comun, când într-un hotel al sindicatului n-a dormit
patru nopți la rând, pentru că n-avea la el geanta de feroviar. S-
a tot zvârcolit până dimineața, a tot mototolit perna, a încercat
până și cu coșul de rafie al nevesti-sii, cel în care-și duceau la
ștrand pătura, dar tot nimic, așa că a cincea zi s-au întors acasă.
Era cât pe-aici să-i fie distrusă căsnicia aflată abia la început,
dar până la urmă femeia a recunoscut că n-avea dreptate,
pentru că nu există controlor de bilete care să poată dormi fără
geanta de feroviar.

Odată, un mecanic de locomotivă mi-a povestit că după ce
avusese parte de prima sinucidere a fost nevoie să se
pensioneze, i-a fost imposibil să mai conducă. Pur și simplu mi
s-a înțepenit mâna pe bară când am vrut să urc în locomotivă,
înțelegi? Stăteam pe scări și plângeam, deși semnalul era deja
verde. Apoi au venit impiegatul și șeful gării și au reușit cumva
să-mi desprindă degetele de pe bara de fier. Chiar din ziua
respectivă medicul m-a internat la Spitalul MÁV din Budapesta,
deși majoritatea mecanicilor de locomotivă au cinci-șase morți

la activ. Treaba asta intră în calcul. Până și la cursuri ni se precizează că nu trebuie să dăm prea mare importanță acestui aspect, pentru că sunt mulți care se aruncă sub tren de parcă ar fi niște iepuri sau căprioare, dar asta îi privește pe ei. Nu-i treaba noastră dacă sunt unii care au astfel de preferințe. În asemenea situații cel mai bun lucru e să apeși prelung pe fluierul locomotivei, apoi să mergi mai departe, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, pentru că-n felul ăsta se evită problemele. Dar eu nici măcar n-am apăsător pe fluier. Pur și simplu am încremenit, înțelegi? Femeia aia cu cei doi copii stătea îndărătul curbei de la Tatabánya, nici măcar nu-i luase în brațe, stăteau unul lângă celălalt ca niște plop, și toți trei m-au privit în ochi, înțelegi? Copila aia de șase ani se uita la mine de parcă aș fi fost un pom de Crăciun plin de cadouri. Apoi, a doua zi s-au publicat în ziar imagini de la fața locului și un articol critic despre mamele care recurg la așa ceva, ziaristul exprimându-și compasiunea față de mecanicul de locomotivă, pe care fără-ndoială că l-au cutremurat cele-ntâmplare. Iar eu am vrut să-l caut pe ziaristul ăla și să-l întreb dacă văzuse vreodată o mamă cu doi copii stând pe șinele de cale ferată? Voiam să-i pretind să publice o dezmințire. Să scrie că stăteau acolo asemenea unor plop, iar eu n-am apăsător pe fluier, dar colegii m-au convins să renunț. Nu te amesteca, mi-au spus, e destul de mare necazul și așa, știi și tu bine că degeaba ai fi apăsător pe fluier. Iar a doua zi n-am mai putut urca-n locomotivă, mi s-a lipit mâna pe bara de la scările pe care ar fi trebuit să urc, așa că m-au și pensionat. De atunci cultiv ciuperci de soi în pivniță. L-am întrebat pe acest mecanic de locomotivă de ce urcă, totuși, pe tren, iar el mi-a spus că tinere, treaba asta nu-i ca și cu țigările, când în noaptea de Revelion promitem că ne lăsăm de fumat. Un

feroviar nu poate trăi fără tren. Am permis de călătorie și-n fiecare duminică urc pe un personal, merg pân' la Debrețin sau Miskolc, apoi cu cel de seară mă și-ntorc, pentru că n-am nici o treabă acolo.

Când cei trei feroviarari au intrat în compartiment am scos repede din buzunar cartea pe care mi-o dăduse părintele paroh, apoi m-am retras într-un colț și am simulat că citesc, pentru că nu voiam să conversez cu nimeni, iar pe cel care citește lumea îl lasă-n pace, în general. Nu-l întreabă de unde și până unde călătorește, dacă are familie, sau cam așa ceva. Cel care ține o carte în mână de fapt e absent. Nu-i nevoie să fie servit cu fursecuri sau cu băutură, cartea îl face invizibil. În prezența unui călător care citește, ceilalți nici măcar nu vorbesc mai încet. Deci, am scos din buzunar cartea, fiind într-un fel chiar curios să văd ce mi-o fi dat părintele Lázár în locul *Confesiunilor*, de ce o fi fost atât de convins că nici măcar nu auzisem de acest autor. Nu pentru că aş cunoaște foarte profund literatura religioasă, dar despre așa ceva e mai bine să presupui, totuși, decât să fii convins, părinte. Și-n timp ce frunzăream cartea, n-am simțit nimic altceva decât un fel de rușine, pentru că-n felul meu totuși l-am făcut pe cineva să creadă că din adâncul unui tabernacul din beton e posibil încă să apară ceva care să-i placă mai mult lui Dumnezeu decât o cupă cu ostie otrăvită. Frunzăream caietul gol, legat în piele neagră, dar în afară de rușinea asta difuză nu se mișca nimic în mine. Mi-e teamă, părinte, c-am să te dezamăgesc, la fel ca puradeii industria olandeză de ajutoare. Toate puloverele sunt deja pline cu noroi, mă gândeam. De acum înainte în astea o să jupoaie

pielea de pe caii furați și tot în astea o să stea pe scările care conduc nicăieri, mă gândeam. Dar asta poate că nici nu-i atât de grav cum credem, mă gândeam. Cu toate că-i adevărat că pe corăbierul care nu știe încotro-i portul nu-l favorizează nici un vânt, indiferent din ce direcție bate, dar din moment ce există carne de cal, de ce să fim neapărat curioși unde-i țărnul, mă gândeam. Deși caietul ăsta de ajutor chiar că-i un suvenir plăcut, chiar ingenios, dar la început la fel de curate sunt și colile mele apatru, mă gândeam. Și am motive întemeiate să presupun că lui Dumnezeu îi place mai mult până și grâul lui Cain, decât tot ce aștern eu pe hârtie, părinte. Și așa-i normal să fie, iar Dumnezeu nu poate fi învinuit din cauza asta. Dumnezeu nu-i vinovat că până și-n cea mai bună formă a mea nu sunt altceva decât o aramă răsunătoare. Pentru că sau e vinovat pentru foarte multe lucruri, sau aproape pentru nimic, iar în cazul ăsta să rămânem mai degrabă la ultima ipoteză, părinte.

Să orbești, mi-am zis când aveam abia zece ani, și orbecăiam prin casă cu ochii deschiși de parcă într-adevăr n-aș fi văzut. Trei zile am turnat ceaiul alături și tot trei zile m-am tot lovit de canatul ușii. Nici măcar nu trebuia să mă forțez. De fapt vedeam, dar acest lucru nu mă deranja. Doar Judit știa care-i treaba.

— Sunt orb, dar să nu spui nimănui, i-am spus.

— Bine, mi-a spus, apoi a continuat să exerseze pentru concertul de la școală, iar eu mă uitam la mama cum își îmbracă blana de astrahan, de parcă m-aș fi uitat la ea printr-o sticlă opacă.

A mai apucat să scoată din frigider niște mezeluri și brânză topită, apoi s-a grăbit să plece la teatru.

— Luni e zi de relax, a spus Judit când avea zece ani.

— Precis că au repetiții, vineri va fi premiera, am spus când aveam zece ani.

— Luni nu sunt nici măcar repetiții. Pentru actori, luni e duminică, așa cum pentru evrei sâmbăta e duminică.

— Atunci azi nu-i luni, i-am spus, dar ea a pus jos vioara și a adus agenda de pe masa din camera mamei.

— Uită-te, e luni, mi-a spus.

— Nu văd, i-am spus.

— Iartă-mă, mi-a spus. Iată, luni, seara la opt, Te. O.

— Eivezi, Tragediaomului.

— Tamás Offerbach, mi-a spus.

— Tragediaomului, i-am spus.

— Offerbach. De altfel au interzis Tragediaomului, încă de atunci când cei cu abonamentele Gorki au aplaudat în picioare la scena cu falansterul.

— Atunci, e altcineva. A promis că Offerbach nu mai vine pe aici.

— Au repetat doar. De ce te deranjează dacă repetă acasă? Nici la teatru nu te repezi pe scenă, cum că să termine odată.

— Pentru că nu pot să dorm dacă urlă. Și să nu mintă. Mama mea să nu mă mintă. De altfel, Offerbach nici nu-i actor, e numai ziarist.

— Critic. Deci, aproape că-i actor, mi-a spus.

— Chiar și atunci. Noaptea să repete singură.

M-a luat de mână și m-a condus la bucătărie, mi-a uns brânză topită pe o felie de franzelă pe care mi-a dat-o în mână, de parcă aş fi fost într-adevăr orb, apoi s-a deschis uşa și a

intrat mama, dar nici măcar nu ne-a salutat, nu și-a dezbrăcat nici blana, s-a grăbit la baie.

— Ei vezi, azi nu-i spectacol, mi-a spus Judit, apoi am întrerupt cina și am intrat în camera noastră.

— Are migrenă, acu' nu exersa, i-am spus.

— Să jucăm cărți, mi-a spus.

— Nu pot, i-am spus.

— Atunci, domino. Le poți pipăi cu degetele.

Apoi, peste zece minute a deschis, totuși, ușa, cu o mână ținea un prosop ud din frotir la tâmpla care-i zvâcnea, cu cealaltă strângea clanța, i s-au umflat venele de parcă ar fi strâns mânerul unui cuțit, așa avea mâna și mai frumoasă, iar eu am uitat pentru o clipă că sunt orb. A fost singura clipă de ezitare, apoi iarăși am privit-o de parcă m-aș fi uitat la ea printr-o sticlă opacă. Nu în ochii ei mă uitam, ci departe, undeva dincolo.

— Să nu îndrăznești să te mai amesteci în viața mea! Nu accept ca din cauza mucusului de fii-miu să fiu umilită încă o dată! a spus, apoi a trântit ușa.

— Asta-i din cauza lui Offerbach, a spus Judit.

— Și ce dacă. Cel puțin nu mai vine pe aici. Mă îmbraci în pijama?

— Până când vei fi orb?

— Încă nu știu.

— De ce nu ești mai degrabă surd? Ar observa mai repede.

— Nu-i sigur. Atunci n-am putea povesti.

— La școală nu poți fi orb.

— Nu mă duc la școală. Dimineța o să-mi curgă sânge din nas, doar știi figura cu permanganatul.

— Să rămân și eu acasă? Și așa trebuie să exersezi.

— Mai bine du-te. Nu-mi place Vivaldi.

— Deși nu-i rău, mi-a spus. Nu poți citi dacă ești orb. De fapt, nu poți să faci nimic. Surd ai putea citi și n-ai auzi cum exersezi.

— Atunci mi-ar spăla urechea. Sau mi-ar înțepa timpanul, ca la Laci Örvös, înainte de Crăciun.

— Și așa o să te ducă la medic.

— Dar n-o să-mi facă nimic, o să se uite doar cu un bec puternic în ochi și o să-mi dea picături.

— De unde știi?

— Mi-a povestit Elemér, când i-au făcut ochelari. Îți dilată pupila cu ceva picături, apoi o zi vezi totul ca prin ceață, de parcă ai lăcrima.

— Medicul o să-și dea seama că vezi.

— De unde?

— O să clipești când îți pune becul la ochi. Cine-i orb de adevăratelea nu clipește niciodată.

— Punem pariu că n-o să clilesc? Să ne uităm țintă unul în ochii celuilalt.

— Pe ce punem pariu?

— Dacă n-o să clilesc, timp de o săptămână tu vei fi mai mică.

— Nu-s de acord. Treaba asta am decis-o deja.

— Bine, atunci îmi furi un patron cu sânge din cabina mamei. Permanganatul mă ustură la nas.

— E-n regulă. Iar dacă eu câștig?

— Săptămâna viitoare îți scriu eu temele la maghiară.

— Inclusiv la gramatică, mi-a spus.

— E-n regulă, i-am spus.

A doua zi Judit a furat de la teatru o cutie întreagă cu patroane de sânge, pentru că privisem la fel de fix ca și orbii. N-

am clipit nici măcar atunci când mi-a fluturat prin fața ochilor caietul cu notele muzicale.

— Ai câștigat, mi-a spus, apoi m-a îmbrăcat în pijama, dar mama a observat abia peste două zile că-s orb.

— Ar trebui să mergem la medic. E îngrozitor că-ți curge atât de des sânge din nas. Ești plin de absențe deja, a spus.

— O să recuperez, i-am spus și voiam să fac un căpăcel la oul moale din suportul care era în fața mea, dar am lovit cu lingurița alături.

— Ce-i cu tine, m-a întrebat.

— Nimic, o să-mi reușească îndată, i-am spus, apoi iarăși am lovit alături, iar între timp mă uitam în gol, dincolo de albastrul ochilor ei.

A luat iritată oul, i-a făcut un căpăcel, apoi mi l-a pus înapoi, sub nas, dar mâna mea nu găsea solnița. Pipăiam cu atenție masa ca nu cumva să răstorn cana cu ceai, mi-am băgat degetele în unt, mama era tot mai nervoasă, dar încă nici atunci nu-i trecuse prin minte că aș fi orbit.

— Poftim, șterge-te, mi-a spus Judit și mi-a dat un șervet, dar eu mi-am întins mâna-n în altă parte și am așteptat până când mi l-a pus între degete.

— Ce se întâmplă? a întrebat mama.

— E a treia zi de când nu vede, a spus Judit.

— Cum adică nu vede? De ce nu vede?

— Pentru c-a orbit. Când e aici Offerbach, el se uită orentregi țintă în lumina lămpii, a spus Judit.

— Doamne Dumnezeule! a strigat mama, a venit lângă mine și a îngenuncheat în fața mea, mi-a prins capul între mâini, dar eu am continuat să mă uit în gol, dincolo de albastrul ochilor ei.

— Sângele din nas îi curge din cauza permanganatului, a spus Judit. Pentru că n-are curajul să meargă orb la școală.

— Iisuse, îmbracă-te urgent, a spus mama.

— Nu poate. De trei zile eu îl îmbrac, a spus Judit.

— De ce nu mi-ați spus nimic? Cum v-ați imaginat că-mi ascundeți treaba asta? a spus, iar eu aș fi putut-o vedea pentru prima dată plângând cu lacrimi adevărate, dar eram orb, am lăsat-o să tragă de pe mine pijamaua, să mă îmbrace cu prima haină care-i căzuse la îndemână, să-mi tragă bocancii pe picioarele goale.

— N-am vrut să te deranjăm înainte de premieră, a spus Judit pe un ton glacial și a continuat să-și mănânce pâinea prăjită. De altfel, nu i-ai tras șosete, a mai adăugat și se delecta cu disperarea mamei.

— Adu-mi o pereche! a urlat mama.

— Toate-s murdare, a mințit Judit.

— Atunci adu-mi o pereche murdară, a spus încet, apoi a chemat un taxi și m-a dus în brațe până la mașină.

— La Spitalul Heim Pál, i-a spus șoferului, dar parcă n-ar fi fost vocea ei.

Taxiul abia cotise pe strada Üllői, dar eu știam deja că nu voi fi în stare să mă abțin și că voi clipi când medicul o să se uite cu becul în ochii mei. Deja nu mai eram în stare nici măcar să mă uit în gol, dincolo de albastrul ochilor mamei. Când mi-a luat iarăși capul între mâini, privirea mi s-a oprit pe irisul orbitor al ochilor ei, iar pe obraji îmi curgeau deja lacrimile, deși ar fi fost foarte bine să rezist cel puțin până la spital, dar deja vedeam. Mai întâi am văzut doar că i se descrețește pielea de pe față, apoi inclusiv că devine stană de piatră.

— Întoarce-te, i-a ordonat șoferului pe aceeași voce pe care va vorbi apoi peste zece ani, când va organiza transportul unui sicriu de recuzită, la Kerepesi.

Am făcut cale întoarsă fără să scoatem un cuvânt, iar acasă mi-a spus doar atât: să nu îndrăznești să mă mai șantajezi vreodată, apoi a plecat fără să salute.

Cei trei ferovieri înjurau trupele sovietice pregătite să se retragă din țară. Că din cauza mobilizării trupelor e blocată complet rețeaua autohtonă pentru transportul mărfurilor, că noapte de noapte garnituri macabre își târșâie roțile peste tot prin țară și cară totul. O să plătim noi cu vârf și îndesat pentru libertatea asta mare. Pe când ultimul vagon o să iasă din Gara Záhony⁶, noi o să rămânem în curu' gol. În lăzile cu muniție au pus câte un rând de grenade de mână, drept camuflaj, de ochii lumii, iar dedesubt au împachetat tot ce-au găsit prin cazărmi. Ferestrele le-au scos cu pervaz cu tot. Un rând de ferestre, un rând de pături, ca nu cumva să se spargă sticla de geam, au demontat până și robinetele de apă și rozetele de la dușuri. Carcasele minelor de teren sunt pline cu aspirină, țevile puștilor, cu mine de pix, iar mai nou, am auzit că rezervoarele rachetelor sol-sol le-au umplut cu boia de Szeged. Ăștia ne cară până și apa minerală de la Paráđ⁷, la fel și ciocolata Boci. Ar încărca-n vagoane întreaga industrie alimentară ungară, dacă ar putea. Iar căcatul ni-l lasă pe cap. Au vărsat motorina din butoaie în Zala⁸, ca să aibă în ce pune zahărul cubic. Toate butoaiele sunt pline cu renumitul zahăr unguresc, iar peștii preferă să iasă mai degrabă pe mal decât să se-nece în motorină. La Pécs și-n împrejurimi până și pruncii de șase ani

au măști de gaze scoase din uz, cu astea merg la grădiniță, parcă ar fi niște extraterestri, nemaivorbind că-i periculos să ieși cu copilul la iarbă verde, pentru că lângă tufele de măceș nu vezi altceva decât grămezi de focoase. O învățătoare a povestit plângând la telejurnal că ceruse de la un elev dintr-antâia o radieră, iar penarul acestuia era plin cu gloanțepentrumitralere. Erau toate nou-nouțe, înșirate unele lângă altele, de parcă ar fi fost creioane hașbe. Iar când le-a controlat ghiozdanele a găsit mai multă muniție decât cărți și caiete. Treij' de cartușe pentru o grenadă de mână, ăsta-i cursul, i-au spus cei dintr-a-ntâia și s-au plâns că au ajuns numai la spartul târgului, groapa au descoperit-o cei dintr-a patra, care au făcut rost și de o mitralieră. Doamna învățătoare, imaginați-vă, lemnele se pot tăia mult mai bine cu mitraliera decât cu drujba. Tata trudește cel puțin două minute cu un fag, asta dacă-i pornește măgăoaia, în timp ce lui Sanyi Pongrác din patru be i-au trebuit doar trei secunde să tragă o rafală de mitralieră și copacul era deja la pământ. Am cronometrat, dar nu vă speriați, ne-am retras la timp.

De-ar fi putrezit dracu' toți, încă-n burta mamei lor, acolo-n taiga, a spus celălalt feroviar. Și-au încălzit aici curu' timp de patruj' de ani, dar tot n-au învățat nimic, când e vorba să plece acasă nu-s în stare să fie corecți. Pe ăștia nici Dumnezeu nu-i civilizează. Sunt mai răi decât țiganii. Ția cel puțin nu ies la plimbare cu tancurile. Bagă la ghiozdan ce-au ciordit, apoi gata. Dar ăștia jefuiesc într-un hal fără' de hal, așa că până și la anu' o să avem ce recupera în orele suplimentare. Totuși, cel puțin a fost ordine, a replicat cel de-al treilea. Dar fârtate, tu te-ai tamponat. Unde a fost aici ordine? Când a fost aici ordine? Bine, bine, am vrut să spun doar c-a fost armată. Asta nici tu nu poți

să negi. Au fost avioane de vânătoare, au fost tancuri, au fost cam de toate, iar acu', aproape nimic. De patruj' de ani soldatul ungur nu știe nici măcar să alerge. Apoi dacă vin românii sau slovacii se uită ca vițelul la poarta nouă. Ogradă fără câini, eu așa zic. Și tu știi ce înseamnă asta. Acolo poate intra oricine. Păi nu-i totuna că bagă în ei viski sau votcă? Ție nici așa nu-ți dă nimeni nimic. Atunci tot e mai bine să-și facă veacul pe-aici ăia cu care ne-am obișnuit deja. Pardon, eu unu' nu m-am obișnuit. Pen' ce? Nu ne-au prea tulburat apele. Nu ne-am vizitat, n-am cinat împreună cu ei, nu ne-au fugărit nevestele, nici măcar n-am știut unde locuiesc. Au stat cu coada-ntre picioare îndărătul indicatoarelor cu fotografiatul interzis. Crezi c-o să fie mai bun un negru? Peste cinci ani și nepotul tău o să fie deja metis, sau mulatru, sau mnezeiimășii știe ce. Nu vine negru aici. S-a terminat cu povestea asta, păi nu înțelegi? Tocmai despre asta-i vorba. Cu atât mai rău dacă nu vine, atunci ne putem căca pe noi. Atunci poimăine românii o să pună tricolorul până și pe parlament, ca-n nouă sute nouășpe. Nici mie nu mi-s dragi ivanii, ăsta-i adevărul. Și pe frate-meu tot ei l-au împușcat în cinzeci și șase. Cu bazuca. S-a chircit ca un sugăr. E dată dracu' bazuca, dacă nimerește din plin cabina, brichetă face din tine. Totuși, părerea mea e că dacă tot au fost aici și ne-am obișnuit cu mutrele lor, ar fi fost mai bine să rămână.

La drept vorbind, de când a început retragerea numai asemenea discuții se auzeau în magazine, în cârciumi și-n tramvai, la fel ca atunci când au proclamat Republica. Și atunci toată lumea făcea politică. Erau unii care voiau neutralitate și multe bănci, ca-n Elveția, alții, monarhie, oricum, coroana o

avem și trăiește și regele. Vorbește chiar bine ungurește. Trebuie scoasă colecția de tablouri din cetate și chemat acasă Otto de Habsburg. El cel puțin e un adevărat domn, nu un venetic cum sunt ceilalți, care nu știu ce-i aia tradiție. A intrat în discuție până și varianta cu Ungaria Mare. Încasatorul era convins că revizuirea deciziei de la Trianon are șanse foarte mari. Personal franțujii au spus că a fost vorba, de fapt, de o nedreptate. Că s-au tras sforile, ca la un meci de fotbal. Românii au dus cu ei un vagon de curve, iar în timp ce boșorogii turnau în ei șampania și trasau noile frontiere, fetițele astea vesele îi tot zgândăreau pe sub mese. Au fost găsite documentele, domnule scriitor, totul va fi revizuit.

Alții nu regretau nimic, numai de evrei să ne ferească Dumnezeu, pentru că altfel dăm de dracu'. Cu subvenție de la stat o să chiureteze unguroaicele, iar în douăj' cinci de ani guvernul de la Tel Aviv se mută la Budapesta, cum te vād și cum mă vezi. O să părăsească focarul ăla cu deșert cu tot, cu Marea Moartă cu tot, și o să înființeze kibbutzuri în pusta ungară. Cât ai zice pește o să-i vezi cum trag chiulul în jurul jăraticului. Ne pun pe noi să scoatem castanele, dar deja distrug până și puținul care a mai rămas din țara Sfântului Ștefan. Păi sigur, tot n-a devenit încă obligatorie predarea religiei în școli, dar la televizor se transmite deja o juma' de oră pentru evrei. Și asta-i numai ce vedem noi. E ce constată ungurul în mod direct. Pentru că despre bănetul ținut în secret la neviorc tot n-o să aflăm niciodată nimic. Fără bani n-aveau cum să tipărească puzderia de afișe electorale cu poza rabinului, dar pentru Protocoalele Înțelepților Sionului n-au nici o lețcaie.

Și, firește, erau unii care așteptau să le aducă poștașul, în sfârșit, banii ținuți în secret la neviorc, din care să se poată

redresa, din care să poată finanța cultura. Pentru că să-mi fie cu iertare, dar e prea de tot ce face adunătura asta de unguri pursânge care-și arată colții. Încă bine că nu ne hăcuiesc pe stradă, dar nici mult nu mai e până fac și asta. În curând o să ne încoloneze pe malul Dunării, cum au făcut ăia de la Partidului Crucilor cu Săgeți. Numai de ăștia să ne ferească Dumnezeu. Oare n-a fost destul cât am pătitit până acu'? Să vină odată poștașul ăla și să ne aducă banii ăia ținuți în secret, ca în sfârșit să putem face aici o mică Europă și să se termine cu calomniile astea de-a dreptul strigătoare la cer. E rușinos. Pur și simplu rușinos, zău așa.

În schimb alții jurau că nimic nu s-a schimbat și că nici nu se va schimba nimic cât va mai fi sămânță de comunist în lume. Simulează, se prefac doar că ar preda puterea. Păcălesc Occidentul cu așa-zisa libertate a presei, dar de fapt s-au infiltrat în toate partidele nou înființate. S-au asigurat ca lumea, tot bănetul e în mâinile lor. Acolo sunt, de exemplu, hotelurile sindicatului, o mulțime. Să nu-mi spună mie cineva că există vreo putere care cedează fără violență, fără împușcături mulțimea aia de hoteluri, dacă nu se simte în siguranță. Astea-s povești. În toată schimbarea asta de regim s-au tras sforile, ca la un meci de fotbal.

Și, firește, erau și dintre cei care acceptau ideea că dictatura proletară trebuie reformată pe ici, pe colo, dar înainte de toate trebuie pusă la zid banda asta de lepădături. Păi ce-și imaginează ăștia? Totuși, pe vremuri n-ar fi îndrăznit așa ceva. Ce-i aia că proletari din toate vilele uniți-vă? Cum de nu le crapă obrazul de rușine? Păi cine a reconstruit țara asta după patruș' cinci? Cine a făcut aici industrie grea? Până și-n deșertul Mongoliei umblă autobuzele ungurești, sub șinele de cale ferată

din Africa traversele sunt ungurești, măgăoaia de la tuosutăcinjdoi se construiește din aluminiu unguresc, și atunci proletari din toate vilele uniți-vă? Păi unde-i poliția când se întâmplă așa ceva? Cum adică au fost desființate gărzile muncitorești? Cum adică trupele sovietice n-au timp pentru că tocmai acum își fac bagajele?

Ei bine, cam așa ceva se putea auzi peste tot. Până și cerșetorii făceau politică. Stăteau gură-cască la manifestații, își târșâiau picioarele în ultimele rânduri ale însuflețitelor cortegii funerare de la reînmormântări, împărțeau foi volante în schimbul unei diurne, iar noaptea adunau afișele uriașe, pentru că se puteau înveli bine cu ele. Fondatorii gazetelor vorbeau despre tiraje mai mari decât numărul celor care știau să citească în țară, trebuie onorate și solicitările diasporei. Cinșpe milioane de exemplare sunt floare la ureche, numai acu' să nu clacheze rotativele de la tipografie. Industria meșteșugărească își luase avânt în doar câteva minute, se confecționau de toate, începând de la noile insigne și până la tăblițele cu noua denumire a străzilor, iar superbe fete de liceu vindeau cutii de conserve cu ultimul oftat al comunismului, pentru că Fabrica de Conserve Globus sprijinise revoluția cu câteva mii de cutii goale de pate de ficat. Și toată lumea avea cel puțin trei imagini despre viitor, una mai frumoasă decât cealaltă. Poate pentru prima dată în cei o mie de ani era peste tot o anume atmosferă de idilă paradiziacă, chiar dacă pentru scurt timp. Toată lumea dorea să vorbească și încerca să pună mâna pe un microfon, dar nimeni nu și-a scos pistolul din toc, de parcă de acum înainte ar exista exclusiv moarte naturală sau cel mult crime pasionale. N-au scos nici măcar tunurile cu apă, doar unul singur a putut fi văzut într-o singură ocazie, pe o stradă laterală,

dar a reieșit că era plin cu ceai fierbinte. Manifestanții stăteau la coadă lângă furtun, iar după ce-și primeau porția de două sute de grame de ceai rusesc turnat în pahare din plastic se grăbeau înapoi în fața Parlamentului. Păi nu-i fantastic, domnule scriitor? Ba da, domnule portar.

— Lasă-mă-n pace, mi-a spus femeia moțâind, dar n-am lăsat-o în pace, lipit de spatele ei mă străduiam să mă strecor cel puțin între coapse, apoi i-am găsit vaginul moleșit.

— Dacă nu te știi, mai bine dormi, mi-a spus.

— Îndată, i-am spus.

— Atunci, grăbește-te, mi-a spus, iar eu am încercat să mă grăbesc, m-am agățat de sânii ei ca niște flori ofilite după ploaie, numite în popor bulgăre de zăpadă, și i-am tras-o, împungându-i uterul ca un câine.

Și tu exact la fel, mă gândeam. Încă două-trei stagiuni, mă gândeam. Și exact la fel de fleșcăit, mă gândeam. Și mirosind a amoniac, mă gândeam, iar pe când mi-a reușit, femeia sforăia deja astmatic. Apoi m-am trezit că sunt înghesuit între poala ei năclăită și tencuiala umedă și n-am avut curajul să mă mișc minute-ntregi. Pur și simplu nu-mi aminteam cum de-am ajuns în pat, doar mă culcasem în fotolii. Mă durea capul și votca încă îmi ardea gâtul, de parcă aș fi băut o juma' de sticlă de sodă caustică. Apoi, cu chiu cu vai am coborât din pat și, la flacăra unui chibrit, mi-am căutat hainele, în timp ce femeia continua să doarmă cu genunchii trași sub burtă, asemenea unui sugar îmbătrânit. Deasupra patului atârna fotografia mamei ei, care nu se știe de ce, dar chiar și moartă trebuia să se uite la poștaş, la mine și la cele douăj' cinci de păsări oloage.

Afară s-a trântit ușa de la veceu, am așteptat până când Nyitrai își screme căcatul, nu voiam să-l întâlnesc, apoi am scos trei țigări din pachetul de Fecske și am șters-o din spălătorie, asemenea unui hoț.

Deja se crăpa de ziuă, furgonetele transportau legumele proaspete, iar în spatele Halelor trei bărbați ciomăgeau peștii. Unul dintre ei scotea cu plasa crapii din cisternă, îi arunca pe o rampă, apoi ceilalți doi în salopete îi loveau în cap până când nu se mai zbăteau.

— Restul merge la viu, a spus cel cu plasa, apoi a coborât de pe cisternă și și-a aprins o țigară.

Ceilalți doi s-au odihnit puțin rezemați în ciomege, apoi au început să arunce într-o ladă leșurile.

M-am așezat și eu pe o tejghea din beton și am fumat o țigară. Încă nu se deschisese nicăieri. Era în jur de cinci jumate, poate nici atât, cu o seară înainte uitasem să-mi pun ceasul. Rebeka zboară! mă gândeam și priveam cum înoată în aer peștii cu capul zdrobit.

Apoi, în sfârșit, au deschis crama de pe strada de vizavi. Încă zece minute, a strigat femeia, astfel că am mai stat gură-casă zece minute în fața măturii rezemate de ușă. Între timp au mai venit doi bărbați, astfel că atunci când chelnerița ne-a lăsat să intrăm eram deja trei. Unul dintre ei căra pe umeri niște țevi de gaz provenite din demolări, celălalt avea sub braț patru teancuri din *Esti Hírlap*⁹. Punctul de colectare al deșeurilor se deschidea abia la șapte, ar fi putut să le aducă și mai târziu, dar

așa Jolika putea cel puțin să vadă că există garanție pentru plata primului șpriț. Că din țevile de gaz ajunge până și pentru o cinzeacă de Unicum. Numai pe mine m-a măsurat cu suspiciune din cap până-n picioare. Fără să spună un cuvânt mi-a pus în față un șpriț slab, dar din privirea ei am înțeles destul de clar că-n șpeluca asta nu se obișnuiește să se intre în costum negru.

Apoi s-a împăcat cu costumul, iar eu am frecventat timp de cînșpe ani Perla Balcanilor. N-aveam masă rezervată, nici halbă personală sau chestii de genul ăsta, pur și simplu intram la câte un șpriț, dar se întâmpla să intru doar în spate, la spălător, ca să-mi aranjez ținuta. Uneori schimbam câteva cuvinte cu Jolika, deși de felul ei era reținută, chiar și după ani de zile respecta distanța de trei pași dintre noi. Iar eu știam exact că acest lucru nu s-ar fi schimbat chiar dacă mi-aș fi făcut rost de un trening și de două teancuri de ziare, drept garanție pentru un șpriț.

— Dumneata ai o mutră ca și conții ăia ciufuți, care-n filmele de epocă joacă ruleta rusească până-n zori, mi-a spus odată, iar eu m-am bucurat că cel puțin nu-și ascunde părerea.

Într-una din zile, lângă paharul cu șpriț a trântit pe masă un ziar.

— Dumneata ești ăsta? m-a întrebat arătând spre fotografia publicată lângă interviu.

— Da, i-am spus.

— Și despre ce scrii? m-a întrebat.

— Despre tot felul de lucruri. E greu de povestit.

— Totuși încearcă, a continuat nervoasă.

— Scriu despre tot felul de întâmplări. Ce aud de ici, de colo, i-am spus, pentru că răspunsul ăsta mi s-a părut cel mai simplu.

— Ai scris și despre mine? m-a întrebat și-și ținea degetul arătător pe fotografia mea de parcă ar fi fost vorba doar de un gândac pe care voia să-l strivească de tăblia mesei, de parcă încă un cuvânt rău și deja trosnește carapacea de chitină.

— Nu, Jolika, despre dumneata n-am scris, i-am spus.

— Atunci e-n regulă, mi-a spus, șprițul de azi e gratis.

Dar asta avea să se întâmple cu mulți ani mai târziu, atunci, în dimineața respectivă, nici vorbă de nuvele, de interviuri și de fotografii tipărite cu un raster defect. În zorii acelei zile nu doream altceva decât să nu-mi mai fie greață, pentru că-mi aminteam tot mai clar cum m-am cățarat ca o iederă pe nenorocita aia. Ca un melc fără cochilie pe rana unui pom fructifer găunos. Ca poștașul și ceilalți clienți, ca să-mi împrășc și eu ce-i al meu. Deși n-am vrut. Deloc n-am vrut, dar mai devreme sau mai târziu omul trece, totuși, din fotoliu sub pătura de două persoane, chiar dacă mirosul de amoniac n-are un efect stimulator asupra apetitului sexual.

— Unde-i spălătorul? am întrebat-o pe chelneriță.

— Vizavi de antiaeriană, mi-a spus în timp ce a luat cheia agățată-n cui, lângă halbe. Un forint, a adăugat, și te rog să nu-ți lași geanta aici. Nu vreau să avem probleme.

N-am avut de ales, mi-am luat geanta sub braț și am bâjbâit de-a lungul coridorului, printre lăzi de ambalaj și butoaie goale din aluminiu, până la capăt, acolo unde începea pivnița pentru apărare antiaeriană.

Pentru că primăria sectorului a eliberat autorizația de funcționare numai dacă: optzeci de metri pătrați Perla Balcanilor, optzeci de metri pătrați pivniță pentru apărare

antiaeriană, unde în caz de nevoie se vor putea adăposti toți locatarii clădirii. Și în zadar i-a tot spus Jolika șefului de birou, cum că uitați-vă mai bine la pivnița aia și la un film documentar despre rachetele sol-sol, păi n-o să fie suflet de om în clădire care să nu opteze mai degrabă pentru un tomberon masiv, pentru că șeful de birou i-a răspuns că el n-ar regreta în mod deosebit dacă încă de pe acum jumate din sector s-ar muta în tomberoane, la urma urmei acolo-i locul gunoiului, dar regulamentul e regulament. Iar eu eram deja pe punctul să iau coșul de gunoi și să i-l trag pe cap, ca pe un țucal. Să-i înfund mutra în cererile de ajutor social și solicitările de locuințe, mototolite și aruncate, în resturile de sandviciuri, dar mi-am amintit că e deja ultima semnătură care-mi lipsea. Așa că am râs de gluma pe care o făcuse și i-am spus că scuzați-mă tovarășu' șef de birou, n-am vrut să vă dau lecții, dar mi-ar fi prins bine măcar zece-cinșpe metri pătrați în plus, pentru butoaie. Iar când peste un an jumate am avut, în sfârșit, toate aprobările în traistă, uitasem deja ce tapet aş fi vrut inițial, ce fel de fețe de masă, ce fel de bufet pentru pahare. În viața mea nu m-am întâlnit cu atâtea canalii. Du și colo o șunculiță de Paști, du și dincolo un săpunel lichid, da' să fie din Iugoslavia, altfel nu-ți pune nimeni ștampilă pe cerere, numai dacă-i pupi și-n cur. De multe ori, ca să mă lase pur și simplu să intru la birouri, a trebuit să-i dau ceva până și portarului. Crede-mă, numai cu un singur om cinstit am avut de-a face într-un an jumate, atunci când am solicitat aprobare pentru nume și a trebuit să motivez în scris de ce tocmai Perla Mangaliei, pentru că inițial așa s-ar fi chemat, nu Balcanilor, carevasăzică, de ce așa, și nu Pivnița Joli sau Crama Joli. Iar eu am fost o tâmpită la

pătrat și am scris: pentru că am avut un iubit român pe care-l chema Radu Perlă, iar perla e o mărgea de mare valoare.

Să ies diseară, da' să-i promit c-am să ies, pentru că vrea să-mi arate ceva frumos, îmi explica pe jumătate-n rusește, pe jumătate-n românește, la strandul din Mangalia, iar eu i-am spus c-ar fi mai bine să mă lase-n pace, pentru că bărbatul ăla de un chintal e tata, ceea ce, firește, nu era adevărat. Tata stătea toată ziua în camera de hotel pentru că nu suporta românii și canicula. În schimb mama voise neapărat să vadă marea, iar cei de la IBUSZ¹⁰ i-au spus că-i mai bun litoralul românesc decât cel bulgăresc. Dacă omu' miroase carnea și spală legumele, atunci nu i se poate întâmpla nimic rău. Deci, pe jumătate rusește, pe jumătate ungurește i-am spus tipului că nici eu nu sunt cu caș la gură, știu destul de bine ce vrea să-mi arate cu atâta insistență, dar totuși am avut grijă să nu fiu prea bătoasă, pentru că până atunci nu văzusem un tip atât de mișto nici măcar pe afișele de la cinematograful. Iar noaptea, când am ieșit pe furiș din hotel, nu mi-a venit să-mi cred ochilor. Stăteam tăcuți pe mal și priveam cum luminează marea. Puteai să citești la lumina valurilor. Deasupra apei pluteau ceva alge sau ierburi de mare, pe care un curent le aduce în luna iulie la mal, iar valurile străluceau de parcă ar fi fost un roi de licurici. Până atunci eram convinsă că omul plânge doar din cauza durerii sau când e trist. Dar până și băiatul ăsta avea ochii plini de lacrimi, deși văzuse de multe ori minunea asta, era deja obișnuit cu așa ceva. Apoi s-a ridicat și a intrat în mare, de parcă ar fi fost marea lui personală. S-a scufundat pentru o clipă, iar pe spate i s-a prelins o lumină verde. Șira spinării și omoplații emanau lumină. Probabil că așa arătase și Dumnezeu pentru cine a avut noroc să-l vadă. Apoi m-am ridicat și eu și m-am dus după el. N-a fost

nevoie să mă cheme, din clipocitul pașilor știa precis că sunt acolo, că merg în urma lui. Am uitat până și de faptul că-mi era teamă, pentru că nu mai fusesem niciodată cu un băiat. Am simți doar că eu sunt unica femeie din lume care va fi îmbrăcată într-o lumină verde-deschis. Al cărei voal de mireasă va fi marea luminoasă. Cum te cheamă? l-am întrebat după ce se-nroșise apa în jurul coapselor noastre. Perlă, mi-a spus. Ce înseamnă cuvântul ăsta? l-am întrebat, dar n-a știut să-mi explice. Așteaptă, mi-a spus, apoi s-a desprins din brațele mele și s-a scufundat, iar eu aproape că deja hohoteam, dar deja nu din cauza voluptății, ci de disperare, pentru că aveam impresia că marea îl înghițise de ore întregi. A și primit o palmă când a revenit la suprafață, dar el a râs doar. A deschis apoi cu dinții o scoică. Asta-i perla, mi-a spus, apoi m-a sărutat, iar eu am simțit perla în gură. Asta de aici, care-mi atârână de lăntișor.

Dacă crezi, poți să scrii despre asta, dar numai despre asta, pentru că-i frumoasă.

Deci din cauza asta se numește Perla Balcanilor. Deși în zorii zilei respective și eu am primit o palmă zdravănă, la fel și peste o juma' de an, când a fost meciul amical, iar eu am ținut cu românii, de față cu tata. Dar persoana căreia îi pune cineva o perlă în gură, apoi se cacă împrăștiat pe tot și pe toate, credemă. Deși bărbatu-miu, de exemplu, a fost mai ungur decât cele șapte căpetenii ale ungurilor la un loc, iar când am fost gravidă în luna a patra a dat cu mine de pământ de parcă aș fi fost o flegmă. Mi-au scos pruncul cu uter cu tot, iar el a primit un an cu suspendare, apoi mi-a și dat urgent valea, am plecat din casă cu două valize și un fierbător de cafea Unipress, în fine. Carevasăzică, în motivație eu am scris la modul sincer că am avut un iubit cu numele de Perlă, dar bărbatul de la birou își

bâțâia în tăcere capul, apoi mi-a spus că așa nu va fi bine. De ce? l-am întrebat. Ar fi mai bine dacă aş vrea să-i dau numele fostului bărbat, din cauza căruia mi-au aruncat uterul în tomberonul Spitalului János? La care mi-a spus că aia-i altceva, a fost totuși o relație legală, dar cu motivația asta de acum, șeful de birou precis că n-o să-mi aprobe cererea. Dar că el, în calitate de persoană particulară, mă înțelege perfect, doar fusese și el la mare. Dar la urma urmei, de ce nu s-ar putea numi Perla Mangaliei o crămă cu interior plăcut? Deci, îmi propune să găsim o altă motivație, firește că mă ajută și el, o motivație care chiar dacă doar tangențial, firește, corespunde realității. Ce ar fi dacă am scrie, de exemplu, că prin acest nume dorim să contribuim la aprofundarea relațiilor de prietenie româno-maghiare? Că și crama asta are menirea să servească același scop ca și Splaiul Petru Groza sau Restaurantul București. Ce părere ai, stimată Jolán? m-a întrebat. Știi dumneata prea bine, i-am răspuns. Atunci pot să scriu? m-a întrebat în timp ce introducea deja hârtia în mașina de scris. Deci, așa cum ți-am spus, din vreo cincizeci de funcționari el a fost singurul care n-a întins mâna, dar nici motivația lui n-a contat prea mult, în final tot a trebuit să schimbăm Mangaliei în Balcanilor, cică-i mai accesibil așa.

Mai întâi am desenat capul cu cornul care luminează, apoi întreaga figură, iar în final i-am agățat de gât cele două table, deși mai degrabă semăna cu o fereastră cu două canaturi boltite, care se deschide din coșul pieptului. Apoi am vopsit fondul cu tuș negru, marca Holló, mantia, cu oja roșie a mamei, cornul, cu puțin galben, ca să lumineze mai intens, deci era

aproape gata, dar de tăblițe încă n-am îndrăznit să mă ating. În final mi-am luat inima-n dinți și cu creionul dermatograf am scris pe ele de nouă ori că BA DA, BA DA, BA DA. Locul pentru *sănuucizi* a rămas pân' la urmă gol, iar din cauza asta compoziția era cam dezechilibrată, dar am simțit că totuși e mai bine așa.

— Ce titlu i-ai dat? m-a întrebat Judit.

— *Tabla mea de piatră*, i-am spus.

— Și de ce ține în mână o vioară?

— Nu știu. Asta mi-a trecut prin cap.

— E frumos, numai că lui Moise i-ai desenat două picioare stângi. De altfel nici o problemă, unui Moise cu două picioare stângi îi stă mai bine vioara și arcușul rupt, mi-a spus.

— Am vrut să desenez un bici, dar mânerul mi-a ieșit cam lung. Tot întâmplător mi-au ieșit stângi și cele două picioare. O să încerc să le corectez.

— Nu le corecta, îmi place mai mult așa. Mi-l dai mie? m-a întrebat.

— Bineînțeles, numai să nu-l prea arăți nimănui, i-am spus.

— N-o să-l arăt, îl lipesc în tocul viorii.

A și adus lipiciul special pentru hârtie și a aplicat un strat subțire pe dosul colii de desen, apoi a așteptat câteva minute să se usuce.

— Să-i cerem iertare, i-am spus, pentru că mama n-a mai vorbit cu noi de zile întregi.

— Ți pare rău? m-a întrebat în timp ce potrivea cu unghia coala de desen, ca să-l lipească pe Moise în interiorul tocului viorii.

— Nu.

— Nici mie. Atunci ce rost are?

— Adică, îmi pare rău. Dar a fost bine cât timp a crezut și că m-a dus cu taxiul la spital. Că a venit în capot, că aproape a uitat să-mi tragă șosete.

— Atunci de ce ai bocit? Ar fi crezut și medicul.

— Nu știu.

— Ți-a fost frică?

— Nu.

— Atunci ți-a fost milă de ea.

— Nu.

— Nu există alte motive ca să plângi.

— Ba da. Și tu plângi uneori când exersezi.

— Aia-i altceva.

— Nu-i altceva. Am bocit și gata. Să-i cerem iertare.

— Eu nu cer. Tu cere-i, dacă vrei.

— Ar fi mai bine împreună.

— Ți-am spus că nu.

— Măine o să aibă premieră.

— Și ce dacă. Iar eu, concert, duminică.

— N-o să meargă dacă până atunci nu-i cerem iertare.

— Bine, cere-i tu. Eu o să stau lângă tine, mi-a spus.

— E-n regulă, i-am spus.

— Aș vrea să vă cer iertare, niciodată n-am să mai fiu orb, i-am spus mamei la micul dejun.

— Îhî, a spus și nici măcar nu s-a uitat la noi, și-a uns în continuare cu unt nenorocita aia de felie de pâine. Haideți diseară la teatru, trimit un taxi după voi.

— Duminică e concert, a spus Judit.

— Am de la cinci repetiții pentru reluare, a spus mama.

— Concertu-i la trei, a spus Judit.

— Atunci e bine, a spus mama, dar rezolvă să nu fi tu ultima. Concertele astea sunt mai îngrozitoare decât ședințele cu părinții. Cum de suporti atâția netaleantați?

— Grossmann e totuși destul de priceput. Numai că se coace încet, a spus Judit, care atunci avea zece ani.

Rostise acest destuldepriceput exact ca și mama, dar totuși avea o cu totul altă semnificație.

— Țștia te trag înapoi. O să rezolv ca din toamnă să mergi la Conservator, i-a spus mama.

— N-aș vrea, i-a spus Judit.

— Mai vorbim despre asta. Diseară puneți-vă niște haine mai ca lumea, trimit taxiul pentru șase jumate, ne-a spus mama, apoi din ușă mi s-a adresat doar mie, cum că după spectacol să-i cer iertare și lui Offerbach pentru cele întâmplare data trecută.

De fapt, ar trebui să urăsc teatrul. Ar trebui să urăsc cabinele mirosind a transpirație, labirintul depozitului pentru decoruri, aplauzele furtunoase, iar peste zece minute, liniștea celor trei sute de scaune goale. Peisajul de toamnă care alunecă din podul scenei, mulțimea lămpilor și întrerupătoarelor cu senzori. La o sută de wați, amurg, la o mie, după-amiază de vară. Cușca sufleurului, cât groapa unui mormânt, unde doi copii mai încap cumva, dar obeza femeie de serviciu nu îndrăznește să intre. Și, ar trebui să urăsc revolverele de alarmă, samovarele și serviciile de ceai din recuzită. Togile și vestoanele militare mirosind a naftalină. Livrelele autentice cu eticheta Fabricii de Confecții Octombrie Roșu.

Ar trebui să-mi fie greață de zarva de la bufetul actorilor, de privirile ieșite din roluri, de gesturile furate de pe scenă și de calambururile mizerabile.

— Regatul meu pentru un pic de sare, Jenőke, și fă-mi rost și de puțin hrean lângă crenvurștii ăștia.

Iar Jenőke face semn, îndată, domnule actor, dar mai întâi trag o linie pe răbojul doamnei actrițe, la rubrica lichior de ouă.

— Numai pe patru, Jenőke. Până pe patru nici măcar să nu mă întreb dacă trebuie să mi-o tragi pe răboj.

— Bineînțeles, doamnă actriță, nici măcar n-o să vă întreb.

— Unde-n pizdulicea ei neastâmpărată e hreanu' ăla, Jenőke? Pe mine mă așteaptă. Peste două minute mă așteaptă, dar deja nici nu-și poate înghiți îmbucătura, pentru că difuzorul Tesla îl cheamă pe domnul Richard al III-lea pe scenă.

Ar trebui să le gonesc cu biciul pe liceenele care stau la pândă în fața intrării artiștilor și-n timp ce solicită câte un autograf strecoară poezii amoroase în buzunarele lui Coriolanus, sperând să se rezolve dacă nu institutul, măcar o slujbă de costumieră. Care repetă în fața oglinzii cum l-ar ajuta pe domnul actor Újhelyi să-și pună toga pe umăr, cum i-ar da în mână sabiadinaluminiu, și nici măcar nu le trece prin minte că pe Coriolanus îl lasă indiferent chiar și un întreg colegiu de fete. Că el pe tânărul acela ar dori să-l ajute să se dezbrace, măcar de palton, care de trei zile stă gură-cască lângă indicatorul cu parcare interzisă și o așteaptă pe actrița Weér, dar tot n-a primit autograf, pentru că de obicei doamna actriță iese de la teatru în compania unui grup de prieteni, iar dacă nu, atunci cu proxima ocazie, îngerașule, acum fug. Pentru că trebuie să meriți semnătura doamnei actrițe Weér. Cine nu-i perseverent și n-o așteaptă în cel puțin două-trei seri în fața teatrului nu

merită ca doamna actriță să-și caligrafeze semnătura cu litere ca niște mărgeluțe. Și, firește, doamna actriță știe exact în cazul fiecărei persoane până unde poate să întindă coarda. De exemplu, despre tânărul ăsta a știut din prima clipă că ar fi în stare s-o aștepte chiar și o lună; păi, nu-i un dulce?

În schimb, domnul actor Újhelyi împarte câte o juma' de oră autografe pentru fetele care visează să ajungă studente la teatru sau măcar costumiere. Stă de vorbă cu ele, le laudă coafura și întotdeauna are la îndemână câteva maxime referitoare la esența teatrului. Apoi trece atât de grăbit prin fața liceanului care o așteaptă pe mama, de parcă l-ar goni turcii, pentru că până și o privire ceva mai prelungă e incompatibilă cu morala socialistă. Dacă se află treaba, dacă ăștia nu-nchid ochii, o pățești mai rău decât cineva căreia îi emigrează fiica. Atunci poți să stai condamnat până la capătul rațiunii la închisoarea de la Vác sau până la capătul vieții la ospiciul din Buda.

— Tovarășe Újhelyi, cum e posibil ca un bărbat atât de chipeș ca matale, matur din punct de vedere al reproducerii, încă nu-i însurat?

— Mă străduiesc să trăiesc numai pentru teatru, domnule Secretar de Partid.

— Vezi-ți de treabă, tovarășe Újhelyi. Până și preoțimea își ridică vocea împotriva celibatului. Natura, mai ales în cazul bărbaților, își cere drepturile. Eventual un păhărel de coniac?

— Mulțumesc, domnule Secretar de Partid.

— Nu crezi că idolul tinerelor noastre liceene ar trebui să-și întemeieze, în sfârșit, o familie? Sau măcar să existe un flirt clar. O aventură, eventual cu fata care-i pe post de sufleor, sau cam așa ceva. Nu de altceva, dar așa cum stau treburile,

pasiunea asta mare pentru meserie e destul de interpretabilă, tovarăşe Újhelyi.

— Da, domnule Secretar de Partid.

— Aşa te vreau, tovarăşe Újhelyi. Şi crede-mă, poţi conta pe noi. Ce părere ai avea de un premiu, de exemplu, sau de un inel comemorativ? Asta ca să nu mai ai nevoie de cei câţiva forinţi în plus şi să renunţi cu sufletul împăcat la chiriaşul minor. Nu-i prea indicată prezenţa unui chiriaş tânăr pentru un cuplu firesc şi sănătos, nu-i aşa tovarăşe Újhelyi?

— Da, domnule Secretar de Partid.

— Hai, un ultim păhărel! În sacramentul lor, da' se respectă franţujii ăştia, nu-i aşa?

— Da, domnule Secretar de Partid.

Şi Coriolanus s-a dus acasă de parcă s-ar fi dus la eşafod. Sunt un căcat. Căcat, căcat, căcat! hohotea. Nu mai suport. Ăştia vor să mă distrugă, nu înţelegi? Fă-ţi bagajele şi du-te înapoi la Szeged. Ăştia nu-s oameni. Ăştia-s mai răi decât o haită de câini turbaţi. Da, am şira spinării din muci, dar nu vreau să crăp! Păi e o ruşine chiar atât de mare? Marş de-aici! Ia-ţi valiza şi dispari! Dispari odată! a urlat Coriolanus fără să se poată uita în ochii chiriaşului care abia împlinise şaispe ani, a trântit uşa şi a bocit până-n zori pe catafalcul iubirii masculine, apoi au fost amânate trei spectacole, pentru că şi-a dat seama că nu merită, totuşi, cu şira spinării din muci. Că există lucruri pe care omul nu şi le poate ierta niciodată. În final, la Spitalul Korányi i-au cusut venele de la încheietura mâinii, ca să poată prinde din nou sabia.

— Hei, nu ieși odată de-acolo?! m-a întrebat chelnerița și a bătut cu pumnul în ușa spălătorului, pentru că deja de o juma' de oră icneam întruna.

— O secundă, i-am spus și mi-am spălat repede fața cu apă rece.

— Mie să nu-mi faci aici vreo măgărie, mi-a spus. N-am nevoie nici de salvare, nici de polițai.

— Mi-e puțin rău, am băut prea mult.

— Atunci n-ar fi trebuit să comanzi șpriț, ci bere, mi-a spus, apoi mi-a adus o halbă rece de bere Kőbányai. Bea-o încet, doar ai timp, nu?

— Am timp, i-am spus, apoi am început să beau încet berea.

Sub scări, în dreptul cuierelor, erau înșirate vrafuri de ziare cam pentru o furgonetă, ca în altă parte paltoanele într-o garderobă. Numai că aici nu se dădeau numere, oricum, toată lumea știa care pachet îi aparține: *Népszava*¹¹ sau ProgramuldeRadioșiTeleviziune. Fiecare teanc era bine legat, chiar cu mai multe rânduri de sârmă groasă, pentru că sârma trage mai greu decât sfoara, fapt pe care-l știe, firește, și omul de la punctul de colectare, dar închide ochii când se pune problema celor câteva grame în plus. Singurul lucru pe care nu-l suportă este atunci când găsește în câte un pachet pietre sau alte prostii. Dintr-odată își dă seama când ceva nu-i în regulă. Nici măcar n-are nevoie de cântar, din acest punct de vedere brațul lui are o precizie mai mare decât orice instrument de măsură. Poate să spună cu ochii închiși dacă-i vorba de colecția pe un an din *Nőklapja*¹², legată cu sfoară, sau de teancul legat cu sârmă din revista de romane-serial, *Rakéta*, apărute tot pe parcursul unui an, așa că pe el să nu-ncerce nimeni să-l amețească nici cu pietre, nici cu bucăți de plită de la vreo sobă

de gătit, pentru că asta-i deja o problemă de onoare. Nu-s chiar căzut în cap, Karcsika, în teancul ăsta sunt pe puțin patru cutii de cremă pentru ghetе. Ia să desfacem noi frumușel pachetul, și într-adevăr, între *Népszabadság*¹³-ul din opt și nouă septembrie stau pitite patru cutii de cremă pentru ghetе, pline cu nisip ud, or nu există nimic mai rușinos decât așa ceva. Cei care stau la coadă se înfurie, cum că asta-i prea de tot, doi indivizi cu un teanc din revista de rebus de anul trecut o șterg tiptil, de parcă ar fi venit doar să se uite care-i mișcarea, apoi în intrândul porții din vecini controlează pachetul dacă nu cumva conține, întâmplător, și ceva obiecte poluante. De exemplu câteva țigle, care ar aduce daune serioase socialismului, mai exact, în industria hârtiei. Din cauza cărora s-ar opri fluxul tehnologic. Deci, n-are nici un rost să se ocupe nimeni cu asemenea prostii, așa că sub scări erau numai teancuri de ziare ambalate corect, înșirate asemenea paltoanelor de la garderoba restaurantelor ceva mai elegante, iar proprietarii pachetelor își consumau în liniște primul șpriț sau prima cinzeacă. Cu liniștea asta începe fiecare zi. Sunt momentele în care toată lumea e de părere că, probabil, ar fi fost mai bine dacă nici nu s-ar fi trezit, că o asemenea viață își are locul în tomberon, așa cum îi spusese lui Jolika și șeful de birou de la primăria sectorului. Apoi alunecă încet pe gâtlej primul șpriț, Jolika deschide radioul, pentru că pe Kossuth se transmit știrile sportive. Or, totuși, nu-i totuna dacă omul îl ascultă pe Jenőknézi¹⁴ sau viermii din Cimitirul Nou. În problema asta probabil că v-ați înșelat, tovarășe șef de birou. După ce bea omul un șpriț mare și ascultă știrile sportive, vede mai clar lucrurile: miroase a șpagă, iarăși s-au tras sforile la meciul cu Fradi¹⁵. Finala campionatului e plină de aceleași tertipuri ca și planul cincinal, o cacealma. Cum adică Törőcsik¹⁶

e faultat, dar i se acordă avantaj, iar noi n-avem dreptul să punem o bucată de plită în teancul cu *Népsport*¹⁷?

Chelnerița s-a consolat deja că stăteam de câteva ore într-un colț și nici măcar nu consumam ca lumea. Între timp mi-a schimbat de câteva ori scrumiera, apoi, la un moment dat, mi-a adus niște alune sărate.

— Ce-i, ți-a dat nevasta tălpășița? m-a întrebat.

— N-am nevastă, i-am spus.

— Pentru că exact așa arăți, mi-a spus grăbindu-se înapoi la tejghea.

Apoi s-au terminat știrile de la prânz și a dat mai încet radioul pentru că începeau cele zece minute destinate melomanilor, Jocșimuzicăînzeceminute, cel care întreabă: Györgcigány¹⁸, cea care răspunde: văduva lui Kálmán Juhász, din Kecskemét.

— Azi se împlinesc o sută optsprezece ani de când a avut loc la Dresda premiera mondială a acestei creații muzicale marcante pentru perioada romantică..., a spus Györgcigány.

— Ce dată e azi? a întrebat Judit.

— Șapte, i-am spus.

— Atunci e Simfonia Dante, mi-a spus Judit, deși încă nu s-a auzit nici un acord muzical din studioul de radio.

— De ce nu te prezinți și la jocul ăsta? Zilnic ai putea câștiga câte un tort, i-am spus.

— Dacă vreau să mănânc tort, cobor la cofetărie, mi-a spus Judit.

— Și tu știi că nu pentru tort, ci ca să câștigi, i-am spus.

— Oricum, am câștigat. Atunci ce rost are să merg acolo, mi-a spus Judit.

— Excelent! S-o aplaudăm pe văduva lui Kálmán Juhász, a spus Györgcigány.

— Vezi, nu tu ai câștigat, i-am spus.

— Văd că-i foarte important pentru tine ce spun ăștia de la radio.

— Nu pot suporta când te prefaci că ți-e indiferent.

— Nu mă prefac, ci chiar mi-e indiferent. De ce-i greu de priceput?

— Atunci, de exemplu, de ce cânti la vioară? Sau dacă tot cânti, de ce n-o faci numai acasă? Dacă ți-e atât de indiferent, de ce urci pe scenă?

— Aia-i cu totul altceva, mi-a spus Judit.

— Nu-i deloc altceva, i-am spus.

— Fii atent la mine, dacă eu cânt la vioară, treaba asta nu-i Jocșimuzicăînzeceminute, e clar?!

— Aș plăti, i-am spus chelneriței, dar n-a fost cazul, consumația a fost cadoul firmei.

De ani de zile Kerepesi era singurul loc din oraș unde credeam în verdele ierbii sau în foșnetul frunzelor uscate de sub tălpi. Unde simțeam că natura își face datoria. Întotdeauna m-au lăsat rece dealurile din Buda cu stâncile lor consolidate cu ciment, panorama de pe dealul János plus aerul curat sau plimbatul cu barca pe lacul din parcul orașului. Niciodată nu m-a interesat natura, drept parc de distracții. Apoi, Coriolanus și-a deschis și a doua oară venele, dar de data asta cu mai multă pricepere, iar când am auzit că „stăm aici cutremurați, fără să putem înțelege“ și „motivul deciziei tale dureroase rămâne pentru totdeauna o mare enigmă“, i-am spus lui Judit că mai

bine merg să mă plimb. Am reușit cumva să ne strecurăm din mulțime, iar cât timp cei cinci oratori au mințit cu nerușinare în fața mortului, m-am străduit să ajung cât mai departe de parcela artiștilor.

— Ești atât de revoltat de parcă tu n-ai fi mințit niciodată, mi-a spus Judit.

— Să nu-mi spui că ție nu ți-e greață de tot circul ăsta.

— De ce? Ai crezut că se vor alinia lângă groapă și-și vor cere iertare că-n Ungaria nu-i recomandat ca omul să fie poponar?

— Chiar și așa, nu-i frumos să-l minți în față pe un mort.

— Deși trăiești doar până când ești în stare să-i minți în față pe alții, fără să clipești. Iar dacă nu mai merge, iei frumos lamă.

— Asta-i prostie.

— Ascultă-mă, în cimitirul ăsta nu găsești nici un cadavru care să nu-și fi trăit viața ca un potențial candidat la sinucidere. Atâta doar că intervine un mic cancer, sau bombardamentul, sau decrepitudinea. N-ai timp să-ți epuizezi porția de minciună și să-ți fie scârbă de propria ta persoană.

— Știi ceva? Atunci du-te frumos acasă și căsăpește-te. Dacă-i vorba doar de problema timpului, scoate o coardă din arcușul viorii și taie-ți venele.

— Ingenios.

— Mă cac pe ingeniozitate! Ce-i, de ce nu mergi? Dacă tot știi finalul, ce rost mai are să-l aștepți? Vrei să-ți epuizezi porția de minciună, sau ce?!

— Mi-am epuizat-o deja. Deja mi-e doar frică, mi-a spus, apoi a plecat.

Am dat de ea undeva pe la cei din al Doilea Război Mondial.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o.

— Nimic, mi-a spus.

— Nu-i adevărat.

— Atunci e bine. Înseamnă că mai sunt în stare să mint fără să clilesc, mi-a spus.

— Am crezut că pe mine nu.

— Pe oricine. Te rog să nu mă mai întrebi nimic.

— Până acum n-ai fost niciodată cinică. Și n-ai spus atâtea tâmpenii.

— Precis că-mi dă târcoale pubertatea. În perioada asta omul face prea mare caz din propria-i pizducă, mi-a spus.

— Acum vorbești exact ca și mama, i-am spus, la care Judit s-a oprit brusc în fața mea, a vrut să-mi tragă o palmă, dar mâna i s-a oprit în aer.

— Niciodată să nu mai îndrăznești să mă compari cu mama. Niciodată. Ai înțeles?!

— Înțeleg, i-am spus.

Ne-am ascuns într-un boschet pentru că tocmai se împrăștia îndoliata adunare și nu voiam să ne întâlnim cu careva dintre ei. La fel ca după câte o premieră, s-au format grupuri mai mici sau mai mari, iar lumea i-a evaluat pe oratori. În mod clar, domnul actor Réthy a primit cele mai multe puncte. Și cât de șarmant e încă ș-acum bărbatul ăsta, cu toate că mai degrabă-i Lear, decât Oberon. Ei, nuuu! Glumești! Copil? Doar are deja doi nepoți. Zău că asta-i deja iresponsabilitate. Apoi, cineva îl compătimea pe domnul actor Újhelyi. Doamne, ce Coriolanus a știut să facă. Ți se făcea pielea de găină. Și, taman în floarea bărbăției. Ei, nuuu! Glumești! Că a fost homosexual? Da' de unde, e doar o legendă. El însuși a răspândit-o, ca să pară mai interesant. Nu trebuie crezut chiar totul. Devora femeile, oho, mai ceva ca zahărul. Doar ai văzut, au venit să se smiorcăie toate fetele de la colegiu. Și, evident, erau și unii care spuneau

că pentru el precis că-i mai bine așa, iar alții, că dacă directorul e deștept, acum îl ademenește și-l aduce urgent pe Bojár, de la Teatrul din Kaposvár.

Apoi, în sfârșit, publicul s-a împrăștiat, iar în tot cimitirul am rămas numai noi doi.

— Pe bune, te rog nu fi supărată pe mine, i-am spus.

— Nu-s supărată, dar acum n-aș vrea să vorbesc, mi-a spus și m-a prins de braț, apoi ne-am plimbat în tăcere pe cărările pline de bălării.

Pe măsură ce se lăsa amurgul, statuile de sub plopî se decolorau rînd pe rînd. Parcă de o sută de ani ar fi fost decretată o lege în virtutea căreia lângă mormintele familiilor mai bogate, în locul Hristoșilor torturați, să stea de pază creații artistice care să sugereze eternitatea apetitului sexual. Pentru cei cu un venit de peste o mie de coroane: Afrodita, între cinci sute și o mie: Hristos pe cruce, restul: cruce, fără Hristos. Dar aproape toate pietrele erau deja împânzite cu iederă. Lujerii șerpuiau pe brațele din marmură, salcâmii și teii subminau panteonurile, rădăcinile creșteau prin crăpăturile criptelor, și toate astea mă linișteau mult mai mult decît dacă eventual domnul director Várkonyi îl ademenește și-l aduce urgent pe Bojár, de la Teatrul din Kaposvár. Începînd de atunci, mergeam cel puțin o dată pe săptămînă în Kerepesi, pentru că era singurul loc din oraș unde omul simțea că natura are toate șansele să se realizeze.

I-am spus chelneriței că aș vrea să plătesc, apoi am mîncat ceva la un restaurant cu autoservire și între timp am trecut din nou în revistă unde m-aș putea duce, dar toate posibilitățile mi

s-au părut ridicole, începând de la casa țărănească a familiei Krémer și până la iubitele de odinioară. Prin urmare, pe când am terminat de înfulecat mâncărica de fasole verde cu chiftele era deja cât se poate de clar că singurul loc unde pot să merg e Kerepesi, ca să văd exact cu cine și cu ce voi coabita de acum înainte. Pe de o parte, pentru că peste tot, de la Kamceatka și până la Țara de Foc, dacă mă sperie un vânzător de ziare am să cer revista Film-TeatruMuzică, iar pe de altă parte, pentru că-i altceva să pleci cu o vioară de maestru sub braț, și altceva cu o geantă în care ai înghesuit un rând de lenjerie curată.

Mamă, poate că omul își iartă orice i se întâmplă în poale, dar ventriculele inimii sunt mult mai sensibile decât clitorisul, mă gândeam. Dacă bălăriile acoperă atriul, mai devreme sau mai târziu s-a dus dracu' respectul față de propria-ți persoană, mă gândeam. Se cuvine să știi măcar atât, pentru că au hohotit în medie două sute de spectatori atunci când ție ți s-a dus dracu' respectul față de propria-ți persoană, mă gândeam. Numai că de data asta nu-i vorba doar de la șapte la nouă, apoi te demachiez și gata, mă gândeam. Dacă într-adevăr i-ai ridicat o piatră de mormânt fiicei tale, atunci nu există fondul de ten care să-ți redea culoarea umană, mă gândeam în timp ce am cutreierat deja de trei ori, în lung și-n lat, prin cimitir, dar n-am găsit nimic.

Sub fiecare lespede erau morți adevărați, dintre cei răpuși de gloanțe sau de cancer sau de decrepitudine. Mortiprafșicenușă, care de acolo, de jos, ascultă în tăcere hărmălaia fazanilor, oftatul supapelor de la fabrica de cauciuc și scâncetul liceenelor îndrăgostite, în timp ce se apropie niște păcănituri, pentru că de-a lungul anilor a ruginit butucul de la roata din spate a bicicletei cu care circulă intendentul

cimitirului. În sacramentul vostru, păi ce vă imaginați voi?! Aici nu-i bordel! Aici se odihnesc scriitori ca Endre Ady și Mór Jókai! Mergeți să vă împreunați în Cimitirul Nou! și până fata își aranjează desuurile, băiatul protestează împotriva tonului folosit, dacă bine-mi amintesc noi încă nu ne tutuim. De altfel, liniștiți-vă, domnule intendent, pentru că poate pe Jókai da, dar pe Endre Ady nici într-un caz nu-l deranjează că noi facem dragoste aici. Ceea ce totuși diferă puțin, măcar cât negrul de sub unghie, de împreunare. Nemaivorbind că-n curând și eu mă voi odihni aici, undeva între Endre Ady și fabrica de cauciuc, numai că voi lăsa cu limbă de moarte ca hingherii sufletului de teapa dumitale să nu poată veni nici măcar în apropierea mormântului meu. Chicotitul nerușinat al fetei mai treacă-meargă, dar chestia cu hingheriisufletului e prea de tot. Auzind asta, domnul intendent al cimitirului își trânteste bicicleta, înșfacă o cruce căzută de pe un mormânt și-i fugărește peste soldații Armatei Roșii, spre ieșire.

Pe cărare, un intendent îmbrăcat în trening venea cu bicicleta spre mine, pe cap avea o bască, de gât îi atârna un binoclu militar cu care puteau fi reperați devastatorii de morminte și persoanele care săvârșesc fapte imorale, precum și cei care vin aici să doarmă până când primăria sectorului le repartizează vreo spălătorie.

— Domnule, aici e un loc de pietate. Fiți amabil și nu fumați, mi-a spus.

— Îmi cer scuze, i-am spus, apoi am stins țigara călcând-o cu piciorul, deși știam că și el atunci și-o aruncase.

— Caut pe cineva, i-am spus.

— Aici nu mai găsiți pe nimeni, închidem peste zece minute.

— Judit Weér. Ieri înainte-de-masă a fost înmormântată, i-am spus.

— Căutați-o mâine. Acum vă rog să părăsiți cimitirul.

— E sora mea, i-am spus.

— Parcela unșpe, în spate, lângă fabrica de cauciuc. Dar grăbiți-vă, pentru că la opt dăm drumul la câini.

Am venit acasă, mamă, i-am spus din ușă, dar nu mi-a răspuns. Era întinsă pe pat, așa cum o lăsasem în urmă cu o zi, doar că între timp i s-a zbârcit pe față prosopul. Apoi, peste ani, la fel avea să i se zbârcească întregul trup. Încetul cu încetul, timp de cînșpe ani, firul nimicului a țesut în jurul ei o plasă, asemenea păianjenului în jurul gândacului de trandafir, dar prin păienjenișul ridurilor chiar și așa se întrezărea superba carapace de chitină.

Am venit acasă, mamă, i-am spus încă o dată, apoi, crezând că doarme, i-am luat prosopul de pe față, dar era trează. E adevărat, nu se uita nicăieri. Și de-ndată ce i-am văzut chipul golit mi-a fost clar că n-avea nici un rost să vorbim. Am trecut în bucătărie să fierb un ceai, apoi a venit după mine, deși abia se ținea pe picioare.

Unde ai fost băiete, a întrebat poate pentru prima dată în viața ei.

E totuna, i-am spus.

Asta a meritat. De-ar putrezi și ea acolo, în pământ, împreună cu notele ei muzicale. De-ar putrezi acolo unde e!

Sunt obosit, i-am spus, apoi m-am ridicat să intru în camera mea, dar mi-a înșfăcat brațul.

Va să zică tu crezi? Crezi toate mizeriile alea?

E totuna, i-am spus.

Nu-i totuna! Fiecare cuvânt din scrisoarea aia e o minciună ordinară!

Fără-ndoială că-i așa, i-am spus.

Niciodată n-am obligat-o la nimic!

Posibil, mamă, i-am spus.

A fost o femeie în toată firea. A făcut numai ce a vrut! Și-a tras-o cu cine a vrut! Și eu mi-o trag cu cine vreau!

Asta știu, i-am spus.

La fel și chiuretajul, o minciună sfruntată! A fost un simplu control medical! Un control de rutină, înțelegi?!

Probabil că așa este, i-am spus.

Ține-ți gura! Nici un probabil! Toate fetițele de treispe ani sunt duse la medic, ai înțeles?!

Am înțeles, mamă, i-am spus.

Nu-nțelegi nimic! Eu am învățat-o să trăiască! O femeie trebuie să știe să trăiască! A fost bine așa cum am făcut!

Acum deja e totuna, mamă, i-am spus.

La început se părea că doar din cauza migrenei nu iese din casă, apoi au trecut cinspe ani. În urmă cu două săptămâni văzuse prima dată cerul, pentru că am insistat ca până în curte să fie dusă cu sicriul descoperit.

— Nu-i închideți ochii? m-a întrebat unul dintre cei de la morgă.

— Nu, i-am răspuns.

— Cu toate că așa se obișnuiește.

— Știu, i-am spus.

— A avut ochi frumoși.

— Și acum sunt frumoși, i-am spus, iar vecinii stăteau pe coridor și se mirau că de unde a apărut mama, pentru că uitaseră de mult de existența ei.

În primele luni s-au mai interesat cum se mai simte distinsa actriță, n-am văzut-o de mult, sperăm să nu fie vorba de vreo boală, iar eu le spuneam că nu-i vorba de nici o boală. Apoi se mulțumeau să-l întrebe doar pe băiatul care aduna banii pentru gaz și lumină, iar Karcsika îi liniștea, nici vorba să fie paralizată, că mama și-acum i-a trântit ușa-n nas și că-i la fel de frumoasă ca-n filmul ăla pe care l-au dat luna trecută. Precis că s-a retras. Marile actrițe obișnuiesc să se retragă, apoi inventează ceva și surprind din nou publicul; se dedică protecției animalelor sau cam așa ceva.

Cu câteva săptămâni după înmormântarea lui Judit am avut un vis. Mă plimbam pe vârful unui munte, abia se crăpase de ziuă. Mai exact, jos, în adâncimile văii, plutea încă o ceață pufoasă, dar sus, pe vârful muntelui, casele albe ale țiganilor străluceau deja în lumina orbitoare. M-am strecurat îngrozit prin fața ușilor închise și a ferestrelor acoperite cu mătăsuri negre, pentru că știam deja de la una dintre femeile de serviciu de la teatru că țiganii îi leagă fedeleș în grajd pe copiii străini și-i obligă să bea sânge de cal, apoi, după ce le cresc aripi de la sângele de cal, copiii ăștia îi transportă pe morți în ceruri sau în iad, în funcție de cine unde merită să ajungă, pentru că bulibașa nici măcar această decizie n-o lasă pe seama lui Dumnezeu.

Cum spuneam, cerul strălucea orbitor, dar brazii dindărătul caselor se aplecau în bătaia vântului. E adevărat, nu se auzea

nici trosnetul trunchiurilor, nici izbiturile crengilor, de parcă n-ar fi existat nimic în afară de zgomotul bătăilor inimii mele. Eram deja pe punctul de a părăsi acest cimitir care dormita încă, vedeam deja cărăruia care m-ar fi condus de pe vârful muntelui, dar în curtea ultimei case stătea o tânără țigancă. În cosițele care-i atârnav pân' la brâu avea galbeni, la brâu, o năframă înflorată, iar pe buze, roșeața afinelor de toamnă. Aș fi vrut s-o iau la goană, dar privirea ei m-a ținut locului. În vene plumb topit îmi curgea șiroaie, iar în gât, în loc de salivă, se prelingea smoală. Ținea în mâini un bici cu coada scurtă, iar lângă ea, pe un buștean de brad, dormea o bufniță de mărimea unui om. Fata m-a privit în ochi și mi-a spus doar un singur cuvânt, într-o limbă necunoscută mie. Apoi a plesnit din bici, pasărea a început să se foiască, iar în final, foșnind grav din aripi a intrat prin fereastra acoperită cu mătase neagră.

A doua zi a sosit răspunsul lui Judit la propriul ei necrolog. Stimată Mamă, dacă vrei să mă mai vezi, să nu vă închidă ochii, scria, iar de pe ilustrata trimisă din Caracas mă privea o tânără țigancă: ținea în mână un bici, în păr avea galbeni, la brâu, o năframă înflorată, iar în ochi îi ardea jăraticul urii. Am rămas înmărmurit minute-n șir în fața cutiilor poștale din casa scărilor, apoi am mototolit ilustrata și am ascuns-o în buzunar. Știam foarte bine că nu trebuie să ajungă niciodată, dar absolut niciodată, în mâinile mamei. Noaptea, am căutat în cutia cu scule o cheie veche care să se potrivească la sertarul de la masa mea de scris. Am ascuns ilustrata și am căutat o ascunzătoare pentru cheie, dar nici măcar în dosul șipcilor de la parchet n-ar fi fost în siguranță, așa că pân' la urmă am legat-o de o sfoară și mi-am agățat-o la gât. Am purtat-o ani la rând, atârna ca un

semn al unei zodii ratate, o amuletă puțin ruginită, dar totuși folositoare.

I-am trimis lui Judit trei sau patru scrisori, dar toate s-au întors. Șifonate, într-o pungă de nailon, cu ștampila umezită, de parcă poștașul le-ar fi scăpat întâmplător în ocean. Pe celelalte deja nici nu i le-am mai expediat, i-am scris doar despre tot și despre toate, asta pentru că nu prea puteam să-i povestesc, de altminteri, nimănui despre felul în care trăiam. Omul nu poate să spună despre propria-i mamă că-i nebună. Că se uită la televizor și după terminarea programului, că pretinde să-i instalez o grămadă de lanțuri de siguranță la toate ușile, că-n timpul prânzului se ridică de pe scaun, de parcă ar ieși doar după un șervețel, și cu ciocanul de șnițele face zob telefonul, apoi se așază din nou la masă ca să-și termine de mâncat supa de bulion.

Deci, i-am scris despre tot și despre toate, e adevărat, nu sub forma scrisorilor tradiționale, asta n-ar fi avut nici un rost, ci mai degrabă de parcă aș fi scris pentru cei care vor sparge ușa peste noi. Apoi, la un moment dat, am uitat să ascund în sertarul mesei una dintre istorisiri, iar seara, când am ajuns acasă, mama s-a uitat la mine exact cu aceeași privire pe care o avusese atunci când m-a surprins că-i citesc scrisorile primite de la Judit, ascunse în seif.

Ce înseamnă mizeria asta, băiete, m-a întrebat, iar eu am tăcut, pentru că nu mi-am amintit nici o explicație acceptabilă.

Stăteam amândoi în antreu, ea cu foaia de hârtie mototolită-n mână, eu rușinat și furios, iar în final i-am spus că-i o nuvelă, mamă, simțind că e singurul lucru în care nu se poate amesteca.

Pentru că dacă-i nevoie, instalez încă douăj' de lanțuri de siguranță, dacă-i nevoie, mint vecinii că suntem bine, mulțumesc de întrebare, dar nimeni, absolut nimeni din nenorocita asta de viață n-are dreptul să se amestece în ce scriu eu pe o coală de hârtie apatru.

Până și prefixele verbale sunt dezgustătoare, mi-a spus.

Posibil, mamă. Atunci nu le mai citi, i-am spus, iar începând de atunci am lăsat pe masă tot ce scriam, iar până când n-a apărut Eszter nu mi le-a citit niciodată nimeni, în afară de mama.

De fapt, primul om căruia i-am spus că sunt scriitor a fost un polițist. Pe deasupra nu se întâmplase nimic deosebit, n-a fost nici cînșpemartie, nici douăjtreioctombrie¹⁹. Pur și simplu a fost vorba de un control de rutină efectuat într-o zi de la începutul toamnei. Bună seara, vă rog buletinul de identitate, și mi-a luat buletinul care semăna cu o carte cu copertele roșu-englezesc, iar eu am răspuns la întrebări: anul nașterii, numele mamei, domiciliul stabil. Apoi a căutat pagina cu locul de muncă²⁰, descoperind că nu am așa ceva. Carevasăzică ești un vagabond, reprezinți un pericol pentru societate, și deja își potrivea indigoul în caietul cu procesele-verbale ca să mă ia în evidență drept o persoană fără loc de muncă, periculoasă pentru societate, iar eu nu mi-am amintit nici o explicație acceptabilă, exact ca atunci când în antreu mama mă întrebase ceînseamnămizeriaastabăiete? Atunci i-am spus polițistului că sunt scriitor, iar el m-a întrebat cu ce dovedesc, pentru că, nu-i așa? oricine poate să susțină despre sine acest lucru. Mi-a mai spus că s-a cam săturat să tot audă că unu-i scriitor, celălalt,

pictor, iar al treilea, acrobat, dar nici un document în acest sens. Voi încălcați în mod intenționat legea, apoi firește, faceți pe mofturoșii și vă plângeți cum că regimul e așașpedincolo. Așa nu va fi bine. Așa nici într-un caz nu va fi bine, stimate domn. Știi ce se întâmplă dacă eu îți fac acum un proces-verbal? Îți spun eu ce se întâmplă. Atunci dumneata, stimate domn, începând din prima zi a lunii urm vei construi în calitate de muncitor necalificat blocurile din cartierul budapestan Gazdagrét. Așa că eu acum închid ochii, dar dacă în cel mai scurt timp nu-ți vei îndeplini obligațiile de cetățean și n-o să fie pusă ștampila de liberprof., nici eu n-am să dau dovadă de bunăvoință umană.

Stimată Mamă, azi am ajuns la Roma, am scris, apoi m-am grăbit să adresez plicul și să ajung la două jumate la Hotelul Gellért, pentru că deja de patru luni Judit n-a mai trimis nici un rând, și în sfârșit am găsit o persoană pe care s-o pot ruga să expedieze un plic dintr-o țară dincolo de granițele caerului. Era o femeie care se numea Anetta, care se ocupa de comerțul exterior, dar era atrasă de științele umaniste, și care se topea după relațiile profunde, fiind convinsă că dacă un bărbat vorbește cu mai mare plăcere despre regele Lear decât despre unde anume locuiește, înseamnă că-i vorba de o relație profundă. Ce păcat că nu poți să vii cu mine la Roma, deși sunt sigură că mi-ai povesti multe lucruri interesante. Iar noaptea, la Colosseum, acolo unde creștinii timpurii și gladiatorii, o, ar fi atât de decadent, iar eu eram întins pe cearșaful cu modele Hundertwasser, mă holbam la reproducerile van Gogh aduse din Olanda și așteptam momentul prielnic să mă pot ridica din

pat fără ca gestul meu să fie umilitor. La urma urmei n-are nici o vină că și după coitusul din arena Colosseumului mi-ar apăsa toracele același nimic care mi-l apasă și pe cearșaful cu modele Hundertwasser din locuința de pe strada Béla Bartók, numărul patru. N-are nici o vină că vorbesc cu mai mare plăcere despre regele Lear, decât despre unde locuiesc, ce am făcut ieri după-amiază, pentru că am deja o relație profundă:

Unde ai fost băiete?

La plimbare, mamă.

Altădată cel puțin să te speli înainte de a veni acasă. Puți a parfum.

Îmi pare rău, mamă.

Cred că și asta-i o ștoarfă ordinară. Cine folosește un asemenea parfum e o ștoarfă.

Asta n-are nici un rost, mamă.

Tu mie să nu-mi spui ce are rost, mai bine spală de pe tine mirosul de vagin înainte de a veni acasă, ai înțeles?

Am înțeles, mamă, și atunci i-am spus Anettei că da, la Colosseum ar fi într-adevăr foarte decadent, apoi am ieșit să fac un duș și să fumez o țigară, pentru că-n cameră nu se putea. Mai exact, în mod excepțional aș fi putut aprinde o țigară și înăuntru, desigur, dacă voiam neapărat și dacă aveam grijă de cearșaful cu modele Hundertwasser, dar am simțit că nu i se cuvin asemenea privilegii persoanei care merge să facă un duș pentru că are deja o legătură profundă. Așa că am deschis până și fereastra de aerisire, asta ca să iasă fumul, și în timp ce mă spălam încercam să inventez un motiv credibil de ce anume doresc să expediez din Roma o scrisoare adresată Rebekăi Weér din Budapesta, din moment ce în viața mea eu n-am fost la Roma. Dar eram obligat să inventez ceva pentru că Judit nu mai

scrisesse nimic de patru luni, iar atunci când am terminat cu dușul, Anetta era deja foarte entuziasmată, asigurându-mă că firește, încă din prima zi o să expedieze scrisoarea, pentru că-i foarte palpitant să-ți păcălești astfel o mătușă. Deci, mâine seară pornește delegația, dar înainte ea mai trece pe la saună, la Gellért, prin urmare, ce ar fi dacă am merge împreună? Apoi, spre norocul meu, și-a amintit că nu este o saună mixtă, așa că ne-am înțeles că mâine, la două jumate ne întâlnim în fața hotelului, iar eu a doua zi mi-am căutat Pelikanul și am început să scriu că Stimată Mamă, azi am ajuns la Roma, apoi am lipit plicul și am pornit pe jos pe Podul Libertății.

O tânără se rezema de balustradă, avea părul despletit, era îmbrăcată într-un balonzaid cenușiu și privea sloiurile care alunecau pe Dunăre. Strălucirea soarelui pătrunsese sub norii surpați, vântul pălmuia pescărușii, iar femeia aceea stătea în balonzaidul care flutura asemenea unui steag, la fel cum stau plopii.

Eram deja în întârziere, dar m-am oprit pentru o clipă. La început nu i-am remarcat chipul, ci mâinile care strângeau cu putere balustrada din fier. Apoi nu știu cum s-a întâmplat, dar am uitat de scrisoarea lui Judit, de mama, de Anetta cea atrasă de științele umaniste, pe care o văzusem de trei ori, și care a ieșit deja de la saună, așteptându-mă în fața Hotelului Gellért, doar la câteva sute de metri mai încolo. Am uitat de decorurile de la teatru despre care mama mințise că fac parte din moștenirea Weér, am uitat de lanțurile de siguranță instalate la ușă, de mormântul-rușinii din Cimitirul Kerepesi, pe care de ani de zile iedera nu-i dispusă să-l acopere, de parcă ar fi presărat

cineva sare pe locul acela. O priveam pe femeia asta în balonzaid cenușiu, uitând complet de actrița Ivett Bíró, care cu siguranță că la sugestia mamei mă ajutase să trec peste criza de la paispe ani, iar după premiera Pescărușului, în garderoba unui restaurant închiriat a mimat atât de bine un orgasm, de parcă n-ar mai fi văzut pulă de zece ani. Am uitat și de actrița Mezei, care ar fi dorit foarte tare ca eu s-o ajut să treacă peste criza de la patrușopt de ani, dar oricât m-am străduit, tot n-am reușit. Am uitat de cheia care atârna la gâtul meu și de țiganca care ținea în mână un bici, de teancurile de ziare de la Perla Balcanilor și de cele douăj' cinci de colivii în care zăceau cele douăj' cinci de păsări cu aripile rupte. Am uitat de Tovarășul Fenyő, care o scuiase între ochi pe mama, și de Cleopatra, care în sutienul din rubine de sticlă alergase prin centrul orașului. O priveam uimit pe femeia asta în balonzaid cenușiu, care stătea în vântul lunii martie, asemenea unui plop, în timp ce la treizeci de metri sub ea râul își răsucea spumegând sloiurile orbitoare, și nu știam ce am să-i spun, pentru că până atunci niciodată nu mă adresasem nimănui pe stradă. Întotdeauna am așteptat ca altcineva să mi se adreseze. La fel ca și curvele mai cultivate, semnalam din priviri cum că hai, dă-i drumul, dar am așteptat, iar dacă a fost cazul, am așteptat chiar și luni de zile, astfel că acum nu știam ce am să-i spun. La urma urmei nu eram nici curios, nici n-o compătimeam. Nu voiam să știu din ce cauză stă acolo sau de ce nu se aruncă, totuși, în apă, mă desfătam doar.

— Hai să mergem, i-am spus după ce m-am desfătat suficient.

— Bine, mi-a spus după ce s-a uitat în ochii mei.

Atunci ar fi trebuit s-o părăsesc pe Eszter, acolo în cafenea, cu paharele de coniac adunate pe masă și cu biletul de internare pentru analizele histologice. Pot să arunc asta? a întrebat chelnerița, iar eu i-am spus să nu arunce nimic și am pus în buzunar biletul de internare, de parcă mi-ar fi aparținut. Apoi, peste câteva zile, rezultatele analizelor au confirmat că uterul Eszterei Fehér este benign. Că după o operație de rutină devine utilizabil la fel ca uterul oricărei femei de douăj' opt de ani: va fi în stare în egală măsură să nască sau să avorteze, în funcție de calitatea relațiilor dintre parteneri.

Așteptam pe coridor, mă aprovizionasem cu două pachete de țigări, asta pentru că nu știam cât durează îndepărtarea unei tumori benigne, dar deja după ce-am fumat prima țigară am vrut să dau buzna în sala de operație, să le spun să se oprească de-ndată. Apoi, în sfârșit, s-a deschis ușa, iar doctorul Vidák m-a liniștit că simpatica doamnă e bine, dar cel puțin o lună e interzis să se întâmple *chestia aia*, înțelegeți, nu-i așa?

— Înțeleg, i-am spus, iar după două zile am scos-o pe Eszter din spital și am dus-o acasă, în sectorul 9, într-o locuință de treij' doi de metri pătrați, chirie la stat, cărând-o în brațe până la etajul trei pe scările duhnind a cotoi, de parcă mi-aș fi dus în brațe nevasta după naștere, deși era prima oară când mergeam la ea.

Undemergibăiete?

Trebuie să aduc pâine, mamă.

Avem pâine, și ieri ai venit acasă la zece.

Am avut treabă, mamă.

Eu nu pot trăi așa dacă tu tot umbli aiurea.

Bine, o să mă străduiesc să vin mai devreme, mamă, i-am spus, apoi într-o noapte am mutat cele două lanțuri de siguranță de la ușă în așa fel ca să le pot deschide cu un cârlig și de afară, iar după ce mama adormea evadam din locuință de parcă aș fi evadat dintr-o casă de corecție, pentru că nu voiam să mă întrebe undemergibăiete. Stăteam întins până-n zori lângă Eszter, pe o saltea din burete, în liniștea mănăstirii închiriate pe strada Nap, fiindu-i recunoscător doctorului Vidák că a interzis *chestia aia*. La un moment dat, în loc să vorbesc eclatant despre regele Lear, am început să povestesc despre tot ce nu povestisem nimănui, aproape de un deceniu. Cuvintele țâșneau din mine la fel ca și apa din cișmelele de la marginea drumului, deși nu mă descosea, nu-mi puneă întrebări. Mă strângea doar lângă ea, dar cu atâta putere încât osu-i pubian lăsase urme vineții pe poala mea.

— Aș vrea să-ți văd camera, mi-a spus Eszter.

— Nu se poate, i-am spus. De altfel, nimic deosebit. Am o masă de birou, o oarecare piesă rusească, un pat destul de comod, tot dintr-o piesă, și o grămadă de cărți, din care am citit cam o cincime.

— Covor?

— Neguțătorul din Veneția.

— Lustră?

— Dintr-o comedie cehoslovacă. Nu-mi amintesc titlul.

— Panoramă?

— Parcul Muzeului sau obloane.

— Vreau să facem dragoste.

— Nu se poate, ești încă bolnavă, i-am repetat aceeași minciună pe care i-o spuneam deja de zile-n șir, fiindu-mi groază că după aceea aș aștepta momentul prielnic pentru evadare, la fel cum îl așteptasem în garderoba Restaurantului Kárpátia, sau în cartierul Kispest, sau pe un cearșaf cu modele Hundertwasser. Aș fi dorit ca interdicția doctorului Vidák să fie valabilă pentru o viață întreagă. Ca să pot sta mereu întins până-n zori, îmbrăcat, pe salteaua asta de o sută șaizeci per două sute, să nu fac altceva decât să povestesc, să povestesc până când nu-mi mai aude glasul. Nu doream altceva decât să-mi strângă mâna în brațele ei și să-i simt prin capot căldura pântecelui. Și când au început să-i tremure buzele știam că de minute-n șir nu mai aude ce-i povestesc. Am tăcut și priveam cu atenție trupul care se zvârcolea cu o disperare tot mai mare. Priveam cu atenție cum i se încordează șira spinării, asemenea celor pe care încearcă să-i reînvie cu șocuri electrice. Asemenea unei corzi de vioară, care la următoarea atingere plesnește. Splendoarea îi era la fel de înfricoșătoare ca și atunci când stătea în vânt, la treizeci de metri deasupra banchizelor orbitoare. Priveam cu atenție chipul dindărătul pletelor negre, încâlcite, gâfâitul tot mai lent al toracelui, priveam cu atenție cum își revine încet. Apoi i-am prins încheietura mâinii înainte să-mi ajungă în poală și am mințit că acum trebuie să plec, pentru că mama se trezește-n curând. Iar ea mi-a spus că atunci pleacă, și mi-a sărutat ochii.

— Aș vrea s-o văd pe mama ta, mi-a spus.

— Nu se poate, i-am spus. De altfel, nimic deosebit. Când nu e Julieta sau Laura Lenbach, este exact ca și mine.

— Asta știu.

— De unde?

— Azi m-am dus la bibliotecă și am căutat câteva reviste cu fotografia ei.

— N-ai avea voie să ieși.

— Nu sunt mama ta.

— Știu asta.

— Atunci sărută-mă, mi-a spus.

— Ești încă bolnavă, i-am spus.

— Minți, mi-a spus, și și-a dezlegat cordonul capotului, iar eu am văzut-o, de fapt, pentru prima dată goală, atunci când mătasea albă cu imprimeuri negre îi alunecase de pe umeri.

Aș fi vrut să evadez, dar ea pogorâse peste mine ca îngerul Domnului peste ruinele de la Ninive. Ne-am uitat țință unul în ochii celuilalt în timp ce-mi descheia cămașa.

— Nu, i-am spus.

— Taci, mi-a spus și m-a acoperit cu părul ei, iar eu am simțit că minuscula groapă din jurul ombilicului se umple cu salivă fierbinte.

Își lipise strâns fața de pântecul meu ca să se-mbăieze în băltoaca spumoasă, să-și întindă saliva peste pielea mea înainte ca jăraticul să mi-o găurească, iar coapsele mele îi simțeau deja respirația.

— Nu, i-am spus din nou, dar degetu-i plin de mărgelele din propria-i poală s-a lipit de gura mea, apoi s-a strecurat între buze ca să mă paralizeze cu gustul mării.

S-a cățarat tot mai adânc pe traseul limbii, până-n gâtlee și înapoi, încet și fără să poată fi oprit, la fel cum acolo jos, o singură papilă gustativă se cățăraseră de-a lungul vaselor capilare încordate. Apoi am simțit cum îi alunecă buzele în sus și-n jos

pe terminațiile nervoase ale dorului, și încetul cu-ncetul am început să uit. Am uitat totul, la fel ca odinioară pe Podul Libertății, dar de data asta nu mi-am mai amintit nu numai de sertarul mesei închis cu cheia, de scrisorile lui Judit falsificate cu mâna stângă și de Cleopatra care alerga spre casă în sutienul din rubine de sticlă, dar nici măcar dacă-i dis-de-diminează sau după-amiază. Iar când am uitat până și cum trebuie să respir și mi s-a încordat șira spinării, atunci și buzele Eszterei au uitat drumul de întoarcere. Ajunsesem dintr-odată jos, în profunzimile neverosimile ale gâtului, iar în secunda următoare n-am mai simțit unghiile care-mi brăzdau toracele, nu mi-am auzit propriul răcnet, n-am simțit nimic altceva decât că-i zvâcnea gâtul în timp ce înghițea toată rășina dorului acumulat într-o lună și darabana turbată a inimii din cușca coastelor mele. Apoi a dispărut și lumina, a dispărut și întunericul, în paradis s-a oprit orologiul lui Dumnezeu, iar în iad s-a oprit ceasul deșteptător din recuzita mamei.

Mi-am revenit când am simțit gustul propriei mele sperme. Sărutându-mă, mi-a umplut gura de spermă, de parcă ar fi fost un șirag de perle. Te iubesc, mi-a spus, și până când degetele ei au ajuns de la buze la testicule, am fost deja în stare să fac ceea ce dorul acumulat timp de o lună mă făcuse adineaori incapabil. Mâna a găsit cărarea care conduce de-a lungul brazdelor șirei spinării, apoi a coborât în valea aflată dincolo de ultima vertebră ca să deschidă drum printre labii pentru poala mea. Te doare? am întrebat-o, dar îi era deja imposibil să-și ordoneze sunetele în cuvinte. Unul câte unul, fiecare sunet evada gâfâind din plasa descompusă a conștiinței. Și-a cățarat încă o dată limba pe bolta largă din cerul gurii, și-a strecurat-o în crăpătura dintre buza de sus și gingie, saliva i s-a prelins pe

traseul gâtulejului, dar pe când am pătruns în cele mai tainice profunzimi ale trupului ei, pe când am simțit pe dinăuntru zbaterea turbată a inimii, n-a mai avut putere să mă sărute. A trebuit deja și eu să mă gândesc la ceasul deșteptător din recuzita mamei, pentru că voiam să nu se oprească încă. Voiam să rămân aici până la sfârșitul timpurilor, rătăcit în plasa conștiinței descompuse, să simt în gură gustul transpirației sfârcului, dar n-am fost lăsat. O mie de mâini mi-au înșfăcat brațul apăsându-mi buricul degetului pe jăratul clitorisului, iar în clipa următoare simțeam deja că încep să zvâcnească mușchii încordați peste mine, că Eszter îmi prinde hohotind coastele, și probabil că am mai simțit cum se prăbușește aproape leșinată peste mine.

Acum e momentul să prind rădăcini, mă gândeam, ca un stejar, se gândea, mai bine cedru, trăiește mai mult, mă gândeam, te iubesc, se gândea, taci, mă gândeam, mă gândeam doar, se gândea, atunci o să te săvârșești, mă gândeam, nu mă interesează, se gândea, așa nu se poate trăi, mă gândeam, eu așa vreau, se gândea, taci, mă gândeam, nu tac, se gândea, angajez pe cineva s-o îngrijească, mă gândeam, din clipa aia n-ai să mă mai vezi, se gândea, știu, mă gândeam, mă gândeam doar, mă gândeam, nici măcar să nu îndrăznești să te gândești la așa ceva dacă stai culcat lângă mine, se gândea, nu fi supărată, mă gândeam, nu sunt supărată, se gândea, atunci, îmbrățișează-mă, mă gândeam, te țin de mult în brațe, se gândea, vreau să rămân aici, mă gândeam, știu, se gândea, într-un loc, ca un stejar, mă gândeam, sau ca un cedru, trăiește mai mult, se gândea, cu rădăcinile înfipite în tine, mă gândeam,

atunci, înfige-te în mine, se gândea, deja ți-e vânăt șoldul, mă gândeam, nu mă interesează, se gândea, te iubesc, mă gândeam, atunci o să trăim așa, se gândea, așa nu se poate trăi, mă gândeam, numai așa merită, se gândea, îmi fac griji din cauza ta, mă gândeam, deja nu mai ai de ce, se gândea, cred, mă gândeam, se crapă de ziua, se gândea, în zadar taci deja de-o lună, mă gândeam, trebuie să pleci, se gândea, ție ți-e mai teamă decât mie, mă gândeam, asta nu-i adevărat, se gândea, ba da, mă gândeam, acum chiar că trebuie să pleci, se trezește îndată, se gândea, știu, mă gândeam, atunci, pleacă, se gândea și mi-a sărutat broboanele voluptății de pe frunte.

Unde ai fost băiete?

Am avut treabă, mamă.

Iar eu am avut dureri în zona inimii.

Nu fi supărată, mamă.

N-o să fii acasă nici atunci când o să crăp.

Chem un medic, mamă.

Nu-mi chema aici pe nimeni, am luat deja medicamente.

Atunci e bine, mamă, i-am spus, cu toate că știam foarte bine că-n afară de vitamine și picături de valeriană nu mai sunt alte medicamente în casă, că e goală până și cutia cu aspirină, dar mi-ar fi fost imposibil să-i spun că nu cred în nici una din durerile avute în zona inimii. Deși, pe vremea când abia împlinisem zece ani încă mai aveam curajul să intru noaptea în camera ei și să-i spun fără ezitare că ar fi cazul să termine odată cu repetițiile și să dispară de aici Offerbachul ăsta, pentru că noi am vrea să dormim, că atât eu, cât și Judit ne trezim dimineața la șapte.

— De altfel, tu nici nu ești actor, doar un căcăcios de ziarist, i-am spus lui Offerbach, și nici până-n ziua de azi nu înțeleg de ce a trebuit să-i cer iertare pentru asta, mamă, pentru că într-adevăr a fost un ziarist căcăcios.

Un critic obscur care la comanda statului își scria banalitățile pe două coloane. Operă profundă din punct de vedere uman, treaba asta n-am s-o uit niciodată, mamă. Nefericiții²¹ ca operă profundă din punct de vedere uman, asta mi s-a întipărit în memorie mai ceva ca tabla înmulțirii, dar totuși, la recepția de după premieră pân' la urmă tot m-am dus la acest vierme, pentru că așa ai vrut tu.

— Aș vrea să-mi cer iertare pentru cele petrecute data trecută, i-am spus.

— Vezi-ți de treabă, eu am și uitat deja, mi-a spus.

— Eu n-am uitat, i-am spus.

— Ascultă la mine, tu ești deja băiat mare, azi-mâine bărbat în toată firea. Ar trebui să știi că eu n-o supăr pe mămica ta.

— Desigur, i-am spus.

— Noi, atunci, ei, cum să spun, dorești suc de mere?

— Nu doresc, i-am spus.

— Deci, în momentele alea ea nu țipă pentru c-ar supăra-o cineva, ci pentru că se bucură foarte tare. Precis că atunci când Moș Gerilă îți aduce un cadou frumos și tu țiți de bucurie.

— Îhî, i-am spus.

— Văd că-nțelegi. Deci, am rămas acolo, că femeile frumoase, cum e și mămica ta, cu cât țipă mai tare, cu atât se bucură mai mult.

— Da, aici am rămas, i-am spus.

— Desigur, tu ai perfectă dreptate că eu nu sunt actor, dar există situații când omului nu-i place să spună ce anume îi provoacă bucurie, are impresia că celălalt nici așa n-ar înțelege, astfel că mai degrabă preferă să spună ceva care nu-i tocmai exact..., sigur nu dorești suc de mere?

— Sigur, i-am spus. De altfel, nici o problemă, și mamei îi convine mai mult dacă noi credem că repetă.

— Mai mult decât ce?

— De exemplu, decât atunci când intru în cameră și spun să terminați odată cu futaiul.

— 'nezeiideetreabă, ce copil! Cu tine se poate vorbi deja ca de la bărbat la bărbat.

— Atunci să vorbim așa, i-am spus. Nu vreau ca mama să se fută cu tine.

— Așa vrei să-ți ceri iertare?

— Tu ai propus să vorbim ca de la bărbat la bărbat.

— Nu ești cam obraznic?

— Nu, i-am spus. Numai că nu-mi plac libidinoșii ca tine. Care aduc marțipan când vin să se fută. Urăsc marțipanul în mod special.

— Du-te frumos înapoi la mă-ta, înainte să-ți trag o palmă, mi-a spus, dar eu aș fi vrut să continui, să-i spun, de exemplu, că aș avea curajul să-l omor, dar noroc că tocmai atunci a venit tovarășul regizor Sárossy să ciocnească un pahar cu tovarășul critic Offerbach, iar pe mine Judit m-a prins de mână și m-a tras de acolo.

Nu fi supărată, mamă, că am făcut din acest gazetăraș obscur un critic corect. Un critic care în perioada următoare

deja a comentat când actrița Weér cârâie ca o comediantă de bâlci că: „oh, lasă-ți gândurile pe unda vântului!“ sau „cel mai bine e să trăiești la-ntâmplare“. Chiar așa, de ce tocmai în rolul Iocastei ai fost cea mai mizerabilă, mamă? Că de atâta cabotinaj a înghețat și ultima picătură de sânge până și-n venele lui Tamás Offerbach? Că tocmai rolul ăsta care ți se potrivea ca o mânășă a devenit singura mare pată rușinoasă, vreau să spun că-n cariera ta scenică?

De altfel fusese complet inutilă joacă de-a cerutul iertării, pentru că după trei zile a sosit regizorul invitat Jirzi Bukovskij, care înainte de culcare mai obișnuia să bea englezește votca, dar după ejaculare sforăia deja în poloneză, și și-ar fi dorit un viitor al nostru împreună, asemenea unei familii numeroase, pentru că-i plăceau situațiile idilice. Tăghedăr, ne îmbrățișa în ușa de la baie, iar tricoul pe care nu și-l schimbase de câteva zile emana combinația grețoasă a mirosului de votcă rusească, de aftershave unguresc și de transpirație poloneză, dar se bucura când Judit îi spunea în față că puți, Jirzi, pentru că nu înțelegea nimic. Și se bucura că toți patru suntem niște blonzi frumoși, da' ce frumoși. O femili adevărată. De fapt ne bucuram și noi. Ne plăcea catolicismul acela neconvențional care penetra peste tot și-n numele căruia îți dădea una peste buci, atenționându-te că mai întâi un mic dejun cum scrie la carte, împreună cu copiii, abia apoi urmează Mrozek, până atunci colegii cel mult o să veiting o juma' de oră. Ne plăcea că voatiz iar brânza asta topită, și că până se fierb ouăle el dă o fugă la magazinul din colț pentru câteva fire de cârnați de casă și două sticle de votcă. La drept vorbind, ne părea rău că peste o lună urma să se întoarcă la Varșovia, la propria-i nevastă și la propriii săi copii, care de asemenea erau blonzi, și a căror

fotografie atârna pe ușa frigiderului nostru, pentru ca seara, după cină, Jirzi să-i poată privi în voie, apoi de dragul inspirației să se întristeze puțin, ce păcat, mare păcat că sunt departe, deși cât de mult ne-am iubi cu toții. Ar fi o bigfamili, veribig, fica lui cântă la pian, a ta la vioară, iar băieții nu fac nimic, până și asta se potrivește.

Da, mamă, de fapt mi-a părut rău că Jirzi Bukovskij a trebuit să plece, îl așteptau ideile interzise, catolicismul neconvențional, teatrul neconvențional și familia sa neconvențională. Nu pot să afirm că l-am iubit, dar cel puțin nu-mi spunea cât de mult se bucura maică-mea când îl vedea noaptea pe Moș Gerilă. Or, e și asta ceva.

— Ce-ar fi dacă aș merge la voi? m-a întrebat Eszter.

— Nu știu, i-am spus. Au trecut mai bine de zece ani de când a fost cineva străin la noi. Singura persoană în fața căreia s-a resemnat e încasatorul.

— N-a sunat niciodată nimeni?

— Cum să nu. Cel puțin de trei ori. Cam tot atâtea persoane nu aflaseră că nu mai prezintă deja un avantaj, din nici un punct de vedere, să se sune la ușa actriței Rebeka Weér. E o treabă foarte căcăcioasă dacă omul are numai amanți și cunoștințe.

— Nu vorbi urât.

— Pe bune că-i o treabă căcăcioasă. Pot confirma. Carevasăzică, în primele săptămâni au mai fost vreo trei persoane neinformate, dar mama a știut cu precizia unui chirurg ce trebuie să-i spună fiecareia în parte, chiar în ușa, astfel încât să nu-și mai dorească niciodată s-o viziteze. Uneia îi

lăudase bărbatul, pe cealaltă o rugase să-i transmită sincerele ei salutări amantului, cu a treia s-a descurcat mai simplu, a fost suficient să-i critice coafeza. La urma urmei, omul nu-i un animal foarte complicat. Bașca și ea știe să se exprime cu destulă eficiență. Numai medicul de circumscripție a ajuns până-n camera ei, mama crezând că eu l-am chemat. Că vreau s-o internez la ospiciu. Deși, bietul de el a venit pentru că actrița Weér uitase de câteva luni să semneze niște hârtii.

— Și?

— Nimic. Mama s-a bucurat foarte tare de această vizită neașteptată și s-a plâns că-n ultima vreme are niște dureri în zona șalelor. I-a și arătat medicului unde anume, iar domnul doctor a fost profund recunoscător. Eu am fost trimis la magazin să aduc o sticlă de rose și niște fursecuri, iar ea și-a cerut scuze pentru că-n casă era dezordine, dar așa-i viața artiștilor, o goană permanentă, apoi a admirat sacoul din tweed purtat de domnul doctor și i-a oferit un autograf pe o rețetă.

— Bănuiesc că medicul i-a recomandat crema Richtofit.

— Da. Apoi a închis ușa veceului peste mine, și-a tras mânușile pentru spălat vase și cu ajutorul cablului de la fierul de călcat a introdus curent electric în clanța ușii de la intrare, asta ca-n viitor să crape pe coridor toți cei pe care-i chem s-o ducă la ospiciu de la Lipótmező. Dar noroc că legase firele aiurea, s-a bulit numai siguranța.

— E-ngrozitor.

— Te poți obișnui, i-am spus. Har Domnului, atunci când umblă la instalația electrică niciodată nu uită să-și tragă mânușile pentru spălat vase. E alergică în mod special la pericolul de moarte. De altfel, dacă televizorul și uscătorul de

păr ar funcționa cu o pedală, probabil că și acum aş sta închis în vece.

— Ești nebun. Cum poți să râzi de așa ceva? m-a întrebat, dar deja râdea și ea.

— Numai dacă știu că-n secunda următoare Eszter Fehér mă îmbrățișează, i-am spus.

În secunda următoare eram deja îmbrățișați, în întunericul cavităților bucale limba ei s-a luptat minute-n șir cu a mea, apoi, în final, am lăsat-o să învingă. Am lăsat-o să cucerească întregul teritoriu de la buze și până-n gâtlee, pentru că între timp descoperisem că rochia ei de vară are o despicătură. Tu chiar că ești nebun, aici nu se poate, mi-a spus, dar simțeam deja cum i se umflă sfârcurile, îi simțeam deja clitorisul tare ca piatra, la fel ca și cristalele acelea care în adâncul minelor sunt mai moi decât buretele de mare, dar de-ndată ce sunt atinse de razele soarelui devin tari, asemenea unor cuarțuri trandafirii. Simțeam deja cum degetele i se strecoară printre nasturii de la pantaloni și-i auzeam bătăile inimii. De la palpitația valvulelor inimii răsună întreaga unitate de alimentație publică din Budapesta de Est unde, datorită bunăvoinței excepționale manifestate de Dumnezeu, n-a intrat nimeni înainte de masă. Încă! găfâia la adăpostul mesei din colțul încăperii imense, iar în timp ce una dintre mâini îmi ajunsese în profunzimile cele mai tainice din labirintul voluptății, cu cealaltă i-am lipit gura, știam că la țipetele ei s-ar încolona toți lucrătorii unității. Că ar apărea de-ndată toți ospătarii și ar ieși toate spălătoresele de vase, dar nici atunci n-ar mai exista drum de întoarcere. Știam că deja nici măcar un batalion de polițiști n-ar fi în stare s-o oprească. Încă o mișcare și-n următoarea secundă vor păli toate sondele de petrol din Kuwait și toate gheizerele din Islanda. Și

deodată au înviat florile artificiale legate cu sfoară de țevile caloriferelor, au început să se învâlureze linoleumul care imita marmura și tavanul fals, cu desene cubiste, tuburile de neon au fost distruse, iar perdelele de nailon pluteau într-un mod orbitor, de parcă în Restaurantul Rozmaring, ajuns în pragul falimentului, ar fi introdus cineva curent electric cu un cablu de la fierul de călcat. Apoi au început să tremure pereții, s-a zguduit din temelii întregul realism socialist, împreună cu cele două halbe de bere și cu scrumiera plină de chiștoace, Eszter s-a prăbușit peste masă, m-aș fi prăbușit și eu peste umerii ei, dar în ceața din depărtare s-a ivit figura cât se poate de antropomorfă a lui Dumnezeu, care ne-a întrebat dacă mai consumăm ceva, iar eu i-am spus că nu știu, adică desigur, să ne aducă încă două halbe.

— Mai multe, a șoptit Eszter ținându-și în continuare îngropată fața într-una din mâini – îi era teamă că privirea ar da-o de gol, că ar fi suficientă pentru epuizarea tuturor paragrafelor legii care pedepsește atentatul la bunele moravuri, la pudoare și obscenitate publică –, în timp ce cu cealaltă încerca să facă repede ordine sub masă.

— Un an jumate cu suspendare, i-am spus când am rămas, în sfârșit, doar noi doi.

— Numai? Mie zece ani de închisoare severă, mi-a spus zâmbind, apoi și-a trecut degetul umed peste buzele mele înainte de a mă săruta, deși aș mai fi vrut să-i spun că-n cazul ăsta, eu, închisoare pe viață.

— De ce ai vrea s-o vezi? am întrebat-o când am ajuns deja în stradă.

— Drept să spun, nu știu, mi-a spus.

— Te urăște suficient chiar și fără să te fi văzut.

— Bănuiesc. I-ai vorbit despre mine?

— Nu. Te cunoaște după miros.

— Eu aș urî și mai tare persoana pe care aș cunoaște-o doar după miros.

— Tu nu ești mama, i-am spus.

— Cred că de fapt nu pe ea aș vrea s-o văd. Adică, firește că mi-ar plăcea s-o văd, dar asta e cu totul altceva. Ține de curiozitate. Peste treaba asta se trece repede. Dar frica e mult mai rea.

— N-ai nici un motiv să-ți fie frică de ea.

— Cred că nu de ea mi-e frică, ci de fiul ei. De faptul că tu o ajuți. Că o încui în casă deja la fel ca un gardian.

— Atunci să mergem, i-am spus prinzându-i mâna, deși știam că mama o să găsească cu precizia unui cardio-chirurg propoziția cu care se poate extirpa din auricul Restaurantul Rozmaring cu perdele de nailon trezite la viață, cu tavanul plin de valuri și linoleumul ars de spermă.

Îmi tremura stomacul, dar am lăsat-o pe Eszter să cumpere flori din pasajul de pe bulevard. Am ajuns doar până-n prag. Mama a măsurat-o din priviri, dar n-a fost curioasă nici măcar cum se numește.

Nu accept să mă prezinți ștoarfelor tale. Du-o la un hotel cu ora, ca și pe celelalte, a spus, și a trântit ușa, iar eu am văzut cum lacrima spală din ochii Eszterei până și ultimele rămășițe ale luminii. Că acest șipecelalte doare mai tare decât un scuipat între ochi sau o palmă.

Ogoare împrejmuite cu sârmă ghimpată, în depărtare, foișoare. Cât cuprinde privirea, gurile negre, reglementare ale gropilor dreptunghiulare. În fața fiecărei gropi, o tăbliță smălțuită pe care e gravată data plantării. Un medic în uniformă mă conduce prin colonie. Înainte de a prelua postul, îmi explică riguros ce am de făcut. La marginea uneia dintre gropi se oprește și se uită spre interior. Asteia trebuie să-i fie acordată o atenție deosebită, de la asta așteptăm cel mai mult, îmi spune. Jos, o bătrână oarbă gesticulează cu un baston alb.

— Trezește-te, trebuie să pleci, mi-a spus Eszter.

— Nu plec, i-am spus.

— Ba ai să pleci.

— De-acum zece ani n-ar fi trebuit să merg acasă.

— Se poate. Dar așa, inclusiv acum, trebuie să mergi acasă.

— O urăsc.

— Nu dori s-o urăști în locul meu, mi-a spus.

Undeaifostbăietete?

Să nu mai îndrăznești niciodată să mă întrebi asta, mamă.

Tu să nu îndrăznești să-mi aduci aici curvele tale. N-am nevoie de spectatori!

Eszter, mamă! Eszter Fehér! Învață numele ăsta, poți să începi deja de pe-acum! Memorează-l mai bine decât propriul nume!

Asta-i locuința mea! Aici o numesc așa cum vreau eu!

Te-nșeli, mamă!

Curvă! Curvă, înțelegi? O curvă ordinară! Una ca asta e bună numai ca să ai în cine te ușura o dată!

Te rog frumos să taci, mamă!

Are neobrăzarea să vină aici și să adulmece! A fost futută de câteva ori și deja își face apariția cu buchetul de floricele!

Am spus: taci!

Știu că pe târfa asta o fuți deja de luni de zile! Să nu-ți imaginezi că nu știu! Micuța Eszterke! Asta vrea să mă distrugă!

Dumneata nu mai poți fi distrusă, mamă!

Asta-ți umple capul cu prostii! Până nu ți s-a așezat pe coadă lipitoarea asta, n-ai îndrăznit niciodată să vorbești așa cu mine!

Am greșit, mamă! Toată lumea care n-a îndrăznit să vorbească așa cu dumneata a greșit! A greșit toată tagma teatrului unguresc. Singura excepție a fost Tovarășul Fenyő!

Taci!

Până și Judit a îndrăznit numai în scrisori! Numai de la celălalt capăt al lumii a îndrăznit să-ți scrie că...

Ține-ți gura!

Nu contează dacă-mi țin sau nu gura! Nici așa n-aș putea să-ți spun vreo noutate, doar motivele care te-au condus la nebunie!

Marș în camera ta!

Cine nu iese timp de zece ani la soare e nebună, mamă! O nebună de legat, înțelegi?! De-ai pieri odată! De-ai crăpa, în sfârșit! am urlat trântindu-i ușa-n nas, apoi m-am întins pe pat, tremuram și așteptam să-mi plesnească venele sau cel puțin să mă sufoc, pentru că spusesem ceea ce un om n-are voie să spună vreodată.

Apoi, după zece minute a bătut la ușă. Stătea în prag, avea capotul încheiat, era proaspăt pieptănată și rujată, și m-a întrebat că undeaifostbăiete ca și cum nu și-ar fi amintit de nimic, iar eu era cât pe-aici să izbucnesc în plâns. Am avut treabă, mamă, i-am spus, am făcut supă de bulion, mi-a spus,

apoi a turnat în farfurii un fel de apă chioară și rece, cele două linguri s-au lovit de farfurie în același timp, amândoi am rupt din bucata de pâine în același timp și amândoi am înghițit duminatul în același timp. Știam deja că nu se preface, că într-adevăr nu-și mai amintește nici un cuvânt din ce-i spuseseam. Și că de-acum înainte nu-și va mai aminti niciodată nimic, motiv pentru care ar trebui să trăim după alte reguli decât până acum.

Cumpără-mi mâine ceva fructe, mi-a spus.

Bine, îți cumpăr mere, i-am spus.

Mai bine cumpără-mi struguri. De struguri mi-e poftă.

Într-o zi de vineri, Eszter a făcut rost de la bibliotecă de o mașină de scris Remington, a cumpărat cinci sute de coli de hârtie de scris Pescăruș, foite de indigo și o mulțime de pungi de biscuiți simpli, apoi a pus pe masă două câni mari pline cu ceai și cuburi de gheață.

— Nu vreau să te văd, mi-a spus, și a așezat fotoliile spate-n spate.

— În felul ăsta e ca și cum aș citi peretelui, i-am spus.

— Firește, mi-a spus, iar eu am început să-i citesc peretelui alb istorisirile mele.

Din felul cum clămpănea mașina de scris, știam unde apare o schimbare în ordinea cuvintelor sau unde este omis un epitet, și în secunda aceea simțeam și eu că respectivul epitet n-avea ce căuta acolo, astfel că citeam mai departe. *Istoria celui care visează la o leafă* și *Istoria transportului de mărfuri* și *Istoria hoțului de vioară*, iar pe când pereții deveniseră de culoarea amurgului, a fost nevoie să-mi închid tot mai des ochii, pentru

că rândurile o luau deja razna. Atunci când în loc de cuvinte, *Istoria pediatriei* era deja formată dintr-o mulțime de limbrici negri care se zvârcoleau, am devenit disperat pentru că mi-am dat seama că pot să citesc și cu ochii închiși. Că-mi amintesc mai exact de propozițiile scrise cu ani în urmă decât de gustul biscuiților înmuiți adineaori în ceai. I-am spus Eszterei s-o lăsăm baltă, pentru că oricum n-are nici un rost. Nu există nimic mai jalnic ca atunci când omul confundă libertatea cu produsul jegos și confuz al minții sale. Dar nu mi-a răspuns, doar a scos din pachet două coli de hârtie, a introdus între ele foița de indigo, apoi am auzit cum lovește de câteva ori de masă muchia hârtiei, cum o introduce în mașina de scris și așteaptă, așa că am luat o înghițitură de ceai și am continuat *Istoria teatrului*, dar atunci când am terminat, deja nici ea nu mai avea putere să continuăm. A trebuit să-și înfășoare încheietura mâinii într-o batistă udă, iar pielea de pe buricele degetelor a început să i se întărească de la atâta dactilografiat. Am adus din baie crema Nivea și i-am uns mâinile, apoi brațele. S-a întors, ca să-i ajung până la omoplați și la șale.

— Puțin mai jos. Mă doare exact vertebra ta preferată, mi-a spus și și-a înghesuit perna sub burtă. Ar trebuie să-mi fac rost de un scaun ca lumea. Pe când o să-ți termin cartea, poți să mă duci iar la spital.

— Nu vreau nici o carte, i-am spus.

— Nu fi obraznic. Mai bine unge-mă peste tot, mi-a spus, iar eu i-am uns încet tot trupul, de la gât alunecând peste șolduri până la degetele de la picioare, apoi între coapsele desfăcute am regăsit zona labiilor pline de broboane, dar am avut grijă să nu mă ating de ele.

— Peste tot, mi-a spus de sub șuvițele împrăștiate ale părului, dar eu continuam să-i ating doar cu respirația clitorisul care-i zvâcnea, pentru că voiam să mă mai desfăt cu dorința în sine.

A căutat cutia, apoi a luat din cremă o cantitate cam de mărimea unei alune și și-a întins-o în jurul orificiului anal.

— Și aici, mi-a șoptit în timp ce degetul îi aluneca tot mai adânc, iar mușchiul mov-rozaliu a început să cedeze lent, astfel că deja și degetul meu se strecurase lângă al ei ca să spargă definitiv pecetea spaimei crăpate de câteva ori.

— Dumnezeule, asta mă doare, s-a văitat când am încercat să pătrund, iar eu aș fi renunțat, deși nu mai simțeam îndurare, doar faptul că mi-o dictează cineva dintr-un cotlon îndepărtat al creierului, dar mi-a prins șoldurile cu puterea ambelor mâini și nu m-a lăsat să ies din strânsoarea anusului. Vreau. Așa vreau, a găfâit și și-a înfipt cele zece unghii în mine, apoi m-a tras în ea asemenea celui care-și înfige sulița în propriul trup, iar după chelălăitul animalului rănit am simțit deja că durerea este nevoită să ajungă la partaj cu voluptatea.

Că voluptatea este, de fapt, durerea înnobilită.

Stătea întinsă pe salteaua neagră, la fel ca cei din Pompei, din care în adâncul lavei n-a rămas altceva decât o cavitate de mărimea unui om, își strângea perna în poală, pe jumătate inconștientă încă, dar deja cu dâra de spermă aproape uscată pe coapsă și cu lacrimile aproape uscate pe chip. Din fereastra casei de vizavi se reflecta soarele vopsind încăperea în purpuriu, apoi probabil că s-a ivit un nor sau cineva a deschis dincolo fereastra, pentru că s-a întunecat subit. M-am culcat pe

spate, mi-am cuibărit ceafa în adâncitura de la rădăcina coapselor și priveam petele de apă, de culoare écru, de pe tavan.

— Așa-i că te-ai culcat cu ea? m-a întrebat, iar pentru o secundă eu n-am înțeles despre ce-i vorba, apoi am mințit că nu.

Probabil că atunci ar fi trebuit să-mi urle în față că: pe mine să nu mă minți. Da, atunci ar fi trebuit să-i spun că-n ziua în care Cleopatra alergase prin centrul orașului în costumul unei dansatoare de revistă de calitate a treia, iar Antoniu îi ștersese murdăria și transpirația cu miros de migdale, actrița Weér, trecută la rebuturi, s-a grăbit la baie puțin mai târziu. Abia cu câteva mișcări mai târziu față decât mai încap într-o tragicomedie de tip cehoslovac, dar suficiente pentru ca apoi săptămâni întregi să nu ne putem uita unul în ochii celuilalt. Pentru ca a doua zi, Cleopatra să nu dorească să-și confrunte în timpul micului dejun primul rol secundar din viața ei, ci să-și ia cana cu ceai de mentă, să se retragă în camera ei și să-l învețe pe dinafară în spatele ușilor închise. La urma urmei, în timpul celor mai inumane zile din viața noastră ne-am comportat cel mai uman, mamă. Atunci când de la simpla noastră atingere s-a uscat pâinea și din robinet a curs mocirlă. Apoi a sosit, în sfârșit, o scrisoare de la Judit, iar noi am reușit să revenim la propozițiile care semnificau pentru noi siguranța:

Dacă stăm să ne gândim bine, Metropolitanul nici nu-i un loc atât de rău. Dar e-ngrozitor că tu nici acum nu citești cursiv, băiete. Deloc nu mă mir că nu ți-ai luat bacalaureatul.

La algebră am rămas repetent, mamă.

Îhî, dar totuși ai fi putut să mergi să încerci în sesiunea din toamnă.

Am să merg anul viitor, mamă – dar n-am avut nici un motiv să merg, n-are nici un rost o diplomă de bacalaureat într-un apartament proprietate personală pentru două persoane avansat la rangul de criptă. Da, mamă, de fapt a fost absolut inutil ca pe lângă toate astea s-o înmormântezi și pe fiica ta. De fapt, ai trasat deja locul lanțurilor de siguranță cu gestul cu care ai condus mâna lui Antoniu de pe pântecul tău până la vaginul bălos al mâhnitei Cleopatra.

— Te rog să nu mă descoși. Singurul lucru pe care ți-l cer e să nu mă descoși, mi-a spus Eszter, iar în ultimii ani, lângă Judit învățasem deja foarte bine să nu pun întrebări.

Mergeam pe jos kilometri întregi, de pe unul dintre cheiurile Dunării situat în Pesta, până la unul dintre foișoarele din Buda, și nu puneam nici o întrebare. Noaptea mă uitam din fereastră la mașinile cu numere de înmatriculare străine, dar dimineața nu puneam nici o întrebare. Din cutia poștală îi aduceam plicuri fără timbre și fără expeditor, dar nu puneam nici o întrebare. Numai înainte de concursul de la Belgrad am întrebat-o de ce plânge. În noaptea respectivă repetase la teatru, pentru că sala avea o acustică mai bună decât sălile de la Academia de Muzică. După aplauzele furtunoase, personalul tehnic a demontat decorurile cu Roma, apoi a plecat acasă, iar noi doi am rămas acolo. Ea, pe scenă, în lumina obscură a unui bec de șaizeci, eu, în sală, iar lângă mine tocul viorii transformat în chivot, în care de aproape un deceniu erau pitite tăblițele mele și Moise, cel cu ambele picioare stângi, ținând

biciul în mână, iar hârtia unde rămăsese locul gol pentru *sănuucizi* era deja găurită, pentru că Judit a scris de câteva ori că BA DA, apoi a șters cu radiera, dar după un timp coala lipită în interiorul tocului viorii n-a mai rezistat acestor ezitări.

Prima dată a trebuit să șteargă cu radiera pe când avea treispe ani, când mama a dus-o la un control de rutină și a lipsit de la școală o săptămână, pentru că i-au scos amigdalele. Apoi a mai șters cu radiera încă două cutii cu tablete de Eunochtin, pe care le-a vomat pentru că se speriasse. A șters cu radiera trei ani de liniște, apoi un balerin homosexual. L-a șters cu radiera pe domnul actor Réthy, cu familie cu tot, pe un cercetător în domeniul cancerului, pe un profesor de gimnaziu și pe un pilot de vânătoare împreună cu avionul lui cu tot, care explodase în timpul unei manevre. Apoi din nou pe domnul actor Réthy, dar deja nu cu familie cu tot, ci cu mama, iar începând de atunci, pe mama a mai trebuit s-o șteargă cu radiera exact de patru ori. Pe vremea aceea se tutuiau deja, numai că eu n-am auzit, iar când actrița Weér i-a spus fiicei sale că ei îi place în mod deosebit în trei, ei bine, atunci s-a găurit hârtia, astfel că portretul, inițial ca fiind al lui Judit, dar finalizat drept al Rebekăi, realizat de sculptorița Ágnes Raimann, a trebuit șters deja de pe furnirul care căptușea tocul viorii, deși mamei i-a fost întotdeauna silă de femei, dar de data asta și-a luat inima-n dinți. Se poate spune că s-a dăruit în totalitate pasiunii ei pentru joc, iar când fiica ei și-a revenit după spălăturile la stomac, i-a dus la spital un fragment din Sapho – Dulce mamă, nu mai sunt în stare să-mi țin pânza –, în timp ce eu continuam să cred că-i vorba de cele trei zile ale Festivalului Muzical de la Sopron, de parcă n-am fi trăit sub același acoperiș. Am înțeles exact ce a însemnat propoziția: să nu mai îndrăznești vreodată să mă compari cu

mama, numai când întâmplător mi-a ajuns în mână scrisoarea lui Judit scrisă pe foile cu note muzicale.

Până să plece la Belgrad m-am gândit că-i mai bine dacă n-o întreb nimic. Că-i mai bine dacă cel puțin pe mine nu trebuie să mă mintă. Apoi m-am așezat în rândul al treilea, o priveam cum stă pe scenă în lumina obscură a unui bec de șaizeci și ascultam Concertul pentru vioară nr. 2 în si minor op. 7 de Paganini, iar în timpul părții a doua lacrimile îi curgeau deja șiroaie.

— Precis c-o să câștigi, i-am spus.

— Știu, mi-a spus.

— Totuși ți-e teamă, i-am spus.

— Foarte, mi-a spus.

— Nu-i așa că te-ntorci? am întrebat-o.

— Taci, mi-a spus și stătea atât de singură pe scenă de parcă Dumnezeu ar fi uitat să creeze lângă ea universul.

— Așa a fost să fie. Te rog să nu mă descoși, mi-a spus Eszter când am întrebat-o de ce îi este atât de frică de medici, iar eu am pus în buzunar biletul de internare pentru analizele histologice încă înainte ca o chelneriță să-l arunce, și am decis să aștept.

De mai bine de un an aveam deja cheie la locuința ei, dar la drept vorbind încă nu știam despre ea decât că este angajată cu o juma' de normă la filiala din sectorul 6 a Bibliotecii Centrale Ervin Szabó, cu care nu se întâmplase nimic ieșit din comun până când nu i-am spus pe Podul Libertății: hai să mergem.

La început am crezut că dacă-i nevoie pot să ascult chiar și ani la rând liniștea asta, dar teama și-a depus aproape pe neobservate ouăle în torace, apoi încetul cu încetul fantezia mi

s-a încâlcit în mătasea-broaștei. O persoană a cărei viață se reduce la o bibliotecă de sector nu face dragoste cu o pasiune mortală, mă gândeam, astfel că de la tăticul care iubește copiii am ajuns la zarva nocturnă din Cafeneaua Anna unde frauen de super-clasă, dar echteungarische, stau la un coniac în compania oaspeților dușmani de clasă, dar care au bani. Pentru că ăsta-i primul lucru pe care și-l poate imagina creierul îmbibat cu mescalina suspiciunii. De parcă în afară de cazierul judiciar, o femeie n-ar avea suficiente motive să tacă. Astfel că într-o înainte-de-masă, când știam că lucrează, am mers în locuința ei, am tras storurile la ferestre și am început să caut. Sertarul meu cel puțin e plin cu hărți desenate pe diverse bucăți de hârtie și cu medalioane căzute de pe lăncișoare, mă gândeam în timp ce verificam facturile, luându-le la rând, una câte una. În sertarul meu cel puțin stau frumos ordonate scrisorile mamei adresate unor hoteluri care nu există nicăieri, mă gândeam. Iar eu nu le deschid, mă gândeam. Până și scrisoarea lui Judit a ajuns întâmplător în mâna mea, mă gândeam. Da, mă durea capul și căutam un medicament, mă gândeam. Nimic altceva decât o nenorocită de tabletă Quarelin, mă gândeam. Dar niciodată n-am pândit pe nimeni, mă gândeam. Și niciodată n-am să descos pe nimeni, mă gândeam – dar în zadar căutam ceva, orice, numai să fie, pentru că în afară de câteva programe de filme și de biletul de ieșire de la spital, care-mi era deja cunoscut, n-am găsit nimic. De parcă n-ar exista pe lume aparat de fotografiat personal, numai automate care fac fotografii la minut, pentru legitimații. De parcă ei nu i-ar fi făcut nimeni acele fotografii în costum de baie sau nuduri abia vizibile din cauza subexpunerii hârtiei, pe care fiecare femeie le ascunde în fundul sertarului. Apoi am răsfoit toate cărțile și albumele, dar

nici măcar o floare presată. În final am luat la rând rafturile din dulapul cu haine: chiloți și prosoape, ciorapi și cămăși de noapte. Am verificat etichetele rochiilor de vară ca să văd unde au fost confecționate, am scotocit în cele trei poșete și în buzunarele singurului palton de iarnă, apoi tot mai furios am scos cutiile din dulapul încastrat în peretele din antreu. Într-una, perie și cremă de ghetă, în cealaltă, medicamente, iar în cutia din lemn, câteva unelte, ciocan, clește, becuri, dar nicăieri un obiect care să facă o trimitere la cele întâmplătoare cu un om în cei aproape trei ani. La ce a făcut în viață, până când cineva pe un pod i-a spus: hai să mergem.

Apoi undeva s-a trântit o ușă, iar eu am alergat în cameră și m-am întins pe saltea, ca și cum aș dormi. O să spun că mama, da, că mama a urlat toată noaptea, mă gândeam. Că dorm aici încă de dimineață, mă gândeam, pentru că acasă nici măcar să dorm, mă gândeam – apoi mi-am dat seama că a fost doar vecinul, pentru că azi Eszter lucrează până la două, deci mai am încă o oră. Și m-am apucat să percheziționez baia, deși o cunoșteam mai bine decât pe cea de acasă. Am verificat totul, începând de la paharul pentru spălatul pe dinți și până la cutia cu tampoanele igienice, dar în realitate nu știam ce anume caut, iar dacă aș fi găsit ceva, la ce mi-ar folosi? Ce anume ar putea să schimbe pasiunea degetelor care-mi înșfacă omoplații, tăcărul până-n zori pe claviatura mașinii de scris sau felul cum mi-am încheștat mâna pe clanța ușii de la sala de operație, când voiam să dau buzna înăuntru și să le spun să se oprească de-ndată, știind cât îi este de teamă. Că-i aproape indiferent: benign sau malign, numai să nu-i umble nimeni cu mânuși de gumă în uter și să nu arunce de acolo nimic la coșul de gunoi. Orice aș găsi abia dacă ar schimba gâfâitul ei răsunător printre stâncile de pe

strada Irhás-árok din Buda sau sentința morală a supraveghetorei din sălile Muzeului de Arte Frumoase și omleta devenită scrum, mă gândeam – apoi mi-am amintit că n-am controlat destul de minuțios una dintre poșete, astfel că m-am dus înapoi în camera mică și am scos din dulap poșeta neagră, dar în timp ce cotrobăiam printre batistele șifonate de hârtie și biletele compostate de autobuz, am simțit subit o arsură cumplită în ceafă și că mă sufoc de rușine.

— Am venit doar după ăsta, mi-a spus, apoi a luat de pe birou manuscrisul cărții mele. Încuie ușa după ce ai terminat.

Am încuiat ușa, am pus cheia în cutia poștală și am crezut că nu voi avea niciodată curajul să mă mai uit în ochii ei, dar n-am rezistat mai mult de trei zile. Am stat gură-cască până seara în fața bibliotecii, în loc de flori, în buzunar aveam o pereche de mănuși din piele de căprioară, care în mod excepțional nu era recuzita teatrului, ci, alături de trei lingurițe din argint, un peisaj din perioada romantismului târziu și câteva fotografii îngălbenite, provenea din Ungaria Mare de odinioară a familiei Weér, un fel de adaos lângă vioară. Habar n-aveam cine putea să fie persoana E.W., a cărei monogramă fusese arsă în pielea de căprioară, la fel cum erau însemnate și oile, ca nu cumva averea să fie păgubită nici măcar atunci când ciobanul, care avea și el o danga, ar fi adormit la umbra copacilor, care aveau și ei pe trunchi câte o danga. Deci, nu știam cine fusese E.W., doar faptul că aș fi oferit cu dragă inimă toată Ungaria Mare numai să obțin iertarea din partea Eszterei Weér. Apoi a ieșit pe poartă, iar eu, uitând de vechitura din buzunar, i-am întors spatele fără să scot un cuvânt, voiam să plec, pentru că nici

furie, nici milă, doar indiferență. O indiferență necruțătoare pentru care n-ar fi fost un argument nu numai omleta devenită scrum, dar nici măcar mâna încheștată pe clanța ușii de la sala de operație. Ajunsesem deja pe bulevard când mi-a prins brațul și m-a întors spre ea, ca pe o păpușa din cârpă.

— Asta ai uitat-o acolo, mi-a spus, apoi mi-a strecurat în mână cheia și m-a lăsat în mijlocul străzii, iar eu mă uitam după ea cum aleargă pe roșu ca să prindă tramvaiul care tocmai sosise.

De la plecarea lui Judit atunci am plâns prima dată, pe bulevardul Lenin colț cu bulevardul Népköztársaság, cu o cheie Elzett în mână, în comparație cu care cheia lui Péter era imitație nereușită, o vechitură de cheie pentru pivniță. Da, am simțit că față de bulevardul Lenin și de toată Republica Populară Ungară, acum până și Împărăția lui Dumnezeu este doar undeva acolo jos, în stratul de argilă de sub metroul galben.

— Nu găsești nimic în sertarele mele. Nimic, înțelegi?

— Înțeleg. Dar eu totul...

— Ăla ești tu. Dar nici tu chiar totul. În schimb mie mi-e silă de minciună, nu mă obliga să mint. Nu m-a violat tata, n-am fost curvă și nu am amanți. Cred că asta te-a interesat.

— Doar să te cunosc...

— Sunt exact așa cum mă cunoști și exist din momentul în care te-am cunoscut, mi-a spus, apoi și-a tras mânușile din piele de căprioară cu monograma E.W. și a început să-mi descheie cămașa.

Pe baza unor documente din arhivă a încercat să întocmească arborele genealogic al familiei Weér, ca de Crăciun să-i ofer mamei un cadou de care să se bucure, deși niciodată nu se știe exact ce anume poate să ofere o bucurie reală unui suflet smintit. Ba mai mult, chiar și odinioară numai Judit știa ce i-ar plăcea mamei.

— Fă-i cadou tablourile tale, mi-a spus, pentru că uneori pictam, dar numai tablouri de mărimea unei ilustrate, cu tot ce-mi pica la îndemână, până și cu rujurile și ojele mamei.

Uneori puneam atât de multă vopsea pe coala de hârtie, încât părea mai degrabă un basorelief. Firește, nu asta era intenția mea, dar pentru că nu știam să pictez ca lumea trebuia să revin mereu până când în final semăna cât de cât cu ce-mi imaginasem inițial, apoi pulverizam peste tot fixativ de păr. Îmi plăceau aceste tablouri, deși titlurile eram mai importante pentru mine. *Refugiul animalului heraldic, Tânăr care prelucrează evenimentele, Dacă există Dumnezeu, ce rost mai am eu?, Bărbat cărându-și propriul animal* – cam așa îmi intitulam tablourile.

— Parfum o să-și cumpere ea. Dă-i tablourile tale, mi-a spus.

— Aș distruge tot Crăciunul, i-am spus.

— Greșești. Le-ar adora.

— Faptul că ție îți plac, e cu totul altceva.

— De ce ți-e teamă?

— Nu mi-e teamă. Dar nu s-ar bucura.

— Ar fi timpul să-ți cunoști mama. De dragul meu, mi-a spus și a cumpărat un album, apoi am selectat împreună tablourile, intitulând albumul: *Părinți monștri și copii monștri*, fiind și ea de părere că acest titlu i se potrivește cel mai bine.

Sub reclama pentru Fabulon din Piața Kálvin brazii stăteau încolonați în zloată, de parcă ar fi venit o pădure întreagă să viziteze orașul, iar vânzătorul înjura de mama focului cum că de ce pula lui Dumnezeu nu cumpără nimeni din timp, pentru că el mai trebuie să ajungă și acasă, la Bicske. La care o bătrână i-a răspuns: că azi e mai ieftin. Ați fi putut vinde și ieri metru cu o sută, atunci n-ar fi trebuit să vorbiți acum ca un birjar, pentru că scuzați-mă, tinere domn, dar așa vorbiți. Ar trebui să știți, mă rog frumos, că nici măcar în patruj' patru, când am sărbătorit Crăciunul în pivniță, nimeni n-a avut nerușinarea să ceară prețul a trei saci de cartofi pentru o creangă de brad, iar Frici Berek al nost' ne-a spus că ne vom socoti la anu', dacă mai trăim, apoi ne-a urat Crăciun Fericit, așa cum vă spun, să știți asta, mă rog frumos. La care vânzătorul i-a spus că mare prost a mai fost și ăla, iar acu' du-te frumos lipa-lipa acasă, pentru că ți se ard cozonacii, apoi a măsurat bradul pe care-l alesesem.

— Două sute șazeci, mi-a spus.

— E doi metri jumate, i-am spus.

— Plus zece sfoara, mi-a spus.

— Atunci nu mi-l lega, i-am spus, iar pe când am ajuns acasă eram plin de ace de brad.

În timp ce Judit îmi curăța părul, am rugat-o să inventeze ceva până diseară, pentru că mama o să facă o criză de nervi dacă-mi vede picturile. Nu vreau ca-n sfânta seară de Ajun mama să-și îmbrace blana și să trântască ușa pe dinafară datorită câtorva produse jengoase și confuze ale imaginației mele. Dar Judit mi-a spus, atunci tu chiar n-o cunoști pe mama, iar pentru imaginația ta jengoasă și confuză aș oferi un Stradivari. Am căutat toporișca și am cioplit trunchiul bradului ca să încapă în suport, apoi pe când am aprins lumânările și

mama avea deja în mână cadoul meu, îmi era atât de greață, de parcă aș fi mâncat carne plină cu viermi. Aș fi avut un chef teribil să răstorn bradul, iar în timp ce ele sting perdelele năpădite de flăcări, eu să fac dispărut albumul ăsta mizerabil, pentru că era o mizerie ordinară, cu efortul ăsta aș fi putut-o scuipa chiar și-ntre ochi.

— Este fermecător. Nici n-am știut că ești atât de talentat, băiete. Iar titlurile astea, ce să mai spun, sunt de-a dreptul geniale. O să rezolv să te primească la Arte Plastice, mi-a spus, iar eu în loc să mă fi liniștit simțeam c-o sugrum pe loc.

Că-i bag pe gât toate cele douăj' patru de tablouri, unul câte unul, apoi urmează toate dermatografele, cretele colorate și vopselele pentru ochi. Că-i stropesc fața cu tușul marca Holló și-i înghesui prin vagin, până la inimă, tubul cu fixativ pentru păr. Îmi tremura în mână cuțitul pentru pește.

— Mă bucur că-ți place, mamă, i-am spus și mi s-a oprit în gât un os de pește.

Am alergat icnind la baie, Judit a venit după mine, îmi lovea cu pumnii spatele, iar când am reușit să scuip îmbucătura s-a uitat cu satisfacție în ochii mei.

— Vezi c-am avut dreptate, mi-a spus.

Am suferit împreună la concertul virtuosului violonist chinez care, cu stilul de luptă specific oriental și cu tâmpilele șiroind de sudoare, măturase totul între treizeci și patruzeci de grade latitudine nordică, asemenea unui taifun și care cu muzica lui a stors lacrimi din ochii tuturor celor care l-au ascultat, începând din Peking și până la Paris – ca să citez cât mai exact din știrile culturale de la televizor și din textul de pe

afiș. Și într-adevăr, s-a înflorat toată Academia de Muzică. Mai întâlnisem un caz similar, un organist, din cauza căruia izbucnesc în plâns toate femeile aflate la menopauză, pentru că nici măcar zece mii de tuburi de orgă nu sunt suficiente pentru sufletul lui. La fel, nici chinezului nu i-au fost suficiente cele patru corzi de vioară, așa că pe una a rupt-o pe șest, pentru că trei sunt mai multe, ai bătut deja palma cu diavolul, așa că bătrânele au aplaudat deja la scenă deschisă, iar când a trebuit să schimbe arcușul, și aștepta efectul, și aștepta aplauzele, aș fi ieșit bucuros din sală, dar mă obișnuisem să nu mă ridic în picioare nici în timpul concertului, nici în timpul unei piese de teatru. Mai exact, numai în timpul concertului, pentru că la teatru nu mai mergeam de peste zece ani, fapt pe care cineva l-a și remarcat la un moment dat, cum că-i vorba, fără-ndoială, de o anume alură, iar eu i-am răspuns că da, așa este, dar că-i foarte bine gândită, apoi nu ne-am mai tras-o. Deci, am suferit împreună cu Eszter la concertul chinezului, la fel și în înghesuiala de la garderobă, apoi am orbecăit prin zloata serii de decembrie până pe bulevardul Népköztársaság ca să găsim o berărie cu față umană, și deja intuiam că suntem pe bulevardul Andrássy²², dar nu îndrăzneam să ne încredem prea tare, pentru că până când nu adună tot parchetul din cazărmi, nu burdușesc cu boia de Szeged rezervoarele rachetelor sol-sol și nu predau toate cartușele elevilor din clasele primare, se mai poate întâmpla orice.

— La vârsta de zece ani Judit știa mai multe despre muzică, i-am spus.

— Știu, mi-a spus Eszter.

— De unde știi? N-ai auzit-o niciodată.
— Pentru că-i sora ta.
— Ești subiectivă.
— Sunt.
— Cât de tare? am întrebat-o.
— Mai mult decât atât.
— Vei fi și mâine?
— Îți dau voie să sperii. Dar numai dacă primesc cadou.
— Nu primești. Mai degrabă, nu. De altfel, deja cineva împachetează Luna plină. Din cauza asta-i înnorat cerul, ca să nu observi tu.
— Nu doresc Luna plină.
— De ce?
— Pentru că o să descrească.
— Asta las' pe mine.
— Nici atunci nu-mi trebuie. Ocupă toată camera, iar noi trebuie să ne mutăm în camera mică. Mie îmi trebuie ceva care să încapă și-n camera mică.
— Să nu visezi la așa ceva. Nimic nu încapă în camera mică.
— Ba da, este ceva care să-ncapă.
— Dă-mi un exemplu.
— Un prunc.
Mi-am aprins o țigară, apoi m-am jucat cu chibritul ca să nu fiu nevoit să mă uit în ochii ei.
— De altfel, nu se cuvine să se vorbească înainte despre cadou, i-am spus.
— Aș vrea un copil de la tine.
— Știi bine că nu se poate încă.
— Vezi-ți de treabă. Deja de mult nu mai am nimic.
— Până și medicul ne-a spus să mai așteptăm.

— Asta a fost aproape acu' doi ani.
— Da, dar doi ani nu-i un timp chiar atât de lung.
— De ce nu spui că ți-e teamă de un copil?
— Pentru că asta nu-i adevărat.
— Adică?
— Adică, îmi fac griji din cauza ta. N-aș vrea să te văd la spital.
— Pune jos chibritul ăla.
— De nimic nu ți-e atât de frică cum ți-e de spital.
— Ba da. Acum, de exemplu, de tine.
— Vezi-ți de treabă. Nu ți-am spus altceva decât că-mi fac griji din cauza ta. Zile-n șir ești palidă ca peretele din cauza unui simplu control.
— Altădată ai comparații mai bune.
— Acu' de ce ești cinică? De ce-i o problemă chiar atât de mare că-mi fac griji din cauza ta?
— În viața mea n-am fost cinică. Am spus doar că altădată ai comparații mai bune decât ești palidă ca peretele, slavă Domnului.
— Până acum niciodată n-am vorbit așa unul cu celălalt, i-am spus.
— Pentru că până acum niciodată nu m-ai mințit în față. Am tăcut amândoi.
— Nu te supăra, mi-a spus. Mai ceri o bere pentru mine?
— Da. Numai să nu ne certăm. Ar fi îngrozitor.
— Eu mi-aș dori foarte mult.
— Eu, nu, i-am spus.
— Acum cel puțin ești sincer. E greu?
— E greu.
— Nimic nu s-ar schimba. Sau aproape nimic.

- Așa ceva nu există. S-ar schimba totul.
- Nu vreau altceva decât un copil. Nu vreau să te muți la mine.
- Știu, i-am spus.
- Atunci de ce ți-e teamă?
- Nu vreau încă un Weér, i-am spus.
- E o prostie. N-ar fi numai Weér. Nici tu nu ești un Weér curat, mi-a spus, iar mie mi-a încremenit fumul, mi-a încremenit în plămâni.
- Termină! Nu vreau încă un Weér și gata!
- Înțeleg. Nu urla.
- Nu-nțelegi! De la nimeni, niciodată! Nici curat, nici plin de nămol! Înțelegi?!
- Da. Am înțeles, mi-a spus în șoaptă.

Iar a doua zi a primit o Lună plină și s-a bucurat. Am căutat craterele care au nume ungurești, am căutat unde a aselenizat Apollo, unde a fost Zona Tihnei, apoi globul lunar s-a rostogolit peste pântecul ei, a urmat traseul coapselor strâns apropiate, a ocolit hainele aruncate pe covor, cele două pahare și tava cu prăjituri, a împins mai încolo o mandarină ca să poată ocoli tabla de șah, veche de două sute de ani, pe care am primit-o în loc de Prunc, apoi, printre hârtiile satinat care foșneau discret, s-a rostogolit înapoi sub stelele lumânărilor de pe crengile bradului. Dar până la imponderabilitate nici ea, nici eu. Albia Tihnei, a Mării Tranquillitatis, s-a umplut cu sudoare terestră, apoi am tăcut.

- Trebuie să plec, i-am spus.

— Atunci, pleacă, mi-a spus, apoi mi-a sărutat ochii, iar fața îi era palidă ca peretele, deși uneori am comparații mai bune.

Apoi, am orbecăit până acasă prin zloata serii de decembrie. În încăperile mai populate, lumina lumânărilor sau licărul beculețelor colorate, în alte locuri, lumânări plus televizor, dar interdicția de a ieși din casă fusese încălcată doar de un lăutar beat și de o bătrână care-și plimba câinele.

Undeaifostbăiete?

Amavuttreabămamă.

În asemenea ocazii toată lumea stă acasă, cu familia. Ăsta-i obiceiul.

Știu, tocmai de asta m-am grăbit acasă, mamă, apoi am împodobit creanga de brad din vază, am agățat cele trei globuri din sticlă și bomboanele învelite-n staniol, uscate, de parcă le-ar fi adus Friciberek al nost', încă-n patruj' patru.

Ai primit o scrisoare de la Judit, mamă. A trimis-o personal, cu una dintre cunoștințele mele.

Până acum n-a trimis niciodată prin cunoștințe, băiete.

Acum așa s-a întâmplat. S-a întâlnit la Nisa cu Frici Berek.

Ăla cine-i, băiete?

Nu-l cunoști, mamă, i-am spus, apoi a adus harta lumii și carioca, iar până când ea a căutat Nisa ca să pună un „x” în dreptul acesteia, eu am aprins lumânările și am adus tabloul cu arborele genealogic al familiei Weér, pe care-l desenasem pe baza notițelor extrase de Eszter din documentele de la arhivă, crezând că acest lucru poate oferi o reală bucurie unui suflet smintit. Dar chipul mamei a devenit încetul cu-ncetul cenușiu, iar eu atunci deja știam că iadul nebunilor e realitatea. Că

niciodată n-o să-mi ierte că suntem doar dintr-o ramură colaterală, astfel că jumate din Ungaria Mare i se cuvine vreunui dintre veriidespițaașasea.

Ție nici măcar Crăciunul nu ți-e sfânt?! Află de la mine că nu mă las jefuită! Știu că tu și curva ta vreți să mă jefuiți! O fuți, apoi îmi vii cu mizeria asta! urla ca din gură de șarpe, apoi mi-a aruncat tabloul în cap, de parcă ar fi aruncat un căcat. De fapt n-am simți nimic. Am adus mătura mică și fărâșul ca să adun cioburile de sticlă, apoi să mă culc.

N-o să aveți voi norocul ăsta, mi-a spus.

Nimeni nu vrea să te jefuiască, mamă.

Sunteți niște hiene! Dar nu cumva să crezi că mă las păcălită!

Nu cred, mamă.

O să te reclam!

Scrie reclamația, iar eu am s-o pun la poștă, mamă.

Nu scriu nimic. Lui Kádár, lui o să te reclam. El o să te aranjeze.

Kádár a murit deja, mamă.

Da?! Las' numai pe mine, mi-a spus, apoi a început să-și arunce din dulap rochiile pline de molii până când și-a găsit celebru-i deux-pièces din mătase neagră. A început să se îmbrace, firul nimicului țesuse în jurul ei o plasă, asemenea păianjenului în jurul gândacului de trandafir, dar călătorii din autobuzul șapte încă și acum i-ar fi impus șoferului să n-o depășească pe Cleopatra, mămicile care tocmai ieșeau din Magazinul Pionierilor încă și acum ar fi răsucit urgent în altă direcție capul plozilor, iar nevestele de actori devenite epave din cauza calmantelor încă și acum ar fi apăsât chipul bărbaților pe gemulețul cuptorului de la crematoriu, pentru ca

ăștia până și-n vis să vadă cum se transformă-n tăciune curvilor, cu deux-pièces-ul ei de mătase cu tot.

Ce faci, mamă?

Te caci pe tine, ai? Dar te bag eu la răcoare. O să te bag la răcoare pentru plastografie, cu ștoarfa ta cu tot, mi-a spus în timp ce a scos desenul din ramă, apoi l-a băgat în buzunar ca nu cumva să distrug dovada. Iar pe când și-a îmbrăcat blana de astrahan în mâinile mele tremura deja fărășul și simțeam că-n secunda următoare o voi sugruma. Că-i voi băga pe gât cei treispe ani, cu arborele genealogic al familiei Weér și cu cioburile de sticlă cu tot.

Niciodată! Niciodată, târfă ordinară! urlam ca din gură de șarpe, apoi i-am apucat brațul și am trântit-o pe pat.

Niciodată, înțelegi?! găfâiam, iar în timp ce trăgeam de pe ea blana, mi-a rânjit în față.

Resturile zdrențuite ale globului lunar zăceau aruncate pe saltea, asemenea unui ou zdrobit din care o jivină înfulecase deja ovulul. Stăteam uluit în locuința goală și abia atunci am realizat de ce-mi ceruse un prunc în loc de Luna plină, și am sperat că încă-i găsesc pe amândoi.

Am sunat la rând toate spitalele, apoi am aflat că-i la Spitalul Kútvölgyi, dar când am ajuns acolo o asistentă medicală mi-a spus că de la ginecologie au transferat-o deja la neuropsihiatrie, abia mâine o pot vizita.

— E nevastă-mea! am urlat infirmierului întâlnit pe coridor. O să primești un șut în cur dacă nu mă lași să intru! Sunt scriitor și pot rezolva să primești un șut în cur, măi zevzecule! apoi am găsit-o în salonul paispe, era în patul de lângă fereastra

cu zăbrele, mâinile și picioarele îi erau legate de pat cu niște curele, și mă privea de parcă s-ar fi uitat la mine printr-o sticlă opacă.

Învățasem de la mama că foarte multe lucruri pot fi rezolvate cu coniac și țigări de lux, astfel că am reușit să rezolv să fie singură într-un salon. Până și curelele i-au fost scoate din jurul membrelor, dar trei zile nici nu s-a mișcat. Doi, atât am putut citi uneori de pe buzele ei, dar nu mie mi se adresa. Apoi, încetul cu încetul, a început să-și revină din buimăceala cauzată de calmante, astfel că-n prima zi din noul an i-au scos infuzia și ne-am putut deja plimba prin salon.

— Să ne așezăm, i-am spus, simțeam că-i tremură picioarele.

— Încă nu. Mi-e bine așa, mi-a spus, deși, dacă n-ar fi fost rezemată de mine, ar fi căzut.

Apoi am mai făcut un tur, cinci pași pân' la ușă, cinci pân' la fereastră, după care am luat-o în brațe și am culcat-o în pat.

— Să nu-i lași să-mi facă șocuri electrice, mi-a spus.

— Vezi-ți de treabă, cum să-i las, i-am spus.

Dezlipea cu degetul lamele mici din stratul de vopsea de ulei de pe perete. A rupt o bucățică, a lua-o în gură, apoi a scuipat-o.

— Am uitat, mi-a spus. Ești convins, nu-i așa? pur și simplu am uitat.

— Ce ai uitat? am întrebat-o.

— Tabletele. Să înghit tableta, mi-a spus, apoi în sfârșit a izbucnit în plâns.

Eram îmbrăcați în haine lungi, din pănură și stăteam undeva într-un loc mlăștinos de pe malul Dunării. Prin fața noastră aluneca o barcă în care era un copil în jur de șapte-opt

ani, legat la ochi, îmbrăcat și el într-o cămașă din pânură. Când a ajuns în dreptul nostru, copilul și-a desfăcut năframa neagră de la ochi și ne-a măsurat din cap până-n picioare. În privirea lui nu era nici reproș, nici dorința de a regla niște conturi. Pur și simplu ne-a privit doar, apoi și-a legat înapoi năframa la ochi și barca a alunecat mai departe, a dispărut în ceață, iar eu am realizat că nu vâslise nimeni. Că adineaori râul se oprise în fața noastră.

De multe ori trebuia să-i povestesc până-n zori despre visele mele. Era culcată lângă mine, iar dacă ne-ar fi văzut cineva astfel ar fi crezut că este idila întruchipată, deși nu era nimic idilic. Mai degrabă totul amintea de momentul când un bărbat îi povestește despre fostele lui iubite actualei, de cele mai multe ori la insistențele femeii, pentru că ea vrea să știe totul, iar bărbatul intră în cursă. Dacă nu-și amintește de anumite detalii, le inventează, apoi la un moment dat observă că femeia de lângă el și-a mușcat buzele deja pân' la sânge și-n scrumieră a făcut ferfeniță mukul de țigară. Da, de fapt cu astfel de momente semăna mai degrabă acest ritual. Niciodată nu m-a descusut în legătură cu iubitele de odinioară, dar ținea morțiș la visele mele, iar eu credeam că-i geloasă pe ele din cauza mamei. Abia apoi am aflat că dorea să i le povestesc, pentru că ea de ani de zile nu-și mai amintea nici un vis de-al ei, prin asta parcă i-ar fi furat cineva jumătate din viață.

— Despre mine abia dacă ai visat ceva, mi-a spus.

— Pentru că m-am specializat. Mă ocup numai de coșmaruri, i-am spus, iar visul acesta cu barca nu i l-am povestit, eram convins că nu și-ar fi dorit așa ceva.

— Când a fost primul? am întrebat-o.

— Te rog să nu mă descoși, mi-a spus.

— Acum e deja altceva. Acum chiar trebuie să știu.

— Deloc nu-i altceva. E la fel, înțelegi? La fel.

— Pentru Dumnezeu, dar mă seacă povestea asta, am să înnebunesc, i-am spus.

— Liniștește-te, pe tine n-o să te sece niciodată nici o poveste și niciodată n-ai să înnebunești, mi-a spus.

— Asta m-a durut mai tare decât dacă mi-ai fi dat o palmă.

— Nici pe mine nu mă seacă nimic și nu înnebunesc. Așa-i mai bine?

— Nu. Mai degrabă pălmuieste-mă, numai să nu taci ca un mormânt.

— Comparațiile tale sunt tot mai tâmpite, mi-a spus. Iar acum, te rog să pleci.

— Nu plec nicăieri. Până acum niciodată nu mi-ai vorbit așa.

— Atunci e timpul să te obișnuiești și pleacă odată.

Am ieșit pe ușă fără s-o salut, dar am ajuns numai până la poartă.

Printr-o fereastră de la etajul doi, un bărbat tocmai lăsa să alunece un brad legat de o sfoară. Acele de brad uscate se roteau în văzduh, apoi cădeau în zloata de pe stradă, iar când bradul a ajuns jos, femeia care-l aștepta pe trotuar a verificat încă o dată ambalajele din staniol roșu, ca nu cumva întâmplător să fi rămas în ele vreo bomboană, după care a tăiat sfoara cu o foarfecă pentru unghii, la fel cum se taie un cordon ombilical, aruncând apoi bradul între două mașini din parcare.

— Trimite-l pe copil să-mi aducă o mătură, i-a strigat bărbatului aplecat pe fereastra deschisă.

— Lasă dracu', nu-i nevoie, s-a auzit răspunsul bărbatului.

— Nu las. Mi-e să nu-mi cârâie madam Dorák că las mizerie în urma mea.

— Atunci mai bine o arunc, i-a răspuns bărbatul.

— N-o arunca, o să cadă pe mașină, a comentat femeia, iar când m-am întors, copilul cobora deja alergând pe scări cu mătura între picioare, pe cap avea o pălărie de cow-boy din mușama, pe care probabil o primise de la Moș Crăciun, iar prin poarta întredeschisă am auzit cum maică-sa îi spune „poftim“, punându-i, probabil, ultima bomboană în mână.

Eszter era culcată pe saltea și-i tremura trupul din cauza plânsului.

— Niciodată nu mai vreau să ies astfel pe ușa asta, i-am spus și m-am întins lângă ea.

S-a cuibărit sub paltonul meu, dar cu liniștea ei a rămas și acolo la fel de singură, de parcă Dumnezeu ar fi uitat să creeze lângă ea universul.

— Splendid, splendid! Dar vreau puțină spectaculozitate, la urma urmei e vorba de Paganini, i-a spus domnul profesor Vágvölgyi.

— Partitura e a lui Paganini, dar vioara e a mea, a răspuns Judit, dar domnul profesor a rugat-o să-și păstreze pentru mai târziu comentariile spirituale, eventual pentru ziariști, drept care ea a pus instrumentul pe catedră. Poftim, vă rog să interpretați la fel ca mine, dar între timp faceți și pe măscăriciul. Vă ascult, a continuat Judit, iar când a observat că înghețase sângele în venele tuturor celor de față, a ieșit din sală, dar n-au îndrăznit s-o exmatriculeze, pentru că da, n-ar fi putut s-o trimită la Belgrad.

Apoi, în ultima lună nici n-a mai trecut pe la Academie, pentru că zilnic exersa cam douășpe ore. Pentru ea, notele muzicale erau ca o cavitate de mărimea unui om în adâncul lavei răcite, pe care trebuia s-o umple cu ea însăși. Din cauza asta partitura era plină cu tot felul de semne și observații. Rapidul de la două jumate, în Gara Zugló, mama în *Agonia*²³ (act doi), Greco: Maria Magd. – astfel de însemnări se puteau citi pe foile cu note muzicale, deja cu multe săptămâni înainte de a-și lua vioara în mână.

— Ajunge deja. O să crăpi, i-am spus.

— Sunt încă foarte departe de momentul ăla, mi-a spus, apoi și-a înmuiat un biscuit în paharul cu lapte sărat, l-a pus pe limbă, a îmbibat cu colofoniu arcușul, luând totul de la capăt.

E interesant că niciodată nu-i trecuse prin minte să rupă pe șest vreo coardă, apoi să pândească efectul. Cine o asculta interpretând doar câteva minute, precis că se plictisea s-o vadă cum stă singură pe scenă, asemenea unui plop, imaginea devenind apoi tot mai înfricoșătoare, iar în final, omul dorea deja s-o vadă că se prăbușește. Să i se frângă coloana, să fie dărâmată cu toporul, numai să nu mai stea în continuare așa, cu picioarele strâns apropiate, cu ochii închiși, pentru că treaba asta te seacă, poți să înnebunești.

Pe măsură ce mama mă întreba tot mai furioasă ce înseamnă mizeria asta băiete, apoi pe măsură ce Eszter găsea tot mai greu literele pe claviatura mașinii de scris, eram tot mai convins că istorisirile mele sunt bune, potrivite cel puțin ca toată lumea să-și audă propria liniște în respectivul punct, în respectiva virgulă. La fel, știam că nu mă pot aștepta la mai mult, pentru că, de exemplu, în pauzele versurilor din *Bori notesz*²⁴ și eu îmi aud doar propria liniște, iar acest lucru e bine

că-i așa. Totuși îmi era groază din cauza cărții, mi-o imaginam ca pe o cavitate de mărimea unui cadavru de la Pompei, cu care toată lumea face deja ce vrea. Se poate cuibări dezbrăcat în ea, dar o poate și modela din ghipsul cel mai ieftin, astfel că nu mi-a fost ușor să mă resemnez. Nu-i atât de simplu să acorzi libertate deplină unei propoziții – iar când am primit scrisoarea de la editură, cum că la primăvară totuși nu, pentru că s-a modificat bugetul, dar la toamnă neapărat, referatele lectorilor sunt grozave, redactorea Éva Jordán dorindu-vă mult succes în activitatea viitoare, am simțit că au amânat să mă îngroape de viu. În schimb, Eszter era furioasă, de parcă nu de cartea mea ar fi fost vorba, și abia am reușit s-o conving să renunțe să meargă la editură și să-i întrebe că ce-și imaginează?

— Ești cam subiectivă, i-am spus.

— Greșești. Pur și simplu mă înfurie că tocmai acum și-a terminat diletantismele unul dintre frații de șpriț și deja s-a și modificat bugetul. Că și acum tot așa se aranjează treburile.

— Poate că-i frate de șpriț, dar nu-i sigur că-s diletantisme.

— Ba da.

— Ba nu.

— Tu să taci. Mi-e scârbă că-n țara asta sunt mai mulți scriitori decât cei care cunosc regulile de ortografie.

— În veci nu voi ști nici eu dacă *neaparat* sau *neapărat*.

— Acu' nu-mi veni cu asta. Ți-aș fi recunoscătoare dacă, în sfârșit, m-ai îmbrățișa.

— Cât de recunoscătoare?

— Suficient, ținând seama de posibilități, mi-a spus, apoi m-a îmbrățișat, iar eu am ajutat-o să-și îmbrace paltonul, pentru că de când fusese la Kútvölgyi acest lucru însemna ținând seama de posibilități.

La fel și faptul că atunci când mergeam pe Insulă rupea toți mugurii de pe crengile copacilor.

— Am văzut un tablou la bătrânul Rosenberg, i-am spus.

— Îhî, mi-a spus.

— Au sosit banii de la Judit. Mâine îl cumpăr.

— Nici nu-i chiar atât de tâmpită Judit, mi-a spus.

— Acu' ce-a fost asta?

— Nimic. Doar că trimite la modul foarte deștept banii necesari pentru lacătul lunar.

— Pe mama poți s-o urăști, dar pe Judit las-o în pace.

— Nu te supăra. De altfel nici pe mama ta n-o urăsc.

— Știi bine că Judit...

— Firește. Ți-am spus, nu te supăra. Ce tablou ai văzut?

— E totuna. Ceva peisaj. Mi-a plăcut.

— Să mi-l arăți și mie înainte să-l duci acasă.

— L-am vrut pentru aici.

— M-am dezobișnuit deja, mi-a spus.

— De peisaje? am întrebat-o.

— De picturi.

— Când te-ai dezobișnuit?

— E absolut totuna, mi-a spus.

— Firește, i-am spus, fiind deja convins că încă pe vremea când era o fetișcană se năpustise peste ea un vultur cărunt.

Un fel de pictor de ocazie cu instincte paternaliste de ocazie, care a scărmanat-o cu ultimele sale zvâcniri de virilitate, apoi a lăsat-o legată cu niște curele de patul unui spital ca să poată fi chiuretată în tihnă, și tot în tihnă să i se administreze șocuri electrice, pentru că la peste șaiszeci e deja deosebit de avantajos

dacă găsim pe cineva care consideră drept declarație până și râgâitul, care trudește ore-ntregi cu coada noastră fleșcăită, dar nu ne mai convine când micuța impertinentă rămâne borțoasă. Eu deja nu mai suport nici măcar mirosul de terebentină, scumpete mică. Nici vorba de scutece căcăcioase, așa că uite, ai două mii de forinți, rezolvă treaba. Da' de unde, ce rost are să merg și eu? Doar ești fetiță în toată firea. De altfel nici n-am timp, în schimb o să am o expoziție la Muzeul Ernst, niște lucrări grozave, toate-s despre tine, iar din cauza vernisajului n-o poate vizita la neuropsihiatrie, dar e foarte trist, acest lucru fiind remarcat atât de colegii lui, cât și de criticii de artă, un punct în plus pentru el. Dar îl caut și-l omor, mă gândeam. În caut până-l găsesc, mă gândeam. Fără discuție că am curajul să-l omor, mă gândeam. Dacă-i nevoie, îl scot din pământ și-i zdrobesc oasele, mă gândeam. Îi presar peste mormânt sare. Da, presar sare și mă piș pe el.

De fapt, nimic deosebit, doar un ogor pustiu sub cerul opărit, de parcă recuzitorii tocmai ar fi terminat de demontat o scenă supradimensionată. Nici ciori, nici apus de soare, nici pâlcuri de răchită, nici măcar sfârșitul lumii. Ulei, pânză, abia patruzeci pe șaizeci centimetri, cu rama neagră cu tot. Fără îndoială opera unui pictor de provincie care s-a inspirat din *Angelus*-ul lui Millet, numai că avea mereu probleme cu reprezentarea figurilor umane, așa că mai degrabă a renunțat să deseneze bărbatul și femeia, iar drept consecință, și roaba, în privința sicriului, acesta nu se mai vede nici pe original – deci, a rămas scena, și s-a gândit că o să grunduiască din nou pânza, pentru

că așa cum arată precis că-i prea puțin, dar apoi a intervenit ceva.

— Nu-i așa că ăsta a fost? m-a întrebat Eszter, apoi a scos tabloul dindărătul mesei de scris.

— ăsta, i-am spus și din cauza uimirii n-am mai putut să spun și altceva.

— Atunci adu ciocanul și un cui.

— De unde ai știut?

— Sau sunt în relații bune cu anticarii sau te cunosc. Eventual ambele. De altfel n-a fost prea greu să-l pescuiesc dintre țigăncile cu mandolină și cerbii sub clar de lună, mi-a spus în timp ce mă îmbrățișa.

— Mulțumesc, i-am spus.

— Unde-l punem? m-a întrebat.

— Sărută-mă, i-am spus.

— Mai întâi adu ciocanul.

— Vreau să facem dragoste, i-am spus.

— Nu, precis încă nu se poate, mi-a spus.

— Minți, i-am spus, apoi ne-am uitat țintă unul în ochii celuilalt în timp ce-i desfăceam cordonul capotului, văzând-o pentru prima dată goală, după două luni de zile.

Asta dacă nu punem la socoteală ocaziile când o schimbam la spital sau când o duceam în brațe până la capătul coridorului de la neuropsihiatrie, să facă pipi la veceul cu miros de căcatclorurat, pentru că mai degrabă se abținea până ajungeam la ea decât să accepte ca asistenta Bertuska să-i pună plosca nespălată.

Ar fi vrut să se refugieze, dar mă așezasem peste ea, asemenea unui înger smintit căruia i s-a pus pata să refacă până la ultimul crater Luna plină distrusă dintr-o eroare.

— Nu, mi-a spus.

— Taci, i-am spus, iar sfârcurile începeau deja să se încingă de la respirația mea.

Mi-am lipit chipul de pântecul ei, iar atunci când am ajuns mai jos, îi tremura deja tot trupul.

— Nu, mi-a spus din nou, dar degetu-mi plin de mărgелеle din poala ei i s-a lipit de gură, apoi s-a strecurat între buze ca s-o paralizeze cu gustul propriei ei mări. Am gustat cu limba terminațiile nervoase umede ale dorului, și încetul cu-ncetul a început să uite. Mai întâi pe mama și hotelul cu ora, apoi rămășițele craterului Bolyai și cele ale Mării Tranquillitatis, iar când nu și-a mai amintit dacă e dis-de-diminează sau după-amiază, când a uitat cum trebuie să inhaleze aerul, atunci și mâna mea a uitat ce putere are, iar în secunda următoare n-a mai simțit degetele care-i sfărâmau clitorisul, nici unghiile care-i brăzdau sânii. Nu și-a auzit propriul răcnet, n-a simțit nimic altceva decât darabana turbată a inimii din cușca coastelor, apoi a dispărut și lumină, a dispărut și întuneric, în paradis s-a oprit orologiul lui Dumnezeu, iar în iad s-au topit instrumentele medicale ale Dr. Vidák.

Am sărutat-o purtându-i în gură spuma din poală, de parcă ar fi fost o perlă. Te iubesc, i-am spus, și știam că acum învie Eszter Fehér cea adevărată. Cea care n-o să mai rupă mugurii de pe crengile de Forsythia. Te doare? am întrebat-o, dar îi era deja imposibil să-și ordoneze sunetele în cuvinte. Unul câte unul, fiecare sunet evada gâfâind din plasa descompusă a conștiinței. Și-a cățarat încă o dată limba pe bolta largă din cerul gurii, și-a strecurat-o în crăpătura dintre buza de sus și gingie, saliva i s-a prelins pe traseul gâtulejului, dar pe când au început să zvâcnească mușchii încordați sub mine, m-a prins cu

o mie de mâini și m-a aruncat cât colo, iar eu deja n-am mai simțit altceva decât pumnii ei cu care mă lovea.

— Măi, căcatule! Căcatule! Căcatule! mi-a urlat în față, iar eu am lăsat-o să mă lovească în continuare, apoi s-a prăbușit peste mine hohotind.

Undeaifostbăietete?

Știi foarte bine, mamă.

Văd că deja vă și bateți.

S-au legat de mine pe stradă, mamă.

Nu mă crede tâmpită.

Nu ne batem și niciodată n-o să ne batem. Ți-am spus că s-au legat de mine pe stradă, mamă.

Carevasăzică-i gravidă. E gravidă, ai?

Te rog să taci, mamă.

Căteaua ordinară. Nu-i așa că ți-am spus?

Acum mai bine să nu-mi spui nimic, mamă.

Una ca asta e bună numai ca să ai în cine te ușura o dată.

Din adolescență mă ușurez în cada de baie, mamă.

În zilele alea au început să se prăpădească porumbeii. Primele hoituri le-am văzut în Piața Gutenberg, pe carosabil și pe marginea trotuarului zăceau patru sau cinci porumbei sălbatici, de parcă băltoacelor le-ar fi crescut aripi, dar nu le-am prea acordat atenție, pentru că și-n alte primăveri mor ca muștele. Iarna supraviețuiesc cumva, apoi când vine dezghețul încep să cadă de pe acoperișul caselor și de pe cornișe. S-a întâmplat deja ca hoiturile să înfunde hornul, iar dimineața s-a

trezit doar Ágika, fetița de o juma' de an, pentru că bunica uitase să aprindă focul în camera copilei, dar timp de trei săptămâni nimănui de la Restaurantul Kispipa, nici de la raionul de covoare din cadrul Magazinului Universal Lottó, nici de la Clubul Pensionarilor Amurg Luminos nu i s-a părut suspect că membrii familiei Bodnár lipsesc nemotivat. Astfel, pe când locatarii imobilului au anunțat că ceva nu-i în ordine, pentru că se apropie Paștele, dar din patru aprilie vecinul nu mai aruncase în curte hainele și lenjeria soacră-sii, deja și Ágika intrase în descompunere. Drept răspuns, autoritățile au spus să le mai dăm, totuși, câteva zile, poate că după a doua zi de Paști, după ce se termină nebunia cu stropitul, apoi în final au spart, în sfârșit, ușa, iar membrii familiei Bodnár au avut șansa să ajungă pe prima pagină din Estihírlap, drept personajele unui reportaj din realitate, paginat între ultimele noutăți privind rezultatele cercetărilor pe Marte și informațiile despre arăturile de primăvară, dar deja atunci până și hârtia de ziar avea miros de cadavru.

— Ptiu! Mai bine uită-te ce au scris despre Dürrenmat. Și încearcă să citești ceva mai inteligibil, mi-a spus mama.

— Interesant, eu înțeleg foarte bine: au murit patru oameni, e adevărat, nici unul dintre ei nu avea Premiul Kossuth, a spus Judit.

— Se pare că eu n-am un simț atât de rafinat pentru tragedii, a spus mama.

— Despre premieră au dat doar o știre scurtă, am spus.

— Nimeni n-are toate simțurile perfecte. De exemplu eu aud destul de bine, dar uneori săptămâni la rând nu văd ce se întâmplă în jurul meu, a spus Judit, apoi a adunat farfuriile.

— O femeie trebuie să învețe să vadă și-n întuneric, a spus mama.

— Dacă te grăbești, spăl eu vasele, i-am spus lui Judit.

— Mulțumesc. De altfel nici nu-i o idee atât de rea. Dacă aş vrea să omor pe cineva, sigur așa aş face și eu, a spus Judit.

— Mă uit și prin *Népszabadság*, am spus, dar încă nu auzisem replica.

— Câțiva porumbei morți în horn și garantez că n-ar lipsi din știrile cotidiene, a spus Judit.

— Ingenios. Dar se presupune că ești în stare să prinzi un porumbel, a spus mama.

— Dacă inspirația-i mare, mai devreme sau mai târziu am să reușesc. Iarăși au fost grozave chiftelele astea. Mulțumesc pentru masă, a spus Judit, apoi s-a grăbit să plece, iar până la sfârșitul perioadei de încălzire, datorită unei presupuse cereri exprese din partea asociației de locatari, hornul din camera mamei a fost verificat de cinci sau de șase ori.

Deci, prima dată am văzut câteva stârvuri în Piața Gutenberg, apoi în Piața Blaha Lujza, dar acolo trotuarul era deja negru din cauza lor. Oamenii bombăneau, cemnezeiimăsi, unde-s ăștia de la salubritate? Unii erau de părere că-i vorba de comuniști, alții, că de extrema dreaptă, dar majoritatea erau convinși că epidemia are de-a face cu Centrala Nucleară de la Paks, iar a doua zi au și apărut deja primele analize politice, cumpănind efectul unei eventuale demonstrații de mai mare anvergură asupra industriei energetice din Ungaria. Televiziunea vorbea despre surse neoficiale, ziariștii de la secțiile de investigații i-au abordat pe toți cei cu opinii

competente în acest domeniu, găsindu-se deja câțiva care în emisiunile de la orele de maximă audiență își aminteau că mai văzuseră asemenea dezastre legate de porumbei. Doar cei de la Institutul de Igienă și Sănătate Publică s-au mulțumit să anunțe că, în ciuda tuturor aparențelor, nici vorbă de epidemie, dar, pe cât posibil, părinții să nu le permită copiilor să se joace cu porumbeii morți. Tocmai eram în drum spre Hale, mergeam la cumpărături, când am văzut în piațetă o bătrână care împrăștia dintr-o pungă de hârtie grăunțe porumbeilor, în timp ce repeta întruna că Rebeka mănâncă.

— Ea e, i-am spus Eszterei.

— Cine? m-a întrebat.

— Femeia aia de la leagăne. Ea otrăvește păsările.

— Vezi-ți de treabă, mi-a spus.

— O cunosc, i-am spus. La ea am văzut cele douăj' cinci de colivii în dulapul de haine.

— Nu așa mi-o imaginasem, mi-a spus. De altfel, cine trăiește cu păsări oloage nu hrănește porumbeii cu grâu otrăvit. Asta-i o prostie.

— Greșești, i-am spus, apoi am intrat la cumpărături.

Când am primit scrisoarea că în data de șase, două zile am vomitat până și cafeaua de dimineată. Am analizat pe rând toate întrebările posibile și am formulat dinainte răspunsurile cele mai impersonale. În ultimă instanță o să le spun să lăsăm dracu' totul, mă gândeam, și în locul paternosterului am preferat să urc pe jos scările, asta ca să mai trag de timp, deși până atunci niciodată nu folosisem liftul paternoster. Dar pe

când mi s-a spus că poftim, intră, atenția îmi era concentrată deja numai pe faptul că și aici clanța e din aluminiu.

— Éva Jordán, a spus femeia, iar în timp ce am dat mâna m-a măsurat din cap până-n picioare. Cafea? m-a întrebat, iar eu i-am răspuns că da, doresc, apoi m-am așezat într-unul din fotolii, gândindu-mă, în timp ce ea a comandat din biroul de alături două cafele, că ăștia n-au avut încă timp să schimbe fotoliile și canapeaua din piele sintetică, la fel nici mașina de scris Erika.

— Îmi place volumul dumitale, mi-a spus, iar eu i-am răspuns că mulțumesc, deși din clipa în care mă măsurase ca pe produs de calitate m-aș fi bucurat mult mai mult dacă nu i-ar fi plăcut.

Întotdeauna mi-a fost silă de femeile care din cei cincizeci de ani reușesc să ascundă cu succes un deceniu sub fondul de ten, dar totuși dau mâna ca militarii. Care sunt în stare să schimbe în cinci minute roata la un Fiatpolski fără să li se descojească Margaret Astor-ul de pe unghii și care știu exact, chiar și după un futai plăcut sau un divorț neplăcut, care-i rostul vieții. Mă irita până și vocea ei paradită de tutun. Să nu-ți placă. Ție, nu, mă gândeam, și în timp ce căuta manuscrisul mă holbam la calendarul agățat pe latura dulapului: viscol din miez de decembrie în pusta ungară, deși ar fi trebuit să întoarcă filele până la inundațiile din aprilie.

— Firește, o să mai avem puțin de lucru. L-am cam mâzgălit, sper că nu-i problemă, mi-a spus, iar eu m-am uitat prin manuscris, pe marginea foilor erau observații scrise cu pix negru, ici-colo sublinieri și semne de întrebare, dar nu simțeam nimic altceva decât că femeia asta a mâzgălit tot ce Eszter dactilografiasse săptămâni în șir.

— Nu-i nici o problemă, i-am spus.

— Citește totul cu atenție, apoi vorbim.

— Bine, i-am spus.

— Telefonează-mi acasă. Dacă-i posibil chiar la sfârșitul acestei săptămâni, mi-a spus în timp ce nota numărul de telefon pe coperta dosarului. Aici nici așa nu se poate lucra.

— Bine, i-am spus.

— Ce fel de băutură preferi?

— Ceai, i-am spus și am înghesuit manuscrisul în servietă, apoi m-am ridicat să ies cât mai repede.

Înainte de plecare am dat din nou mâna. Are niște mâini de cinci mii de ani. Astea cel puțin nu pot fi ascunse sub fondul de ten, mă gândeam.

— Ce mai face mama dumitale? m-a întrebat, iar eu am încremenit dintr-odată, pentru că uitasem de această întrebare din șirul celor posibile.

N-aveam nici un răspuns pregătit în acest sens, dar aveam un chef nebun să-i dau una peste mutră.

— De unde o cunoști dumneata pe mama? am întrebat-o.
— I-am luat cândva un interviu.
— Fără îndoială că-i o eroare, i-am spus.
— Fără îndoială că ai dreptate. Îmi place felul cum dai mâna, mi-a spus, iar eu abia atunci mi-am dat seama că încă-i mai strângeam mâna, asemenea unei menghine.

Că mai e puțin și-i zdrobesc degetele-i osoase. Am ieșit pe ușă fără să salut, apoi am urcat în paternoster, dar am uitat să cobor la parter, nu știam cum funcționează, iar când am ajuns în întunericul beznă din sala mașinilor m-am agățat cu disperare de mâner, fiind convins că respectiva cabină se întoarce, iar eu mă prăbușesc. Eram convins că roțile dințate o să mă toace bucăți-bucățele, cu manuscrisul meu căcăcios cu tot.

— Pentru Dumnezeu, ce ți s-a întâmplat? m-a întrebat Eszter.
— Eu asta nu..., i-am spus.
— Nu-i așa că nu ți l-au respins?
— Îl retrag.
— Te implor, spune-mi odată ce s-a întâmplat?
— Nu vreau.
— Ce nu vrei?
— Toată povestea asta, i-am spus, apoi mi-am cuibărit fața între sânii ei, dar tot nu eram în stare să-i povestesc ca lumea ce se întâmplase la editură, decât că liftul m-a dus în pivniță, că era cât pe-aici să mă toace bucăți-bucățele, pentru că ăștia știu totul, până și pe mama o cunosc.

Apoi i-am simțit mâna între coapse. Liniștește-te, mi-a spus. Bine, i-am spus, apoi am început să-i caut și eu profunzimile din

poale, dar mi-a condus mâna înapoi în jurul gâtului. De ce? am întrebat. Taci, mi-a spus, iar între timp mi-a închis ochii, ca la un mort, apoi și-a culcat capul pe torace. Nu, i-am spus când unghiile i-au alunecat peste venele umflate, dar nu mi-a răspuns. Și-a încleștat degetele peste mine și știam că are ochii deschiși. Simțeam cum îmi privește poala și între timp abia își mișca încheietura mâinii. Nu, i-am repetat. Lasă-mă, mi-a spus, apoi mi-a mângâiat cu palma pântecul ud, de parcă ar fi șters doar transpirația de pe fruntea unui bolnav.

— Ei, ți-e mai bine? m-a întrebat.

— Îmi lipsește voluptatea ta, i-am spus.

— Acum, mi-e mai bine așa.

— Și-atunci îmi lipsește, i-am spus.

— Mai bine povestește-mi frumos ce a fost la editură.

— Vreau să-mi retrag manuscrisul.

— Corect. Altfel nici n-ai fi tu.

— Crede-mă, mie mi-ajunge din plin dacă-l citești tu. O să-l editeze cândva.

— Continuă. Îmi place când vorbești așa. Spui prostii, dar îmi place.

— Nemaivorbind că pizda aia culturnică a mângălit ce ai dactilografiat tu.

— Mai departe. Alintă-te mai departe.

— Nici nu te interesează cum arată pizda aia culturnică?

— Dacă bine-mi amintesc eu ți-am dus manuscrisul la editură. Și nici într-un caz nu-i o pizdă culturnică. De altfel este o ziaristă evreică, foarte agilă.

— Nu vorbi urât despre evrei.

— Eu am voie.

— De ce?

— Așa a fost să fie. Deci, văd că-ți place. O să am grijă să mergi sătul la cinele de lucru.

— Mi-e greață până și de mirosul ei, de altfel, nici într-un caz n-am să merg la cine de lucru.

— Atunci o să te duc de lesă.

— O să-i mușc pe toți.

— Mai ales pe pizda aia culturnică?

— N-o să aleg.

— O să-ți pun botniță. De altfel, ai avut dreptate, mi-a spus.

— În legătură cu ce am avut iarăși dreptate, așa, de unul singur? am întrebat-o.

— În legătură cu asta, mi-a spus, apoi a scos din poșetă ziarul în care, printre știrile despre amantele ministrului adjunct și abuzurile legate de privatizare, un titlu cu litere de o șchioapă îi liniștea pe cititori: *S-a sinucis criminala porumbeilor!*

În urma cercetărilor intense, poliția a descoperit cadavrul Rebekăi V. (69), fostă prostituată, care a ucis porumbeii din sectorul 8 cu boabe de grâu otrăvit, după care a consumat și ea o cantitate mortală din otrava numită șoricioaică, fabricată în Iugoslavia. Specialiștii sunt nedumeriți, pentru că pe baza depoziției vecinilor, precum și a dovezilor găsite în locuința făptașei, aceasta iubea păsările (continuare pe pag. 16).

Undeaifostbăietete?

La editură, mamă.

Pentru așa ceva nu-mi dau consimțământul.

Pentru asta nu-i nevoie de consimțământul dumitale, mamă.

Curva asta a făcut din tine o canalie, o canalie ordinară!

Pe Eszter las-o în pace, și lasă-mă și pe mine să lucrez, mamă.

Tu nu ești scriitor! Știi ce ești tu?! Un măcelar! Asta ești! Un măcelar!

Posibil, mamă.

Tu scrii cu sângele altora!

Scriu numai cu cerneală neagră, mamă.

Aia nu-i cerneală, e sângele meu!

Dacă-i sânge, e numai și numai al meu, mamă.

Mă pângărești!

N-am pângărit niciodată pe nimeni, mamă.

Ba da, mă pângărești cu propriul meu sânge!

Taci, mamă!

Nu tac! Criminalule! Matricidule! Mă pângărești!

Ține-ți gura! Ține-ți gura și cară-te din camera mea!

— Am pus deja ceaiul la răcit. Totuși, sper că-l dorești măcar cu votcă.

— Cu lămâie, i-am spus, apoi am examinat mobilierul antic, covoarele orientale și tablourile unor pictori contemporani.

În definitiv e o criptă la fel ca și a noastră, la fel de ticsită, numai că nu cu decoruri furate, mă gândeam, apoi am făcut loc pe masă, pentru manuscris, între o scrumieră marca Zsolnay și ceașca de ceai din porțelan de Meissen.

— Bănuiesc că nu te deranjează muzica, mi-a spus.

— Muzica, nu, i-am răspuns.

— Bach?

— E bun, i-am spus.

— Deunăzi ai plecat puțin iritat.

— Am avut o zi mizerabilă.

— Mă bucur că nu eu te-am supărat sau jignit.

— Nu mi-ai spus nimic jignitor.

— Se va încălzi ceaiul. Chiar nu vrei să pun ceva în el?

— Nu, i-am spus.

— De altfel este cât se poate de normal ca uneori un scriitor să fie iritat.

— Nu numai scriitorii sunt iritați, i-am spus, dar am simțit că deja sunt mai arogant decât ar trebui.

La urma urmei nu ea-i de vină că mă irită până și mirosul ei, mă gândeam. Și eu irit multe persoane, mă gândeam. Cei mai mulți mă urăsc numai pentru simplul fapt că-i salut, mă gândeam. Sau felul în care cer un pahar de apă minerală lângă cafea, mă gândeam.

— Nici o problemă. Cu cei talentați suntem mult mai indulgenți.

— Nu cred că talentul ar îndreptăți pe oricine la orice, i-am spus.

— Noroc că nici dumneata nu iei în serios tot ce spui.

— Ba da, vorbesc la modul cel mai serios, i-am spus.

— Atunci ai un talent genial pentru autoamăgire.

— Fără îndoială că ai dreptate, i-am spus.

— Ești evreu?

— Din câte știu, nu, i-am spus uimit, pentru că de reproșat mi s-a reproșat deja urlându-mi-se în față acest lucru, dar de întrebat încă nu m-a întrebat nimeni vreodată.

— Știu. Am vrut doar să văd cum reacționezi când îți ieși din rol, mi-a spus, apoi mi-a adus un șervet ca să-mi șterg ceaiul pe care-l vărsasem între timp pe sacou.

— Se întâmplă uneori să am și eu reacții absolut umane, i-am spus, cu toate că aveam un chef nebun să mă ridic și să plec de-ndată, dar simțeam că aș fi ridicol, așa că mi-am pus încă două cuburi de zahăr în restul de ceai.

— Asta-i explicația că scrii o proză bună, mi-a spus, apoi a luat manuscrisul și am parcurs împreună tot textul.

La început eram furios că observase mai multe duzini de greșeli peste care am trecut cu ușurință, că nu fusesem suficient de temeinic, că n-am eliminat toate elementele redundante, dar de la un timp totul a decurs asemenea unei operații de rutină, în care medicii implicați n-au prea mult de comentat. A vrut să scoată două povestiri, la urma urmei având perfectă dreptate, iar eu am cerut deja votcă în cea de-a treia ceașcă de ceai, dar au rămas germanismele, care în opinia mea erau foarte importante, pentru că există situații care-s un căcat fără germanisme, chiar dacă acest lucru contravine regulilor stilistice, pentru că pur și simplu propoziția își pierde tensiunea interioară, apoi, înainte să ne înțelegem cum o să arate coperta, a pregătit niște sandviciuri calde, iar în final mi-am uitat acolo stiloul.

— Ei, ai mușcat-o? m-a întrebat Eszter.

— Tu m-ai trimis la ea. Așa că te las să ghicești, i-am spus.

— Sigur?

— Pe tine am să te mușc dacă nu încetezi.

— Mai bine nu. Și așa sângerez destul de tare.

— Mi-ai promis că pe azi îți trece.

— Te-am păcălit. În mod special, azi sângerez cel mai tare.

— O să pun să anuleze calendarul gregorian. Vreau ca lunile să aibă trei sute șaiszeci și cinci de zile.

— E suficient dacă aștepți douăj' de ani. Până atunci o să scap și de menopauză.

— Cred că acum mă păcălești. Arată-mi cearșaful pătat cu sânge, i-am spus, dar în secunda următoare am regretat deja și faptul că, pur și simplu, știu să vorbesc.

Chipul i s-a făcut cenușiu, de parcă ar fi fost prinsă asupra faptei, apoi, fără să scoată un cuvânt, a mers la baie și am auzit cum deschide robinetul. Mi-am aprins o țigară, apoi am mai fumat una. Cel puțin să fi trântit ușa, mă gândeam.

— Pot să intru? am întrebat-o.

— Firește, mi-a spus, fiind cufundată în cada plină cu apă rece.

Îi tremura deja tot trupul. Bășicuțe minuscule se agățau cu încăpățănare de puful de pe coapse și de sfârcurile întărite a vinețiu. Își privea corpul de parcă ar fi fost un obiect străin, care nu se știe la ce folosește, dar la care omul renunță, totuși, greu.

— Vino, i-am spus, iar ea s-a lăsat s-o ridic din cadă, apoi am șters-o și am dus-o în cameră, dar chiar și sub pătură tot mai tremura.

— Dă-mi o țigară, mi-a spus, iar eu i-am aprins una, dar i s-a rupt între degete.

— Nu-i așa că tu crezi că eu deja nu..., mi-a spus.

— Nu cred, i-am spus.

— Eu te iubesc, mi-a spus.

— Știu, i-am spus.

— Atunci de ce mă pedepsește Dumnezeu cu asta? mi-a spus, s-a agățat de gâtul meu și a început, în sfârșit, să hohotească. De ce nu mă omoară mai degrabă?! Să mă omoare odată! Să mă omoare odată cineva!

La masa alăturată stătea un bărbat pipernicit, în jur de cincizeci de ani, purta un sacou în carouri și teniși, citea de mai bine de o jumă' de oră o carte antebelică, apoi s-a legat de Jolika spunându-i că-n bere este o muscă – dar l-au văzut mai multe persoane că el a fost, el a scos-o dintr-o cutie de chibrituri.

— Asta s-o faci la bufetul-autoservire. Acolo să arunci muște în mâncarea de dovlecei, i-a spus Jolika insistând ca bărbatul să-și plătească consumația. O halbă de Kőbányai. Dacă ai poftă, din partea mea poți să mănânci toate muștele, dar berea mi-o plătești, asta-ți garantez, apoi cineva a spus că ar trebui chemată poliția, dar Jolika l-a pus la punct replicându-i că n-are nevoie de poliție, se descurcă ea și fără baston de cauciuc, așa că a prins halba de toartă, și-a pus-o pe palma stângă, de parcă i-ar fi cântărit greutatea, dacă merită să-l lovească cu asta sau mai degrabă cu scrumiera.

— Unșpe cincizeci, i-a spus, iar bărbatul a început să se scotocească prin buzunare în timp ce amenința că o să reclame cazul la Sanepid și ăia o să închidă bomba asta ordinară.

— Să nu uiți să te speli pe mâini înainte să mergi la ei, i-a spus Jolika, apoi a pus în portmoneu cei nouă cincizeci, știind că bărbatul în zadar se scotocește prin buzunare.

Ar fi trebuit să-l lase-n pace, mă gândeam, deși Jolika avea perfectă dreptate. Exact nouă cincizeci costă un țap, atunci omul să nu ceară o halbă. Apoi m-am enervat că-n prima clipă eu l-aș fi lăsat să fugă, totuși. Mi-am băut ultima înghițitură de bere, mi-am stins țigara, am plătit, apoi cu șasele m-am dus până la Oktogon, iar de acolo pe jos, pe Andrásy, până la Operă. Era cât pe-aici să mă întorc când am văzut că e aprinsă

lumina. Ar fi trebuit să telefonez, mă gândeam, apoi mi-a trecut prin cap că mai bine mâine, dar am simțit că cineva mă privește, că-mi vede ezitarea, că sunt de-a dreptul ridicol, astfel c-am urcat scările și după câteva clipe de așteptare am sunat scurt, de două ori.

— Am crezut că mai degrabă-ți cumperi un stilou nou, mi-a spus în timp ce încuia ușa cu cheia. Ai venit la țanc. Nu-i așa că știi franțuzește?

— Nu, nu știu, i-am spus.

— Englezește?

— Abia, i-am spus.

— Trebuie să înveți engleză, mi-a spus, apoi m-a prezentat oaspeților. Sunt de la o editură pariziană, tocmai le propun niște titluri. Și dumneata ai intrat în discuție, a completat în timp ce mă așezam pe recamierul acoperit cu o cuvertură, cei doi francezi stăteau în fotolii.

Până s-a dus ea la bucătărie, noi trei n-am scos nici un cuvânt, nu aveam ce să ne spunem, noroc că s-a întors foarte repede cu o cană mare de ceai cu gheață.

— El este singurul scriitor maghiar care nu bea altceva decât ceai cu gheață. Dar firește, nu ăsta-i motivul pentru care merită editat, a spus în engleză ca să înțeleg și eu, iar eu mă simțeam asemenea unui animal sălbatic închis în cușcă, un animal căruia i se pot arunca biscuiți.

Cei doi bărbați au zâmbit, apoi conversația a continuat în franceză, iar eu aveam un chef teribil să-mi cer înapoi stiloul, dar simțeam că nu era momentul potrivit. Apoi oaspeții s-au ridicat, era clar că nu puteam pleca împreună cu ei, astfel că ne-am dat mâna, am spus cu toții un orevoar, iar în final am auzit că încuie iar ușa cu cheia.

— Le-ai fost foarte simpatic. Poate că iese ceva, mi-a spus și s-a așezat lângă mine, pe recamier.

— Cred că-i prea devreme, i-am spus.

— Asta lasă mai bine pe seama mea, mi-a spus. Acum pot să-ți torn deja vin?

— Mulțumesc, nu. Am venit doar după stilou.

— Numai pentru stilou n-ai fi venit niciodată, mi-a spus și mi-a turnat vin roșu în ceai, iar eu mă gândeam că acum ar fi momentul să arunc în ceașcă toate muștele moarte, cât încap într-o cutie de chibrituri, apoi să-i arunc totul între ochi, și simțeam că împreună cu vinul îmi alunecă pe gât și insectele.

— Fără îndoială că ai dreptate, i-am spus, apoi m-am ridicat, în schimb ea a rămas așezată, doar pantalonii mai despărțeau chipul ei de penisul meu în erecție.

În stomac au început să se foiască deja muștele hoiturilor. Simțeam cum îmi mișună în torace și-n creier, simțeam cum îmi devorează interiorul, cum înfulecă totul, iar în locul inimii atârna de aortă doar un ciot.

— Să nu îndrăznești să-mi suflă în borș. Nici ungurește, nici franțuzește, i-am spus și nu mi-am recunoscut propria voce.

— Ce faci? Mă fuți odată? m-a întrebat și mi-a înșfăcat testiculele, iar în secunda următoare i-am smucit puloverul de parcă ar fi fost o obială.

Apoi am trântit-o pe pat, și-n timp ce cu o mână îi sfâșiam fusta, ea mi-a deschis fermoarul de la pantaloni. Nici măcar cureaua nu mi-a desfăcut-o, catarama din metal i-a zgâriat burta pân' la sânge. Avea pielea amară. Amară și mirosea a migdale, la fel ca și cearșafurile mamei. Iar când i-am băgat două degete-n cur, de parcă ar fute-o doi, se zvârcolea deja de durere.

— Să nu îndrăznești să-mi suflă în borș, ai înțeles?! Niciodată! Niciodată de acum înainte, ștoarfă ordinară! i-am urlat în față în timp ce cu o mână îi strângeam gâtul.

— Încă! Bag-o mai adânc! Fute-mă până nu mai pot! urla. Clitorisul! Rupe-mi clitorisul! urla, țipătul ei era ca vuietul unei banchize, iar eu nu mai simțeam altceva decât că mă pătrunde nimicul explodându-mi venele.

Am lăsat-o pe pat ca pe o cârpă de șters pe jos. Cuvertura șifonată era plină de sperma care cursese din ea, unul dintre picioare îi atârna pe podea și-i căzuse pantoful. Încă îi zvâcneau soldurile, dar nu mai scâncea, eu mi-am tras fermoarul de la pantaloni, am luat o țigară din pachetul de pe masă și am stins lumina. Apoi a venit un taxi, iar cu șoferul am vorbit despre schimbarea regimului. Era nemulțumit de comuniști, ar fi vrut să-i vadă cum își trag toți câte un glonț în cap, cel puțin atât să facă, dar eu n-am fost de acord cu el, pentru că toată lumea are dreptul să-și recunoască greșelile, apoi să se închidă-n casă, să nu-i mai vadă nimeni. Să trăiască-n pace cu propria lor rușine, i-am spus taximetristului, dar el mi-a spus să nu sper în așa ceva, pentru că cine-i canalie n-o să se rușineze niciodată, nici măcar o secundă, pentru nimic, așa i-a inventat Dumnezeu. Apoi m-am chinuit cu cele două lanțuri de siguranță de la ușă, dar n-am reușit să le deschid, în final am sunat de două ori, scurt, pentru că mama numai atunci deschidea ușa, era semnalul care o anunța că sunt eu.

Până a doua zi după-amiaza am trudit pe un text pe care voiam să-l finalizez. După ce mi s-a părut că-i gata, m-am dus la Eszter, la fel ca și altădată, pentru că nu cu mine s-a întâmplat ce se-ntâmplase.

— Îmi faci baie? am întrebat-o.

— Poți să aștepti mult și bine, mi-a spus.

— Aștept mult și bine, i-am spus, apoi a umplut cada și a pus în apă un cub verde, de la care cada s-a umplut cu spumă, iar baia cu aromă de brad.

— Asta-i o porcărie, nu mai văd nimic din tine, mi-a spus, pentru că mă acoperise complet spuma, iar eu mi-am scufundat până și capul sub apă, ca nici măcar atât să nu se vadă, și am ajuns cu numărătoarea la o sută două zeci, dar ea încă nu m-a ridicat.

— Din partea ta pot chiar să și rămân sub apă, i-am spus când n-am mai rezistat fără aer.

— Nu-mi fac griji pentru tine. Tu poți să trăiești până și pe fundul mării, ca o scoică de mărgăritar, mi-a spus.

— Mulțumesc că nu lipitoare, i-am spus, apoi m-a șters, dar când am scos dopul de la cadă, spuma a ieșit printre gratiile canalului de scurgere și a inundat jumate din baie.

Am încercat s-o adunăm cu mâinile și s-o aruncăm înapoi în cadă, apoi am scos din frigider sticla de o juma' de litru de vin roșu și i-am citit istorisirea terminată în după-amiaza respectivă.

— E bună. Dar e păcat să confunzi obscenitatea cu franchețea, mi-a spus.

N-am ezitat în fața porții, nu m-a interesat dacă mă privește sau nu cineva și n-am sunat de două ori, scurt, așa cum îmi spusese prima dată la telefon. Ajunge o singură apăsare prelungă, cum se obișnuiește peste tot, mă gândeam, astfel c-a trebuit să aștept un timp.

— De două ori, scurt, mi-a spus după ce a închis ușa.

— E mai bine așa, i-am spus.

— Cu proxima ocazie să încui ușa când pleci, mi-a spus și mi-a dat o cheie pe care am pus-o deasupra contorului de gaz.

— Ar fi bine să nu ne mai tutuim, i-am spus.

— Cum considerați. Ceai? Vreau să spun, călduț.

— Nici măcar călduț. Am venit doar după manuscris.

— Nu fiți ridicol, mi-a spus și s-a lăsat să cadă într-unul din fotoliile uzate, din piele.

— Suport și asta, i-am spus. Dacă e la editură, vă rog să mi-l trimiteți prin poștă.

— E la tipografie, la cules, peste o săptămână trebuie să faceți corectura.

— N-am să fac nici o corectură.

— Îmi pare rău, dar nu vi-l pot da înapoi. De altfel, munca mea n-are nici o legătură cu cine mi-o trag. Am sperat că vă este clar acest lucru.

— Îmi este clar acest lucru. Dar munca mea are legătură, i-am spus.

— Firește. Numai că pe termen lung nu-i indicat să vă căcați în pantaloni când, uitându-vă în oglindă, în loc de doi ochi frumoși vedeți un câine turbat.

Am vrut să aprind o țigară, iar ea se uita satisfăcută cum rup unul câte unul bețele de chibrituri.

— De altfel e foarte simpatică prietena dumneavoastră, mi-a spus.

— Nu mi-e prietenă, i-am spus.

— Iertați-mă: iubita. N-am avut de gând să vă subapreciez relația. Am vrut doar să spun că biata fetișcană precis ar fi foarte afectată dacă ar afla că în anumite situații dumneavoastră sunteți o fiară clasa-ntâi.

— Să nu încercați așa ceva, pentru că vă sugrum. De Eszter faceți abstracție, i-am spus și m-am ridicat.

— M-ați înțeles greșit, mi-a spus și mi-a turnat în pahar. Nu eu va trebui să fac abstracție, ci dumneavoastră. În general femeile suportă să-și împartă ceva până când pot simula că nu știu nimic.

— Ea nu împarte cu nimeni nimic, i-am spus și am luat paharul pe care mi l-a întins, iar când palinca mi-a ars gâtulejul nu mai era nici urmă de ură în mine.

Mă uitam la ea de parcă m-aș fi uitat la o statuie super-restaurată, din care se aude, totuși un scârțâit monoton, parcă ar fi roasă de carii. Deja nu mă mai irita nici părul ei arămiu-roșcat, nici mirosul de migdale care se emana din piele și nici ghearele roșii de la capătul degetelor de cinci mii de ani. Simțeam că voi ieși din acest bordel de lux mai curat decât venisem pe lume.

— Toate femeile ajung să-și împartă pe cineva, mi-a spus privindu-mă țintă în ochi. De exemplu, mama dumneavoastră și l-a împărțit cu mine pe tatăl dumneavoastră.

Lovitura a nimerit-o în bărbie. S-a prăbușit în fotoliu, dar am prins-o de păr și am târât-o pe podea, iar cu un ghiont am

întors-o cu burta în sus.

— La fel ca tac-tu, a horcăit.

— Niciodată să nu îndrăznești să-mi vorbești despre tata! Nu vreau să-i aud nici măcar numele, înțelegeți?! am urlat și i-am desfăcut picioarele cu genunchii, iar printre resturile rochiei rupte i-am băgat degetele-n pizdă.

— Încă, încă, repeta gâfâind.

— Niciodată, cățea ordinară! Și nici numele mamei!

— Rupe-mă! Rupe-mă odată! urla, apoi s-a eliberat cumva din strânsoare.

Unghiile-i ascuțite mi-au spintecat coapsele, mi-au smuls fermoarul și s-au înfipt în testiculele pline de ură. Simțeam că-n secunda următoare o scuipe în gât cu toată mizeria spermei, dar mi-am smuls-o urgent din gura ei, pentru nimic în lume n-aș fi vrut să am orgasm în bucata asta de carne care gâfâia întruna.

— Bag-o în mine!

— Niciodată!

— Fute-mă! Fute-mă ca lumea!

— Niciodată, nimeni! Nimeni nu împarte cu tine nimic! gâfâiam apăsându-i cu putere șoldurile ca să-mi înfig cele cinci degete până-n stomac. Îi trânteam curul ulceros de parcă aș fi vrut să zdrobesc un zid din piatră, până n-a mai fost în stare să chelălăie. Unu, doi, trei, trăgeam câte o linie pe răbojul din cortexul cerebral, apoi și-a strâns covorul între picioare, iar eu am luat o țigară din pachetul de pe masă și am trântit ușa în urma mea.

În bucătărie, mama își descojea mărul de dimineață. Coaja roșie a mărului se încolăcea ca o tenie.

Cine-i Éva Jordán, am întrebat-o, și i-a încremenit cuțitul în mână. Se holba încremenită la cămașa mea făcută ferfeniță, la pantalonii despicați, iar eu deja am crezut că n-o să-mi răspundă.

Bastardule! Marș în camera ta, animalule! mi-a urlat, iar mărul descojit pe jumătate a explodat de canatul ușii, de parcă ar fi fost ecrazită.

Bine, i-am spus și am intrat în camera mea. Ar trebui cel puțin să mă spăl pe dinți, mă gândeam în timp ce m-am întins pe pat. În gură simțeam un gust de pește crud, mă durea încheietura mâinii, lichidul vâscos din vagin mi se uscaser pe mâini, lăsând impresia unei boli de piele, dar în secunda următoare dormeam deja.

Când m-am trezit, era totul întunecat, asemenea blestemului. Am pipăit cu mâna întrerupătorul și m-am uitat la ceas, îmi amintisem că Eszter mă aștepta la șase, în fața bibliotecii. O să-i spun că am avut febră, mă gândeam, și am început să caut agitat într-unul din sertare, iar printre creioane am găsit o bucată de cretă, dar numai jumătate am reușit să mănânc. Apoi am mai găsit o cutie veche cu patroane cu sânge și mi-a trecut prin cap că varianta cu sângele e mai bună. Da, m-au făcut jidan și m-am bătut, apoi am spart între dinți toate capsulele și mi-am întins vopseaua în jurul gurii, dar mi-am dat seama că n-are nici un rost. Din moment ce mă aștepta la șase, iar acum e zece, iar de bătut acum m-au bătut, atunci unde fusesem la șase, așa că mai bine am mâncat restul de cretă cu tot cu hârtie, deși vomitam deja var roșcat și curgea apa de pe mine.

Ăștia mi-au fost cei mai buni pantaloni, mă gândeam, acum e totuna, mă gândeam, mâine mă îmbrac cu ceva mai gros, mă gândeam, la urma urmei ar fi bine să știu câte ceva despre tata, mă gândeam, cel puțin, cum arăta, mă gândeam, mâine o întreb pe târfa aia, mă gândeam, dintr-atât nu se va întâmpla nimic, mă gândeam, dar înainte îi tai ghearele, mă gândeam, sau nu, unghiile sunt bune, mă gândeam, mai degrabă ar trebui rași flozii de pe pizdă, mă gândeam, și ar trebui o pulă artificială, mă gândeam, eventual o vână de bou, mă gândeam, nimic nu-i mai bun decât o pulă uscată de bou, mă gândeam, pentru că pe a mea n-ai s-o atingi, mă gândeam, asta-i mai sigur decât Tatăl Nostru, mă gândeam, mai sunt destui scriitori, ăia o să te fută ca lumea, mă gândeam, noi rămânem mai degrabă așa, mă gândeam, și să nu mai îndrăznești să-mi vorbești despre tata, pentru că-ți rup clitorisul, mă gândeam, cu ăla o să te deschid și o să te închid, ca pe un televizor color, mă gândeam, de altfel nici nu-i așa de rău să bați o femeie, mă gândeam, tata nici n-a fost chiar atât de tâmpit, mă gândeam, păcat că a borât în pătuțul copiilor, mă gândeam, totuși, un tată nu face așa ceva, mă gândeam, și să zdrobești în bătaie o mămică lăuză, mă gândeam, să nu crezi că nu-mi amintesc, mă gândeam, îmi amintesc totul, măi, pulă, mă gândeam, am văzut cum o fuți în cur pe mama, mă gândeam, la vârsta de o juma' de an omul deja nu-i prost, mă gândeam, numai că nu știe încă mânui cuțitul de bucătărie, mă gândeam, dar să nu crezi că nu te cunosc, mă gândeam, la fel de bine cum îmi cunosc palma, mă gândeam, măi, pulă super-frustrată, mă gândeam, probabil că venise dintr-o clasă socială inferioară, mă gândeam, l-a afectat mezialianța, mă gândeam, cu toate că și mămica lăuză fusese o mare curvă, mă gândeam, precis că deja se futuse într-un grup

de cinci, mă gândeam, asta nu-i o rușine, și eu m-aș fute așa, mă gândeam, sau cel puțin cu trei, mă gândeam, căteaua asta chiar c-ar putea-o vizita uneori pe mama, mă gândeam, la fel și Eszter, mă gândeam, din moment ce se poate separat, de ce nu și împreună, mă gândeam, nu, totuși fără Eszter, mă gândeam, la urma urmei nu sunt un animal, mă gândeam, Eszter e deosebit de sensibilă, mă gândeam, nu ca noi, mă gândeam, atunci mai bine Judit, mă gândeam, ea și așa își ține inima într-un toc, mă gândeam, e adevărat, exersează zilnic cam douășpe ore pe ea, mă gândeam, plus concertele, mă gândeam, una ca asta n-are timp să și-o tragă în trei, mă gândeam, de peste zece ani n-a avut timp să scrie măcar o scrisoare, mă gândeam, dar ai avut neobrăzarea să-mi scrii să nu-i închid mamei ochii, mă gândeam, asta s-o crezi tu, mă gândeam, o să-i închid cu ciocanul, mă gândeam, apoi arunc toate decorurile din cripta asta, mă gândeam, le arunc, iar dincolo o să fie camera copilului, mă gândeam, iar eu n-am să borăsc în pătuțul tău, mă gândeam, și nici n-am s-o fut în cur pe mămica lăuză în timp ce alăptează, mă gândeam, eu nu sunt un animal, mă gândeam, la urma urmei nici n-am futut-o pe mumia aia, mă gândeam, mi-am băgat doar dejtele, mă gândeam, și nici pe mama, mă gândeam, deși a fost păcat c-am pierdut ocazia, mă gândeam, cu proxima ocazie o să avem o coadă fără atâtea sentimentalisme, mă gândeam, cel puțin unul dintre noi ar fi putut avea orgasm, mă gândeam, să spunem că eu, mă gândeam, nu, eu în nici un caz, mai degrabă ea, mă gândeam, s-ar putea să fiu frustrat numai pentru că n-am satisfăcut-o pe mama, mă gândeam, totuși, asta-i o treabă căcăcioasă, mă gândeam, deși cu câtă îndemânare mângâia pula, mă gândeam, și cel puțin și-o bărbierea, mă gândeam, chiar așa, cât e de tâmpită, poate că și

acum și-o bărbierește, mă gândeam, ar trebui să mă uit, mă gândeam, numai de nu și-ar săra țâțele, mă gândeam, nemaivorbind că ar putea deja să crape, mă gândeam, rochiile ei ar fi numai bune pentru Eszter, mă gândeam, asta nu-i obscenitate, iubito, mă gândeam, niciodată n-am confundat obscenitatea cu franchețea, mă gândeam, tu ești cea care confunzi lipitoarea cu scoica de mărgăritar, mă gândeam, da, sunt bune rochiile alea, mă gândeam, poate că doar la bust ar trebui puțin strâmtate, mă gândeam, cel puțin ai avea și tu câteva blănuri de astrahan mâncate de molii, mă gândeam, în alea te-ai duce la avort, mă gândeam, s-ar fi convenit, totuși, să-mi spui că scuze, dar azi merg la chiuretaj, mă gândeam, în definitiv lapții mei ți i-au răcâit din pizdă, mă gândeam, la fel, s-ar conveni să mă prezinți, în sfârșit, lui tac-tu, mă gândeam, așa, de dragul tradiției, mă gândeam, noi o să fumăm, iar tu o să taci dracu' din gură, mă gândeam, iar babacu' o să povestească de ce-i mută fetița lui, mă gândeam, dar jocul ăsta nu-l mai joci cu mine, mă gândeam, n-o să mai fie sănumădescoși, mă gândeam, pentru că-ți dau una de-ți sar ochii, mă gândeam, să nu crezi că n-am curajul să dau și-n tine, mă gândeam, te strivesc și tot scot din tine toate antecedentele defavorabile, mă gândeam, și am să scriu cu sângele tău, mă gândeam, apoi o să ai ce dactilografia, mă gândeam, și căuta o editură, mă gândeam, tu ai vrut scriitor, mă gândeam, chiar așa, tu m-ai trimis acolo, mă gândeam, tu m-ai trimis la ștoarfa aia, mă gândeam, acu' te poți zgâria pe ochi, mă gândeam, dar eu n-am să mai mănânc var la micul dejun, mă gândeam, numai Judit să nu observe, mă gândeam, asta era creta ei, mă gândeam, mâine o să-i fur alta, mă gândeam, să nu îndrăznești să-mi mai cotrobăi prin sertar, mi-a spus, pe bune că-ți fur, și am să-ți scriu

și tema la maghiară, i-am spus, nu mă interesează ce scrii, mi-a spus, iartă-mă, i-am spus, întotdeauna ai fost un vierme, mi-a spus, asta nu-i adevărat, i-am spus, o mică nulitate ordinară, mi-a spus, nu sunt o nulitate, i-am spus, unde mi-ai pus vioara, m-a întrebat, eu nu m-am atins de ea, i-am spus, adu-mi-o în clipa asta, mi-a spus, nu ți-o aduc, i-am spus, acuși îmi pornește trenul, mi-a spus, eu nu rămân aici singur, i-am spus, atunci învață și tu să cânti la vioară, mi-a spus, nu pleci nicăieri, i-am spus, n-am timp de asta acum, mi-a spus, e între rufele murdare, i-am spus, nenorocitul, mi-a spus, tu nu ești în stare să iubești, i-am spus, ei, în asta ne asemănăm, mi-a spus, chiar așa, ar fi trebuit s-o ascund, mă gândeam, s-o pun între rufele murdare, mă gândeam, acolo în veci n-ar fi găsit-o, mă gândeam, e primul loc unde aş fi căutat-o, mi-a spus, printre batistele tale pătate cu spermă, mi-a spus, nu te amesteca-n treaba asta, nu-s de nasul tău, i-am spus, ai dreptate, fiecare e fericit cum poate, mi-a spus, cel puțin pe mine iubitul nu mă-nșală cu maică-mea, i-am spus, ție îți place mai mult pe la spate, mi-a spus, taci din gură! i-am spus, pe la spate, ca tata, mi-a spus, ține-ți gura! i-am spus, numai că lui tac-tu i se scula ca lumea, mi-a spus, taci sau te omor! i-am spus, tu ești atât de curajos că pe toți îi omori, mi-a spus, cară-te de aici! i-am spus, nu-ți fie teamă, doar că-ți închid ochii, mi-a spus, lasă-mă, viperă ce ești! ochii, nu! ochii niciodată!

Când am deschis obloanele, nici măcar n-am știut câte zile zăcusem în camera cu miros de vomă și febră. Eszter era jos, pe trotuarul de vizavi. Aș fi închis bucuros fereastra, dar mă observase deja. I-am făcut semn să mă aștepte, apoi mi-am

schimbat în grabă hainele, voiam deja să pornesc când mi-am amintit că s-ar putea să urce. Nu, e imposibil. În nici un caz n-ar urca, mă gândeam, dacă ar fi vrut, ar fi făcut-o deja. Nu, cele treizeci de secunde i-au fost suficiente pentru o viață întreagă, mă gândeam în timp ce îndesam sub pat hainele făcute ferfeniță și cearșaful plin de vomă, dar mi-am amintit că fața mi-e plină de sânge artificial și că probabil mă văzuse așa. Da, mă văzuse cum arăt, și m-am dus la baie să-mi spăl vopseaua de pe față; mama stătea în fața oglinzii de parcă ar fi fost o statuie. Precis că stă acolo încă de atunci, mă gândeam. Acum e căcăcioasă treaba, mă gândeam. A fost păcat c-am întrebat-o cine-i femeia aia, mă gândeam. Și probabil că de zile-ntregi i se terminase și pâinea, mă gândeam, din antreu i-am spus că merg la Eszter, mamă, pentru că voiam să știe că nu la femeia aia, apoi i-am mai spus că înainte îi aduc pâine.

— De când ești aici? am întrebat-o.

— De la două, mi-a spus și și-a înghițit lacrimile.

— Cât e ceasul? am întrebat-o.

— Cinci jumate, mi-a spus, dar încă tot n-a izbucnit în plâns.

— Vino, trebuie să cumpăr pâine pentru mama, i-am spus și am prins-o de umăr, apoi ne-am dus în tăcere până la magazin.

Își prinsese părul într-un coc, ca văduvele, în jurul ochilor avea cearcăne, iar eu mă gândeam că aş fi putut coborî liniștit în boarfele mirosind a vagin, pentru că oricum am să-i povestesc totul. Rezolv cumpărăturile, apoi o conduc acasă și-i povestesc totul. Da, îi voi povesti exact așa cum obișnuiesc să-i povestesc și visele. Oricum, singura diferență e că treaba asta mi s-a întâmplat înainte de a adormi, mă gândeam, și coșul era

deja plin cu conserve necomestibile și cu supe nuareniciunrost la plic, când pe încheietura mâinii am observat urmele vineții ale dinților femeii ăleia. Am tras repede mâneca sacoului, dar atunci deja știam că sunt în stare s-o mint în față pe Eszter, dacă-i nevoie, o viață întreagă.

— Nu-mi spui nici un cuvânt? m-a întrebat după ce am ajuns acasă.

— Am avut temperatură, i-am spus.

— Cel puțin să fi știut ce ai. Am crezut că mă prăpădesc acolo, în fața ferestrei.

— Îți spun: am avut temperatură. Am mâncat creta soră-mii.

— Dar de ce?

— Mi-a fost poftă. Am vrut să am temperatură și mi-a ieșit prea bine. Asta-i tot.

— Am fost până și la editură să-i întreb dacă știu ceva despre tine, mi-a spus, iar mie mi s-a făcut ghem stomacul.

— Să nu îndrăznești să mai mergi pe acolo! Ai înțeles?! N-am nevoie de tutelă! Pot să-mi rezolv și singur problemele personale! urlam în timp ce ea mă privea împietrită. Am și așa destule pe cap! Îmi ajunge dacă mama mă întreabă undeaifost și cândvii, înțelegi?! Cel puțin tu să mă menajezi! Am avut temperatură! Am mâncat cretă și am făcut temperatură, ca pe vremuri, când voiam să trag chiulul de la școală! Vreau să trag chiulul! N-am pretenții luxoase, pur și simplu vreau să trag chiulul. Iar dacă nu chiulul, cel puțin lanțul de la budă, după ce mi-l înfășor în jurul gâtului! Poți să pricepi asta?! Tu să nu întrebi de mine și să nu stai gură-cască sub fereastra mea! Nici eu nu te întreb nimic! Sunt ascultător și nu te întreb cum ți-ai trăit viața înainte să ajungi la casa de nebuni! Eu n-am să ajung la casa de nebuni, ți-e clar?! Eu n-am secrete, îmi pot povesti

oricând viața, fără nici o problemă! Ți-e clar?! Mie să nu-mi stai gură-cască sub fereastra mea până când nu știu cine-i tac-tu! Până când nu știu exact cine te-a futut în copilărie de-ai înnebunit! urlam tremurând.

— Să nu mai vii niciodată aici, mi-a spus încet, iar eu am crezut că mă reped la ea și o sugrum, apoi am lovit cu piciorul în masa de scris, dar atât de tare, încât s-a rotit în aer și s-a prăbușit cu tăblia pe podea.

I-am azvârlit cheia și eram deja în antreu când cutia de lemn a mașinii de scris m-a pocnit în ceafă și a crăpat. Când mi-am revenit era călare pe mine și mă lovea cu pumnii peste față.

— Pe mine nimeni nu m-a futut de-am înnebunit, înțelege?! Tu ți-ai futut propria mamă până a înnebunit! Știu că v-ați futut! Știu! Lasă-mă în pace, măi gunoiule! Tu să nu îndrăznești să mă faci pe mine nebună! Marș din locuința mea! Cară-te definitiv din viața mea, măi, scriitorule! urla în timp ce-și înfîgea unghiile în mine ca să-mi smulgă inima și să mi-o bage pe gât.

— Lasă-mă, secătură ordinară! urla când i-am imobilizat mâna de ciment.

— Te omor! țipa în timp ce i-am sfâșiat rochia.

— Te omor și pe tine, și pe mă-ta! Nu te atinge de mine! hohotea și m-a scuipat între ochi, dar deja șoldurile noastre zvâcneau în același timp, aveam buzele mușcate pân' la sânge, iar picioarele ei încleștate peste mine mă strângeau mai ceva ca niște cătușe de oțel.

Probabil că deja de la ieșirea din București, dar precis că pe drumul național Transfăgărășan. Probabil simularea unui simplu control rutier, dar precis că nu cel în uniformă era cu

grade mai mari. Și probabil noaptea, dar tot atât de bine se putea întâmpla și ziua în amiaza mare.

Cel în uniformă îi ceruse doar buletinul, dar deja cei doi civili nu s-au mulțumit doar cu atât. După părerea lor a fost păcat că s-au făcut referiri atât de vehemente la cele stipulate în dreptul constituțional, pentru că tovarășul ministru n-a fost mulțumit după audiența de ieri. Prin urmare, probabil că domnul procuror nu mai trăia când l-au pus înapoi în mașină, dar precis că Dacia-1100, albă, avea motorul oprit când s-a prăbușit de la optzeci de metri.

La început, Adél Fehér insistase doar să i se permită deschiderea sicriului, apoi ar fi insistat și pentru efectuarea necropsiei, iar în final a amintit de ONU, de drepturile constituționale și a apelat la măsuri preventive să nu poată fi internată la ospiciu. De exemplu, a scris multe scrisori adresate cunoștințelor ei din țară și din afara țării, dar toate au ajuns în final la aceeași adresă, a telefonat zilnic de mai multe ori, dar întotdeauna erau trei persoane pe fir, una dintre ele tăcând mîlc. Deci, când devenise riscantă internarea ei la ospiciu, doi bărbați în civil au ajutat-o să-și pună capăt doliului purtat după soțul ei și să se arunce sub roțile rapidului de la patru douăzeci.

Apoi intervenise o imperfecțiune în mecanism, pentru că oficialitățile au venit să ia copilul abia după câteva zile, cu toate că orfelinatul din Brâncovenesti fusese deja anunțat că-n curând va sosi o fetiță orfană, de șase ani.

Apoi a trecut mai bine de o juma' de an până când directoarea s-a decis și, în ciuda tuturor ordinelor venite de sus, a încredințat-o pe Eszter Fehér acelui domn care apărea săptămânal din neant, purtând cămașă apretată și baston.

Inclusiv Mór Fehér senior era priceput în științele juridice, dar de patruzeci de ani n-a mai invocat nimic din acest domeniu. Dorința sa de a-și recăpăta nepoata era bazată numai pe motive sentimentale, pe care tot din motive sentimentale o văzuse pentru prima dată la înmormântarea lui Mór Fehér junior, pentru că băiete, deși noi numai pe jumătate suntem unguri, cealaltă jumătate devenind fum, dar tot nu ne luăm nevastă pe jumătate româncă, chiar dacă e de confesiune reformată.

Deci, cam după o juma' de an tovarășa Porumb a decis că, din moment ce merită, până și cea mai sensibilă problemă poate fi rezolvată cu puțină inventivitate strecurată printre hârtiile din dosare. La urma urmei, într-un orfelinat e indiferent cine cum se numește, mult mai importante sunt ordinea și disciplina, astfel că o țigăncușă surdo-mută sosită recent a devenit Eszter Fehér, iar cea care purtase până atunci acest nume putea deja să-și facă bagajele. Corectitudinea deciziei a fost confirmată de două fructiere din argint, un serviciu de masă pentru douășpe persoane, din porțelan de Meissen, un ceas de buzunar Schaffhausen, având capacul din aur, precum și trei tablouri celebre purtând semnătura lui Mednyánszky, dar abia mai târziu și-a dat seama că dacă ar fi fost mai tenace, cu siguranță ar fi primit cu mult mai mult decât atât.

Bătrânul domn și fetița stăteau pe bancheta din spate, iar un bărbat care mirosea a cal conducea o Pobedă de o sută de ani. Apa de răcire din radiator trebuia schimbată din kilometru în kilometru, apoi au trecut de pe drumul asfaltat pe drumuri desfundate, de țară, de lângă apele Mureșului lângă cele ale pâraielor, astfel că se crăpa deja de ziuă când am ajuns într-un

loc uitat de Dumnezeu. Trebuie să fac pipi, a spus Eszter în fața casei de pe malul lacului, iar acest lucru a fost de bun augur, fiind primele cuvinte rostite de o juma' de an, iar începând de atunci, timp de douăzeci de ani n-a mai intervenit nicăieri nici o imperfecțiune, pentru că, la drept vorbind, bărbații pe jumătate filosofi, pe jumătate aristocrați, pe jumătate unguri, deveniți acum fotografi de provincie, sunt perfecți, la fel, perfecte sunt și satele uitate de pe hartă și pădurile de brad de pe meleagurile uitate de Dumnezeu.

Apoi intervenise o imperfecțiune în perfecțiune, astfel că-n ciuda vârstei lor înaintate celulele au început să se răspândească la modul alarmant, iar când n-a mai încăput nici o îndoială că n-are rost să ai un rost și a doua zi, bătrânul i-a pretins Eszterei, fără drept de apel, să meargă după medicul veterinar, cu care, de altfel, petrecuse multe seri jucând cărți, chiar și câte o partidă de șah, deși cu șahul nu se prea lăuda.

Mai întâi, medicul cailor a finalizat ceea ce Dumnezeu ar mai fi amânat câteva zile, apoi a ajutat-o la vânzarea casei, n-a cerut altceva decât câteva cărți din cele peste zece mii de volume, oferind până și informații prețioase într-un domeniu mai sensibil, adică, la cine merită apelat de la direcția de emigrări.

Să fie Tovarășul Fenyő etalonul, iar în acest caz, tovarășul Vultur aproape că-i om. Dintr-un sertar a scos un pașaport, în celălalt a pus prețul acestuia, dar, doar atât nu-i suficient, e prea puțin, a spus, apoi a închis cu cheia ușa capitonată, fiindu-i cât se poate de clar că poate să facă orice cu cel care pentru un pașaport oferă jumate din prețul unui cartier de blocuri. N-a pus multe întrebări, vechea lui slăbiciune era deflorarea, cel mai mult îi plăcea dacă între timp era lovit cu pumnii între

ochi, permițând în mod special acest lucru. Adevărul e că se ținea de promisiunile pe care le găfâia în timp ce-i curgeau balele. Concret, să nu-ți fie teamă, îngerașule, dacă va fi vreo problemă, medicii horthyiști de dincolo o să-ți curețe frumușel pizda de evreică.

— Apoi, am sosit în Gara Nyugati cu o valiză și unșpemii trei sute de forinți, iar după două zile de stat pe o bancă de lângă linia a cincea, mai întâi m-au dus la postul de poliție, apoi la Spitalul László. Sper că acum te simți mult mai bine.

Eram întinși pe malul unui lac. Era deja întuneric, chioșcul cu plăcinte calde și cel cu bere erau deja de mult închise, doar sub salcâmi chirciți mai stăteau câțiva oameni. Un tătic a mai sărit încă o dată în apă ca să demonstreze familiei cum arată un salt adevărat, apoi au început să-și împacheteze și ei lucrurile. Bărbații au stins focul, femeile au adunat scaunele și măsuta de camping, copiii au dezumflat saltelele pneumatice, apoi au înghesuit totul în cele două mașini Zastava, astfel că am rămas numai noi doi. Eram culcat pe spate, căutam pe cer sateliții artificiali, dar licăreau numai luminile unui avion. Probabil că mi-ar fi teamă, mă gândeam. Cel puțin până când n-ajungem deasupra norilor, mă gândeam. Precis că acolo omul își imaginează că-i mai aproape de Dumnezeu. La fel, m-am gândit că acum, celor de acolo, care sunt sus, chiar că numai Dumnezeu le mai rămâne, pentru că nici măcar un norișor alb nu plutește dedesubtul lor.

— Vreau să te muți la mine, mi-a spus.

— Știi foarte bine că nu se poate.

— Ba se poate. N-am spus că acum, imediat, sau să o lași singură pe maică-ta. Nu vreau altceva decât să trăim ca oamenii. Nu numai noi, dar și ea.

— Până și Hristos a putut învia numai un cadavru proaspăt.

— Eu nu vorbesc despre un cadavru, ci despre mama ta. Niciodată n-o să iasă din casă atâta timp cât este cine să-i închidă ușa, cine să-i facă cumpărăturile și cine să-i trimită scrisori false. Pe deasupra cred că știe că tu le scrii.

— Dacă ar fi așa, aș ști și eu.

— Poate. De altfel, nu contează. Vreau s-o chemi acasă pe Judit. E singura ființă care e-n stare s-o ajute.

A început să bată vântul, m-am învelit cu pătura și tăceam.

— La vremea respectivă m-am interesat ici-colo, dar nici măcar nu auziseră de ea. Precis că și-a schimbat numele.

— Cei de la banca din Zürich tot trebuie să știe din contul cui sunt transferați banii.

— Exclus. A doua zi ar putea să-și închidă prăvălia.

— Am o cunoștință la Crucea Roșie. Ei o găsesc, indiferent unde este.

— Poate că o găsesc, dar nu-i comunică adresa dacă ea nu-și dă acordul.

— De ce nu vrei s-o găsești? m-a întrebat.

— De fapt, vreau, i-am spus.

— Răspunsul ăsta face cât o sută de nu-uri, mi-a spus.

— Ba da. Vreau.

— De ce ți-e teamă?

— Nu știu.

— De altfel eu pot să-ți spun.

— Firește. Dar eu tot n-am să știu.

— Ai văzut?

— Ce?

— O stea căzătoare.

— Nu.

— Caut-o și du-te după ea. Să nu-i scrii, ci să te duci acolo.

— Bine, i-am spus și m-am ridicat, apoi am pornit în trombă spre apă, dar am avut curaj să intru numai până când am simțit nămolul sub tălpi.

Într-una din seri au anunțat la știri că se vor restitui proprietățile. Încă nu se știe când și câte linii tehnologice o să primească nepotul lui Manfréd Weiss, și câte madam Richter, nevasta lui Gedeon Richter, dacă valorează puncte în plus numai Siberia și nouă sute cincizeci și șase, sau o să conteze și Dachau-ul, dar ceva tot o să fie, stimații telespectatori pot fi convinși de asta. Ba mai mult, e un pas important deja faptul în sine că ne putem ocupa de această problemă într-o emisiune transmisă la o oră de maximă audiență. Am putea spune că nici nu-i nevoie de mai mult decât atât. În concluzie, există atâtea hectare de pământ, păduri, atâtea castele ridicate la rang de stații de tractoare, câtă frunză și iarbă, ei bine, toate astea își așteaptă vechii proprietari. Așa că faceți bine și căutați în pod sau în dulapul din bucătărie actele de proprietate și contractele de vânzare-cumpărare – iar după ce toate astea au fost rostite, mama mi-a cerut să-i dau Lexiconul Révai și Județele Ungariei și Atlasul geografic și cărțile de heraldică, apoi a început să scrie ce anume îi aparține. N-a deranjat-o în mod deosebit dacă din ferestrele unuia dintre castele se vedeau Munții Rodnei sau un cartier de blocuri din Bratislava, n-o stinghereau nici granițele, nici tratatele de pace. A evacuat muzee și a desființat aziluri de

bătrâni, a întocmit o listă cu tot ce-și imaginase că odinioară ar fi putut să le aparțină celor din familia Weér, punând pe hârtie străzile de mult reconstruite, fabricile de mult bombardate și minele de mult prăbușite.

Dă-mi calculatorul, băiete.

Poftim, mamă. Ține-l la lumina lămpii, pentru că numai așa funcționează, i-am spus, iar ea a calculat ce cantitate de grâu se poate recolta de pe cincizeci de mii de hectare de ogor, câți metri cubi de lemn reprezintă jumate din munții Mátra și un sfert din munții Bakony.

Și n-ar fi avut nici un rost să-i spun că noi avem doar acești optzeci de metri pătrați, mamă. Că deja nici străbunica nu avusese cu mult mai mult, iar bunica, nici atât. Că unul dintre castele e-n străinătate, iar în celălalt e orfelinat – așa că am făcut rost de formularele necesare și am ajutat-o să le completeze, deși inclusiv buletinul de identitate îi expirase de mult. Apoi a pus într-un plic lista care cântărea aproape un kilogram, era cât un roman de familie mai acătării, a lipit un timbru vechi pe plic, iar eu am închis totul în sertar.

Apoi am primit un plic la fel de voluminos, în locul expeditorului era scris doar că ceaiul e la răcit, în prima clipă am vrut să-l trimit înapoi fără să-l deschid, dar mi-am dat seama că aș fi ridicol, astfel că mi-am făcut un ceai de mentă, mi-am pregătit pe masă câteva pungi cu biscuiți simpli și m-am apucat de corectură. Ar fi fost mult mai bine dacă m-ar fi ajutat Eszter, dar n-am vrut să ajungă iar în apropierea acelei femei. Nici măcar nu i-am spus că au sosit șpalturile, am luat un liniar ca să pot urmări rândurile și mi-am citit propriul text de parcă

aș fi fost un școlar din clasele primare. Mi-am pierdut trei zile cu corectura, pentru că fata de la culegătorie nici în ruptul capului n-a vrut să înțeleagă că undeaifostbăiete e un singur cuvânt, că prima literă din cuvântul Dumnezeu e mare, chiar dacă-i vorba de înjurătură, dacă nu de altceva, măcar din respect. Apoi, după ce am terminat, am pus totul într-un plic și l-am expediat, dar după câteva zile mi l-au returnat, pentru că în locul adresei editurii am trecut din greșeală cea a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, iar destinatarul a decis cât se poate de corect că-n lipsa formularelor tipizate nu-mi poate analiza cererea pentru restituirea bunurilor confiscate, astfel că am luat plicul burdușit și m-am dus pe Andrásy să-l înghesui în cutia poștală.

— Ei, ce-mi văd ochii, mi-a spus când a deschis ușa.

— N-a încăput în cutia poștală, i-am spus fără să clilesc din ochi, pentru că-n fața ușii am așteptat să-mi treacă criza de sufocare, abia după aceea am apăsat pe butonul soneriei.

Probabil că ieșise de sub duș la al doilea țârâit. Halatul alb îi era lipit ici-colo de pielea bronzată artificial, de sub turbanul de pe cap încă-i mai alunecau pe gât picăturile de apă, dar chiar și după baie, din toți porii ei emana același miros sălcii de migdale pe care-l emanau cearșafurile mamei în coșul cu rufe murdare. De parcă amândouă ar avea transpirația din cianură. De parcă glandele lor ar fi niște pungi cu otravă. Am scos din frigider o sticlă de vin, de parcă aș fi fost acasă sau la Eszter, apoi am adus două pahare din bucătărie.

— La șapte merg la teatru. Mă însoțești? m-a întrebat în timp ce agita sticluța cu oja, apoi și-a pus un picior pe recamier, având grijă să i se vadă vaginul, și a început să-și vopsească unghiile de la picioare.

— Nici măcar singur nu merg la teatru, i-am spus.

— O! Pardon. Am uitat de traumele sufletești. De altfel, altădată când dispari pentru zile întregi dă-i și tu un telefon la biata fată. E destul de jenant să te caute la editură. Până la urmă te pomenesci că mă dau de gol.

— Niciodată n-ai îndrăzni să te dai de gol, i-am spus.

— Ei, de îndrăznit să spunem că aş îndrăzni. De altfel, parcă am hotărât să nu ne tutuim. Aproape că aş putea să-ți fiu mamă.

— Mai bine renunță la comparații, i-am spus.

— Dacă-i posibil să nu ne batem. Restul e-n regulă, dar parcă nu-mi place când ne tragem pumni.

— Atunci, la proxima ocazie prezintă-te înainte să-ți desfaci picioarele în fața cuiva.

— Nu înțeleg de ce trebuie să faci o problemă din asta. Nu ești primul care o fute pe amanta lui tac-su. Ar fi timpul să înveți să tratezi aspectele astea cu mai multă abilitate. E cel puțin la fel de important ca învățatul limbii engleze.

— Se pare că mai am trăsături umane, i-am spus.

— Parcă am mai auzit asta. De altfel, față de câtă importanță le dai acestor trăsături umane, știi să lovești destul de zdravăn. Bine că mi-am amintit: ieri am trimis la Paris o mostră din traducere. După părerea mea, o să aibă nevoie de tine. E o pasăre rară atâta inocență impresionantă într-o singură carte.

— Nu mă interesează, i-am spus.

— Vezi-ți de treabă, cum să nu te intereseze, mi-a spus.

— Ar fi mai înțelept să plec, i-am spus.

— De fapt, de ce ai venit?

— Probabil ca să ne fudem, i-am spus.

— Vezi, dragălașule, de exemplu asta-i o trăsătură umană. Nici un câine nu-i în stare să-i spună treaba asta atât de frumos

unei cățele.

— Bănuiesc că pentru asta l-ai iubit pe tata, i-am spus.

— Nu mă face să râd. Pisica, pe ea am iubit-o. Numai c-ar fi fost greu să mi-o trag bine cu ea. Și pe mama ta am iubit-o, atâta timp cât nu mi-a tocat pisica. De altfel, pe aceeași mașină de tocat carne vă pregătea și vouă mâncarea pentru sugari. Tăticul curăța morcovii, eu găteam, mămica toca. Asta era diviziunea muncii.

— Chiar c-ar fi mai înțelept să plec, i-am spus și m-am ridicat.

— Cum crezi, drăgălașule. Uneori e foarte util ca omul să știe exact cât poate să suporte din realitate. De altfel, nici eu nu prea am chef de nostalgii.

— Din realitate, totuși poate ceva mai mult decât atât, i-am spus.

— Atunci te poți așeza liniștit înapoi. Imaginația mea nici pe departe nu-i atât de intensă ca a ta, deși scutecele eu ți le-am spălat.

— Posibil s-o fi cunoscut pe mama, posibil chiar să te fi culcat cu tata, dar nu cred că ai spălat vreodată scutece, i-am spus.

— Am locuit la voi un an, patru luni și douășpe zile, drăgălașule. N-a fost o perioadă idilică, dar a trecut cumva.

— Interesant. Deși îmi amintesc până și cum arăta camera de la maternitate, i-am spus.

— Atunci cu siguranță că-ți amintești și faptul că cineva vă schimba în timp ce mă-ta cânta marșuri muncitorești prin căminele culturale din sate, iar tac-tu dactilografia la interne mărturii false și procese-verbale de la interogatorii.

— Tata a fost critic, i-am spus.

— Firește, dragălașule. Asta-i o mărturie bună, asta nu-i o mărturie bună. Ei, da nu-i cazul să disperi, totuși nu el decidea treburile astea. El era tăcutul turnător de la ÁVO²⁵. Iar acasă-și deschidea supapele. Și ca să te liniștesc, mai trebuie să-ți spun că a fost pila tovarășul Jordán, el i-a aranjat să ajungă un șoarece de birou la Ministerul de Interne, asta exclusiv de dragul fiicei sale. Pentru ca prietena mea, o dușmancă de clasă, să obțină mai ușor o locuință.

— Atunci bănuiesc că tot tu ai făcut din mama actriță.

— Nu, dragălașule. Dar după câțiva ani din cauza mamei tale m-au dat afară rând pe rând din toate teatrele, dar de altfel n-a fost chiar atât de rău. Niciodată nu m-am priceput ca lumea la dramaturgie. Dar tu n-ai nici un amestec în povestea asta. Deși nu neg, până și pe mine m-a surprins că-mi place să mi-o trag cu tine.

— Ești ridicolă, i-am spus.

— Văd că am ajuns destul de repede la limita suportabilității, mi-a spus.

Poate să spună orice, nu mă mișc, mă gândeam.

— De exemplu, asta-i o însușire caracteristică pe care ai moștenit-o de la maică-ta, mi-a spus și a agitat din nou sticluta cu oă.

Orice. Nu mă interesează, mă gândeam.

— Și pentru ea realitatea a fost o mare problemă. Probabil din cauza asta a și înnebunit, mi-a spus și și-a pus un picior pe măsută.

În viața mea n-am să mai lovesc o femeie, mă gândeam.

— Dacă sufli se usucă mai repede, mi-a spus.

— Pentru așa ceva caută-ți pe altcineva, i-am spus.

— Adineaori parcă mi-ai spus că pentru asta ai venit.

— Mi-a trecut deja, i-am spus.

— Vezi-ți de treabă, drăgălașule. Ți se vor păta de-ndată pantalonii.

— O să-i spăl, i-am spus.

— Îmi dai poșeta? m-a întrebat, iar eu i-am dat-o.

A căutat îndelung prin poșetă, apoi mi-a aruncat în brațe două baterii Goliat. E o treabă pentru bărbați. Pune-le în cel cu silicon. E-n baie, mi-a spus, iar eu n-am înțeles pe moment ce-i cu siliconul, dar m-a ajutat ea, un penis artificial, drăgălașule.

În zori, când ieșisem pe bulevardul Andrásy, n-am simțit altceva decât un soi de teamă cumplită, la fel ca animalele sălbatice când se rupe vreo creangă sau când vântul spulberă frunzele uscate, dar am ajuns foarte repede la convingerea că vrea să mă omoare. Da, pur și simplu vrea să mă radă de pe fața pământului. O să-mi pună ceva în ceai. Există otrăvuri ale căror prezență nu poate fi demonstrată prin analize de laborator, la fel și dintre cele cu acțiune întârziată, cum e șoricioaica, de exemplu. Și aia ucide doar după câteva zile, asta pentru ca restul șobolanilor să nu intre la bănuieli, mă gândeam, iar la proxima ocazie nu mi-am băut ceaiul. Apoi m-am gândit că-i bolnavă. Da, are sifilis. Toate femeile de teapa ei au sifilis. Și tace mîlc, pentru că astfel o poate omorî și pe Eszter. Probabil că pe Eszter o urăște cel puțin la fel de tare ca pe mama, mă gândeam. N-a căutat-o până acum pentru că-i mult prea ticăloasă, mă gândeam. Vrea s-o omoare, nu dorește scene, mă gândeam, iar când din cauza spaimei am ajuns să nu mai dorm de șaiszeci de ore, m-am dus să-mi fac analizele la

sânge, deși din copilărie n-am mai permis nici unui medic să se atingă de mine.

Și cu fiecare ocazie ieșeam pentru ultima oară din locuința aceea, dar niciodată n-am rezistat mai mult de o săptămână. Asemenea unui morfinoman care învață cum se folosește acul, am învățat și eu să corectez cu lama zgârieturile de pe gât, ca să pară că m-aș fi tăiat cu ocazia bărbieritului. Am învățat să invoc persoane inexistente, accidente rutiere și vagoane de metrou blocate în tunel din cauza alarmelor privind atentatele cu bombe. Să mă spăl la chiuveta closetului de la Perla Balcanilor și să neutralizez mirosul sălcii de migdale cu mirosul de clor al săpunului lichid, câte o juma' de flacon pentru fiecare ocazie.

— E cumplit, iarăși miroși a clor, mi-a spus Eszter.

— Atunci fă-mi baie, i-am spus, iar când am făcut dragoste a tipat atât de profund încât vecinii au crezut că i-am împlântat cuțitul în gât, deși încă nu.

Iar când am aflat că tata a încetat să ne mai viziteze nu pentru că l-a răpus o tragică moarte fulgerătoare, n-are rost să mai vorbim despre asta, băiete, ci pentru că atunci când însoțise o delegație de ziariști a uitat să se întoarcă de la Houston, deși el, personal, răspundea pentru întoarcerea fiecăruia, și când am mai aflat că din banii primiți pe documentele furate din seiful tovarășului Jordán înființase mai întâi o confesiune religioasă destul de rentabilă, devenind apoi interesat în editarea de discuri muzicale, iar tovarășul Jordán – care cunoștea regulile jocului – își trăsese un glonț în cap cu pistolul de serviciu, ei bine, atunci Eszter m-a întrebat că pentru Dumnezeu, dar ce ți s-a întâmplat, iarăși arăți de parcă ai fi mâncat cretă.

Așa nu se poate trăi, așa nici măcar un animal nu-i în stare, mă gândeam. În secunda asta îi povestesc tot coșmarul ăsta, mă gândeam, dar când am ieșit pe poartă, Eszter stătea vizavi, pe terasa de la Cafeneaua Actorilor. Nici măcar nu s-a uitat la mine, s-a ridicat, a pus banii pe masă și a plecat grăbită, iar eu n-am fost în stare să alerg după ea. Am simțit doar o amețeală care a durat o secundă. Ceva asemănător ca atunci când omul se ridică brusc în picioare. Apoi s-au stins luminile lampadarelor stradale și cele ale vitrinelor, au amuțit mașinile și a dispărut trotuarul. Mă prăbușeam în vârtejul întunecos, mai exact: se prăbușea ceva, și nu într-un întuneric ca beznă, pentru că în acesta se mai poate vedea. Tocmai ieșea lumea de la Operă. Un bărbat a spus că lasă-l, nu vezi că-i beat, dar celălalt s-a aplecat și mi-a palpat carotida.

— Ar trebui chemată Salvarea, a spus.

— N-am fisă, a spus celălalt, apoi am auzit vocea unei femei, cum că are ea, și pe când a scos o fisă din poșetă mi-a revenit vederea, e adevărat totul era galben-negru, ca și cum cineva mi-ar fi ținut între ochi un bliț aprins.

— Nu, am spus, și am încercat să mă ridic cumva.

— Stai liniștit, chemăm îndată un medic, mi-a spus femeia.

— Nu-i nevoie, i-am spus, apoi agățându-mă de brațul unuia dintre ei am reușit să mă ridic, în sfârșit, în picioare.

— În halul ăsta nu poți să mergi nicăieri, mi-a spus unul dintre bărbați.

— Lasă-mă! i-am spus și mi-am smucit mâna.

— Asta-i culmea! am auzit vocea femeii, dar deja o luasem la sănătoasa, apoi când m-am convins că nu sunt urmărit, am intrat sub un portal ca să-mi trag sufletul.

M-am dus pe jos până pe strada Nap, de parcă ar mai fi contat jumatea aia de oră, de parcă în timpul ăsta s-ar mai fi putut întâmpla ceva. Ar fi trebuit să-i las să cheme Salvarea, mă gândeam. Precis că ar fi venit la spital, mă gândeam. Când suntem sub infuzie, așa ceva nu mai contează, mă gândeam, apoi cineva mi-a urlat dintr-o mașină că fututencur, nu vezi de ochi?! Sau dacă o să înceapă să tragă, mă gândeam. Dacă, totuși, rușii ar ciurui Budapesta, mă gândeam. Când se trage e deja totuna cu cine ne-am culcat, mă gândeam. Atunci, doar un singur lucru e important: pe cine tragem după noi în pivniță.

Era întinsă pe saltea, de parcă ar fi dormit.

— Mie mi-e scârbă de femeia aia, i-am spus, dar nu a reacționat în nici un fel.

Becul lampadarului stradal își strecura lumina în cameră, deși ar fi fost mai bine să nu se vadă nimic.

— O urăsc, înțelegi? Numai că nu pot să-i pun capăt, i-am spus, iar ea abia atunci și-a deschis ochii.

— La ce vrei să-i pui capăt? m-a întrebat somnoroasă, apoi și-a întins mâinile ca să mă îmbrățișeze. Deja am crezut că azi nu vii, mi-a spus, iar eu abia atunci am realizat că nici nu are rochie de culoare gri-deschis.

Înainte să merg pentru ultima oară la Jordán, mi-am făcut un plan detaliat pe o hârtie cu pătrățele, folosind inclusiv echerul și liniarul. Am calculat cu precizia unui inginer locul tuturor cuvintelor și gesturilor, am gândit dinainte fiecare propoziție, apoi le-am învățat pe dinafară. În fața ușii am mai repetat încă o dată totul, apoi am sunat și am lăsat și această vizită să decurgă la fel ca toate celelalte de până acum.

Tocmai se pregătea pentru o recepție, unde pe bune c-aș putea-o însoți, la urma urmei de la atât nu se face gaură-n cerul relației de cuplu, în cazul meu, sănătoase. Apoi a povestit una-alta, a scos dintr-un sertar glonțul care după ce a trecut prin craniul tovarășului Jordán intrase în perete. Era montat în argint, pentru că aurul nu-i place. Îl purtase câțiva ani drept suvenir din partea morții, pe vremea respectivă era încă atrasă de sentimentalisme. De altfel, bănuiesc că știi și tu, nu-i așa? că-i infinit mai greu să faci rost de un cartuș folosit decât să-i rogi, de exemplu, pe doi muncitori de la teatru să-ți fure din depozit câteva obiecte de decor, evident, mai ca lumea. Și, bineînțeles, știe că mi s-ar cuveni, cel puțin în egală măsură cât ei, dar deocamdată e atașată de amintirile materiale. Poate cândva, dacă am să-l merit, mi-a spus. Poate fi sigură că-n curând am să-l merit, i-am spus și i-am înșfăcat sânii cu miros de cianură, iar în timp ce trăgeam de pe ea gioarsele, în sinea mea am mai repetat încă o dată totul, apoi m-am ridicat.

— Adevărul, de fapt, e că mi-e scârbă de tine, i-am spus și mi-am șters de pe mână lichidul lipicios al vaginului. Când am început să ne jucăm de-a animalele, am impresia că tu te-ai așteptat la unul domestic. Păi ți-ai futut norocul. În loc de un Foxi ai dat de o hienă, i-am spus și mi-am tras fermoarul de la pantaloni. Dacă ai probleme și n-ajungi singură la orgasm, îți trimit cu dragă inimă pe cineva de pe stradă. Poate termini la timp și n-o să întârzii de la recepție, i-am spus și mi-am îmbrăcat sacoul.

— Tu încerci să-ți fie scârbă de tine însuți, drăgălașule, dar nu-i chiar așa de simplu. Mai ai de trudit pentru asta. Omul e îngăduitor cu sula lui, nici nu-ți imaginezi cât de multe îi poate

ierta, mi-a spus, iar eu i-am auzit râsul forțat până și-n casa scărilor.

Unde ai fost băiete?

De fapt, la dumneata, mamă.

Probabil că încă nimeni din sector n-o văzuse, dar de ici-colo toată lumea auzise deja de ea. Flecăreala era în toi, fata asta nouă e o armă fantastică, e mai periculoasă decât napalmul, acolo unde-i lansată casieritele n-au pic de liniște, zbârnâie casele de înregistrare, lumea cumpără desuuri mai ceva ca-n patruj' patru slănina lui Hitler, adică, marmelada, iar gospodinele ciupeau deja din banii de coșniță, cumpărau parizer de pasăre, cel de porc era mai scump, iar duminica, la micul dejun, făceau economii la lebărvurșt, asta pentru ca atunci când va fi să fie să aibă din ce-și cumpăra acel body mult visat. Bustiera din dantelă, iar jos, închis cu capse, nu există căsnicie transformată-n căcat împrăștiat care să nu poată fi salvată cu un astfel de body. Apoi, luni dimineața într-adevăr au apărut posterele în vitrinele lanțului de magazine Aranypók și, cum era de așteptat, lumea se înghesuia în fața lui Naomi din fotografia în mărime naturală, fiecare căutându-și epitetele și comparațiile personale. Fără să clipească, Naomi înregistra toate comparațiile, de la curvă țâțoasă și până la căprioară ingenuă, dar n-au prea zbârnâit casele de marcat, reieșind că pentru un body mai lipsesc cam tot atât cât costă lebărvurștul cumpărat pentru mai bine de o juma' de an. În schimb, nenea Ligeti avea relații la magazinele Aranypók, nora lui fiind

casierită la cel din cartierul Újpest, astfel c-a reușit să facă rost de o Naomi în mărime naturală, iar când împreună cu domnul Vértes au întins posterul pe podea, punând câte o halbă de bere în cele patru colțuri, ca să stea întins, Jolika a spus doar atât că așa nu va fi bine, deloc nu va fi bine, apoi, peste câteva minute unii erau imediat pe masă, pentru că de acolo o puteau vedea mai bine pe Naomi, mai mulți dintre cei prezenți ordonându-i lui Jolika să aducă bandă adezivă și să lipească această căprioara ingenuă în locul afișului cu reclamă la Unicum, așa că Jolika a adus imediat găleata cu apă pentru șters pe jos și a îmbăiat-o pe Naomi, apoi a făcut-o ferfenită cu tocul pantoflor, în timp ce urla ca din gură de șarpe că toți care vor să vadă o curvă să iasă în piață, că o să închidă crama și că nu mai vrea să vadă mutra nimănui aici.

— Liniștește-te, i-am spus după ce adunase lăturile rămase din căprioara ingenuă.

— Taci din gură că-ți dau un șut și dumitale, mi-a spus și mi-a trântit scrumiera pe masă. Da' unde vă imaginați că sunteți?

— N-au făcut nimic, doar că le-a plăcut, i-am spus.

— O etiopiancă plină de limbrici, mi-a spus.

— Astea le sunt gusturile, i-am spus.

— Dumneata ai răbda? Pentru că dacă-i frumoasă, e altceva. Atunci, înțeleg. Să nu crezi că nu înțeleg. Dar chiar așa, cum de nu le crapă pielea de pe obraz? I-au scos deja prostata și mi-o aduce pe asta aici? De ce n-o duce acasă?! S-o ducă acasă, la madam Ligeti, acolo s-o lipească pe perete!

— Ai dreptate, Jolika, i-am spus, apoi am mai căscat puțin gura, am ascultat știrile de la prânz, abia după aceea m-am decis să desfac, în sfârșit, pachetul pe care încă de dimineață îl ridicasem de la poștă.

De fapt, nu simțeam nimic. Deși a ieșit exact așa cum mi-o imaginasem, tot nu semăna cu o carte adevărată. Cu una care să poată fi clasată la dubluve, sau cu una care-i bună de proptea sub un dulap, ca să nu se clatine după ce s-a denivelat parchetul. Am scos din portmoneu lama și am tăiat dintr-un exemplar penultima pagină, nu voiam ca mama să afle cine a redactat cartea.

— Ce-s astea? m-a întrebat Jolika.

— Cadouri de Crăciun, i-am spus, pentru că nu-mi trecuse altceva mai bun prin minte, nu eram pregătit pentru întrebarea asta.

— E cam devreme, mi-a spus.

— Nu-mi place să alerg în ultima clipă, i-am spus în timp ce împachetam deja repede exemplarele de autor în hârtia cafenie, apoi am plătit.

Undeaifostbăiete?

Mi-a apărut cartea, mamă.

Eu n-am nevoie de așa ceva, băiete, mi-a spus, apoi s-a uitat mai departe la telenovela de vineri după-amiază, totuși i-am pus pe masă exemplarul cenzurat cu lama, am închis ușa și am rămas în antreu ca să trag cu urechea. După câteva minute au început să scârțâie arcurile fotoliului, iar foșnetul filelor cărții răsfoite s-au amestecat cu oftatul slavei din Brazilia sau Argentina. Am auzit cum întoarce filă de filă. Știam că o să caute pagina treispatru, acolo începea *Istoria teatrului*, textul ei preferat.

Mi-am turnat o ceașcă de cafea și m-am tot gândit, până când s-a făcut aproape după-amiază, ce dedicație să scriu pentru Eszter. Din ciornele aruncate s-ar fi putut deja scrie o telenovelă, apoi în final a rămas doar că *Soției mele*, fiind convins că asta o va bucura cel mai tare. În Piața Calvin am cumpărat un boboc de trandafir, apoi înainte de ora închiderii m-am dus la bibliotecă, dar una dintre colegele ei mi-a spus că plecase deja de vreo trei ore, împreună cu o femeie roșcată, mai în vârstă, iar eu i-am spus: mulțumesc.

M-am plimbat în jos pe Andrásy, până la Jordán, dar nu erau acolo, așa că am intrat la Cafeneaua Actorilor, am băut o cafea, apoi mi-am comandat și o prăjitură, pentru că-mi era destul de foame. Bobocul de trandafir i l-am oferit chelneriței, asta din recunoștință pentru că învățase că la cafea nu vreau frișcă, dar cu atât mai mult, trei sute de grame de apă minerală. Chelnerița mi-a spus că până acum mă considera cel mai flegmatic bărbat din oraș, la care i-am răspuns că același lucru îl crezusem și eu despre ea, apoi m-am corectat că nu mă referisem la virilitate, firește, ci la faptul că până acum îmi trântea pe masă paharul cu apă minerală, ca nimeni altcineva, apoi am râs amândoi.

Am pus cartea în buzunar, voiam să i-o ofer, totuși, Eszterei, apoi m-am dus pe jos până pe strada Nap, asta ca să mai aibă timp de povestit în cazul în care ar fi fost acolo. Probabil că niciodată-n viață nu m-am simțit atât de eliberat. Pe Rákócz, o curvă m-a întrebat dacă nu vreau să zbor direct în paradis pe un preț discount, la care i-am răspuns că nu mă lasă mămica, apoi i-am dat un foc și am povestit. Era o fată foarte de treabă, m-a mințit că face trotuarul doar până când își adună bani pentru o casă cu grădină și curte, undeva în zona cartierului

Wekerle, cel mai frumos cartier din sectorul 19, iar eu am mințit-o că scriu critică de teatru, că primesc bruto o mie pentru comedii și o mie cinci sute pentru tragedii, pentru că astea sunt mai greu de lăudat, fiind de obicei ridicole. Aș mai fi avut chef să flecăresc cu ea, dar a apărut peștele, așa că fata m-a rugat să eliberez urgent terenul, din moment ce n-o fut.

Eszter mi-a sărit de gât și m-a sărutat peste tot. M-am umplut de ruj, în toți anii ăștia la un loc nu văzusem atâtea farduri pe ea.

— Dă-mi-o repede, mi-a spus și a început să-mi scotocească prin buzunare, iar eu o priveam cum se aruncă pe saltea și răsfoiește cartea, o miroase, ca pe o scrisoare de dragoste, ca să simtă mirosul cernelii tipografice și al cleiului.

Apoi a observat și dedicația, cum că soției mele, pe care uitasem s-o decupez cu lama.

— Pe bune că-i o cerere în căsătorie? m-a întrebat șoptit și-i curgeau lacrimi negre din cauza rimelului.

— Da, numai că am uitat să pun semnul întrebării, i-am spus, și între timp simțeam că pereții emană mirosul sălcii de migdale.

— Și totuși, pot să spun că da?

— Mai întâi să căutăm un preot care-i dispus că cunune doi necredincioși, i-am spus.

— Eu deja nu mai sunt necredincioasă, mi-a spus agățându-se hohotind de gâtul meu, mirosul femeii aceleia impregnându-i-se până și-n piele.

— Te bucuri? am întrebat-o.

— Nu se vede? Ce să mai fac ca să observi?

— De exemplu, ai putea să intri în cadă ca să spăl de pe tine kilogramele astea de farduri, i-am spus.

— Acum nu se poate. Trebuie să ne grăbim.

— Unde? am întrebat-o.

— La nouă mergem să cinăm. Ar trebui și tu să te schimbi și să te aranjezi puțin. Imaginează-ți, azi a venit la bibliotecă redactorea ta și ne-a invitat la cină, mi-a spus sărutându-mă iar peste tot, apoi s-a grăbit în baie ca să-și refacă fardul.

— Îhî, i-am spus.

— A plecat abia acum o oră. Toată după-amiaza am vorbit despre tine.

— Chiar așa? i-am spus în timp ce mă uitam din ușă cum se străduiește să-și vopsească uniform unghiile, dar n-avea experiență, pensula îi aluneca mereu pe lângă.

— De altfel e o femeie foarte drăguță. Nu știu ce probleme ai cu ea. În nici un caz nu-i o pizdă culturnică arogantă, cum o consideri tu.

— Poate, i-am spus.

— Și ea-i de părere că ești un adevărat geniu. Dar e îngrijorată că nu vrei să înveți măcar engleza. M-a rugat să stau cu biciul pe tine, pentru că tu numai așa ești dispus.

— O să mai vedem, i-am spus.

— N-o să vedem nimic, are perfectă dreptate. De altfel, se găsesc niște biciuști mișto, mi-a spus în timp ce-și sufla unghiile să se usuce mai repede oja. A spus că probabil o să iasă cât de curând și ediția franceză, poate că și cea nemțească.

— N-aș crede, i-am spus.

— Foarte bine, să nu ți se urce la cap, mi-a spus și ar fi vrut să mă sărute din nou, dar și-a amintit că atunci iar i se întinde fardul și poate lua totul de la capăt. Cu ce să mă îmbrac?

— Cu nimic, i-am spus.

— Totuși nu mă pot duce în combinezon. Te rog să mi-o aduci pe aia neagră, cu mâneci din dantelă?

— Nu ți-o aduc, i-am spus.

— Te rog, trebuie să ne grăbim. Mie încă nu mi s-au uscat unghiile.

— Nu mergem nicăieri, i-am spus și am văzut cum îi îngheață privirea.

— Ne așteaptă la nouă, mi-a spus și ne-am uitat prin oglindă țintă unul în ochii celuilalt.

— Nu mă interesează până când ne așteaptă. Nu vei sta cu femeia aia la aceeași masă.

— Ba da, mi-a spus, apoi a așezat încet sticluța cu ojă pe suportul de sub oglindă, având grijă să nu scoată nici un zgomot.

Am stat așa minute întregi, nu ne-am mișcat nici unul. Ar fi fost mai bine să explodeze oglinda și să ne facă zob pe amândoi, dar nu s-a întâmplat nimic. Nu ni se auzeau nici măcar bătăile inimilor.

— E inutil, i-am spus numai ca să sparg liniștea deja insuportabilă.

— De o juma' de an, i-am spus și am continuat să ne uităm prin oglindă țintă unul în ochii celuilalt.

— Nu te-am întrebat, mi-a spus, apoi a luat prosopul și și-a șters tot fardul, avea chipul asemenea unui chip de mort.

— Am vrut chiar să-ți spun, dar așa ceva nu se poate.

— Atunci nu-mi spune, mi-a spus.

— De altfel, n-am ce să-ți spun! O urăsc pe femeia aia! O urăsc de când i-am auzit vocea! Atât!

— Nu striga, mi-a spus.

— De o juma' de an mi-e scârbă de toată povestea asta!

— Înțeleg, mi-a spus.

— Tu m-ai trimis acolo! Ție ți-a trebuit cartea asta căcăcioasă! Eu n-am avut nevoie de ea! Am avut nevoie doar de bucuria ta, să te bucuri de scriitorul tău!

— Înțeleg, mi-a spus.

— Nu-nțelegi! De ce m-ai trimis la curva lui tata? Tu ar fi trebuit să știi! Da, tu ai știut foarte bine treaba asta!

— N-am știut, mi-a spus.

— Tu să nu mă minți! Asta tu ai vrut-o! Ai vrut să mă compromiți, să mă murdărești ca să nu-ți cer socoteală pentru murdăriile tale! Eu niciodată nu m-am futut pentru un pașaport și n-am omorât pe nimeni!

— Înțeleg, mi-a spus.

— Păi, sigur că-nțelegi, criminalo! Cine acceptă să-i fie adormit bunicul e un criminal!

— Da, mi-a spus.

— Te-ai scăpat de bunicul tău ca de un bastard! Ca să nu trebuiască să-l îngrijești. Eu o îngrijesc pe mama! Nu te mai zgâi așa, căcat cu ochi ce ești! Tu nu mă poți murdări pe mine! Am spus să nu te zgâiești așa!

— Acum pleacă, mi-a spus, iar eu am lovit-o peste față, îi șiroia deja sângele din gură, dar a rămas neclintită și mă privea.

Mă privea de parcă ar fi privit un obiect din metal, o scui pătoare sau un bisturiu, și am ieșit val-vârtej din locuință.

Apoi, noaptea am auzit că bate cineva cu picioarele în ușa de la intrare, iar când am ieșit, mama stătea ca o stană de piatră în

antreu și strângea în mână ciocanul legat de o sfoară, pe care-l ținea tot timpul agățat de cuier.

— Îți interzic să deschizi, mi-a spus.

— Întră-n cameră, mamă, i-am spus crezând că Eszter se va năpusti peste mine, dar ea s-a aruncat peste mama.

— Piei odată, nenorocito! Dă-mi-l înapoi pe fiul tău! urla în timp ce a trântit-o pe mama la pământ. Crăpi odată! hohotea, iar eu abia am reușit să scot ciocanul din mâna mamei, apoi le-am despărțit cumva.

— Scoate-o de aici! Dă-o afară în secunda asta! urla mama.

— Întră în camera dumitale! i-am spus.

— Dă-o afară! Îți poruncesc s-o arunci în stradă!

— Dă-mi-l înapoi pe fiul tău! Dă-mi-l înapoi! E mai bine să fută curvele? Nu vreau să mă prăpădesc! hohotea, iar mama voia să-i scoată ochii.

— Marș înăuntru! i-am urlat, apoi am împins-o în camera ei și am rezemat ușa cu piciorul.

Eszter s-a năpustit la mine și-mi lovea fața cu toată puterea celor două mâini, apoi după un timp s-a prăbușit la pământ.

— Ce vrei de la mine?! am întrebat-o.

— Dă-o afară din casa mea! urla mama și smucea ușa.

— Dacă nu taci, pe dumneata te arunc în stradă!

— Voi sunteți bolnavi! hohotea Eszter.

— Termină și du-te acasă, i-am spus.

— Mama ta e bolnavă, înțelege odată! hohotea și mi-a îmbrățișat picioarele.

— Taci din gură! i-am spus.

— Nu-i curvă, ci infirmă!

— Taci din gură! i-am spus în timp ce mama smucea din nou ușa, repetând mereu că dă-o afară din casa mea.

— Degeaba mergi la ștoarfa lui tac-tu! Nu pe maică-ta o umilești, ci pe mine! Numai pe mine mă poți umili!

— Numai pe mine însumi mă pot umili!

— Cum ai putut să faci așa ceva? Doamne Dumnezeu, de ce vrei să mă omori?

— Marș afară!

— Tu nu înțelegi că te iubesc? Numai eu te iubesc!

— Am spus să taci din gură!

— Toată lumea te urăște! Le este teamă de tine sau te urăsc! Și maică-ta te urăște! Nici măcar sora ta n-are nevoie de tine, numai eu, nu înțelegi?

— Nu mă iubi! Nu, e clar?! Cară-te de aici! am urlat ca un bezmetic în timp ce am împins-o cumva pe coridor, un timp a mai hohotit cum că animale, ăștia sunt niște animale.

A doua zi când m-am dus la ea am vrut să mă întorc din ușă, dar până la urmă am renunțat. Pe toți pereții erau lipite filele cărții mele, mobilele erau tapetate cu istorisirile mele, la fel și faianța, cada din baie și oglinda. Paharele, clanțele de la uși erau împachetate în istorisirile mele, prin istorisirile mele intra lumina soarelui în locuință, iar în mijlocul camerei zăceau doar copertele adunate grămadă și găleata în care fusese adezivul pentru tapet. Pe gresia din bucătărie dormea un ceva într-un deux-pièces din mătase neagră, având părul blond, de culoareamei.

— Numai eu, mi-a spus când am scuturat-o, dar buzele abia i se mișcau.

În timp ce am telefonat, s-a ridicat în genunchi și cu un cuțit pentru pâine și-a ciopârțit și ultimele șuvițe de păr.

— Ce i-ai făcut?

— Nimic, i-am răspuns.

— Încearcă, totuși, să-ți amintești, mi-a spus.

— Vreau să intru la ea, i-am spus.

— Până când eu sunt medicul-șef aici, dumneata nu intri în salonul acela.

— Cât vrei? l-am întrebat.

— Acum aș avea chef să te arunc pe geam, ca pe un căcat înghețat, mi-a spus.

— Asta va fi simplu, i-am spus și m-am ridicat.

— Așază-te înapoi, mi-a spus, iar eu m-am așezat.

— Ce vrei să știi? l-am întrebat.

— Pe cât posibil, totul.

— Atunci e al dracu' de mult, i-am spus. Pentru așa ceva dumneata ai crescut într-o familie prea bună.

— Menajează-mă de umorul ăsta mizerabil.

— Mai întâi vreau să intru la ea.

— Inutil. Nu poate vorbi. Din cauza asta sunt nevoit să te întreb pe dumneata.

— Ce ați făcut cu ea? l-am întrebat.

— Noi, nimic. Dar cu atât mai mult, dumneata. Din păcate, o pot apăra de dumneata numai cât timp e internată aici, în secția mea.

— Ținând seama că până acum nu m-ai întrebat nimic esențial, văd că știi deja destul de multe. Nu-i narcomană, dacă asta te interesează.

— Mă interesează cum ați trăit, mi-a spus.

— Ca niște animale, i-am spus. De altfel, e iubita mea.

— Încearcă să nu folosești acest cuvânt. Mi-e teamă că dumneata habar n-ai ce-i aia iubire.

— Poate, i-am spus. O să mă străduiesc să mă exprim altfel.

— De când trăiți împreună?

— Nu trăim împreună. Trăiesc cu mama. De altfel și ea-i nebună.

— Ce probleme are mama duminică?

— Cele obișnuite. Și-a înmormântat de vie fiica, a întrerupt un futai cu fiul ei, relație care părea promițătoare, cam așa ceva. De atunci nu prea iese la plimbare.

— Încetează.

— Am spus eu că dumneata ai crescut într-o familie prea bună.

— Te rog să renunți la stilul ăsta.

— Lasă-mă să intru la ea! Vreau să intru în clipa asta, măi, călăule cu diplomă! am urlat și m-am repezit la el peste masă.

I-am sfâșiat halatul, l-am ridicat din fotoliu și i-am apăsât cu putere capul pe foaia de observație. Simțeam că mai e puțin și oasele craniului se fac zob între degetele mele, că-n secunda următoare îi smulg creierul și-l arunc de perete ca pe un căcat înghețat. În clipa aceea în cabinet s-au năpustit trei infirmieri, doi dintre ei mi-au răsucit mâinile la spate, al treilea mi-a înlănțuit picioarele și m-au ridicat, dar eu încă mai urlam că vreau s-o văd, că dau foc la spital dacă îndrăznește cineva să-i administreze șocuri electrice, că hăcuiesc toți zbirii dacă se atinge careva, chiar și cu un deget, de ea, că omor toți psihiatrii dacă încearcă să mă cauterizeze din creierul ei cu ajutorul curentului continuu. Infirmierii stăteau în mijlocul încăperii, mă țineau de parcă ar fi ținut un sac cu ciment și așteptau ce spune medicul, că injecție sau izolator, dar ajungând în faza

când găfâiam doar, le-a spus să-mi dea drumul și să se retragă, pentru că probabil acum vom fi în stare să vorbim ca oamenii.

Am primit un pahar cu apă, apoi i-am povestit tot ce putea fi povestit. De câteva ori m-a oprit și m-a întrebat de ce anume am scris acele scrisori false și ce am așteptat de la ele, sau de ce mi-a fost teamă atunci când mama a vrut să iasă din locuință, sau de ce am răbdat, de fapt, ca ani de zile Eszter să nu-mi povestească nimic despre viața ei, deci întrebări pe care de altfel omul și le adresează și sieși și la care degeaba știe răspunsurile, pentru că răspunsurile sale nenorocitele sunt bune doar ca să înțeleagă perfect de ce face Jolika lături din Naomi Campbell, dar deja rușinos de superficiale ca să nu facă lături din propria sa viață. Apoi mi-a prescris două feluri de medicamente, iar eu i-am promis că am să urmez tratamentul, dar să nu aștepte mai mult decât atât: îi respect cunoștințele, dar noi doi nu ne-am putea înțelege.

— De ce crezi asta? m-a întrebat.

— Chiar dacă nu mult, dar măcar atât știu și eu despre mine, i-am spus.

— Totuși, n-ar fi rău să dispară petele alea oarbe, mi-a spus.

— O să rezolv treaba asta singur, i-am spus.

— Ești sigur? m-a întrebat.

— Da, i-am spus.

— Ce faci dacă nu-ți reușește? m-a întrebat.

— Atunci s-a dus dracu' totul, i-am spus.

— Pe femeia asta scoate-o din joc, mi-a spus.

— Bine, i-am spus.

— Pune capăt relațiilor sexuale, mi-a spus.

— Bine, i-am spus.
— Cel mai bine ar fi să nu vă vedeți deloc, mi-a spus.
— Am crăpa amândoi, i-am spus.
— Ești sigur de asta? m-a întrebat.
— Da, i-am spus.
— Deși asta nu-i dragoste, ci o idee fixă, mi-a spus.
— Esența dragostei e ideea fixă, i-am spus.
— Poetii greșesc mult, mi-a spus.
— Sunt scriitor. Cu toate că și scriitori pot să greșească, i-am spus.
— Mută-te de la mama dumitale, mi-a spus.
— O să încerc, i-am spus.
— Cred că n-ai vrea s-o internezi la ospiciu, mi-a spus.
— Niciodată, i-am spus.
— Te înțeleg, mi-a spus, apoi m-a rugat ca abia a doua zi să intru la Eszter.

Undeaifostbăietete?

Am zugrăvit o locuință, mamă.

Colegele de salon o încurajau, hai! sus! precis c-o să reușești, apoi s-a ridicat cumva. Femeia din patul de vizavi nu avea mai nimic, doar că făcea noaptea pipi în pat, dar cea de lângă fereastră, deja de opt ani n-avea curajul să se atingă de fetița ei, fiindu-i teamă că ar omorî-o doar cu o simplă atingere. În rest, era o mamă bună, împodobește pomul de Crăciun, mergea la ședințele cu părinții, iar dacă soțul ei era ocupat, o ducea pe fetiță la școală. Mergeau una lângă alta pe stradă, aproape că se

țineau de mână, iar acum ea era cea care o încuraja cu mare însuflețire pe Eszter, curaj, ridică-te frumușico, tu ești deja vindecată, nu-l speria pe bietul om, ei, curaj, prinde-l de mână. Apoi am rugat-o să îmbrace peste capot paltonul meu și am ieșit în parc, pentru că numai acolo se putea fuma. De fapt era mai în puteri de cum fusese în urma avortului, e adevărat, acum nu i s-au atins de uter.

— Tu ești bine? m-a întrebat.

— Da, i-am spus.

— Și maică-ta? m-a întrebat.

— A doua zi deja nu și-a mai amintit nimic, i-am spus.

— Asta-i bine, mi-a spus în timp ce toamna scârțâia sub pașii noștri, apoi ne-am așezat pe o bancă.

Pe alea acoperită cu pietricele mărunte vizitatorii se grăbeau spre clădirea be ca să-și scoată și ei bolnavii la soare.

— Eu n-am vrut să spun... Deci, n-am vrut să spun treburile alea despre bunicul tău.

— Știu, mi-a spus. Dacă te rog, îmi aduci lenjerie curată?

— Firește, i-am spus, apoi ne-a uitam la un cuplu care se chinuia să urce pe scări un cărucior cu roțile, dar fără succes, așa că-n final, bărbatul l-a luat în brațe pe bătrân, iar femeia a împins căruciorul gol, mergând așa până la lift.

— Am zăgrăvit locuința, i-am spus.

— Mulțumesc, mi-a spus.

— De pe mobile și de pe geamuri n-am reușit încă să le rad ca lumea, i-am spus.

— O să rezolv eu, mi-a spus, și am crezut că vrea să strivească un gândac cu vârful papucului, dar a măturat doar frunzele uscate, îi făcea loc, să nu se împiedice.

Oarecum, fusese mai suportabil, totuși, atunci când rupea mugurii de pe crengi.

— Hai să mergem, o să răcești, i-am spus, asta numai ca să pot evada.

— Firește, mi-a spus și și-a aruncat țigara fumată pe jumătate, apoi ne-am dus înapoi în salon.

— Mâine încerc să vin ceva mai devreme, i-am spus.

— Cum ți-e ție mai bine, mi-a spus, apoi am învelit-o.

Chiar și după mai multe săptămâni apărea de undeva câte o jumate de cuvânt sau de propoziție. La început mergeam la ea tot la trei-patru zile, apoi s-a conturat într-un mod ciudat după-amiaza de luni. Stăteam în fotolii și beam ceai, îi citeam scrierile mele recente și recenziile apărute despre carte, uneori duceam câte o sticlă de vin, dar numai eu puteam să beau, ea încă mai lua medicamente.

— Cum se simte mama ta? m-a întrebat.

— De fapt, bine, i-am spus. Mai nou îi este teamă că o voi duce la crematoriu. A văzut un film documentar în care arătau cum se ridică morții.

— Îhî, mi-a spus în timp ce-și punea zahăr în ceai, iar eu nu i-am atras atenția că a mai pus de două ori.

— Te-ai întâlnit cu femeia aia? m-a întrebat.

— Nu, i-am spus.

— Firește, mi-a spus.

— Trebuie neapărat să vorbim despre asta? am întrebat-o.

— Nu, mi-a spus și a adus o pungă de biscuiți sau napolitane, pentru că-mi chiorăia stomacul.

— De la Crucea Roșie încă nimic? m-a întrebat.

— Încă nimic, i-am spus și m-am ridicat să plec.

Voisem s-o sărut, dar mi-am amintit că și asta este contact sexual, așa că, totuși, nu, apoi înainte de a merge acasă am intrat la Perla Balcanilor, la un șpriț.

— Dumneata ești asta? m-a întrebat Jolika și mi-a pus ziarul în față. Își ținea degetul pe fotografia tipărită cu un raster defect de parcă l-ar fi ținut pe spatele unui gândac căruia în secunda următoare îi trosnește deja carapacea.

— Da, i-am spus.

— Dumneata de când ești scriitor? m-a întrebat.

— Nu știu exact, i-am spus.

— Treaba asta se învață undeva? m-a întrebat.

— Nu. Cred că nu. Poate-n America, am spus, apoi am plătit și am plecat alene spre casă.

Primisem o scrisoare de la editorul francez pe care inițial am vrut s-o arunc împreună cu teancul de reclame, dar mi-am dat seama că ar fi ridicol, apoi cu ajutorul dicționarului le-am citit condițiile și le-am scris că eu nu pun condiții, oferta lor mă foarte onorează și că le mulțumesc. Apoi i-am scris și mamei o scrisoare, din Malmö, pentru că a doua zi o cunoștință de-a mea pleca la Malmö. Stimată Mamă, dacă vreți să mă mai vedeți, să nu vă închidă ochii, am scris, apoi am mototolit hârtia pentru că mi-am amintit că trebuie să scriu cu mâna stângă, la fel și faptul că la Malmö voi avea trei concerte.

Anul care a trecut fusese destul de liniștit. A existat o fată cu numele de Noémi la care mergeam uneori, nimic deosebit. Ne-am cunoscut cu ocazia decernării unui premiu, ea fiind cea care

ducea tava cu șampanie printre cei prezenți. Mama nici n-a știut de ea.

Cu Jordán m-am întâlnit o dată la Skála Metró, căutam pentru Eszter un cadou de Crăciun. Mi-a spus că cina s-a răcit deja, iar eu i-am spus că nici o problemă.

Când a sosit scrisoarea de la Crucea Roșie am pornit cu ea spre Eszter, dar mi-am amintit că-i miercuri, iar noi obișnuiam să ne întâlnim doar luni. Apoi m-am gândit că, totuși, de data asta ar putea fi o excepție, dar încă înainte de a apăsa pe sonerie am auzit că este cineva la ea. O vreme am tras cu urechea: povesteau doar. Bărbatul îi povestea despre Alfa-Centauri, dar nu se prea înțelegea. Vocea Eszterei abia se auzea. A ieșit o bătrână pe coridor și m-a întrebat strigând pe cine caut, așa că am fost nevoit să plec. În final am intrat la un cinematograful, rula un film de acțiune, cred că The Terminator sau așa ceva, destul de oribil.

După film m-am dus înapoi, dar deja nu mai erau acasă.

Îmi era teamă că Judit e undeva în Europa. Da, poate trăi liniștită chiar și la Viena, mă gândeam, de treaba asta fiindu-mi realmente frică: deja mâine va trebui să urc în tren. De fapt, speram că n-o vor găsi, deși nu-i adevărat că n-aș fi dorit s-o văd. Numai că nu-i deloc simplu ca după atâția ani să bați la o ușă, ca un străin, la ușa cuiva al cărui scris mama nu-i în stare să-l deosebească de al meu. Am vrut să aștept cel puțin până luni, ca măcar să nu fiu singur. Apoi am desfăcut, totuși, plicul, iar când am citit că în urmă cu zece ani o înmormântaseră la Nisa, am răsuflat ușurat.

A doua zi am cerut de la Biblioteca Széchényi o colecție mai veche din ziarele franțuzești, apoi cu ajutorul traducerii brute făcute de una dintre bibliotecare am aflat că: înmărmuriți de tristețe și stupoare am aflat că ieri seară, după concertul Paganini, celebra violonistă Rebecca Werkhard, care abia împlinise douăzeci și cinci de ani, și-a tăiat venele de la încheietura mâinii cu una dintre corzile viorii. Cercetările continuă, de funeralii se ocupă Casa de discuri din New York.

— În mare, cam atât. Mai este și un necrolog, dar e lung, mi-a spus.

— Lăsați, îmi ajunge, i-am spus.

— Vreți o xerocopie? m-a întrebat.

— Nu vreau, i-am spus.

— Atunci pot să iau colecția? m-a întrebat.

— Imediat, i-am spus în timp ce priveam fotografia îngălbenită, tipărită cu un raster defect, dar tot nu simțeam nimic. Era cum fusese Rebeka Weér când avea douăj' cinci de ani. Știusese exact de ce preluase numele mamei sale.

Luni am urcat la Eszter. Mi-a spus că aş fi putut suna liniștit, era vorba doar de o simplă cunoștință, stăteau la un ceai. Un astronom, mergea frecvent de câteva săptămâni pe la bibliotecă, acolo s-au împrietenit, iar eu i-am spus că, da, firește, nu din cauza asta n-am sunat, ci pentru că ne obișnuiserăm deja cu ziua de luni.

— Du-te la Nisa, mi-a spus.

— Găsesc și mai aproape un monument funerar, i-am spus.

— Și tu știi că trebuie să mergi, mi-a spus.

— Nici tu nu mergi acasă. Deși acum ai putea deja, i-am spus.

— E cu totul altceva. Poate odată, mi-a spus.

— Dacă vrei, te-aș însoți, i-am spus.

— N-ar fi bine pentru nici unul dintre noi, mi-a spus.
Nemaivorbînd că n-o poți lăsa atâtea zile singură pe maică-ta.

— Firește, i-am spus și am socotit în minte că acum, Carpații Orientali sunt cel puțin tot atât de aproape de Riviera Franceză, pe cât craterul Bolyai față de Alfa-Centauri.

— Nu am de ce să merg acolo. Nu simt nimic, i-am spus.

— Știu, mi-a spus.

— Era mai bine când trăia, i-am spus.

— Realitatea e întotdeauna mai bună, mi-a spus.

— Firește, i-am spus. Singurul lucru care mă doare e că povestea asta cu una dintre corzile viorii a fost ideea mea.

— Probabil că nici nu și-a mai amintit, mi-a spus.

— Firește, i-am spus. La fel, e o treabă destul de mizerabilă că tata a luat-o de aici. Că nu mi-a spus nimic despre asta.

— Asta-i o prostie. L-a văzut ultima dată pe tatăl vostru tot atunci când l-ai văzut și tu. N-o invidia că a avut curajul să urce pe un cargobot.

— N-o invidiez, dar știu că tata a luat-o. La fel, că de zece ani el trimite apanajul.

— Asta n-ai de unde s-o știi, mi-a spus.

— Ba da, am de unde, i-am spus.

— Firește, mi-a spus, apoi m-a întrebat cum se simte mama, la care eu i-am răspuns că de fapt, bine, numai că-i destul de perseverentă cu fobia incinerării, iar mai nou crede în Dumnezeu.

Apoi mi-am băut ceaiul, în ușă am mai întrebat-o dacă m-ar însoți în cazul în care, totuși, aş merge la Nisa, iar ea mi-a spus că acest lucru probabil n-ar fi bun pentru nici unul dintre noi, dar apoi m-a sărutat pe frunte.

Ce-i tărăboiul ăsta, băiete?

Asta-i muzică, mamă.

Oprește-l în secunda asta. Vreau să dorm.

Ai timp, doar nici mâine nu mergi nicăieri, mamă.

O să arunc pick-upul ăla.

Acum de ce te rățoiești așa? Mâine și așa n-o să-ți mai amintești nimic, mamă.

Nu accept să vorbești așa cu mine!

De cînșpe ani tot așa vorbim, de ce tocmai acum nu vrei să accepți? Aduc o ceașcă cu ceai, ascultăm muzică, dacă te apleci pe fereastră poți să vezi până și Luna.

Tu deja nu mai ești om! Și tu ești un gunoi, la fel ca sora ta mai mică!

E sora mea mai mare. Atâta lucru chiar că ai putea să ții minte, măcar de dragul meu. De altfel, cum de n-ai vrut niciodată să te sinucizi, mamă?

Secătură ordinară. De mi-ați fi putrezit dracu' în uter! Dar Dumnezeu o să ceară socoteală pentru tot și pentru toate, e mai bine dacă afli treaba asta de la mine! Băiete, pe tine o să te bată Dumnezeu!

Poate. Totuși, cel puțin ai putea să încerci. Chiar așa, de ce naiba nu-ți pui capăt zilelor, mamă?

Marș din casa mea!

Cu mare plăcere, dar atunci crăpi de foame. Deja nici robinetul de apă nu ești în stare să-l deschizi fără mine, mamă.

Inima!... Mă doare inima!

Stai potolită, dumneata n-ai inimă. Și nici eu nu am. Avem muci în locul inimii. Muci, înțelegi? O să crăpăm pentru că nu simțim nimic, i-am spus, apoi am scos-o din cameră și am dat mai încet pick-upul, pentru că într-adevăr mergea foarte tare și nu puteam lucra. În zori, m-a trezit scârțâitul discului, pentru că brațul aparatului nu se cuplase la loc. E mizerabilă Tesla asta, mă gândeam, apoi m-am îmbrăcat și am revăzut încă o dată nuvela despre preotul psihopat care și-a exterminat enoriașii cu ostie sfințită în care amestecase șoricioaică. O să fie bună pentru cei de la țară, mă gândeam, apoi i-am pregătit micul dejun, iar prânzul i l-am pus în frigider.

Cândviibăiete.

Numai mâine seară. Merg în provincie să susțin o lectură, mamă.

Mai nou călătorești deja săptămânal.

Banii trimiși de Judit nu ne ajung să trăim, mamă. Încălzește-ți supa, iar pentru noapte stinge televizorul, i-am spus și am auzit cum agață cele două lanțuri de siguranță.

Apoi m-am dus pe jos până în Gara Keleti, iar când am aflat că nu am tren direct, că trebuie să schimb, am vrut să mă întorc

din fața casei de bilete.

Am ajuns înapoi în jurul prânzului. Eszter lucra până la cinci, am pierdut vremea în jurul gării, cu toate că, de fapt, detest Keleti. Mai exact: întotdeauna am avut oroare de sărăcia comercializată. De cei care apelând la nevoi pândesc rucsacurile turiștilor, de cei care îți bagă sub nas rețete medicale expirate de trei ani și doar douăj' de forinți le mai lipsesc din prețul medicamentului, de cei care o să se roage pentru tine ca Bunul Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnu', alături de întreaga familie, iar dacă n-ai mărunț, scuipă după tine, de parcă sărăcia l-ar îndreptăți pe om la orice.

De-o bună bucată de vreme Gara Keleti devenise stupul perfidiei, aici se adună vânzătorii clandestini și misionarii, traficanții de valută și cerșetorii travestiți în schilozi. Dintr-o privire îi poți deosebi pe schilozii care cerșesc pe cont propriu de cei care sunt angajați să întindă mâna. Din felul cum arată cicatricea se poate stabili care picior fusese pierdut la locul de muncă și care fusese retezat cu securea într-un șopron, dar la fel de bine poate fi vorba și despre mâini, atunci când prin satele României s-a răspândit cu iuțeala fulgerului vestea cea bună, că la Budapesta se poate cerși pe bază de procente. Au sosit transporturi întregi cu ologi proaspăt mutilați. Uneori îi aduceau aceleași camioane care transportaseră ajutoarele în Ardeal sau la București. Apoi, grupul nenorociților a fost cazat în careva pivniță din sectorul 8, patronul le-a împărțit tăblițele de agățat la gât cum că „Sunt victima lui Ceaușescu“, iar seara făcea socoteala și aduna: optzeci la sută plus chiria.

De o bună bucată de vreme acești schilozi de import își împărțeau pasajul subteran cu băștinașii, pensionarii invalizi, cu vânzătorii de mandarine putrede și cu vânzătorii de lenjerie de pat ieftină, dar tot aici se puteau cumpăra la juma' de preț țigări de contrabandă, la sfert de preț, ceas deșteptător din Hong Kong, care în loc de țârâit îți cântă Für Elise. Aici s-au deschis primele birturi chinezești și tot aici s-a putut juca pentru prima dată șah pe bani, cu deținuții eliberați recent. Întindeau tabla de șah din mușama pe un tomberon, fumau și-i așteptau pe clienții fără nici cea mai vagă bănuială, pe cei care mai aveau încredere în apărarea siciliană, care odinioară candidaseră temporar pentru titlul de maestru, dar între timp a intervenit ceva, pe care la fazele județene Judit Polgár²⁶, care abia împlinise opt ani, i-a bătut din câteva mutări. Pe cei care știu totul despre șah, în afară de faptul că la penitenciarul din Vác se aplică o metodă pedagogică destul de eficientă, anume: poți să alegi între fututul în cur și șah, dar dacă-i șah, nu te mai poți răzgândi că, totuși, mai degrabă fututul în cur. Cel care pierde bea un litru de apă, deci după trei partide, omul cugetă pe îndelete ce fel de mutare face cu pionul, pentru că următoarea porție ți-o toarnă pe gât prin tabla de șah făcută sul. Iar de la șase-șapte litri de apă se poate muri, stomacul omului devenind ca un balon în care fusese introdus robinetul de apă.

— Poftește, domnul meu. Nu, nici vorbă de cinci sute. O mie. Binevoiește și pune bancnota aici. Uite așa, o fixăm sub capacul tomberonului și putem începe.

Iar omul deja se și bucură de reușită, pentru că-i o prostie cât toate zilele să muți astfel la o siciliană! Trei partide cu diletantul ăsta și-mi adun banii pentru factura de telefon. De ce

se expune aici unul ca ăsta? Numai că la mutarea a opta, calul negru de pe ge trei lovește pionul, și de fapt partida s-a și terminat. Iar candidatul de odinioară pentru titlul de maestru nu înțelege, pur și simplu, cum de-i posibil așa ceva, deși e nevoie doar de câteva câni cu apă și trei colegi de celulă, condamnați pe viață.

— Uite ce văd eu, două hârtii de câte o mie îmi fac cu ochiul din tomberon, spune polițistul care tocmai sosește să adune taxa pentru loc, și pune-n buzunar una dintre bancnote.

Apoi alege câteva mandarine care nu sunt chiar atât de putrede, îi numără pe schilozi, treispe, asta în total face o mie trei sute. De la unguri nu cerem, există și cinste în lumea asta, dar cu împruțitii ăștia de români n-o mai scoți la capăt. Duteacaso, dacă nu plătești, spune, pentru că la Bufetul Gării învățase câteva cuvinte de bază: du-te acasă, o sută de forinți, cam așa ceva. Am spuse, suteforint sau duteacaso, apoi înghiontește cu bastonul de cauciuc cartonul de mult expirat cu „Sunt victima revoluției“, pentru că-i nervos, pentru că iar a fost zezec și i-a pierdut pe țiganii cu alba-neagra. Atunci când a coborât scările dispăruse mingea din burete și s-au făcut invizibile și cutiile goale de banane, folosite drept masă de joc. Iar vânzătorii clandestini își închid pur și simplu sacoșele pline cu șosete, spunând cu cea mai mare nerușinare că toate cele cincizeci de perechi sunt ale lor, pentru că și le schimbă de trei ori pe zi, și întotdeauna le preferă pe cele noi.

— Așa ne place nouă, domnu' comisar. Șosete curate, lenjerie de pat curată și multe ceasuri deșteptătoare, să nu cumva să pierdem trenul. Cum adică, putem rămâne pentru o pereche de mănuși din piele? Păi, știi matale, domnu' comisar, cât costă

mănușile astea? La Corvin nu le găsești sub trei mii. O lanternă chinezească și gata, sau ne mutăm în Piața Moscova.

Deci, o mie plus o mie trei sute fac două mii trei sute, mandarinele, în jur de două sute, asta înseamnă două mii cinci sute, plus lanternă cu lumină intermitentă, aproximativ cinci sute, asta-i în total trei mii, și ciorditorii încă nu sunt puși la socoteală.

Abia în pasajul subteran mi-am amintit că-mi uitasem în tren caietul din ajutoare primit de la părintele Lázár. Nu-mi lipsea în mod deosebit, deși era un obiect foarte frumos. O să mă descurc și pe mai departe cu hârtia Pescăruș, mă gândeam. S-ar putea să ajungă pe mâini chiar mai bune, mă gândeam. Poate că-n caietul ăsta o să-și scrie memoriile controlorul de bilete, mă gândeam. Cel pe care l-a atins fumul locomotivei sau așa ceva, mă gândeam. Tare mi-e teamă că lui Dumnezeu o să-i placă mult mai mult chiar și memoriile pline cu greșeli de ortografie scrise de un controlor de bilete, decât tot ce scriu eu, mă gândeam. Și tare mi-e teamă că un lucru care acolo sus, în ceruri, nu valorează mai mult decât un căcat degerat, tot atâta valorează și aici, pe pământ, mă gândeam. Chiar dacă, de altminteri, ecourile criticilor sunt favorabile, mă gândeam. Deși, mai degrabă numai bărbații cu familie, tații serioși ascund asemenea caiete în sertarele lor, mă gândeam. În mod special în asemenea caiete legate în imitație de piele neagră obișnuiesc să-și noteze că și ieri au fost la ședința cu părinții, iar azi l-au atenționat pe ospătar că din greșeală i-a dat cu cinci sute mai mult rest. Și pe bune că în timpul cinei nu s-a întâmplat nimic reprobabil, a fost cea mai corectă cină de lucru, numai că la

garderobă o ajutase pe una dintre colege să-și îmbrace haina din blană artificială, astfel că atunci, cumva, deci chiar că-i de neînțeles, doar el e cel care de zece ani se revoltă în mod sistematic când cinele de lucru din serialul de sâmbătă seara de la televizor se termină-n pat – pentru că viața nu-i chiar așa, viața e altfel, draga mea. Nu te supăra, dar așa ceva nu-i firesc, la urma urmei nu înțeleg ce-ți place atât de mult la telenovelele astea.

Acum însă inventariază totul, începând de la haina din blană artificială și până la sticla de șampanie cu gâtul suficient de lung, de parcă aceste câteva pagini ar fi o garanție în aur a vieții sale. Da, chiar de-ar fi să crape, tot o să noteze ca măcar această singură zi de miercuri din cei zece ani care au trecut să nu fie atacată de scleroză – pentru că nu te supăra draga mea, dar asta-i viață. Îl atenționez pe ospătar dacă-mi dă mai mult cu cinci sute, stau liniștit la o ședință cu părinții al dracu' de plictisitoare, dar în viață e vorba în primul rând, că încă, hai, încă, fute-mi ca lumea pizda! Vreau ca-n fiecare miercuri seara să mi se gâfâie treaba asta în ureche. Da, începând de acum, în fiecare miercuri am să mint că am băut cu colegii și mi-a fost rușine să vin beat acasă. Că mi s-a aruncat cineva în fața mașinii și am stat până dimineața la postul de poliție. Că am avut un preinfarct sau că am găsit o bombă din plastic în coșul cu hârtii, dar nimănui n-am să-i permit să se amestece în zilele mele de miercuri. O să fie bani și pentru mochetă, de Crăciun copilul va primi echipamentul de schi, dacă-i nevoie, de acum înainte o să petrecem în fiecare extrasezon câte două săptămâni la Ibiza, numai să nu mă întrebi unde sunt, de fapt, în zilele de miercuri. E singurul lucru de care să nu mă întrebi

niciodată, iar atunci o să trăim aproape la fel și de acum înainte, așa cum am trăit și până acum, draga mea.

Iar după ce a înregistrat deja tot ce i se întâmplase de la zece și până-n zori, după ce a descris, chiar și de două ori, până și cum arată pielița de la unghii, când îi este deja clar că până miercurea viitoare nu mai are ce să scrie, încearcă să caute o ascunzătoare sigură pentru cheia de la sertar, dar în dosul șipcilor de la parchet nu încap, candelabru va fi șters de praf, așa că-n final și-o agață de gât, amintindu-și că acolo o poate purta chiar și ani la rând fără s-o observe cineva, iar între timp se gândește că dacă-și încuie sertarul cu cheia, asta nu exclude să n-aibă în jur oameni pe care să-i iubească.

Apoi, desigur, la micul dejun realizează cu uimire că nervii lui nu mai suportă asta. Că-n zadar așa ar trebui să fie viața, caietul ăla trebuie aruncat urgent, cu tot cu sticla de șampanie și haina din blană artificială, pentru că nevastă-sa, mai treacă-meargă, ea cel puțin tace și mănâncă nenorociții ăia de fulgi de ovăz, de parcă asta ar trebui să mănânce o viață întreagă, dar cu cheia agățată de gât n-ai absolut nici o șansă să-i atragi atenția copilului să nu murdărească fața de masă. Tată, ce-i aia bombă din plastic? E ca o bombă normală, numai că-i din material plastic, fetița mea. Și mâine o să ai în birou o bombă din plastic? Nu, n-o să mai am niciodată, fetița mea.

Mi-am cumpărat un sandvici, am urmărit două partide de șah, dar abia trecuse de unu jumate, așa că am intrat la Perla Balcanilor. Fără îndoială că imaginea străzii s-a schimbat, a devenit de-a dreptul avantajoasă, dar probabil că era prea devreme să se deschidă un restaurant italian în locul punctului

de colectare al deșeurilor, mă gândeam. Să mergi pe jos cu presa liberă patru kilometri până la cea mai apropiată gheretă pentru deșeuri, e totuși prea de tot, mă gândeam. E adevărat că până acum *Népszabadság*-ul se deosebea de *Magyar Nemzet*²⁷ numai în greutate, la fel, că fără bucăți de plită de la vreo sobă de gătit unul dintre teancuri era mai ușor decât celălalt, dar să tragi un căruț pe o distanță de patru kilometri cu *Újmagyarország*²⁸ afectează, totuși, imaginea străzii, mă gândeam. De altfel, eu n-am nici o legătură cu asta, mă gândeam. Se poate renunța la sensibilitatea socială, mă gândeam. Nici așa nu contribuie prea mult la calitatea textului, mă gândeam.

— Iarăși arăți ca un căcat spălat. De ce nu mergi undeva în concediu, să te odihnești, m-a întrebat chelnerița.

— E toamnă deja, Jolika, i-am spus.

— Țsta nu-i un motiv. O gură de aer curat ți-ar colora puțin capul. Plimbă-te cu telescaunul pe dealul János.

— Am fost deja la aer curat. Acum vin de la țară, i-am spus.

— Ai moștenit ceva?

— N-am moștenit, am susținut o lectură.

— Primești bani și pentru asta, nu-i așa?

— Primesc.

— Ei vezi, atunci care-i problema? m-a întrebat, iar eu i-am răspuns că nu e nici o problemă, doar că sunt puțin obosit.

Am mers la closet să mă spăl pe față, apoi am uitat de mine în fața oglinzii crăpate în două. Murdăria năclăită se adunase-n crăpătură, din vârful capului și până la stern.

Dacă n-aș fi fost praf la fizică m-aș fi făcut și eu astronom, mă gândeam. Aș ști până și câți centimetri cubi are mormanul ăsta de rahat, cu tot cu Andromeda și cu Alfa-Centaurii lui, mă gândeam. Aș avea intrare liberă la biblioteca publică din cartier, mă gândeam. Nu s-ar comenta că n-am nici o treabă acolo, mă gândeam. Aș intra cu nerușinare în fiecare zi, de parcă aș citi doar ziarele, mă gândeam. Pentru că-i limpede ca lumina zilei că-n tot nenorocitul de Ervinszabó nu există nici măcar o carte de specialitate din domeniul astronomie, mă gândeam. Horoscoape, da, din alea există, și Cartea scafandrilor, la fel istorisirile mele, pe raftul cu dubluve, mă gândeam. Așa că să nu îndrăznești să mai mergi pe-acolo, pentru că pun șobolanii să-ți roadă coaiele, mă gândeam. De altfel, asta-i o prostie, mă gândeam. Nu fac altceva decât să povestească, mă gândeam. Da, să povestești, asta-i destul de important, mă gândeam. Nu se poate ca o viață întreagă să povestești doar cu o singură persoană, mă gândeam. De fapt, abia dacă am ieșit și noi între oameni, mă gândeam. Nici eu nu pentru curul femeii ăleia mergeam la ea, mă gândeam. Mergeam ca să nu știu dinainte care va fi propoziția următoare, mă gândeam. Pentru că după câțiva ani se cam știe deja, mă gândeam. Și e normal să fie, mă gândeam. Da, ar fi fost mai bine să fi mers la petrecerile dansante cumplit de plictisitoare ale cunoștințelor cumplit de plictisitoare, mă gândeam. Iar uneori să fi călătorit, mă gândeam. Ultima dată când am fost în străinătate aveam cinci ani, mă gândeam. Și atunci, la Festivalul de Film de la Moscova, mă gândeam. Cu toate că din cauza mamei nu mă prea pot plimba, mă gândeam. Poate că ar fi trebuit să insist să mergă acasă, mă gândeam. La urma urmei pentru ea acolo-i realitatea, mă gândeam. N-ar fi trebuit s-o las să închidă televizorul când

au transmis filmul cu execuția celor doi nenorociți, mă gândeam. Da, trebuie să conștientizeze că s-a terminat, că acum poate să meargă liniștită acasă, mă gândeam. Ar fi trebuit să urc cu ea în primul tren și s-o duc între munții ei nenorociți, mă gândeam. Trebuie să învețe să privească realitatea în față, așa cum am învățat și eu, mă gândeam. Nici eu nu zburd de bucurie că taică-meu a fost tăcutul turnător de la ÁVO, totuși nu-mi trag un glonț în cap, mă gândeam. Nici Judit nu din cauza asta și-a ciopârțit venele, mă gândeam. De altfel, prea puține șanse ca tata să-i fi povestit că având diploma de filolog în buzunar a dactilografiat procesele-verbale de la interogatorii, mă gândeam. A crăpat că n-a suportat realitatea, mă gândeam. Că de fapt semăna cu mă-sa, ca două picături de apă, mă gândeam. Werkhard, nici nu-i așa de rău, mă gândeam. Dar cu o inimă dedicată exclusiv muncii nu poți s-o duci prea mult, mă gândeam, apoi cineva a început să bată cu pumnii în ușă strigând dacă sunt constipat sau cemnezeiimăsi, iar eu i-am răspuns că imediat, apoi m-am spălat pe față.

— Însfârșit, mi-a spus iritat bărbatul când i-am predat toaleta.

— Iartă-mă, i-am spus, deși n-aveam nici un motiv să-mi cer iertare.

În locurile unde e un singur closet, uneori e nevoie să aștepti, nici eu nu dau buzna peste nimeni. Mi-am plătit consumația și înainte de a porni spre Eszter am ascultat lângă tejghea știrile de la ora cinci.

Povestesc doar, eventual s-or fi dus o dată la Planetariu, mă gândeam. Altceva nu prea-i trece prin minte unui astronom, mă

gândeam. Nici prin cap nu le trece să se uite fără binoclu la cer, mă gândeam. Le e scârbă până și de nori, pentru că ascund panorama, mă gândeam. Stau și tot numără câți centimetri cubi are mormanul ăsta de rahat, mă gândeam. Dacă e s-o luăm așa, despre toată nenorocita asta de boltă cerească eu știu mult mai mult decât toți astronomii la un loc, mă gândeam. Totuși, ar fi fost bine dacă ne-am fi dus la Planetariu, mă gândeam. La fel și la Grădina Botanică, mă gândeam. Trăiesc aici de treiszeci de ani și abia cunosc orașul ăsta, mă gândeam. Probabil că de ani de zile n-am umblat pe partea cu numere impare de pe Bródy, mă gândeam. Asta nu înseamnă nimic, e vorba doar de obișnuință, atâta tot, mă gândeam. Cu Judit m-am putut plimba, firește, la fel și cu Eszter o vreme, mă gândeam. Apoi și ea s-a obișnuit cu partea cu numere pare, mă gândeam. La fel, că-n tramvai trebuie să urci pe ușa din spate, mă gândeam. De parcă n-ar avea 'nșpemii de uși nenorocitul ăla de tramvai, mă gândeam. Dar dai tu de belea când o să te convingi că și astronomii întotdeauna pe acolo se urcă în tramvaiul șase, mă gândeam. La fel, că aceeași disertație scoasă de la naftalină o râgâie tuturor domnișoarelor bibliotecare, mă gândeam. Eu cel puțin n-am fost cu nimeni la nici un Planetariu, mă gândeam. Și mi-a fost scârbă până și de propriul meu miros, mă gândeam. Eu cel puțin m-am ghiftuit cu cretă, pentru că am avut piele pe obraz să nu apar în fața ei, mă gândeam. Deși, probabil că ar fi fost mult mai bine dacă în loc de ghiftuitul cu cretă i-aș fi povestit totul, mă gândeam. Numai că așa ceva nu-i chiar atât de simplu, mă gândeam. Și, de altfel deja e totuna, mă gândeam. Trecutul nu are niciodată alternativă, mă gândeam. E adevărat, n-are nici viitorul prea multe, mă gândeam. În general ai de ales între vioară și coarda viorii, mă gândeam. De altfel asta-i o

prostie, mă gândeam. Chiar dacă nu în multe, dar sunt câteva situații când eu decid, mă gândeam. De exemplu, pot să trec oricând pe partea cu numere impare, mă gândeam. Sau că de acum înainte nu mai bem ceai, nu-i citesc tot ce scriu, mai degrabă cumpăr o sticlă de vin și mergem frumos pe Insulă, mă gândeam. Eventual putem merge undeva să cinăm, mă gândeam. Nici un astronom și nici un psihiatru n-are dreptul să comenteze pe cine invit la cină, mă gândeam. Așa cum s-a conturat treaba asta cu ziua de luni, la fel de bine se poate contura și altceva, mă gândeam. Dacă, de exemplu, la ora închiderii mă plimb tocmai prin fața bibliotecii e ca și cum ne-am întâlni întâmplător, mă gândeam. La început o dată la două-trei zile, apoi pur și simplu o aștept zilnic, mă gândeam. De fapt, pot și azi să inventez un pretext ca să dorm la ea, mă gândeam. De exemplu, dacă mint că pe mama a trebuit s-o duc la spital și că nu suport locuința goală, mă gândeam. Nu-i nici o problemă, chiar dacă ar afla că nu-i adevărat, mă gândeam. Asta nu-i o minciună cum a fost când am corectat cu lama urmele unghiilor de pe gât, mă gândeam. Aș putea petrece liniștit câte o noapte în camera mică, mă gândeam. Mai devreme sau mai târziu oricum o să vină și ea acolo, mă gândeam. Azi încă nu, dar mâine deja precis, mă gândeam. Și data trecută m-a îmbrățișat, era cât pe-aici să mă sărute pe gură, mă gândeam. Deși medicul a interzis așa ceva, mă gândeam. E adevărat, atunci a fost pentru Judit, mă gândeam. Dar dacă s-a putut pentru Judit, atunci se poate și pentru altceva, mă gândeam. La urma urmei dorințele nu pot fi plivite la indicația medicului, mă gândeam. Locul dragostei nu poate fi presărat cu Xanax, mă gândeam. Da, pur și simplu o să mint că am dus-o pe mama la

spital, mă gândeam – apoi am găsit pe ușa un bilet prins cu bandă adezivă, a plecat acasă.

Îmi scria că se întoarce probabil abia peste două-trei săptămâni, și că nu mi-a spus nimic dinainte numai și numai pentru că nici ea nu știa încă, s-a decis subit, și că să nu mă supăr, cam asta. Am mai căscat gura o vreme în fața ușii, apoi bătrâna de pe coridor m-a întrebat pe cine caut, de parcă n-ar fi știut exact, de parcă în urmă cu câțiva ani nu ea m-ar fi reclamat drept chiriaș ilegal, iar eu i-am spus că nu caut pe nimeni, tanti Kóródi, stați numai liniștită în continuare la aer curat, apoi am pornit spre casă. Am încercat să mă liniștesc că asta încă nu-nseamnă nimic. Ba mai mult, e foarte bine că, în sfârșit, s-a dus acasă, la vremea respectivă și medicul adusese în discuție treaba asta, chiar și de mai multe ori. Că precis s-a dus singură. Dacă a fost nevoie de un avort și de o bătaie ca să aflu câte ceva despre trecutul ei, pur și simplu-i exclus să accepte acum compania unui străin. E altceva ca după atâția ani să te duci acasă cu cineva, și altceva să te duci la Planetariu. De fapt, e mai bine că s-a dus singură, mă gândeam. În asemenea ocazii omul n-are nevoie de spectatori, mă gândeam. Nemaivorbind că pe mama n-aș putea-o lăsa singură atâtea zile, mă gândeam. Cu toate că treaba asta ar rezolva destul de multe lucruri, mă gândeam. Firește, n-ar fi singura care s-ar prăpădi, dar asta-i altă poveste, mă gândeam. Ceea ce n-ar fi neapărat rău, mă gândeam. În comparație cu Judit am rezistat destul de mult, mă gândeam. Deși nouă ne revenise partea mai grea, mă gândeam. De altfel, asta-i o porcărie, mă gândeam. N-am de unde să știu ce-i revenise ei, mă gândeam. Totuși, domnul producător de

discuri ar fi putut să trimită măcar o ilustrată, mă gândeam. În locul banilor trimiși lunar pentru întreținere ar fi putut să-mi scrie că s-a oprit inima fiicei lui, dedicată exclusiv muncii, mă gândeam. De fapt, s-ar cuveni să-i spun și eu mamei că fiica ei e moartă de zece ani, mă gândeam. Asta e, cu mine corespundase, dar n-a fost chiar de lepădat, mă gândeam. Și că din banii tatei îi cumpăr cremele antirid, mă gândeam. S-ar putea chiar să se bucure, mă gândeam. Poate că nici nu-i nebună, doar că s-a retras, mă gândeam. De bucurie, o să ofere o surpriză publicului, mă gândeam. Să spunem că merge la magazin, după cumpărături, mă gândeam. Chiar dacă vânzătorul nu, dar eu aș fi surprins pe bune, mă gândeam. La urma urmei, de cînșpe ani eu sunt publicul ei, mă gândeam. Necazul e că mă plictisește, mă gândeam. De altfel e o piesă populară impecabilă, totuși din diverse motive mă plictisește deja al dracu' de tare, mă gândeam. Dacă astăzi controlorul ăla de bilete ar fi avut un pic de suflet, descoperea ceva în neregulă la biletul de călătorie și, pur și simplu, mă arunca din tren, mă gândeam. În mijlocul pusteii ungare, mă gândeam. Atunci ai fi nevoită să drămuiești foarte bine pâinea aia de o juma' de kil, mamă, mă gândeam. Pentru că Dumnezeu n-o să dea o fugă la magazinul din colț, mă gândeam. Atunci fie că-ți îmbraci deux-pièces-ul mâncat de molii și-i faci ochi dulci vânzătorului, fie crăpi de foame, mă gândeam. Dar de acum înainte n-o să mai faci cu mine ce ai făcut până acum, mă gândeam. N-o să mai fie undeaifostbăiete, mă gândeam. Pentru că-ți dau una de-ți sar ochii, mă gândeam. Să nu crezi că n-am curajul să dau și-n tine, mă gândeam. Te prind de părul pătat cu vopsea și te arunc în stradă, mă gândeam. Te prind de gulerul deux-pièces-ului și te târăsc până-n Carpații Orientali, iar tu o să-i săruți frumos picioarele, mă

gândeam. În patru labe o să-i mulțumești Eszterei că nu m-a lăsat să te bag la casa de nebuni, mă gândeam. Și promit, dacă o să încep să scriu cu sângele tău, ecourile criticilor o să fie și mai bune decât astea de acum, mă gândeam. Să nu îndrăznești să mai spui încă o dată cum că du-o la un hotel cu ora, ca pe celelalte. Să nu îndrăznești să arunci în mine cu mărul tău viermănos când te întreb cine-i Évajordán. Și niciodată, dar absolut niciodată în nenorocita asta de viață să nu mai îndrăznești să mă întrebi cum că ceitărăboiulăstabăiete! Să nu îndrăznești să te prefaci că nu știi, că-ți bag capul în boxe, mamă! Nu mă interesează durerile tale din zona inimii! Da, o să asculți discul ăla până când ai să asurzești!

— Bună ziua, m-a salutat madam Berényi.

— Bună ziua, i-am spus.

— Intri? m-a întrebat punând mâna pe poartă ca s-o țină deschisă.

— Nu, i-am spus și am simțit subit că parcă mi-aș fi tăiat cu o foarfecă toate legăturile existente față de tot și de toate, față de toată lumea.

Tot ce știu despre libertate am aflat atunci când mi-am luat rămas-bun de la madam Berényi și am pornit spre Piața Calvin. Asta în cazul în care prin libertate înțelegem altceva decât euforia piloților de încercare, sau dreptul electoral, sau că putem judeca și decide conform normelor noastre morale, iar pe deasupra această decizie, în mod excepțional, coincide cu dorințele și sentimentele noastre cele mai tainice. Dacă libertatea nu e hârtia albă cu cerneală neagră. Dacă nu reprezintă patru corzi întinse sau zece mii de tuburi de orgă.

Dacă nu e o peșteră de sihastriu și nu e clipa aceea când se oprește ceasul deșteptător din recuzita lui Dumnezeu, iar ceva rupe cușca coastelor. Cu alte cuvinte, e bine dacă prin libertate ne imaginăm acum un fel de stare în care deja nu ne mai leagă nimic de lumea din jur. Nu mai avem dorințe, pasiuni și spaime. Am putea spune: nici scop, nici lipsă de scop, și nici măcar nu ne mai gândim că acest vacuum deja nu ne mai deranjează. Libertatea este o stare ciudată, mai ales o stare atipică. N-are nici o legătură cu nepăsarea, pentru că asta-i inevitabil cinică, la fel, n-are nici o legătură cu starea când totul ți-e indiferent, pentru că îndărătul acesteia stau, totuși, pitite rușinea sau speranța. Dacă totul ți-e indiferent e încă foarte uman. Aș putea să spun și altfel: libertatea nu este o stare destinată oamenilor.

Când a început ploaia m-am retras sub copertina chioșcului de ziare. Vânzătorul m-a întrebat dacă doresc ceva, iar eu i-am răspuns că nu. În refugiul stației de pe trotuarul de vizavi o mamă trăgea de copilul ei, pentru că puștiul nu voia să-și pună gluga pe cap, apoi a venit tramvaiul. Câțiva alergau să-l mai prindă, o bătrânică a trecut lipăind pe roșu ținându-și poșeta deasupra capului, mașinile au claxonat – vrei dracu' să mori, în pizda mă-tii de babetă? Pe calcan atârnavu câțiva alpiniști utilitari, montau panoul unei reclame noi. Unul dintre ei și-a luat avânt, a descris un imens semicerc în aer, asemenea unui pendul, i-a dat colegului său câteva unelte, apoi cu același avânt a zburat înapoi la locul său. Nu-mi aminteam ce fel de reclamă fusese inițial, pentru Lotto sau pentru Fabulon, deși o văzusem cel puțin de două ori pe zi. Asta mă enerva din ce în ce mai tare,

nu-mi place să uit. În final l-am întrebat pe vânzătorul de ziare, mi-a spus că Fabulon.

În pasajul subteran am băut o cafea de la automat, funcționa, și am trecut în revistă cine ar putea intra în discuție. Cu unul dintre ei ar fi trebuit să vorbesc despre teroarea revistelor literare, cu celălalt despre teroarea galeriilor de artă – bătrâne, dacă nu faci parte din clică e clar, în 2000²⁹ nu apari nici măcar la mica publicitate sau nici măcar supraveghetor de sală nu te angajează la Muzeul de Artă Modernă. Cu al treilea ar fi trebui deja să vorbesc inclusiv despre noi – ei, ce faceți, pentru că așa-i groaznic pentru amândoi, e mai bine dacă o rupeți definitiv sau, dacă nu, faceți un copil. Apoi mi-am amintit că încă-i la mine cheia de la locuința de pe strada Nap, unde pot să stau liniștit câteva zile.

M-am gândit că perioada asta de câteva zile o să fie numai bună ca să-mi închei socotelile cu vreo carte mai groasă, *Muntele vrăjit* sau *Omul fără însușiri*, pentru că de ani de zile mă tot luptasem cu ele, de parcă ar fi fost vorba de rezolvarea unei teme pentru acasă la matematică, dar niciodată n-ajunsesem mai departe de pagina cincizeci. Se încâlceau literele, mă durea capul, era de parcă aș fi descifrat note muzicale. Sunt și ele la fel de cumplite, o mulțime de furnici înșirate pe cele cinci linii. În zadar o tot rugasem pe Judit să mă învețe și pe mine, de câteva ori am și început, dar n-avea nici un rost. Mi-a și spus că pentru mine probabil e mult mai logică imaginea unei pungi cu linte răsfirată pe podea, decât ceva care-i ordonat într-un sistem normal, la care i-am spus că asta-i o prostie, pentru că luate separat știu exact pe care linie ce semn trebuie notat, la fel, ce rol are si bemolul și diezul, dar,

pur și simplu, nu sunt în stare să fiu atent în același timp la toate semnele, iar ea mi-a răspuns că tocmai despre asta vorbise.

Ar fi greu să spun la modul foarte sincer care-i problema mea, de fapt, cu aceste cărți. Firește, nu-i vorba de dimensiuni, pentru că dacă-i s-o luăm așa, nici *Karamazovii* nu-i o lectură de un minut, totuși, atunci când am decis că o să învăț să citesc cu glas tare, i-am citit dulapului de bucătărie toată cartea. Nu există pe lumea asta încă un dulap de bucătărie care să-l fi ascultat atât de mult pe Johann Sebastian și pe Fjodor Mihailovici. Mămica învăța Desdemona, fetița cânta la vioară, iar băiețelul citea – apoi, cu *Legături primejdioase* am intrat să mă odihnesc în apa de baie deja răcită a mamei. La urma urmei a fost frumos. Deci, în privința celor două cărți amintite aş putea să spun că, pur și simplu, nu m-au interesat. Nenorocitul nici măcar pe jumătate n-apucase să spună ce gândește despre botanică, sau starea vremii, sau tebece, că mă și plictisea. Mie să nu-mi povestească nimeni pe cincizeci de pagini cu asistenta medicală despre ce și cum stă cu diagrama temperaturii, asta nu pentru că n-ar exista așa ceva, ci pentru că dacă eu sunt asistenta medicală îl trimit în pizda mă-sii. De altfel și asta-i tot o prostie, pentru că înainte de a înnebuni, preotul Albert Mohos ascultase pe parcursul a șaispe pagini șiazimiambătutnevasta, sau ammâncatcarneînzidepost, sau istorisiri despre cum se fură găini. Deși, textul ăsta eu l-am scris. E adevărat, m-au și trimis în pizda mamei mele. Femeia aia a ieșit din sală de parcă ar fi fost o secție de contagioși. De altfel, avusese dreptate.

Până la urmă am început cu *Muntele vrăjit*, mai ales că în primăvara acestui an o ziaristă mă întrebase dacă e intenționată paralela între *Istoria secției de incurabili* și *Muntele*

vrăjit, desigur, să n-o înțeleg greșit, iar eu i-am spus că firește, e intenționată, la urma urmei omul știe unde anume-i plasat într-un anume context cultural tot ce scrie, ce face, iar acest context cultural a fost bun, pentru că femeia nu mi-a mai pus alte întrebări deștepte. Deci, mă apucasem din nou de primul volum și mă bucuram că Eszter are aceeași ediție ca și mine, cea cafenie, cel puțin eram obișnuit cu ea, dar adevărul e că nu prea găseam nici o paralelă. În *Istoria secției...* își dau duhul cu totul altfel de oameni, din cu totul alte motive, și al naibii de tare le lipsește la toți cheful să povestească, ei, dar e totuna.

De altfel, patru sau cinci zile m-am simțit destul de bine la Davos-Dorf, numai că n-am reușit să aflu dacă există, pur și simplu, o localitate cu numele ăsta, pentru că Eszter n-are acasă atlas geografic. Deși, domnul scriitor fusese destul de pedant, nu cred să-și fi asumat răspunderea ca să-i lase pe cititori să răsfoiască degeaba atlasele. Cred că și numele lui Hans Castorp l-o fi luat din vreun catalog de specialitate sau din rubrica de decese, ce-i sigur e sigur, pentru că ce se întâmplă dacă un asemenea nume nici măcar nu există. De altfel e de înțeles, la urma urmei și eu am avut întotdeauna grijă ca Judit să scrie exclusiv numai din localitățile care există pe harta lumii. Asta nu pentru că de-a lungul anilor nu mi-ar fi trecut și mie prin minte una-alta, vreo stațiune balneară de pe țărmul râului Lethe, sau ceva asemănător, dar în cazul ăsta mama în zadar ar fi căutat-o. Dacă Juditka scrie din Antarctida, e totul în ordine, este acolo jos, e adevărat că-i al dracu' de alb, dar e acolo. Iar în ce privește rubrica de decese, Doamne iartă-mă, asta într-adevăr am uitat s-o consult.

Carevasăzică, Davos-Dorful ăsta nu-i un loc chiar de lepădat, deși până acum cel mai mult mi-a plăcut când pe terasa de pe

acoperiș femeile tebeciste îl implorau pe domnul Albin, tebecist și el, să-și pună la loc pistolul sau să nu-l alunge mereu pe băieș, când acesta vrea să-l frecționeze cu alcool. Totuși, aș fi curios dacă micul Adonis își trage sau nu până la urmă un glonț în creier. Mă interesează oarecum mai mult acest lucru, decât felul cum se miră Hans Castorp apropo de natura timpului. Dacă mă gândesc bine și domnul Füzesi se miră cât de ciudat trece timpul la câte o prelungire, de loviturile de la unșpe metri nici nu mai vorbesc, sau femeia aia în trening, Erzsi, care îi promite săptămânal lui Jolika că se spânzură, că, eventual, gazul, pentru că atunci nu numai ea, dar cu puțin noroc întregul etaj trei, iar adevărul e că această Erzsi întotdeauna m-a preocupat mult mai mult decât raționamentul domnului Füzesi privind natura ingrătă a timpului.

Uneori jucam șah, pe tabla primită de la Eszter drept cadou de Crăciun. Reușeam să joc câteva partide chiar bune. Omul are impresia că-n felul ăsta n-are nici un rost, dar nu-i adevărat. Dacă întoarcem tabla se risipesc subit toate ideile de până atunci, cel puțin în cazul în care cineva se pricepe doar cât mă pricep eu la acest joc. Pe un chibiț mai bun sau pe un deținut cu rutină nu prea l-ar deranja dacă ar vedea din partea cealaltă același lucru, dar în ultimii ani eu am jucat exclusiv cu Eszter, apoi am renunțat și la asta. În copilărie îmi plăcea să joc șah cu Judit, nu doar de dragul jocului, ci pentru că la vremea respectivă găseam mai multă logică în tabla de șah decât, eventual, într-o pungă cu linte răsfirată pe podea. Ceea ce, într-un mod ciudat de altfel, a început să se schimbe exact când s-au intensificat caracterele sexuale secundare. Într-atât, încât atunci când Judit a venit acasă de la spital după așa-zisa operație de amigdale, n-a mai prea avut rost să jucăm șah. Și pe

Eszter am reușit s-o bat doar de câteva ori, e adevărat, mai târziu a reieșit că ani la rând, în fiecare duminică seara, ea jucase șah cu medicul cailor, cel care apoi l-a adormit pe bunicul ei.

În schimb, singur, acum încercam prima dată, deși era destul de la îndemână. Cu nimic nu-i mai absurd decât, să spunem, că faci singur dragoste sau că dimineța îți bei singur cafeaua. Pot să spun că am reușit să joc câteva partide chiar bune. La un moment dat am forțat cu albul un schimb de damă, negrul chiar că nu prea avea de ales, dar după câteva mutări devenise deja clar că ar fi fost mai bine să fi sacrificat calul, pentru că prin acest schimb albul și-a pus pur și simplu ștreangul de gât. A încercat să introducă un pion pe marginea din dreapta, dar negrul a demarat într-o manevră satanică, a pornit-o cu regele și, încetul cu încetul, din pătrățel în pătrățel, a ajuns în spatele apărării, apoi pe A8 a lichidat cu tura pionul, prin asta tăind creanga de sub picioarele colegului său din fildeș.

De fapt m-am simțit destul de bine cu Castorp și cu cele treizeci și două de figurine de șah. Adevărul e că lângă Hans Castorp era mai tot timpul Clawdia Chauchat, e greu să nu vorbim despre asta, deși nici prea multe nu sunt de spus. Poate doar că atunci când trântise în urma ei deja a o suta oară ușa din sticlă a sălii de mese așezându-se apoi în jerseul ei alb la „bătrâna“ masă rusească în timp ce-și aranja cocul, adică, pe măsură ce această femeie cu trăsături kirghize își făcea tot mai des apariția, tot mai tare mă iritau disertațiile domnului Settembrini despre cum trebuie folosită gândirea corectă. Într-atât de intens, încât atunci când madam Chauchat a apărut, așa-zis întâmplător, în vestibulul din fața sălii de röntgen, când s-a așezat picior peste picior și, aplecându-se puțin din spate, a

început să răsfoiască o revistă ilustrată, omul începea să fie tot mai convins că viața lui ar fi putut să fie și altfel. Da, în cazul în care, să presupunem că-n urmă cu cînșpe ani, s-ar fi întâlnit cu această femeie, să presupunem că nu o curvă beată ar fi trecut, clătinându-se, strada, ținând într-o mână un pantof, iar în cealaltă o pasăre pe jumătate moartă, ci această Clawdia, nimeni altcineva decât tocmai ea, dar e totuna, cred că se cuvine să-mi retractez ce am scris despre catalogul de specialitate. Deci, din punctul meu de vedere m-am simțit destul de bine. La magazinul non-stop de pe bulevard mergeam doar noaptea, pentru că nu voiam să mă vadă vecinii.

Când am ajuns acasă, ușa era întredeschisă. Doi bărbați îmbrăcați în costum stăteau în bucătărie, după toate aparențele cam de mulțor. Și-au făcut câte un nes și fumau. Nu s-au ridicat în picioare, nici măcar când am intrat.

— Dumneata ești rudă? m-a întrebat cel bondoc, apoi m-a rugat să mă legitimez.

Era clar motivul prezenței lor, la fel că trebuie să îndeplinim o serie de formalități. Cel uscățiv a împins cu piciorul un scaun, făcându-mi semn să mă așez.

— Pot să-mi aprind o țigară? l-am întrebat de parcă n-aș fi fost la mine acasă.

— Firește, mi-a spus și mi-a întins pachetul lui de țigări.

— Mulțumesc, am și eu, i-am spus.

— Lasă, o să mai ai nevoie, mi-a spus, și în vocea lui nu era nici un fel de amenințare, așa că am luat din pachetul lui.

Oricum, fumăm aceleași țigări, mă gândeam. Se vedea clar că el e mai mare în grad, cu toate că au uitat să se prezinte, dar

la cei de teapa lor asta nu-i o noutate. M-aş fi bucurat să terminăm cât mai repede cu totul, doar oricum n-am să neg nimic.

— E foarte frumoasă locuinţa asta, a spus bondocul, dar înainte s-a mai uitat la celălalt, a aşteptat privirea aprobatoare, de parcă ar fi o constatare esenţială, care putea fi rostită numai cu aprobarea superiorului.

M-aş fi bucurat mai mult dacă ar fi vorbit celălalt. Părea mult mai inteligent decât ăsta cu mutra lui de porc, deşi se vedea în privirea lui de ceară că-i un sadic.

— Da, am spus, deşi nu prea aveam chef de flecăreală.

— Şi mobila e frumoasă.

— În mare parte decoruri, i-am spus.

— Totuşi, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul, a spus, ceea ce m-a enervat puţin, pentru că n-aveau nici un drept să comenteze din ce am trăit.

— Da, i-am spus monosilabic.

La început am vrut să adaug că de când mi se publică scrierile, de când susţin în diverse locuri lecturi şi vernisez expoziţii câştig şi eu destul de bine, dar am decis că nu complic conversaţia.

— Chiar şi două persoane, mi-a spus.

— Chiar şi două persoane, i-am spus şi din cauza acestei aluzii dezgustătoare a început să-mi tremure stomacul, am vrut chiar să-l pun la punct, apoi am renunţat.

— Să ne odihnim, a intervenit uscăţivul şi m-a servit din nou cu o ţigară.

Cât timp am fumat nu s-a auzit altceva decât ticăitul ceasului deşteptător. Încercam să-mi amintesc în care piesă jucase acest

ceas, dar tot timpul mă gândeam la *Mult zgomot pentru nimic*, deși în asta nu putea să fie.

— E foarte frumoasă locuința asta, a spus bondocul când am stins țigara.

— Da, am spus.

— Și mobila e frumoasă.

— În mare parte decoruri, i-am spus și abia acum mi-am dat seama că același lucru fusese spus și adineaori, deși nu cred că ne-am adunat să povestim cât de frumoase sunt decorurile despre care mama mințise că provin din moștenirea Weér.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

— Da, v-am spus deja că se descurcă.

— Chiar și două persoane.

— Chiar și două persoane. Și asta v-am spus deja.

— Să ne odihnim, a intervenit din nou uscățivul, dar n-am mai acceptat țigara, iar în timp ce tăceam eram nervos că nu-mi amintesc în care piesă fusese folosit drept recuzită ceasul ăsta deșteptător.

La fel, că de ce dracu' nu terminăm odată cu toată povestea asta. Să mă interogheze ca lumea, apoi să-mi primesc pedeapsa, închisoare pe viață sau cinspe ani, doar nici așa n-am să neg nimic.

— E foarte frumoasă locuința asta, a început din nou bondocul, iar eu aveam un chef teribil să mă ridic și să-i spun: gata, hai să mergem, dar știam că nu se poate.

La fel, mi-am amintit că treaba asta i-o spuseseam odinioară Eszterei, pe Podul Libertății, deci nu puteam să le spun același lucru celor doi zbiri.

— N-are nici un rost, le-am spus mai degrabă.

— Și mobila e frumoasă.

— Dar v-am spus deja de câteva ori că sunt doar decoruri.
— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.
— Ce vreți? l-am întrebat pe celălalt, dar nici măcar n-a tresărit.

Tocmai își sorbea cafeaua din ceașca de ceai a mamei, îi luceau ceros ochii și tăcea.

— Chiar și două persoane, a spus bondocul.
— Firește că și două persoane. Dacă-i convertiți în forinți reiese că-i vorba de salariul unui medic de aici, i-am spus.
— Să ne odihnim, a spus uscățivul și a pus ceașca pe masă.
— Să nu ne odihnim! Spuneți-mi, în sfârșit, ce anume vreți de la mine, apoi să plecăm, am spus și am vrut să mă ridic, dar superiorul a schițat din cap cum că mai bine nu, așa că am rămas la locul meu.

Apoi, până a trecut timpul afectat odihnei n-au făcut altceva decât au stat și s-au uitat la mine, toți trei ascultam ticăitul ceasului deșteptător.

— E foarte frumoasă locuința asta, a început din nou.
— Și mobila e frumoasă, și da, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul. Până când ține porcăria asta?!
— Și mobila e frumoasă, a spus.
— Vreți să terminați odată? Sunteți chiar tâmpiți sau pe mine mă considerați tâmpit?!
— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.
— Da! Ne-am descurcat foarte bine din cinci sute de franci pe lună! Ne-au ajuns până și pentru cosmetice nuauniciunrost și pentru extingtor. Ne-am descurcat foarte bine! Ne-a fost taman de ajuns!
— Chiar și două persoane.
— Termină odată, boule!

— Să ne odihnim, a spus uscățivul și m-a servit cu o țigară la fel ca și până acum, dar de data asta am acceptat pentru că tremuram deja de nervi, nemaivorbind că mi-a și picat bine.

Am încercat să-mi revin și am decis că n-am voie să-mi ies din sărite. Orice ar dori, trebuie să fiu calm. A fost o greșeală că nu le-am răspuns la întrebări. Da, asta a fost o greșeală. Am intrat în capcană. Le-am acceptat regulile jocului.

— E frumoasă locuința asta, a început din nou bondocul.

— Da, am spus.

— Și mobila e frumoasă.

— Și mie-mi place, deși sunt doar decoruri, i-am spus.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

— Da, se descurcă destul de bine, i-am spus.

— Chiar și două persoane.

— Firește, chiar și două persoane, i-am spus.

— Să ne odihnim, a spus uscățivul.

Am luat țigara, ascultam ticăitul ceasului deșteptător și simțeam că acum fusese bine. Am greșit, poate, doar că n-am răspuns cuvânt de cuvânt, exact cum răspunsesem prima dată. Apoi m-am gândit că probabil nici ei nu-și mai amintesc, așa că va fi foarte bine dacă țin minte ultima variantă, pe asta am s-o repet.

— E frumoasă locuința asta, a spus.

— Și mie-mi place, deși sunt doar decoruri, am spus, dar în secunda aceea mi-am dat seama c-am greșit, treaba asta trebuie s-o spun despre mobilă.

Am încercat să-mi maschez încurcătura și să-mi revin.

— Și mobila e frumoasă, a spus.

— Și mie-mi place, deși sunt doar decoruri.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

— Da, se descurcă destul de bine.

— Chiar și două persoane.

— Chiar și două persoane. Să ne odihnim, am spus, dar știam deja că am stricat totul într-un mod iremediabil.

Că toată truda mea fusese zadarnică, treaba asta trebuia s-o spună uscățivul. Asta numai el poate s-o spună. Eu n-am voie să spun când să ne odihnim.

— Să ne odihnim, a spus uscățivul de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, dar mai degrabă m-aș fi bucurat dacă ar fi comentat ceva.

Dacă, de exemplu, nu mă servește cu țigară. Apoi m-am gândit că precis în curând se va termina totul, doar și ei sunt oameni, nici ei nu suportă mult timp așa ceva. Și, că la urma urmei, sunt bine-venite aceste momente de odihnă, pentru că omul își poate reveni cât de cât, dar în secunda următoare începe totul de la capăt.

— E frumoasă locuința asta.

— Da.

— Și mobila e frumoasă.

— Da, dar sunt numai decoruri. Cele mai multe.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

— Da.

— Chiar și două persoane? m-a întrebat, iar eu i-aș fi răspuns că da, dar m-a străfulgerat subit că treaba asta el întotdeauna o afirmă, nu întreabă.

Că până acum nu m-a întrebat nimic. Că până acum nu mi-au adresat nici măcar o nenorocită de întrebare și am simțit că m-au atras în capcană, că vor să mă obosească, că vor să mă înhame la jug ca pe un bou, așa că nu le-am răspuns normal, am început să urlu, că nu! pentru două persoane nu ne-au

ajuns! nu ne-au ajuns pentru nimic! eu n-am făcut nimic! terminați odată, animalelor! cam așa ceva.

— Să ne odihnim, a spus uscățivul când m-am mai liniștit și mi-am cerut iertare.

Am primit o țigară și am vrut să-l întreb dacă pot să primesc și apă, dar până la urmă n-am avut curajul.

— E frumoasă locuința asta.

— Da, am spus.

— Și mobila e frumoasă.

— Întrebați-mă ceva, am spus. Chiar că n-are nici un rost așa. Întrebați-mă, iar dacă pot, vă răspund.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

— Pe bune că vă răspund. De ce faceți asta? De ce credeți că am să neg, orice ar fi? Pentru Dumnezeu, întrebați-mă ceva! Întrebați-mă, înțelegeți?!

— Chiar și două persoane?

— Da, dar asta n-are nici o legătură. Nici cu locuința, nici cu decorurile. Întrebați-mă ceva care are un rost. Întrebați-mă: de ce? Bine? Să ne odihnim, apoi întrebați-mă că de ce?

— Să ne odihnim, a spus uscățivul și m-am gândit că știu deja ce întrebări să-mi pună, așa că pot să le cer liniștit un pahar cu apă, la urma urmei nu sunt la închisoare, asta-i încă bucătăria noastră, dar apoi m-am gândit că și așa se va termina în curând, repriza asta o mai suport, e suficient dacă mărturisesc, nu pot să aibă pretenția ca-n propria mea locuință să-i implor pentru un pahar cu apă, și am mușcat filtrul țigării începând să-l mestec, pentru că mestecatul generează salivă, iar saliva astâmpără setea.

— E frumoasă locuința asta, a spus bondocul, dar era clar că voia doar să mă sperie.

Se preface că nu m-ar întreba de ce? așa că i-am răspund: da.

— Și mobila e frumoasă.

Am tăcut. Nu din încăpățănare, ci mai degrabă din cauza oboselii. M-am uitat la celălalt ca să văd dacă pot să mai tac puțin. Avea fața la fel de odihnită ca atunci când am ajuns acasă, iar privirea îi era la fel de ceroasă.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

De fapt îl uram mai mult decât pe bondocul ăsta. Cu toate că el spunea să ne odihnim și tot el îmi dădea și țigări.

— Chiar și două persoane.

Numai că nu avea nici un pic de omenie în el. De fapt se uita la mine de parcă aș fi fost un obiect. O mașinărie care fumează după patru propoziții. Îl uram, dar n-aș fi avut curajul să mă dau la el, probabil că din cauza asta îl uram, mai ales. Că-i mai puternic decât mine și că știe mai bine ce anume vrea. Celălalt nu contează, numai ăsta, animalul ăsta cu privirea de ceară. De ce nu spui să ne odihnim? A fost deja chiar și două persoane. Atunci de ce nu ne odihnim, măi, pulă? Ce te holbezi așa la mine? N-ai mai văzut un criminal?

— Să ne odihnim, a spus, apoi la chiuvetă a clătit ceașca mamei și a pus în fața mea un pahar cu apă, deși ar fi fost mai bine să mă fi întrebat dacă mi-e sete.

Dacă spune ceva, sau îmi semnalează că-i mulțumit, sau că-i nemulțumit. Înghițeam apa în ritmul ticăitului ceasului deșteptător, încet, puțin câte puțin, știam că acum n-o să fie țigară, că odihna ține doar până beau apa, iar când am pus pe masă paharul gol, gâtul îmi era la fel de uscat ca și înainte, abia atunci m-am gândit că ar fi fost bine să fi lăsat măcar câteva înghițituri, pentru că precis n-am să mai primesc încă o dată. Apoi m-am gândit că nici o problemă, dimpotrivă, a fost păcat

că am băut-o și atât, doar e clar că povestea asta o să dureze până îmi pierd conștiința. În cazul ăsta, e preferabil cât mai repede. Nici așa nu sunt curioși ce voi mărturisi. Da, acest lucru e cât se poate de clar. Niciodată n-o să mă întrebe: de ce? N-ar fi trebuit să le spun să mă întrebe.

— E frumoasă locuința asta.

E mai rău decât undea fost băiete, mă gândeam.

— Și mobila e frumoasă.

N-aveți dreptul la asta, mă gândeam.

— Totuși, din cinci sute pe lună deja se descurcă omul.

De fapt, da, mă gândeam.

— Chiar și două persoane.

Și așa o să vină Eszter, mă gândeam.

— E frumoasă și mobilat totuși și chiar și două persoane.

Eszter, mă gândeam.

— A cam obosit fiul dumneavoastră, tovarășe căpitan.

— Într-adevăr, a spus cel cu ochii de ceară, iar eu am început să hohotesc, măi animalule, măi turnător împutit de la ÁVO, te omor și pe tine, măi căcatule, dar treaba asta nu-i mai interesa.

S-au ridicat și m-au lăsat pe scaun ca pe o bucată de cârpă, apoi am auzit cum bat ușa în cuie, iar când capătul cuielor a trecut prin lemn m-am trezit speriat că urlu și curge apa de pe mine, că bate cineva la ușă și că pe moment nu știu unde sunt, apoi am fost disperat că a sosit Eszter, c-am uitat cheia în ușă și ea e cea care bate pentru că nu poate intra, și pe moment nu mi-am amintit ce trebuie să mint, că mama-i la spital, apoi m-am uitat prin fereastra de aerisire de la baie, dar era doar băiatul care aducea facturile.

Am așteptat până când băiatul a înghesuit în dosul clanței somațiile pentru plată, apoi m-am spălat, mi-am revenit complet, iar în final am pus totul la loc, șahul, *Muntele vrăjit*, lenjeria de pat. Am adunat pungile goale de biscuiți și pachetele cu țigări, am aruncat până și zațul din fierbătorul de cafea, iar în pahar am pus periuța de dinți exact așa cum obișnuiește s-o pună Eszter, pentru că nu voiam să afle vreodată că aceste zile mi le-am petrecut la ea.

Acul ăsta și-a dat duhul, mă gândeam încă în ușa, pentru că auzisem de departe cum scârțâie pick-upul. De ani de zile era defect, brațul nu se cupla cum trebuie. Covorul era acoperit cu scrisorile lui Judit, Stimată mamă, ieri am avut concert la Amsterdam, Stimată mamă, azi am concert la Lisabona, Stimată mamă, mâine o să am concert la Montreal – așezate cronologic, ca o pasiență, și abia atunci am observat că sertarul de la biroul meu fusese forțat, fiind scos totul, începând de la plicurile adresate hotelurilor care nu au existat niciodată și până la nuareniciunrost al solicitărilor pentru despăgubiri, că mama îmbrăcată în rochia ei mâncată de molii era întinsă pe patul meu, strângând încă în mâini țiganca din Caracas făcută ferfeniță și resturile răspunsului primit de la Crucea Roșie, și pentru o secundă am crezut că încă mai trăiește, pentru că avea ochii deschiși, privindu-mă ca și cum s-ar fi uitat printr-o sticlă opacă.

— Exitusul a intervenit în urmă cu o zi jumate, mi-a spus medicul, un bărbat cu o înfățișare plăcută, înainte de

pensionare, îmbrăcat într-un costum gri-ardezie, având unghiile îngrijite. Probabil inima, dar treaba asta o să reiasă la necropsie.

— E obligatorie necropsia? l-am întrebat.

— Teoretic, da, mi-a spus punând un accent abia sesizabil pe cuvântul teoretic.

— Aș vrea să știu din ce a murit, dar fără necropsie, i-am spus și i-am strecurat în mână o bancnotă de cinci mii.

— Insuficiență cardiacă. După treizeci de ani de practică medicală, omul știe treaba asta chiar și dintr-o singură privire, mi-a spus în timp ce și-a scos portmoneul și a pus bancnota împăturită cu grijă, lângă celelalte.

— Sunteți sigur? l-am întrebat.

— Eu, da. Dar dacă aveți îndoieli, firește că e mai indicat să acceptați necropsia. Nu-i chiar atât de oribilă, cu metodele de azi se pot face cusături chiar frumoase.

— De exemplu, de unde știți că n-a murit de foame? l-am întrebat.

— Nu-i așa că încă n-ați văzut pe nimeni care a murit de foame? m-a întrebat, iar eu i-am răspuns că în mod excepțional încă nu văzusem așa ceva.

Doar în curte am permis să se pună capacul sicriului, dacă tot rămăsese cu ochii deschiși voiam cel puțin să vadă câte ceva și din lumea de afară, iar vecinii s-au mirat când i-au văzut pe cei de la morgă trudindu-se să care covata din tinichea până la etajul unu, pentru că de-a lungul celor cînșpe ani uitaseră de mama la fel cum uitaseră și de veceul comun sau de spălătoria în paragină, de sub scările care duceau spre podul imobilului.

Apoi i-am spus femeii de la birou că aş dori s-o înmormântez ceva mai târziu, pentru că voiam s-o aştept pe Eszter, dar femeia a invocat noile reglementări, la fel, că e vorba de un cadavru care are deja două zile, astfel că nici măcar la suprapreţ n-am reuşit să rezolv prelungirea congelării.

— De ce nu o incinerăm? m-a întrebat. E mai practic, în cazul ăsta aţi putea opta pentru o dată care să convină tuturor membrilor familiei, la care i-am răspuns doar atât că nu-mi incinerez mama, apoi am semnat în registru, în dreptul rubricii pe care mi-o indicase.

M-am bucurat că măcar cu mormântul n-am avut probleme, la vremea respectivă mama achitase pentru douăj' cinci de ani în avans preţul unui loc de veci în Kerepesi, din care trecuseră doar cînşpe. Pietrarul mi-a spus că nu poate şterge numele lui Judit Weér, pentru că o să arate urât, dar m-am gândit că oricum e mai bine aşa, apoi ne-am înţeles că dedesubt o să graveze Rebecca Werkhard, iar dedesubtul acestuia, Rebeka Weér, şi chiar şi aşa mai rămâne loc.

— Nu doriţi ceva motto? m-a întrebat.

— Nu, asta nu, i-am spus.

— Deşi se obişnuieşte, mi-a spus. O scurtă rugăciune sau un citat dintr-o poezie. Vă arăt caietul cu mostre.

— Nu e cazul, i-am spus. Puteţi grava şi imagini? l-am întrebat.

— Desigur, mi-a spus.

— Atunci gravaţi-mi un pelican, i-am spus.

— N-am aşa ceva în caietul cu mostre. Numai cruce sau salcie-pletoasă, cam aşa ceva, mi-a spus.

— Aici e un model. Puteţi să-l reţineţi, e cu peniţă din aur, i-am spus.

Sâmbătă dimineața m-am dus încă o dată la Eszter ca să văd dacă nu cumva a ajuns deja acasă, mi-aș fi dorit să fie și ea la înmormântare, mai exact, să vadă trupul stafidit, degetele crispate cu unghiile roase pân' la sânge, cu cele șapte inele comemorative, de la inelul comemorativ primit pentru Julieta stagiunii la cel oferit de prietenii poeziei și până la inelul comemorativ al Festivalului de la Moscova, de pe care se tocise de mult stratul de aur, vopsindu-i în verde sau negru degetele, în funcție de metalul din care fuseseră confecționate: aramă sau aluminiu; să-i vadă părul galben ca paiul, năclăit de atâta fixativ, pe care de la un an la altul vopsea se întindea tot mai neuniform și prin care se putea deja zări pielea capului de culoarea cenușii, sânii din nou țepeni din cauza rigidității cadaverice, pe care odinioară, abia după o lună jumate își pusese sare, ca nu cumva să se scofâlcească sfârcurile, dar cel mai mult aș fi dorit să-i vadă privirea moartă, aceea privire care nu se deosebea cu nimic de cea vie, ale cărei licăriri albastre vor lumina începând de acum înainte adâncul unui mormânt devenit în sfârșit realitate.

Somațiile pentru plată erau tot acolo, în dosul clantei, și tot acolo le-am înghesuit și eu. Am scris pe marginea uneia că mi-a murit mama, apoi am urcat într-un taxi și m-am grăbit în Kerepesi, pentru că eram deja în întârziere.

Groparii n-aveau nici un motiv să se plângă, pentru că nici bălării, nici cuiburi de fazani, nici rădăcini de iederă. Pietrarul a cam stâlcit blazonul, în cuib gravase trei pui, treabă care m-a enervat, apoi mi-am amintit că eu sunt de vină, ar fi trebuit să-i spun că sunt suficienți doi, la fel, că nu trebuie să fie exact așa

cum e pe capacul stiloului, la urma urmei nu e vorba de panoul unei reclame, ci de o piatră funerară. De fapt el n-avea nici o vină, e obișnuit să lucreze după anumite mostre, mă gândeam, apoi i-am spus taximetristului să mă aștepte.

— Bine, dar atunci las contorul să meargă, mi-a spus.

— Firește, numai trage puțin mai în spate, i-am spus, pentru că nu voiam ca ticăitul contorului să se audă în Tatăl Nostru.

Apoi au coborât sicriul, iar eu am aruncat o floare peste sicriu și abia atunci am văzut că maldărul de pământ e încă plin de ferfenițe de hârtie, că ici-colo se mai poate descifra câte ceva de pe notele muzicale și fotografiile de familie, că există situații când cînșpe ani nu sunt suficienți nici măcar pentru viermi. Cei patru bărbați au început să lopăteze pământul, cazmaua a tăiat în două câteva râme, apoi totuși l-am trimis pe taximetrist pentru că voiam să mă mai plimb puțin.

La Perla Balcanilor se zugrăvea, n-am putut să intru. Ușa era deschisă ca să se aerisească pivnița, dar mătura era pusă-n diagonală în fața intrării, iar scările erau acoperite cu folie din nailon. Jolika tocmai se certa cu muncitorii pentru că peretele ieșise mai închis la culoare față de cum și-l imaginase ea.

— Când se uscă o să fie fix ca mostra, sărutmânușitele, explica bărbatul care avea pe cap un coif din hârtie.

— Dumneata mă crezi tâmpită? s-a răstit la el Jolika. Ieri ți-am spus că nenorocita asta de pivniță nu se uscă niciodată. Ți-am spus, nu? Ei drăcia dracu', atâta știu și eu! Vopsiți totul din nou, în culoarea pe care v-am cerut-o. În secunda asta!

— Și vopseaua o cumperi dumneata, sărutmânușitele? Astapentru că am amestecat deja vopseaua, am amestecat-o la

fix. Ergo, eu nu mai cumpăr altă vopsea, sper căvă este foarte clar, sărutmânușitele, a spus bărbatul și gesticula cu bidineaua, iar vopseaua crem se împrăstia în picături mari peste folia din nailon.

— Baosă cumperi, Pityuka, îți garantez pe un an. Distrează-te cu clienții din Buda, nu cu mine, pentru că se lasă cu plâns.

— Să nu-mi prezici mie dumneata ce și cum, pentru că noi atunci am și încheiat discuția pe ziua de azi, sărutmânușitele.

— Nu încheiem discuția, Pityuka, ci storno. Dacă ți-am spus că vopsiți totul din nou, atunci o să vopsiți totul din nou, sau facem storno și adună-ți scara.

— Mâine, sărutmânușitele, mâine. Dacă o să cumperi douăj'de kile de dispersit, atunci mâine îți vopsim pereții chiar și-n culoarea vântului turbat, dacă vrei, dar până atunci nu se poate, trebuie să se usuce mai întâi. Iar dacă se uscă, sărutmânușitele, atunci o să fie fix cum ai comandat. Fă bine și uită-te la mostră. Nici eu nu-ți spun cum trebuie diluată berea, sărutmânușitele, așacă accept reclamațiile numai după ce se uscă peretele și dacă nici atunci nu se pupă cu mostra, a spus Pityuka.

Am pornit spre casă, trebuia să curăț locuința.

Poate era mai bine că Eszter nu se întorsese încă, la drept vorbind nu prea avea ce căuta la înmormântare, în definitiv se văzuseră doar de două ori în viață, fiind și asta prea mult. E suficient dacă știe că s-a terminat. Da, cel puțin o să am timp să aranjez locuința până când sosește. O să-i spun doar că insuficiență cardiacă, e destul atât. De altfel, nici nu m-ar prea întreba. Nici eu n-am descusut-o niciodată. Am răbdat să-mi

zdrelească fața cu pumnii, să-mi arunce în ceafă capacul de lemn al Remington-ului, să nu știu nimic despre ea ani de zile. Firește, am comis și eu greșeli, oho, dar ce greșeli, cel puțin am aflat cine sunt. Da, abia dacă există ceva mai important decât să ne cunoaștem propriile slăbiciuni. Să le cunoaștem și să le ținem în frâu. Iar pentru asta chiar c-a fost mare nevoie de Évajordán. Ca omul să nu se cace pe el când în oglindă în loc de cei doi ochi frumoși vede o fiară, ci să știe ce-i de făcut. La fel și invocarea permanentă a mamei, asta poate c-a fost o greșeală chiar mai gravă decât cea cu Évajordán. La fel și spălatul cu mizeria celui alt. Dacă e s-o luăm așa, nu există o cale mai josnică și mai ridicolă pentru refugiu. La fel cum nu există o pedeapsă mai mare lăsată de la Dumnezeu decât suspiciunea. Nici măcar carcera nu te face mai însingurat decât minciuna. Fiecare flacon de săpun lichid cu miros de clor ne-a despărțit ca falia tectonică San Andreas, dar acum asta nu mai are importanță. Ba mai mult, la urma urmei e bine. Peste așa ceva trebuie să treacă fiecare cuplu. Ne-am chinuit unul pe celălalt, dar cel puțin am depășit deja momentul, mă gândeam.

Poate altfel s-ar fi întâmplat totul dacă n-ar fi fost nevoie s-o îngrijesc ani la rând pe mama. Totuși, a fost vorba de mama mea, nu puteam s-o internez la un azil al actorilor sau la un ospiciu. A primit mai mult de la mine decât a oferit ea celor doi copii la un loc. Puțini sunt dintre cei care gătesc zilnic pentru mama lor nebună, dar și mai puțini ar fi suportat tot arestul ăsta la domiciliu. Că și-a transformat locuința într-o criptă, asta numai pentru că a trăit așa, încât a scuiat-o între ochi până și un secretar de partid. Poate că sunt câțiva care gătesc pentru mama lor sau îi plătesc un meniu la o cantină, dar nimeni nu și-ar fi asumat acești cînșpe ani de închisoare. De fapt e o

adevărată minune că a rezistat până acum. La vârsta ei crizele cardiace sunt la ordinea zilei, oamenii mor de inimă cum mureau odinioară de gripă spaniolă, mă gândeam. Apoi am văzut în Parcul Muzeului o femeie mai în vârstă, își plimba câțelul, care mergea pe aleea pietruită, de parcă ar fi fost actrița Weér, dar îmi era clar că seamănă doar, la fel și că o să mi se mai întâmple de câteva ori așa ceva. Că o să fie în tramvai sau o să stea cu spatele la mine în troleu. Da, știu că mă pot aștepta la așa ceva, dar dacă știm la ce ne putem aștepta, putem să le ținem în frâu. La urma urmei nu i-am crăpat capul cu securea, mă gândeam. A spus și medicul că insuficiență cardiacă, mă gândeam. Deși mai degrabă spasm cerebral, pentru că n-a fost bolnavă de inimă, mă gândeam.

— Bună ziua, m-a salutat madam Berényi.

— Bună ziua, i-am spus.

— Condoleanțele mele, mi-a spus.

— Mulțumesc, i-am spus.

— Intri? m-a întrebat punând mâna pe poartă ca s-o țină deschisă, iar eu i-am spus și de data asta că mulțumesc, apoi m-am oprit în gang și am deschis cutia poștală ca să trag de timp, să nu urcăm împreună scările.

La ușă am sunat întâmplător de două ori, scurt, așa cum mă obișnuisem, era semnalul care o anunța pe mama că sunt eu, apoi mi-am amintit că ăsta-i un reflex condiționat, la fel ca atunci când stingem lumina, deși nici nu fusese aprinsă.

Era perioada curățeniei de toamnă și m-am gândit să duc jos teancurile de Informații Farmaceutice și Programul de Radio și Televiziune, să mă debarasez de ele. În fața

caselor erau deja pregătite maldărele de gunoi, asta pentru ca a doua zi Întreprinderea de Salubritate să transporte cantitatea imensă de mizerie care în timpul anului nu poate fi aruncată în tomberoane. În asemenea ocazii ajungeau în stradă plane distruse și conserve de fasole încă din perioada antebelică, chiuvete din metal ruginit și colivii pline de găinaț, epave de biciclete și vane de baie zgâriate și cu depuneri calcaroase, romane demodate pentru domnișoare, reviste cu ilustrații colorate și televizoare alb-negru, dormeze cu miros de bunică și albume de familie cu fotografii necenzurate, cu imagini mai picante din noaptea nunții. Moștenitorii cărau chintale de mașini de cusut Singer și ațe marca Lánchíd, lodene mâncate de molii și cărucioare-Potiomkin³⁰, tacâmuri din aluminiu, dacă tot le-au cumpărat pe cele aurite. Sufertașele puse pe marginea trotuarelor duhneau a mucegai și a mâncare de mazăre, mirosul de urină impregnat în ploști și în oalele de noapte scoase în stradă invada cartierul. Murdăria a trei generații se aduna an de an în fața fiecărei porți, iar a doua zi camionul Salubrității măcina totul, iar eu nu înțelesesem mult timp cum de încape gunoiul unei străzi întregi într-un singur container, dar unul dintre oamenii de la salubritate mi-a explicat că este vorba de un mecanism special, înțelegeți, mă rog frumos, care macină până și fierul, face dintr-o cadă o oală de noapte, înțelegeți, mă rog frumos, dacă am introduce o casă ar ieși mai mică decât un garaj, pentru că presa hidraulică nu numai că macină gunoiul, dar îl și turtește, ca pe o plăcintă, nemții au inventat-o, la ei există tradiția asta cu adunatul și măcinatul gunoaielor, înțelegeți, mă rog frumos, mi-a spus și m-a servit cu o țigară dintr-un pachet pe care îl uitaseră soldații americani într-un pod, dar încă mai avea gust.

— E mai bună decât țigările Kossuth, mi-a spus.

— Chiar că-i mai bună, i-am spus, apoi a strigat șoferul c-au terminat și să urce pe platou pentru că merg la rampă, așa că a stins cu piciorul Chesterfieldul de patruj' de ani, a urcat pe scăriță, prinzându-se de mâner.

Trei stăteau în cabină, iar el și un coleg de-al lui în spate, lângă gura presei hidraulice, ca două statui îmbrăcate în halate portocalii, care stau de pază, iar de pe cureaua pantalonilor îi atârna o pungă de nailon în care adunase tot felul de boarfe, în ideea că ar mai putea fi folosite la ceva. Iar după înmormântare m-am gândit că voi căra în stradă ziarele și revistele, că voi elibera camera servitorilor și că acolo va fi camera copilului. Apoi am cărat inclusiv hainele mâncate de molii, lenjeria de pat și prosoapele cu miros de migdale și ceai de mentă, am golit sertarele, am făcut o boccea dintr-un cearșaf în care am aruncat cutiile cu pudră de pe măsuța de toaletă, sticlutele cu parfum, cremele și vitaminele antirid, care de fapt au valorat cât un căcat degerat, degeaba și-a uns pe piele prețul unei excursii în jurul planetei, pentru că firul nimicului își țesuse în jurul ei o plasă, asemenea păianjenului în jurul gândacului de trandafir, iar lângă maldărul de cutii și sticlute am aruncat tot ce am găsit în frigider, apoi în final am făcut sul până și covoarele.

— Păcat de covorul ăsta frumos, a spus vecina de vizavi, care-l ajuta pe fiul ei cu fața plină de coșuri să care în stradă frigiderul cel vechi, pentru că-și aduseseră de la Viena un Zanussi.

— Ocupă-te de gunoiul dumitale, i-am spus, apoi când am cotit pe scări am auzit cum mă caracteriza din punct de vedere psihologic, spunându-i fiului ei că ăștia în veci n-au fost normali

și că cine știe câte zile a ținut ascuns în casă cadavrul lui mă-sa, dar nu m-a interesat.

Am vrut să arunc din cripta asta toate decorurile. Aruncasem deja fotoliul furat de la Lady Macbeth și patul Laurei Lenbach, dar tot era sufocant. Apoi am găsit toporișca, îmi amintisem că odinioară cu asta obișnuiam să cioplesc capătul bradului ca să încapă-n suport, cel puțin în perioada în care încă mai împodobeam brad de Crăciun, și am început să despic dulapul de bucătărie, de parcă i-aș fi despicat țeasta.

— Vaidumnezeule, dar ce faci? m-a întrebat madam Berényi și s-a oprit îngrozită în ușă, în timp ce eu încercam să despic dulapul și răcneam să crape odată ștoarfa dracu’.

— Marș de aici! i-am urlat și ei, dar nu s-a putut mișca, stătea și se uita la mine, de parcă i-ar fi prins picioarele rădăcină în pragul ușii. Ce te holbezi așa la mine? Vrei să mă reclami?!

— Da’ de unde. De ce te-aș reclama? mi-a spus cu fața lividă.

— Să nu mă minți! M-ai văzut în poartă! Dumneata știi foarte bine că nici n-am fost acasă!

— Când? m-a întrebat.

— N-are rost să te prefaci! Dar nu eu am omorât-o, bagă bine la cap! Să-ți arăt certificatul de deces?! Insuficiență cardiacă! E clar?! Nici n-am fost acasă! Nu puteam s-o omor din moment ce n-am fost acasă!

— Firește că nu puteai s-o omori, mi-a spus, dar apăruse deja și bărbat-su, de care tot divorța de douăj’ de ani.

— Cum îndrăznești să te atingi de nevastă-mea, măi ticălosule? s-a repezit la mine Berényi, iar eu simțeam că-mi sfărâmă clavicula, noroc că femeia l-a mai potolit.

— Lasă-l în pace. Doar vezi și tu că vorbește aiurea, i-a spus.

— Nu mă interesează, îi stâlcesc mutra! Cum îndrăznește să pună mâna pe tine?!

— Lasă-l în pace, măi animalule, m-a prins numai de braț, i-a spus și l-a scos pe bărbat-su pe coridor.

Am bocit cât a-ncăput, apoi am adormit plângând. Se întunecase deja atunci când m-am trezit și m-am ridicat de lângă ușă. Am vrut să intru la familia Berényi ca să-mi cer scuze, dar în final am renunțat și m-am apucat să adun mizeria din jur. Îmi făcuse bine plânsul, deja nu mai aveam dorul distrugerii, voiam pur și simplu doar să scap de tot ce era inutil. Am cărat până noaptea târziu ce mai rămăsese, dar am avut grijă cel puțin să nu distrug ce putea fi încă folosit. În jur de unșpe, în camera mamei rămăseseră doar pereții îngălbeniți, cu conturul mobilelor, iar în bucătărie câteva obiecte mai mărunte, o cană smălțuită, tacâmuri, cratițe. Adică, ce nu s-a spart. Ar mai fi fost ce să arunc, dar aveam deja bășici în palmă, așa că m-am așezat pe pervazul ferestrei și mă uitam la cei care scotoceau cu lanterna prin gunoaie, care în asemenea ocazii umblă cu rucsacul și cu căruțul prin tot cartierul, adunând diferite obiecte în mod selectiv.

Sunt care demontează doar butoanele de la mașinile de spălat și sunt care vânează obiecte antice, pe care le vând a doua zi la talcioc. În asemenea ocazii și eu găsisem odată operele complete ale lui Marx, e adevărat, cu paginile cam năclăite și pline de mucegai, și o râșniță de cafea cu manivelă. Dintr-un maldăr asemănător am făcut rost și de pupitrul de note al lui Judit, un obiect prețios, din aramă galbenă.

Odinioară și noi umblam noaptea în lung și-n lat prin cartier, la fel ca ăștia acum, cu lanternele.

— Pune dracu' jos țucalu' ăla, mi-a spus.

— E din majolică, i-am spus.

— Desigur, numai că-i plin de calculi urinari, mi-a spus.

— Exact unul ca asta joacă și-n Avarul, i-am spus.

— Atunci așteaptă până scot piesa de pe afiș, în ăla cel puțin nu s-a pișat nimeni, mi-a spus, iar eu am pus țucalu' înapoi în maldărul de gunoi, dar peste cinci minute, când am găsit un pupitru de note, deformat și murdar, n-a mai comentat, pentru că ăsta-i util, are cel puțin un rost.

Deși nici utilitatea nu era un punct de vedere, n-am știut niciodată să ne specializăm de-adevăratelea, asemenea celor care, să spunem, numai jucării pentru copii sau numai haine sau numai deșeurid în metal. Am văzut deja pe cineva care a dat o raită cu mașina, iar portbagajul de pe capotă era plin cu uscătoare pentru haine.

Dacă o să le preseze ca lumea, toate decorurile încap într-o valiză, mă gândeam și mă uitam la bărbatul din stradă care s-a apucat să demonteze televizorul.

— Nu-l demonta, nu-i defect, i-am spus din fereastră, dar el se holba și nu pricepea ce-i spun.

— Pe bune că funcționează, eu l-am dus jos. Acolo-i și telecomanda.

— Mai bine freacă-ți puța, cu aia să te distrezi, mi-a spus și a spart ecranul cu o țeavă de gaz, apoi s-a dus la celălalt maldăr de gunoi.

În cană am mai găsit un strop din ceaiul de mentă al mamei, apoi m-am uitat la cele trei țișcani care se certau pentru hainele mai bune. Unii au avut nevoie de lenjeria de pat, alții, de covoare, iar alții, pur și simplu numai de rafturile din dulap, dar toată lumea a găsit câte ceva. Familia Berényi s-a întors acasă în zori, m-am retras de la fereastră și am ascultat meciul dintre cei doi, cum că mie să nu-mi aduci în casă mobilă care duhnește a cadavru, la care femeia i-a spus că dacă ai fi umblat la teatru, ai ști cine a fost asta, iar până la urmă au cărat noptiera cu placă de marmură a Irinei sau a Mașei, numai bună de dulăpior de pantofi. Ar trebui să-și ceară scuze, chiar și numai placa de marmură merită atât, mă gândeam, apoi m-am așezat din nou la fereastră să mă uit la ceilalți. Uneori așteptam, dar voiam să aștept să se facă dimineață, voiam să văd mașina cu cioc de pelican, lăcomia cu care înfulecă resturile.

În general, tărâmul nimănui al trezirii este ca un nisip mișcător, care o ia într-o direcție greșită, sau mai degrabă ca un smârc, o mlaștină în care în loc să te afunzi te scoate tot mai mult la suprafață, totuși, fără prea multe rezultate notabile. Locuința era mai goală decât o baracă, dar nu mă deranja acest lucru. Pătura s-a lipit de mine, călduță, ca mătasea-broaștei, și la început am crezut că e doar transpirație, dar peste câteva minute am simțit deja mirosul sufocant de cozină. N-am să rezist astfel. N-am să aștept să urinez din nou în pat și la treiszeci de ani, mă gândeam. Și afară era ud totul, ploaia a decolorat platanii din Parcul Muzeului, cu toate că toamna așa-i de obicei. Probabil că se apropiau ceasurile amiezii, deci, dormisem în jur de douăzeci și opt de ore, adevărul e că

avusesem motive serioase. Acum trebuie să merg de-ndată acolo, mă gândeam. Am pus pătura în vană, dar cu salteaua n-am prea știut ce să fac. Pân' la urmă am aruncat apă peste ea, am scos-o din pat și am rezemat-o de soba de teracotă. Da, acum trebuie să merg de-ndată acolo, mă gândeam. Față de posibilitățile avute, îmi era destul de clar totul. Sau altfel spus: de foarte mult timp abia acum îmi era clar ceea ce de foarte mult timp s-ar fi convenit să-mi fie clar. În general, îmi era la fel de teamă ca în fața a tot ceea ce-mi era necunoscut, și-n general aveam tot atâta încredere că-i bine ce fac, câtă avusesem atunci când copil fiind, l-am trimis în pizda mă-sii pe amantul mamei. O să-mi dea cinci ani, eventual opt. Se poate rezista, au rezistat și alții, mă gândeam. Probabil o să țină seama că mărturisesc totul, mă gândeam. Trebuie să țină seama, la urma urmei, teoretic aș putea fi chiar achitat. Dar n-am să urinez din nou în pat, mă gândeam, și tocmai îmi puneam ceva curat pe mine când a sunat soneria. O vreme am ezitat în antreu, apoi a sunat din nou, și am decis că trebuie să afle și Eszter. N-are nici un rost să mai fac pe nebunul, doar și așa o să afle. Cinci ani nu pot fi negați, cum ai nega, de exemplu, că ai un amant, mă gândeam, iar când în sfârșit am deschis ușa, în prag era părintele paroh.

— Am avut treabă la Budapesta. M-am gândit să te vizitez, mi-a spus, iar pe moment nu l-am recunoscut, mai exact, l-am recunoscut, dar aveam impresia că-l văzusem cu ani în urmă, să spunem că-n sala de așteptare a unei gări, deși trecuse abia o săptămână jumate.

— De unde ai știut adresa? l-am întrebat iritat.

— De la dumneata. Deranjez?

— Nu. Adică, da. Acum nu e momentul. Tocmai fac curățenie, i-am spus stând încă în ușă.

— Rămân până diseară. Dacă crezi, pot să revin mai târziu.

— Mai bine acum. Dar mă grăbesc, și așa sunt în întârziere, i-am spus și m-am dat la o parte ca să poată intra.

— Am crezut că faci curățenie.

— Firește. Dar mă grăbesc. Totuși, ia loc, i-am spus și l-am condus în camera mea, care arăta mai ca lumea.

Și-a suflecat reverenda și a ocolit grămezile de gunoi, resturile de mobilă și cioburile de farfurii și pahare, iar în timp ce-mi adunam hainele de pe fotoliu am observat că privirea îi rămâne ațintită pentru o clipă pe salteaua rezemată de teracotă.

— Am vărsat întâmplător găleata plină cu zoaie, i-am spus și deja regretam că l-am lăsat să-mi intre în casă.

— Mi se întâmplă și mie, mi-a spus, iar eu aș fi vrut să-l întreb: el din ce cauză se pișă-n pat?

— Din păcate nu am cu ce să te servesc. În momentul de față nu am nici măcar supă la plic.

— Nici o problemă. Am urcat numai pentru o clipă, să te întreb cum ești?

— Bine.

— Pe bune, spune-mi dacă te deranjez foarte tare. Până-mi pleacă trenul oricum mai am de rezolvat una-alta.

— O să-ți spun. Ți s-a stricat mașina de teren?

— Nu, dar probabil că o vreme n-am să mă mai plimb cu mașina. Vineri am pornit să împart pachetele din ajutoare și un biet prunc a alunecat în noroi, direct sub roți. Ai văzut și dumneata cum aleargă în jurul mașinii.

— A murit? l-am întrebat.

— Har Domnului, a scăpat cu o fractură la bazin. L-au operat la Spitalul János. De asta am și venit la Budapesta.

— Dar era cât pe-aici să-l omori, i-am spus, remarcând, de altfel pentru prima dată de când intrase în baraca asta, o undă de surprindere pe fața lui.

— Da, era cât pe-aici să-l omor, mi-a spus.

— Nu te supăra. Vreau să spun că nu ți-e ușor.

— Într-adevăr, nu mi-e.

— Cred că-n asemenea momente nu te consolează că tocmai le duceai pachete din ajutoare. La fel, nici faptul că văzusem și eu cum alergau în jurul mașinii.

— Da, asemenea lucruri nu prea consolează.

— Totuși, omul ține seama de ele, i-am spus.

— E destul de firesc, mi-a spus.

— Știi, odată am vorbit cu un mecanic de locomotivă care a fost pensionat. După ce o femeie cu cei doi copii s-au aruncat în fața trenului, s-a apucat să cultive ciuperci de soi.

— Crezi că de acum înainte ar trebui să cultiv și eu ciuperci de soi?

— Da' de unde. Am vrut numai să spun că treburile astea le suportă mai ușor cei care sunt în relații bune cu Dumnezeu.

— Cred că te-nșeli, mi-a spus. Siberia poate fi suportată mai ușor. Dar după câte știu, Dumnezeu n-a eliberat încă pe nimeni din confuzia remușcărilor.

— Firește, ai perfectă dreptate, i-am spus. O să mă străduiesc să nu mai confund spovedania cu afacerea.

— Mai devreme sau mai târziu o să-ți dai seama că nu este o deosebire chiar atât de mare între spovedanie și scris.

— Și aia-i afacere. E totuna, să lăsăm asta, i-am spus din dorința de a pune punct, în sfârșit, acestei discuții, apoi, spre norocul meu am văzut pe pervazul ferestrei cana cu ceai în care încă mai era din ceaiul de mentă al mamei, de parcă ar fi fost un corn inepuizabil al abundenței. Dorești un ceai? E puțin stătut, dar merge, i-am spus, apoi am precizat că nu am zahăr, și încă înainte să-mi fi răspuns am și turnat restul de ceai în ceașca roșie, din tinichea.

— Mulțumesc, mi-a spus și a scos de sub reverendă un pliculeț cu zahăr. Mi l-au dat pe tren, la cafea, dar eu o beau amară. Le adun pentru copii. Poate că dumneata consideri asta franciscanism, dar crede-mă că se bucură mai tare decât pentru o icoană în relief.

— Nu-i franciscanism. Stai, caut o linguriță. Poate găsesc una, i-am spus și am ieșit în bucătărie ca să pescuiesc una printre tacâmurile aruncate într-un colț, încercând să mă conving singur că omul ăsta n-a venit întâmplător.

La fel, nimeni nu ia întâmplător de pe raft *Confesiunile*. Da, dacă tot coșmarul ăsta poate fi pur și simplu povestit cuiva, atunci acela e părintele Lázár, dintr-un loc uitat de Dumnezeu. Cel care în loc de icoane împarte puradeilor striviți de mașină plicuri cu zahăr. Și în timp ce încă mai căutam printre furculițele din alpaca și oalele nespălate, am stabilit lanțul cauză-efect, începând de la faptul că-n industria ușoară din Olanda se strică o mașină de tricotat și fabrică cinci sute de pulovere cu defect, trecând prin momentul când părintele Lázár are inițiativa să preia de la gărzile muncitorești conacul de odinioară al familiei Weér, ajungând până la faptul că micuțul Gabriel alunecă sub roțile mașinii, dar supraviețuiește accidentului, iată, are motiv să vină la Budapesta, dar când am

ajuns la momentul cu sunatul la ușă, iar eu, crezând că-i Eszter, îi deschid, știam deja că asta-i o prostie, și nu pentru că nu există Dumnezeu acela care să-și piardă vremea cu astfel de cai verzi pe pereți, ci pentru că există Dumnezeu, dar deja și-n urmă cu cinci mii de ani s-a căcat împrăștiat peste toate astea.

— Să te ajut? m-a întrebat, și abia atunci am observat că e în spatele meu, cu ceașca în mână.

— Nu-i nevoie, am găsit deja. O clătesc puțin, i-am spus. Mai bine să mergem înapoi în cameră, aici nu avem unde ne așeza.

— Mă surprinde în ce ambianță puritană trăiești. Adevărul e că mă așteptam la cu totul altceva.

— Așa a fost să fie, i-am spus.

— Divorț? m-a întrebat.

— Nu. Adică, da. Ieri și-a dus lucrurile. Din cauza asta-i vraiste.

— Atunci, totuși e mai bine dacă plec.

— E totuna, i-am spus. Adică, mă bucur că ai venit. Aș putea spune că te-am așteptat chiar, dar nu-i adevărat. Nici prin minte nu mi-a trecut că am să te mai văd vreodată.

— Înțeleg, mi-a spus.

— Firește, s-ar fi putut întâmpla ca la un moment dat chiar să te și vizitez. N-avem de unde să știm când alergăm la popi. Sau când ne apucăm să cultivăm ciuperci de soi.

— Înțeleg, mi-a spus.

— Deși, cu popii e la fel ca și cu medicii. Dacă omul ajunge pe mâna lor s-a dus dracu' toată șandramaua.

— Văd că vanitatea ți-e cea veche. Înseamnă că necazul nu-i prea mare.

— Da' de unde, asta n-are nici o legătură cu vanitatea. De altfel, o tabletă de Calmopirin e mai bună decât sfânta

spovedanie pentru că de la ea îți scade temperatura și-n lipsa credinței.

— Atunci să nu te spovedești, mi-a spus.

— Firește, i-am spus. N-ai o țigară? Știi, eu acum am divorțat și...

— Îmi pare rău, dar n-am.

— De altfel, e totuna. De fapt, eu am vrut să plece. Apoi am aruncat totul, începând de la cremele antirid și până la extingtor.

— Înțeleg, mi-a spus.

— Nu mai exista altceva decât ură. Știu că biserica e de altă părere, dar în asemenea cazuri n-are nici un rost. Ne-am sufocat reciproc.

— Înțeleg, mi-a spus.

— Precis că uneori și dumneata te sufoci din cauza lui Dumnezeu, dacă stați prea mult timp împreună.

— Încă n-am stat atât de mult timp împreună, mi-a spus.

— E totuna, dar înțelegi despre ce vorbesc, nu-i așa?

— Firește că înțeleg, mi-a spus. V-ați urât.

— E greu să nu urăști un parazit.

— Înțeleg, mi-a spus.

— Pe cine te întreabă după ce ai fost să te piși că undeaifostbăiete.

— Înțeleg, mi-a spus.

— De altfel, e totuna. N-am nevastă. Adică am, dar nu pe hârtie. Iar de la o vreme nu mai trăim împreună. Am agățat o curvă turbată, iar ea un astronom amator. Deși, poate că-i profesionist.

— Înțeleg, mi-a spus.

— Eu am început.

— Înțeleg, mi-a spus.
— Dar de fapt, întotdeauna am trăit cu mama.
— Înțeleg, mi-a spus.
— Numai că acum s-a întâmplat să moară.
— Îmi pare rău, mi-a spus.
— N-are de ce să-ți pară rău, ți-am spus că ne-am urât.
— Asta-i uneori o legătură destul de puternică.
— Așa-i, am spus.
— Înțeleg, mi-a spus.
— De altfel, ei îi este oricum mai bine așa. Și, poate că și mie.
Ieri cel puțin am putut să arunc o groază de căcaturi.
— Înțeleg, mi-a spus.
— Nu mai tot repeta că înțeleg! Ce ești dumneata? O gaiță?!
De asta ai venit aici?! Ce vrei să scoți de la mine?!
— Eu nu vreau să scot nimic de la dumneata. Până acum nici măcar n-am știu că ar fi ceva de scos, mi-a spus și s-a așezat comod, de parcă n-ar mai fi avut să plece niciodată. Și, te-am rugat să-mi spui dacă te deranjez.
— Mă deranjezi! Țsta nu-i un fotoliu duhovnicesc! Țsta-i fotoliul meu.
— Știu, mi-a spus.
— Ne-a fost scârbă unul de celălalt, pur și simplu. Am avut toate motivele! Ce-i atât de neobișnuit în asta?
— Deși scrii minunat despre mama dumitale, mi-a spus.
— Da' de unde! Lasă-mă cu prostiile astea! Nici măcar un nenorocit de cuvânt nu-i adevărat! Totul e minciună! Minciună distinsă cu premiul de stat! Dumneata crezi orice căcat?!
— Eu am crezut. Nu te supăra, dar cred că acum minți, deși dacă bine-mi amintesc eu nu te-am întrebat nimic. Doar de câteva ori am spus că înțeleg. Ca o gaiță. Și ai avut dreptate,

într-adevăr nu înțeleg. Poate că ai urât-o, poate că ai avut toate motivele, poate că i-ai aruncat până și ultimul prosop, dar din cauza asta încă nimeni nu urinează în pat.

Simțeam că mă sufoc. Nu din cauza furiei, ci de rușine. Sau mai degrabă, de frică.

— Nu te supăra, i-am spus.

— Vezi-ți de treabă. Pe ce temei crezi că n-am vorbit și eu ca un birjar?

— Aș dori să pleci, i-am spus.

— Aerisesc puțin, mi-a spus și a deschis fereastra, apoi și-a luat umbrela. Aduc țigări și ceva de mâncare. Bănuiesc că de mult n-ai mai mâncat. În astfel de ocazii e bine-venită și o gură de bere.

— Mai bine adu vin, i-am spus.

De-ndată ce am rămas singur în camera mirosind a urină, încetul cu încetul m-a copleșit o spaimă asemănătoare celei de odinioară, când am crezut că femeia aia vrea să mă otrăvească. Asta n-are nici un rost. Nu discut cu popii, mă gândeam. N-ar fi trebuit să-l las să intre. Dumnezeu n-are nici un amestec în treaba asta. Există un cod penal. O să pretind s-o exhumeze și să stabilească legal cauza morții, dar n-am nevoie de mângâiere sufletească. O să-mi dea cinci ani, apoi gata. Au rezistat și alții. O să țină seama c-am depus mărturie. La urma urmei nu i-am crăpat capul cu securea. La urma urmei aș putea fi chiar achitat. A spus și medicul că insuficiență cardiacă. Dacă nu m-aș duce acolo, nu s-ar afla niciodată. Dar merg. Deși, tot ce-i posibil ca deja să nu mai fie nevoie. Da, tot ce-i posibil ca de ieri să mă fi reclamat deja vecinii. N-ar fi trebuit să mă reped la madam

Berényi. La fel, n-am voie să-mi ies din sărite. Pot să trimită pe oricine să adulmece. Chiar și pe preotul ăsta. De ce nu? Trebuie să am grijă cu turnătorul ăsta, pentru că-i deștept. Prea deștept. Un nenorocit de secretar la tineretul comunist pe care l-au instruit în ale psihologiei, apoi l-au infiltrat în instituția bisericească. Deși nu-i prea posibil. S-a terminat cu practicile astea. Totuși fuge să cumpere vin, ca dup-aia să povestim. Păi nu pupi tu așa ceva. De altfel, am făcut bine că l-am lăsat să intre. Cel puțin știu cu cine am de-a face. Și ce repede a observat salteaua. Dintr-odată a depistat-o turnătorul ăsta de la ÁVO. Și a mai avut piele pe obraz să și comenteze. Oare din ce cauză se pișă-n pat un bărbat în toată firea. Cât pe-aici să-mi spună răspicat și motivul. Deși nici prin cap nu-mi trece să neg. Pur și simplu n-am venit acasă. Atât. Sunt om matur, aș putea să fiu chiar familist. Sau aș putea să am o slujbă. Prin urmare, la fel n-aș fi putut veni acasă. Sunt locuri de muncă pe care nu le poți părăsi cu săptămânile. De fapt, ar fi trebuit să fac treaba asta de foarte mult timp. Chiar înainte de Eszter. Chiar atunci când a plecat Judit. Merită cinci ani sau opt. Pe bune că merită, apoi s-a terminat. Chiar dacă nu se termină, dar tot merită. Pentru că asta nu se termină de la simplu fapt că omu' ajunge în spatele gratiilor. Treaba asta o știe până și un tâmpit. Nu-i nevoie de psihologie abisală. Dar cu popii n-am să povestesc. De acum înainte nu mai vreau să văd niciodată nici medic, nici popă. Și pe căcăciosul ăsta de astronom, tot medicul mi l-a adus pe cap. Doctorul Pula Calului, care mă înțelege pe deplin că nu vreau să o internez pe mama la ospiciu, dar că trebuie să întrerup relațiile sexuale cu femeia asta. Așa ceva nu spune nimeni, cu atât mai puțin un medic-șef. Tot mizerabilul ăsta i-a băgat în cap să plece acasă. Firește, dacă-i posibil, singură, pentru că-i

maibineasha. La dracu-i maibineasha. Știu exact ce am de făcut, dar nu mai vreau să văd niciodată nici popă, nici medic. Și am să interzic s-o exhumeze. Îi rup mâna până și lui Dumnezeu dacă îndrăznește să se atingă de mama, mă gândeam, apoi mi-am găsit, în sfârșit, sacoul.

De după un boschet din Parcul Muzeului mă uitam cum sosește cu sacoșa. Probabil că sunase mai bine de zece minute, iar când a ieșit pe poartă era mai degrabă furios decât decepționat. A mai zăbovit o vreme pe trotuar, s-a uitat la ceas, s-a tot uitat la fereastra deschisă de la etaj, apoi în sfârșit a plecat. Ploaia torențială a fost ca un duș rece, dar m-am gândit că totuși e mai bine așa. Nu este nimic mai deplorabil decât să te smiorcăi unor popi, asemenea curvelor sclifosite. Deși, la urma urmei mi-a vrut binele. E vina mea că n-am nevoie de popi. Poate dacă ar fi venit altădată, mă gândeam, apoi am urcat în locuință, pentru că încă nu știam unde trebuie să merg în asemenea situații.

Punga de plastic atârna de clanță, în ea, o sticlă de vin, un pachet de țigări, două sute de grame de parizer și două pungi cu supă Maggi, iar în dosul clanței era și un bilet pe care scria că o să revină spre seară, dar dacă nu vreau să stau de vorbă cu el acum, să-l vizitez oricând.

De fapt, el ar trebui să ne cunune, mă gândeam în timp ce fierbea apa pentru supa cremă de țelină. Deși nu cred că avem nevoie de muzică de orgă, mă gândeam. Altarul nu-i o masă încărcată cu mâncare, mă gândeam. Să se ducă în fața altarului doar cei care se și pot sătura acolo, mă gândeam. Care nu fac mofturi din cauza meniului, ci simt ce trebuie, mă gândeam,

apoi am tăiat parizerul bucățele, l-am pus în supă și am turnat și puțin vin.

Prânzul a fost bun. După ce am mâncat, am fumat o țigară, apoi am măturat peste tot, am dus de câteva ori gunoiul, iar gioarsele rămase le-am pus în camera servitorilor. Se uscase și salteaua, locuința arăta destul de bine, de altfel, îmi place să fac curățenie.

Așa cum promisesese, spre seară a sunat din nou, dar nu i-am deschis ușa, pentru că ar fi trebuit să-i dau explicații. Mai exact: voiam să-i spun câteva cuvinte de la fereastră, apoi am renunțat. Dacă se uită spre fereastră și așa mă observă, dar nu s-a uitat.

M-am gândit că o să-i scriu la un moment dat o ilustrată și-i voi mulțumi pentru mâncare. La urma urmei, în afară de el încă nu m-am întâlnit cu nici un popă care să nu râgâie câte ceva din Sfânta Scriptură după fiecare înghițitură de vin pentru liturghie. Și care să nu se refere la iubire de parcă s-ar referi la paragraful numărul unu. Da, dumneata ești un preot deosebit de bun, părinte. Supa cremă de țelină pe care mi-ai adus-o valorează mai mult decât vinul pentru liturghie al colegilor dumitale. Nu mă mir că te-au izgonit dintr-o biserică de încoronare într-un loc uitat de Dumnezeu. Crede-mă, părinte, mașina de teren a domnului episcop probabil că l-ar fi omorât pe amărâtul ăla de copil. Sau dacă totuși nu, atunci domnul episcop n-ar fi ezitat să se ducă cu mașina de teren în vizită la spital. Pentru că s-ar fi dus, nu-ncape îndoială. Și ar fi tras o așa rugăciune lângă suportul perfuziei, încât ar fi lăcrimat până și operatorul de la carul de reportaj al televiziunii. Poate că nu mi-ai da dreptate, părinte, poate că sunt pur și simplu derutat din cauza unor experiențe crude, dar iartă-mă că mă las influențat

de asemenea experiențe. Firește, e o imagine de categoria a doua despre divinitate, dar asta nu de la popii de categoria a doua am preluat-o, mă gândeam. Asta-i în mod clar o treabă particulară și regretabilă, mă gândeam. Dar cu timpul poate că se schimbă, mă gândeam. Doar știm deja că nici măcar reflexele de igienă personală nu sunt bătute-n cuie, mă gândeam. Și, ai dreptate, părinte, poate că vanitatea nu mi s-a schimbat, a rămas cea veche, dar mi-ar plăcea mult mai mult să-mi plec capul mai ales atunci când nu simt îndeosebi nevoia providenței. Așa, pur și simplu. În loc de urină să-mi acopere poala sudoarea din poala Eszterei, să spunem.

Am încercat să-mi imaginez că intru la sediul poliției din sector, dar mă împotmolisem deja la poartă. Apoi m-am gândit că ar fi bine să vorbesc mai întâi cu medicul care a constatat cauza decesului. Mi-am amintit că certificatul de deces îl pusesem într-unul dintre sertare, împreună cu celelalte acte legate de înmormântare. Noroc că nu aruncasem nici un fel de hârtii. Apoi am găsit scrisorile mamei adresate hotelurilor care nu au existat niciodată, pe care le vârâsem înapoi în sertar încă înainte de-a sosi cei de la morgă. Am scos din portmoneu lama și am deschis rând pe rând toate cele o sută douăzeci și patru de plicuri. În fiecare am găsit doar foi goale, cinspe ani n-a scris un rând, nici lui Judit, nici mie. Dacă e s-o luăm așa, în jocul ăsta nenorocit a trișat și ea din prima clipă. Avea dreptate Eszter, mă gândeam, și nu m-a surprins în mod deosebit că mama știa exact cu cine corespundează. La urma urmei, în felul ei știa totul și-și amintea totul. Apoi m-am gândit că dacă am să

mai scriu vreodată, o să-mi fie numai bune foile astea, oricum, mi-e cam pe terminate hârtia.

Portarul m-a întrebat pe cine anume caut, dar nu mi-am amintit numele, astfel că a trebuit să mă uit din nou pe certificatul de deces. Am urcat pe jos până la trei, pe de o parte pentru că aşteptau destul de mulţi liftul, iar pe de altă parte pentru că încă nimeni nu s-a grăbit niciodată doar pentru că ştie că-i mai bine să-şi clarifice cât mai repede o anume problemă. La un moment dat, când am cotit pe scări, m-am oprit şi m-am uitat în oglinda geamului dacă mi-e în regulă sacoul, dacă nu mi-am încheiat aiurea nasturii de la cămaşă, apoi mi-am umezit vârfurile degetelor cu salivă şi mi-am şters ochii, pentru că nu voiam să arăt ca un om fără căpătâi. Trebuie să fiu calm, mă gândeam, şi că ar fi trebuit să mănânc mai mult, pentru că flămând fiind, omul nu poate fi suficient de disciplinat. Apoi am urcat mai departe până la trei, iar în faţa uşii trei sute douăzeci nu mă mai gândeam la altceva decât că şi aici clanţa e din aluminiu.

— Intră, a spus o femeie auzind că bat la uşă, iar eu m-am prezentat şi i-am spus că-l caut pe doctorul István Frégel, la care ea mi-a răspuns că domnul doctor lipseşte momentan, dar dacă-i urgent, să-l aştept pe coridor, deşi e mai bine să revin în jurul prânzului.

— Atunci, mai bine mâine, i-am spus.

— Vreun mesaj? m-a întrebat.

— Nu, e o problemă personală, i-am spus şi am răsuflat uşurat că totuşi, nu acum, nu azi, eventual doar în jurul prânzului, da, o să revin după prânz, şi mă grăbeam să cobor

scările, dacă ar fi fost după mine aş fi alergat, dar tocmai atunci s-a deschis uşa liftului, fiind cât pe-aici să mă ciocnesc nas în nas cu medicul legist.

— Pe mine mă cauţi? m-a întrebat şi se vedea pe el că nu zburdă de bucurie văzându-mă, dar ştiam foarte bine că dacă acum plec, n-am să mai revin niciodată.

— Da, i-am spus, şi de-ndată mi-a fost clar ce am de făcut, la fel de clar ca şi ieri dimineaţă, când am simţit că pătura se lipeşte călduţă de mine, ca mătasea-broaştei.

Am intrat în birou de parcă aş fi intrat la poştă să plătesc facturile, apoi i-am spus cât mai clar posibil, prin propoziţii simple, că eu mi-am ucis mama.

— Şi ce vrei de la mine? m-a întrebat.

— Nu înţeleg. Cum adică ce vreau? Modifică certificatul de deces. Dumneata eşti cel care ştie ce trebuie să se treacă în asemenea cazuri în certificat.

— Toate astea o să le povesteşti şi celor de la poliţie?

— Bineînţeles, i-am spus.

— Îţi prescriu ceva medicamente, deşi treaba asta ar trebui s-o facă un medic specialist. Eşti cam extenuat.

— N-am nevoie de medicamente. N-ai priceput ce ţi-am povestit?

— Ba da, am priceput. Te autoacuzi pentru moartea mamei dumitale. Şi, probabil, nu fără motiv.

— Nu mă autoacuz! Nici acum nu ţi-e clar? Sau ţi-e teamă că te vor sancţiona că ai pus banii-n buzunar şi n-ai făcut necropsia?! Am vrut să moară! Ştiam exact că o să moară! Asta se numeşte crimă!

— Te rog să te abţii. Nu există codul ăla penal conform căruia dumneata ai fi un criminal. Poate că eşti o canalie, dar

oricât ai vrea, formal n-ai comis nici un fel de crimă. Sau dacă da, a fost una genială. Pe dumneata te vor vântura cu două șuturi în cur din toate secțiile de poliție din țară, înțelegi? Dacă nu faci o scenă de isterie mai ceva ca asta n-ai să ajungi nici măcar la o secție de psihiatrie mai acătării, mi-a spus și a scos o rețetă ca să-mi prescrie ceva calmante.

Deja îmi era rușine că mi-am pierdut capul, dar nu mă așteptasem la așa ceva, nu eram pregătit pentru nuexistăcodulălapenal. Omul își imaginează că dacă-și distruge mama, pentru fapta sa există un paragraf.

— N-am nevoie de medicamente, i-am spus tremurând din toate încheieturile, dar încercam să mă disciplinez.

— Totuși, îți scriu rețeta. Dacă nu vrei, n-ai să le cumperi.

— Adică, mă consideri bolnav.

— Nu, doar extenuat. De altfel, eu te cred. Tocmai de aceea m-aș bucura dacă n-ai mai veni pe aici. Poate că accept cu plăcere să bag cinci mii în buzunar, dar nu suport canaliile. Nici măcar atunci când suferă vremelnice tulburări sufletești. Tratează-te, ți-am prescris medicamente, o să-ți treacă. Nu numai dumneata ești în situația asta.

— Înțeleg, i-am spus.

— Dacă bine-mi amintesc, dumneata ești scriitor sau așa ceva.

— Da, i-am spus.

— Atunci scrie o carte. Îndreaptă-ți atenția spre o sublimare. Te vei liniști, și mai ești și plătit pentru asta.

— Da, i-am spus.

— Ei, atunci capul sus. Acest mic element sufletesc mai încapă în planul de muncă. Ți-am scris un medicament care nu exclude băutura, deci poți să și bei.

— Da, i-am spus în timp ce mă ridicam și am pus cele două rețete în buzunar.

Primele câteva zile au fost destul de mizerabile. Firește m-am gândit că nu voi ieși din locuință. M-am și aprovizionat cu o grămadă de lucruri, iar pe deasupra m-am certat cu casierița. Mi-a spus că nu-i magazin angro și să pun de-ndată înapoi pe raft toate pungile cu biscuiți, la care i-am spus să facă bine și să mă servească, pentru că a trecut perioada când cei de la ÁVÓ erau la putere, când se putea numai un kilogram. Dacă am chef, cumpăr tot magazinul, cu tot cu teigheaua frigorifică și cu reclama de neon. Eram furios că vorbise cu mine pe tonul ăsta, doar pentru că-i eram antipatic.

— Dacă nu marchezi în casă prețurile, plec fără să plătesc, i-am spus.

— Încearcă numai, te bag la răcoare ca pe un căcat, mi-a spus.

— Din păcate nu-i chiar așa de simplu. Și fii amabilă dă-mi și șaizeci de pachete de țigări, i-am spus, cei din rând își pierduseră răbdarea, dar toată lumea a recunoscut că am dreptate, la urma urmei pe banii mei pot cumpăra cât ceai de mentă și câți biscuiți vreau.

Apoi, o femeie mai în vârstă i-a făcut observație să-și facă meseria pentru că altfel o s-o reclame și va fi dată afară, cu apucăturile astea locul ei ar fi în Piața Lehel, astfel că-n final am putut să plătesc, dar domnișoara a introdus în casa de marcat rând pe rând prețurile de la fiecare pungă de biscuiți, cutie de ceai de mentă și supă la plic, asta ca să pună la încercare nervii celorlalți, iar drept rest, mi-a trântit în față numai mărunțiș.

— Numără-i, mi-a spus.

— Mulțumesc, mai bine dă-mi de ei o cutie de chibrituri și zece pungi de nailon, i-am spus, apoi am înghesuit cumva mizeriile cumpărate, dar încă și-n stradă tremuram de nervi, pentru că n-are nimeni dreptul să-mi vorbească astfel, atâta timp cât nu știe nimic despre mine, să nu mă trateze ca pe-o cârpă de șters pe jos.

Carevasăzică m-am gândit că nu voi ieși din locuință, ceea ce de altfel e destul de firesc, dar a treia sau a patra zi am constatat că așa ceva nu-i de mine. Chiar și atunci când am fost orb Judit a trebuit să mă scoată pe coridor, la plimbare. Pe de altă parte, tot ce-i posibil ca nici acum să nu văd totul atât de clar cum s-ar cuveni, dar de la atât încă nu sunt nebun. Iar dacă se întâmplă să văd mai clar lucrurile decât mulți alții, doar de la atât abia dacă aș fi un călugăr. Prin urmare, în ce mă privește, și arestul la domiciliu asumat voluntar n-ar fi altceva decât o simplă clovnerie.

Primele câteva zile au fost destul de mizerabile. După discuția purtată cu doctorul Frégel se putea ști destul de exact că adevărata Zonă a Tihnei e puțin mai departe decât Marea Tranquillitatis, dar probabil că e mai accesibilă. Iar dacă omul lucrează, fără îndoială că timpul se împotmolește în nămol, cum e la prelungiri. Sau altfel spus, în timpul scrisului, fusul orar de la Greenwich este înlocuit cu cel de la Davos-Dorf; și foarte ciudat, dar acest lucru este complet independent de faptul că vom coborî sau nu de pe munte, după ce terminăm ce ne-am propus.

Întotdeauna am fost un om slab, n-am fost nici perseverent, nici credincios. Mult timp am crezut că am cel puțin un vis incert și confuz despre o anume frumusețe și ordine, și că acest lucru înseamnă, totuși, ceva, deși nu. Am citit undeva că sunt oameni care construiesc labirintul, și sunt care se rătăcesc prin el. Ei bine, poate singura calitate deosebită pe care o am: că sunt capabil să îndeplinesc de unul singur ambele sarcini. Dar deja nu-i treaba mea să decid dacă edificiul meu este echivalentul celui din Creta, să spunem, sau doar o muncă de grădinar tunsă cu abilitate. În schimb, de ce și cum am ridicat acest edificiu destul de arid este o muncă de investigație pe care cu anevoie o poate efectua altcineva în afară de mine.

Inițial am vrut doar să-i scriu o scrisoare mai lungă Eszterei, mai ales despre ce se întâmplase cu mama. E adevărat că se văzuseră doar de două ori, fiind și asta prea mult, dar am considerat că trebuie să știe. Deci, am început să scriu mai multe scrisori, dar m-am împotmolit la formula de adresare, ceea ce, de altfel, nu m-a mirat. În ultimul deceniu și jumătate am scris două feluri de scrisori: câteva, chiar primele, începeau cu Dragă Judit, iar celelalte cu Stimată Mamă. În concluzie: am toate motivele să consider că din punct de vedere al discernământului, istorisirile mi-au fost întotdeauna mai izbutite decât scrisorile. Dar din păcate, părintele Lázár a greșit profund când a crezut că există vreo asemănare, cât de mică, între scris și cel de-al patrulea sacrament. Risc, dar afirm, a greșit aproape cât greșise și mama, care mi-a spus: nici nu-ți poți imagina, băiete, câte lucruri își poate ierta omul când e nevoie.

Nu-i foarte complicat la ce mă gândesc, e nevoie doar de o oglindă semitransparentă, ceva asemănător cu geamurile de la

edificiile noi, pentru birouri finaciar-bancare. Ba mai mult, pentru înțelegerea profundă a pildei e cât se poate de bine dacă lipsește din ea liniștea sacrală a bisericilor.

Cel care e înăuntru vede bine tot ce se întâmplă-n stradă. Vede cum plouă pe strada plină de praf, și nu se plictisește, deși e mereu la fel. Îl vede pe șoferul autobuzului cum trânteste iar ușa în fața cuiva, și nu înțelege de ce-i place să facă mereu asta. Și-l vede pe domnul W. care și azi se oprește pentru o clipă ca să-și fixeze ceasul înapoi, pentru că, să spunem, domnul W. este un întârziat notoriu, și iar nu-i trece altceva mai bun prin cap decât că la el e opt fix, deși e deja opt și zece. Firește, știe și că dacă domnul W. ar fi, de exemplu, șofer pe un autobuz, n-ar trânti niciodată ușa în fața nimănui, dar acest lucru aproape nu contează din punctul de vedere al istorisirii noastre. Pe noi ne interesează doar că cel care-i înăuntru vede totul destul de bine.

Dacă până acum am fost noi cei care au stat înăuntru, atunci de data asta să fim noi domnul W., care în timp ce-și fixează ceasul își ridică privirea și se uită în oglinda asta. În general, vede că stă pe marginea trotuarului și tot moșmondește la flecuștețul Doxei, la fel ca-n fiecare dimineață, de cinspe ani încoace. Că i s-a răsucit cravata, pentru că iar alergase ca un nebun. Că iarăși plouă la fel, cu găleata, că iarăși autobuzul șapte stropește la fel totul în jur cu mizeria dintr-o băltoacă, deși, mai degrabă nici nu mai observă toate astea. Dar mai ales vede că din priviri îi străfulgeră spaima pentru că urmează iar un moment teatral, că ora opt, sau opt și zece, și iarăși decide că mai degrabă nu se mai culcă de acum înainte niciodată, pentru că nu există ceva mai cumplit.

Apoi, își dă seamă subit că, de fapt, stă în fața unui geam și că dinăuntru cineva îl privește de ani de zile tocmai cum minte. Dacă cunoaștem într-o câtva natură umană, nu-i greu să ghicim ce se petrece în fiecare. Cel care stă îndărătul sticlei simte o tulburare ciudată, dar înțelege pe deplin că-n privirea celui alt spaima degenerază-n ură. Această înțelegere probabil că nu-i prea departe de ce înseamnă iertare. În schimb, dacă se privesc sau nu în ochi în clipa aceea, e o întrebare la care, de fapt, nu se poate răspunde. Chiar și privit dinăuntru, e doar poate că, dar privit dinafară e și mai complicat.

Iar acum să ne imaginăm că noi înșine stăm de ambele părți ale geamului fumuriu. Liniștiți ne putem imagina, e mult mai puțin complicat, dar asta nu prea modifică, din păcate, problema privitului în ochii celui alt. Ei bine, cam așa ceva e scrisul. Spovedania și dezlegarea se pot petrece exclusiv prin intermediul unui paravan cu gratii.

De la consignație am cumpărat un radio portabil Sokol. Inițial îl cumpărasem pentru muzică, pentru că eram obișnuit că-n camera mamei să bâzâie toată noaptea televizorul, iar eu pot dormi mult mai bine așa. Apoi am început să ascult posturile franceze, rusești și portugheze, dar de la un timp m-a enervat deja. Din câteva frânturi de cuvinte sau, pur și simplu, pe baza accentului, omul poate să-și dea seama de-ndată despre ce-i vorba, deși în realitate nici măcar nu știe dacă-i o emisiune de știri sau teatru radiofonic. Deci, înțelege întâmplător o jumătate de cuvânt și inevitabil începe să fie atent, având din ce în ce o senzație mai acută că rămâne în urmă. Apoi am trecut la posturile arabe, unde nici măcar un cuvânt german, latin sau

slav, doar monotonia unei limbi pe care n-o înțelegeam deloc. Dat la încet, e mult mai bună decât muzica sau posturile europene. De parcă ar vorbi Dumnezeu, când pe voce de bărbat, când pe voce de femeie.

Mai este o întâmplare pe care vreau neapărat s-o povestesc. Mama și colegii ei trebuie să prezinte un program în strada Markó, iar eu am implorat-o să mă ducă și pe mine, pentru că voiam să văd cum arată o închisoare. Cred că era o zi de patruaprilie³¹ sau una de douăzeciaugust³², deși mai degrabă prima. Da, pentru că aveam pe mine haina din velur. Judit mi-a spus să mă potolesc, pentru că-i un loc la fel de mizerabil ca grădina zoologică, și a rămas să exerseze, în schimb eu mi l-am imaginat mai degrabă ca pe un teatru, unde inclusiv spectatorii sunt costumați și, făcând excepție de ziua de azi, trebuie să privească în fiecare seară scena goală, până la sfârșitul vieții.

Programul a fost prezentat într-un fel de sală festivă sau de cultură. Poezii, cântece, marșuri muncitorești, scenete cu conținut educativ, greierele și furnica. Domnul actor Diós era greierele, pentru că știa să cânte la vioară, cel puțin ca un amator, dar pentru o închisoare e destul și atât. Aveau greață de asemenea spectacole, care pe deasupra nu erau obligatorii, deci cât se poate de rău, pentru că omul știe destul de clar ce se întâmplă dacă refuză ceva care-i obligatoriu, dar dacă nu-i obligatoriu, nici măcar nu știe dacă i se cuvine sau nu un punct în plus, sau e totuna. Deci, era un program ceiîn mânănuiminciună, pentru că dacă-i așa, poate că-n stagiunea următoare nu trebuie să interpreteze Gorki.

Fără îndoială că față de cum a fost, mă așteptasem la ceva care să semene mai mult cu un teatru. Cam la o înălțime de cinci metri, luminau niște tuburi de neon care din motive de siguranță nu puteau fi stinse, și-n sală mirosea ca într-o cantină școlară. Sub stemă era scris un citat, cred că ceva legat de justiție. Deținuții stăteau pe niște bănci fără spătar, erau disciplinați, e adevărat că de-o parte și de alta, de-a lungul peretelui, era plin de gardieni. Deci, nu prea semăna cu un turneu din provincie, acolo cel puțin lumea se foiește până la începerea spectacolului, ronțăie bomboane agricole, fluieră dacă eroul negativ o ia prea tare razna. Dar mai ales nu stau atâția gardieni la ușă, ci doar câteva plasatoare, femei ceva mai în vârstă și mult mai amabile.

Stăteam în primul rând, la margine. Nu mi-am scos paltonul, era destul de frig, de aici îmi amintesc că era patruaprilie. Nu mi l-am scos și pentru că dedesubt, sacoul era aproape de aceeași culoare cu hainele deținuților, iar eu voiam să păstrez totuși o anume distanță. Lângă mine stătea un bărbat cu înfățișare de atlet, dar mă refer doar la statură, uniforma fiind aidoma unui semn de egalitate între cineva și nimeni. Trei sute de diaconi într-o biserică arată la fel de oribil ca trei sute de deținuți într-o sală de cultură sau ca trei sute de soldați în permisie, în Gara Keleti. Așa că, degeaba avea bărbatul ăsta alura unui atlet, și degeaba avea o privire mult mai umană decât a gardianului de lângă noi, n-ar avea nici un rost să susțin că arăta ca un metalurgist, sau ca un profesor de educație fizică, sau ca un poet care s-a făcut mare.

Pe antebraț avea un tatuaj albastru, o femeie cu niște sâni imenși și coadă de pește. Mă uitam la tatuajul ăsta, dar mă deranja că desenul era cu capul în jos, că nu vedeam capul

femeii, pentru că bărbatul având coatele rezemate pe genunchi, mâneca hainei îi alunecase până sub gâtul sirenei. L-am salutat și l-am rugat să-mi arate chipul femeii, dar el și-a aranjat mâneca hainei și mi-a spus că asta nu-i pentru copii, puștiule.

— Sunt Andor Weér, i-am spus, apoi am adăugat că adineaori mama mea a recitat din Attilajózsef.³³

— O mie douăj' patru, mi-a spus, apoi a zâmbit și mi-a spus și numele adevărat, dar pe ăsta nu mi-l mai amintesc.

L-am întrebat de ce e la închisoare.

— Nici asta nu-i pentru copii, mi-a spus, dar să fiu convins că fără motiv n-a făcut rău niciodată nimănui.

L-am întrebat câte zile o să mai fie deținut, iar el m-a întrebat care-i numărul cel mai mare pe care mi-l pot imagina?

I-am spus că infinitul.

Mi-a spus că așa ceva nimeni nu-și poate imagina.

I-am spus că eu, da.

Mi-a spus că atunci e-n regulă, o să ajung cineva în viață. Apoi m-a întrebat câți ani am.

I-am spus că șasejumate.

Mi-a spus că atunci mai degrabă să nu-mi imaginez infinitul, ci că am trăit deja de patru ori mai mult decât până acum. Atunci când se va elibera, eu o să fiu un bărbat matur și că poate o să am deja nevastă, o femeie la fel de frumoasă cum este mama mea acum.

— Mama o să fie și atunci la fel de frumoasă cum e acum, i-am spus.

— Păi bineînțeles, puștiule, mi-a spus și m-a mângâiat pe creștet.

Am încercat să-mi imaginez că am trăit deja de patru ori mai mult, dar n-am reușit. Doar atât am reușit să-mi imaginez că tot

atât am trăit de patru ori la rând, iar nu-i același lucru.

— E destul de mult, i-am spus în lipsă de altceva mai bun.

— Se poate rezista stând chiar și-ntr-un picior, mi-a spus, apoi ne-am uitat la program, pentru că unul dintre gardieni ne-a făcut semn să tăcem.

Nu exista podium, pe podea au lipit o dungă din bandă izolatoare, îndărătul acesteia avea loc reprezentăția, iar lateral au atârnat pe o sfoară câte o perdea groasă, imitând astfel perdelele de la culise. Urma sceneta în care mama e muncitoarea, domnul actor Bojtár e tractoristul și discută ce-i de făcut cu un maistru care fură rulmenți din fabrică. În dialogul dintre cei doi era vorba că mama îl văzuse pe maistru cum împachetează în batistă un rulment, dar nu vrea să raporteze, la urma urmei nu de la ea îl furase, dar tractoristul i-a explicat că greșește profund, pentru că ce se întâmplă dacă tocmai tractorul lui ar avea nevoie de respectivul rulment, și asta tocmai în perioada secerișului, când deja grâul de anul trecut e pe terminate, în felul ăsta trebuie să se oprească pentru câteva zile cu recoltarea și n-o să fie destulă pâine, prin urmare, și mama ar trebui să-și dea seama că o să sufere personal din cauza acestui furt, dar nu numai ea, ci întreaga societate din Ungaria.

— Din grâu proaspăt nu se macină făină, pentru că mucezește de pe o zi pe alta. E bine să știi treaba asta, puștiule, mi-a șoptit, având grijă, ca pe cât posibil, să nu audă ceilalți.

— Nu actorii scriu textele astea, i-am spus pentru că-mi era cam rușine că mama vorbește prostii pe scenă.

— Firește, mi-a spus, apoi m-a întrebat dacă am frați sau surori.

— Am o soră, dar nu-i place închisoarea. A rămas acasă, exersează. E violonistă, foarte talentată, i-am spus.

— Tu la ce ești talentat? m-a întrebat.

— Încă nu știu, mă preocupă destul de multe lucruri. Dar în special desenul, i-am spus, apoi l-am întrebat dacă el are copii, iar el mi-a răspuns că are un băiat, aproape de vârsta mea, și că-i talentat la înot.

— Obişnuiți să înotați și împreună? l-am întrebat.

Mi-a spus că da, că el l-a învățat, că mergeau pe malul Tisei în fiecare vară.

I-am spus că-n cazul ăsta băiatul lui are voie, totuși, să se uite la sirenă.

— Tu ești mai periculos decât un procuror, mi-a spus și m-a întrebat dacă nu vreau să stau în brațele lui, iar eu i-am răspuns că ba da.

Restul a fost destul de cumplit. În secunda în care m-a luat în brațe au apărut doi gardieni, l-au ridicat pe bărbatul cu înfățișare de atlet, i-au răsucit mâinile la spate și l-au scos din sală, iar eu am început să țip să-i dea drumul, că n-a făcut nimic, să-l lase-n pace pe tata, în timp ce restul deținuților se prăpădeau de râs. Apoi mama m-a împins îndărătul perdelelor și mi-a dat o palmă dumnezeiască, nu atât pentru că strigasem, cât mai degrabă pentru că-l numisem tată.

Firește, celălalt sfârșit al întâmplării e și mai cumplit. Adică atunci când gardienii i-au răsucit la spate mâinile bărbatului și l-au târât din sală, eu n-am îndrăznit să scot un cuvânt. Chiar și peste ani tot număram când se va elibera cel cu numărul omiedouăjpătru, pentru că tremuram de frică să nu dau cumva ochii cu el.

Într-o seară căutam ceva cerneală în sertarul meu, dar a trebuit să mă mulțumesc cu pixul, pe care, de altfel, îl detest, dar e totuna. Deci, mi-a ajuns în mână un caiet cu spirală. În prima secundă am crezut că a fost al lui Judit, pentru că eu fusesem stângaci. Am scris destul de mult timp totul cu mâna stângă, cel puțin jurnalul de vise, poeziile, cam așa ceva. Asta pentru că la vârsta de paispe-cinșpe ani se cam intensifică sentimentul sănătos al rușinii. Poate că omul suportă chiar bine orgasmul simulat de actrița Ivett Bíró în garderoba Restaurantului Kárpátia, dar dacă-i vorba de sonetele cu rime împerecheate scrise pentru actrița Weér, atunci inevitabil dosește totul și, desigur, se joacă de-a v-ați ascunselea cu eternitatea. Apoi, încetul cu-ncetul reiese că media de vârstă a eternității este în jur de patrușcinci, uneori mai aplaudă, alteori se ridică și iese din sală, dar mai ales stă acasă și citește câte ceva înainte să adoarmă. Ba mai mult, cu timpul se poate bănuî din câte exemplare este compusă eternitatea: în cazul meu, în Ungaria, în prezent, din circa cinci mii de exemplare, ceea ce, de fapt, nici nu-i atât de rău, iar despre ediția franceză care-i de actualitate încă nici n-am vorbit. Într-un cuvânt, de-ndată ce-nhățăm eternitatea, începe subit să se descompună. Devine Jolika, femeia care-i de părere că despre asta poți să scrii, pentru că-i frumoasă, și încasatorul, care-i de părere că despre asta neapărat, pentru că au fost găsite documentele. Devine întrebarea mamei, ceînseamnămizeriaastabăiete, și clămpănitul până-n zori al mașinadescrișîmprumutată de Eszter – ca un pian cu corzile sculptate din lemn. Revenind la caietul cu spirală, am găsit în el o istorisire de o juma' de pagină despre cei din Pompei. Mai exact despre săpăturile de acolo: cei

care descoperă cavitățile de mărimea unui om, apoi le mulează în gips, rămân cu triumful înghețat pe buze pentru că-n adâncul lavei răcite își regăsesc propriile amprente. Și, firește, erupe Vezuviul, și o ia totul de la început, pentru că la cînșpe ani omul nu poate încă să facă abstracție de așa ceva.

În urmă cu două săptămâni a venit Eszter. Nu, mai degrabă cu trei. Cu trei săptămâni. Chiar în ziua când revenise la Budapesta. M-a întrebat ce s-a întâmplat cu mama, iar eu m-am străduit să-i povestesc cât se poate de cinstit. Am mințit doar că nu în locuința ei, pentru că nu voiam sub nici o formă s-o implic în toată povestea asta. Astfel că am inventat-o pe fata cu numele de Adél Bárdos, cu care mă cunoscusem în tren, așa că la ea, dar mi-a spus că-i absolut inutil, cel puțin acum să nu mint; de-ndată ce a intrat în cameră, știuse că am dormit acolo.

Am întrebat-o de unde bănuiește, la care mi-a spus, că deși de ani de zile n-a vrut să facă din asta o problemă, dar știa că niciodată n-am fost în stare să deosebesc care-i fața și care-i dosul păturii. Apoi a mai adăugat că această Adél a fost, de altfel, iubita mea din grădiniță, care mâncase hohotind nisip când mama a decis că ne va muta la grădinița de elită a ministerului.

I-am spus că nu-și amintește bine, că poate să aibă și altcineva cheie, care de asemenea nu-i în stare să facă deosebirea între fața și dosul păturii, la care mi-a spus să mă liniștesc, sunt singurul care are cheie.

O vreme am tăcut, apoi am observat că încă-i îmbrăcată-n palton și am întrebat-o dacă nu vrea să-l dezbrace.

— Fac un ceai, i-am spus, iar ea mi-a spus că bine, apoi am așteptat lângă sobă să fiarbă apa.

Am întrebat-o ce părere are despre mine.

Mi-a spus că părerea ei despre mine acum n-are prea multă legătură cu ceea ce simte.

Am prins cu batista toarta căinii, ea a adus ceștile și zahărul. Am realizat că vine pentru prima dată în camera mea, deși trecuse deja printr-un avort, două secții de psihiatrie, că, firește, au fost și altele. Nici nu-și prea găsea locul. În final s-a așezat înapoi în fotoliu, iar eu, pe pat, unde stătusem și adineaori.

— Cum a fost acasă? am întrebat-o, deși în realitate am vrut s-o întreb dacă singură sau l-a dus cu ea și pe astronom.

— Mai bine să nu vorbim despre asta acum, mi-a spus.

— Firește, i-am spus, apoi am tăcut din nou.

Încercam s-o privesc de parcă pentru prima dată și mă gândeam că femeii ăștea i-aș povesti totul chiar dacă abia azi-dimineață m-ar fi prins de braț pe Podul Libertății. La fel, cel puțin atunci n-aș ști de ce-i ajunge părul doar până la umeri și de ce are riduri în jurul ochilor.

— Mă duc acasă, mi-a spus.

— Mai rămâi puțin, i-am spus.

— Vreau să spun că mă mut acasă.

— Când? am întrebat-o.

— Încă nu știu. Așa ceva durează cel puțin șase luni. Poate și mai mult.

— Atunci e bine, i-am spus, apoi mi-a povestit că bărbatul care odinioară cumpăraseră casa a murit de trei ani, că a vorbit deja cu moștenitorii și că ar putea-o răscumpăra din contravaloarea locuinței din strada Nap, pe care o achitase între timp.

— Înțeleg, i-am spus și mi-a trecut subit prin minte că mai degrabă ar trebui vândută locuința asta, cea de pe strada Nap am putea-o păstra pentru când venim la Budapesta, apoi mi-am dat seama că asta n-are nici un rost.

— Șase sute de kilometri nu-i o distanță atât de mare. Într-o noapte ești acolo.

— Firește, i-am spus.

— Probabil că și eu voi veni destul de des.

— Știu, i-am spus.

— Dar pentru mine orașul ăsta este un iad.

— Știu, i-am spus.

— Poate că și celălalt o să fie un iad, dar cel puțin acolo sunt acasă.

— Știu, i-am spus.

— Într-adevăr ar fi fost mai bine să nu vorbim despre asta acum.

— Da' de unde. Până acum am vorbit prea târziu despre tot și despre toate, i-am spus.

— Atunci, nu plânge.

— Nu plâng, mi-a intrat doar fumul în ochi, i-am spus, iar când a venit și m-a sărutat pe frunte, gheara de fier a nimicului nu-mi mai strângea beregata, ba mai mult, mă bucuram că avusese impresia că ochii mi s-au umezit din cauza plecării acasă.

— Pot să dorm aici? m-a întrebat.

— Firește, i-am spus, dar când limba i s-a strecurat între buzele mele și s-a cățărat pe bolta largă din cerul gurii, a început să-mi fie groază că voluptatea ei o să mă clatine.

Că un țipăt și câteva contracții ale mușchilor o să facă pur și simplu țândări blocul de beton cu care, iată, conviețuiesc deja

destul de bine, și pe care în săptămânile din urmă nu l-au putut eroda nici spaima, nici argumentele raționale, nici medicamentele doctorului Frégel.

— Nu, i-am spus.

— Taci, mi-a spus și mi-a descheiat cămașa, dar pe când i-aș fi putut ajunge la poale, în zadar am încercat să mă gândesc la cei de la salubritate și la mașina lor de tocat decoruri.

Pe de o parte, pentru că ultima dată, acum un an, iar pe de altă parte, probabil din cauza spaimei. Deci, pe când i-aș fi putut ajunge la poale, în zadar m-am străduit să mă gândesc la orice. E adevărat, nici ceasul deșteptător din recuzita lui Dumnezeu nu s-a oprit, s-a pătat doar salteaua, dar mi-a spus că nu-i nici o problemă.

Cu fața lipită de pântecul ei încercam să mă îndepărtez cât mai mult de la tot ce gândea. Număram cărțile de pe raft: din proză, o mie două sute până la em. Cam multe. Ar fi trebuit să le arunc cel puțin pe alea scrise cu mânuși de cauciuc, mă gândeam. Apoi a stins veioza și ne-a învelit pe amândoi.

— Vii cu mine? m-a întrebat.

— Nu, i-am spus, apoi am tăcut din nou, dar de data asta în întuneric.

— Atunci rămân la Budapesta.

— N-ai nici un motiv să-ți faci griji din cauza mea. Doar tu mi-ai spus că pot să trăiesc până și pe fundul mării.

— Am greșit, mi-a spus.

— Da' de unde, i-am spus și am îmbrățișat-o, avea fața plină de lacrimi, dar nu plângea, cel puțin nu se simțea în voce.

— Până când o să mă mai minți? m-a întrebat.

— Trei săptămâni. Poate o lună. Sunt încă doar la Podul Libertății.

- N-ai dreptul la așa ceva, mi-a spus.
- E singurul la care am tot dreptul, i-am spus.
- Nu tu ai omorât-o pe mama ta. Mama ta te-a omorât pe tine. Și, probabil că și pe Judit.
- Poate, i-am spus, apoi n-am mai vorbit nimic până dimineța.

Atunci când m-am trezit, făcuse deja cafeaua. În pielea goală, doar cu sacoul meu pe umeri, stătea la fereastră, privea ploaia și platanii din Parcul Muzeului. I-am spus să nu se supere pentru cele de azi-noapte, chiar dacă aș avea dreptul, lașitatea e o cucoană mare, doar mă cunoaște. Dar în săptămânile care au trecut, într-adevăr m-au preocupat aspectele astea, ceea ce-i destul de firesc, pe deasupra faptul că vrea să se mute acasă, deci, și treaba asta a fost ca o ultimă ajustare a ștreangului. Dar că n-aș vrea să trăiesc nici pe o banchiză, nici pe fundul mării, ceea ce, de asemenea, e firesc. Aș vrea mai ales un copil, firește, nici într-un caz aici, în cripta asta de odinioară, prin urmare, mai degrabă locuința asta ar trebui vândută, din banii primiți am putea răscumpăra nu numai casa bunicului ei, dar ne-ar mai rămâne și pentru traiul zilnic, acum forintul se schimbă destul de bine, în cazul ăsta locuința de pe strada Nap am putea-o păstra pentru când venim la Budapesta, pentru că eu oricum va trebui să vin la editură, numai că mai am nevoie de trei săptămâni, cel mult o lună, până termin cartea asta, noroc că merge destul de bine, fapt care mă miră cel mai tare în primul rând pe mine, altădată pierd vremea cu lunile la câte un epitet, iar acum merge strună, e adevărat, probabil că o să-mi ia mai mult timp corectura, dar

dacă reușesc să țin ritmul ăsta, atunci la sfârșitul lui octombrie se poate apuca de dactilografiat, numai că de data asta ar fi bine să nu-mi caute ea editură, pentru că treaba asta nu s-a dovedit prea norocoasă, asta a fost o glumă deplasată, ei, dar acum e totuna, carevasăzică, mai am nevoie de câteva săptămâni de singurătate pentru ca, în sfârșit, să-mi fie clar ceea ce de foarte mult timp s-ar fi convenit să-mi fie clar, prin urmare, câteva săptămâni să nu mai vină pe la mine, să renunțăm și la zilele de luni, apoi o să anunț în Expressz vânzarea locuinței, pentru că agenții sunt în general șarlatani, ar fi foarte bine să le scrie încă de azi moștenitorilor, iar de-ndată ce sosesc banii de la tata am putea să le trimitem accontul...

— Ai terminat? m-a întrebat.

— Da, i-am spus.

Mi-a pus sacoul înapoi pe spătarul scaunului, iar eu m-am așezat pe masă și o priveam cum se îmbracă. Avea sfârcurile întărite a vinețiu și-i tremura tot trupul, la fel ca odinioară, când stătuse într-o cadă de apă rece ca gheața. În priviri nu avea nici compătimire, nici ură, nici indiferență. De fapt, nu avea nimic. De parcă acum s-ar fi născut, dar Dumnezeu o pedepsise ca dintr-odată să aibă treiștrei de ani, și deja de cel puțin a cincea oară. Mai întâi și-a tras ciorapii și pantofii, apoi și-a îmbrăcat și bluza.

— Să rămân aici? m-a întrebat.

— Nu. Nu ți-ai ierta niciodată.

— Mi-e absolut indiferent pe care dintre cele două n-am să mi le iert, mi-a spus și și-a îmbrăcat și fusta. Doar că ar fi mai suportabil decât să stau acasă și să tot fac presupuneri.

— Nu va trebui să presupui nimic.

— Cum ți-e ție bine.

— Așa mi-e mult mai bine, i-am spus.

— Știu, mi-a spus, apoi am ajutat-o să-și îmbrace paltonul, m-a sărutat pe frunte și a ieșit pe ușă de parcă s-ar fi dus numai la magazin, să cumpere pâine.

În sfârșit, de câteva zile s-a oprit ploaia și am coborât pentru o juma' de oră în Parcul Muzeului. Lângă fântâna cu apă potabilă am găsit un porumbel sfârtecat, probabil îl aranjase vreun câine. Am încercat să înjgheb lanțul cauză-efect, începând de la faptul că la înmormântarea domnului actor Újhelyi i-am spus furios lui Judit că dacă și-a epuizat deja porția de minciună să meargă acasă și cu una din corzile viorii să-și taie venele de la mână, continuând cu momentul când mama a pus să se controleze de o sută de ori hornul imobilului pentru că noi comentasem un titlu care anunța în pagina întâi o tragedie, și ajungând până la faptul că în ciuda interdicțiilor, dobermanul jucăuș al domnului Schöbel, de exemplu, se furișează în Parcul Muzeului după porumbei, iar eu deja pierd vremea cu epitetele, deja de zile-ntregi nu mai merge strună, deja degeaba caut finalul pentru povestea petrecută la închisoare, pentru că unul e tot atât de adevărat ca și celălalt, iar atunci cobor pentru o juma' de oră chiar înainte ca intendentul să fi descoperit stârvul ăsta de porumbel, pe deasupra am și o pungă de nailon în buzunarul paltonului, deci am încercat să înjgheb acest lanț, dar mi-am dat seama că-i o prostie la fel de mare ca și-n sceneta aia, când mama rămâne fără pâine pentru că maistrul a furat din fabrică un rulment ca să-i facă o trotinetă copilului. E o prostie, nu pentru că nu există

Dumnezeul acela care să-și piardă vremea cu astfel de cai verzi pe pereți, ci pentru că asemenea lucruri îl preocupă, pierzându-și vremea cu ele, pe cel care dintr-o parte vede destul de clar totul, dar din cealaltă parte vede doar că iar stă pe marginea trotuarului, cu mâna pe flecuștețul de buton al ceasului, dar în zadar tot încearcă, pentru că-n cei cînșpe ani a paradit tot mecanismul, și nu mai poate să fixeze înapoi arătătorul ceasului.

Apoi a venit intendentul, avea la el bastonul cu un cui la un capăt, la fel și un sac negru de nailon, și a cules cutiile de țigări, ambalajele de ciocolată și alte resturi aruncate în jurul băncilor. O parte din penele de porumbel au rămas acolo, la urma urmei e un rest organic, dar a reușit să adune cea mai mare parte a păsării, iar eu mă gândeam că în ciuda tuturor strădaniilor imaginea mea despre divinitate e destul de infantilă, prin urmare, intendentul cu sacul de nailon încape liniștit în această imagine. Că Providența nu trebuie neapărat să aibă aripi albe, poate să circule la fel de bine într-un balonzaid bej și-n adidași cu șireturi din sfoară. Că Providența poate să tușească și să scuipe de trei ori, ca să nu-i cadă părul, când pune-n sac un rest de porumbel plin de noroi. Apoi mă gândeam că-n lipsa porumbelului, e la fel de bună și hârtia de ziar.

Dacă număr bine, azi se împlinesc treizeci și șase de ani de când Andor Darvas, Rebeka Weér și Éva Jordán s-au așezat pe bancheta din spate a unei mașini de serviciu, o Volga, asta pentru ca regretabilele evenimente să nu le conturbe aventura. Jordán mi-a și dat o fotografie care fusese făcută în cabana de vânătoare aparținând internelor, situată în pădurile din zona

Őrség, aproximativ în zilele când colegii de an ai tatălui meu, cei de la secția de maghiară-istorie, pregăteau cocteiluri Molotov în sticle de bere Kőbányai. E o fotografie de mărimea unei ilustrate, cu marginile zimțate, nu-i o operă de artă, dar e bine concepută, și nici măcar nu-i îngălbenită. Cei trei stau la o masă de bucătărie făcută din scânduri, în fața lor, pahare și o cană din sticlă plină pe trei sferturi cu vin, în spatele lor, întunericul camerei din interior. Tata e îmbrăcat într-un pulover pe gât, stă la mijloc, mama își apleacă lejer capul pe umărul lui, are buzele întredeschise. În dreapta, Éva e rezemată într-un cot, își ține bărbia în palmă, și între două degete, o țigară, cealaltă mână e pe mâna mamei, dar asta nu se vede clar din cauza căinii. Toți trei se uită în lentila unui Zorki și așteaptă ca declanșatorul să expună. În privirile lor nu se deslușește nimic artificial. Nu zâmbesc și nu se uită visător în gol. Se vede pe ei că sunt fericiți. Iar dacă număr bine, la sfârșitul lui noiembrie, când se întorceau spre Budapesta, pe bancheta din spate erau deja cinci persoane.

Inițial plănuisem să-i scriu Eszterei câteva rânduri pe spatele fotografiei, dar nu mi-a trecut nimic prin minte. Așa că-n final am adresat ilustrata, apoi am urmărit din fereastră când se termină depunerea de coroane din fața clădirii Radioului³⁴, pentru că acolo e cutia poștală cea mai apropiată.

Mi-e frică, firește. Dar până când soba de teracotă se încălzește ca lumea o să mai am trăsături umane. Dacă aș sta afară, să spunem în curtea unei case de pe malul unui lac, undeva într-un loc uitat de Dumnezeu, în Carpați, nici atunci n-aș putea să scriu altceva decât că mă fascinează doar un singur lucru: cerul înstelat care-i deasupra mea. Iar asta e încă foarte puțin.

- [1.](#) Căile Ferate Maghiare.
- [2.](#) Veche unitate de măsură pentru suprafețe agrare, folosită în Transilvania, egală cu 0,5775 hectare.
- [3.](#) Unitate monetară în Ungaria, între 1 ianuarie 1927 – 1 august 1946.
- [4.](#) Cafeneaua *Anna*, din centrul Budapestei, unul dintre locurile preferate de întâlnire a curvelor de lux.
- [5.](#) Cartier de maghernițe în sectorul 18 din Budapesta.
- [6.](#) Punctul de trecere la frontiera cu Ucraina.
- [7.](#) Renumită localitate turistică și balneoclimaterică din nordul Ungariei.
- [8.](#) Cel mai mare râu în vestul Ungariei, care alimentează lacul Balaton.
- [9.](#) Cotidian budapestan.
- [10.](#) Corespondentul ONT-ului din România.
- [11.](#) Cotidian din Ungaria.
- [12.](#) Corect: *Nők Lapja*, revistă săptămânală din Ungaria.
- [13.](#) Cotidian din Ungaria.
- [14.](#) Corect: Jenő Knézi – a fost unul dintre cei mai mari reporteri sportivi din Ungaria.
- [15.](#) Echipă de fotbal din Budapesta.
- [16.](#) András Törőcsik – unul dintre cei mai populari fotbaliști din Ungaria.
- [17.](#) Cotidian sportiv din Ungaria.
- [18.](#) Corect: Györg Cigány – cunoscut reporter muzical și realizator de emisiuni muzicale din Ungaria.
- [19.](#) 15 Martie – Ziua Revoluției Maghiare de la 1848; 23 Octombrie (1956) – ziua în care a început Revoluția Anticomunistă din Ungaria. Înainte de 1990, în preajma zilelor de 15 martie și 23 octombrie, persoanele bănuite de manifestări specific anticomuniste erau arestate temporar.
- [20.](#) În Ungaria, înainte de 1990, în buletinul de identitate figura fiecare loc de muncă al persoanei respective, data angajării, transferului etc.
- [21.](#) Dramă de Füst Milán.
- [22.](#) Autorul se referă la faptul că înainte de retragerea trupelor sovietice, respectiv, de schimbarea regimului comunist, acest bulevard s-a numit Bulevardul Népköztársaság – Bulevardul Republicii.
- [23.](#) Aluzie la piesa dramaturgului croat Miroslav Krleža (1893-1981).
- [24.](#) *Blocnotesul de la Bor* – titlul ultimului volum de versuri aparținând poetului maghiar Miklós Radnóti (1909-1944), al cărui manuscris a fost găsit în groapa comună de la Bor, localitate din fosta Iugoslavie, unde fusese împușcat alături de alți deportați de origine evreiască.
- [25.](#) Denumire pentru Serviciul Maghiar pentru Securitatea Statului.

- [26.](#) Una dintre cele mai mari șahiste din lume, supranumită „prințesa șahului mondial”; încă de la o vârstă fragedă șahista din Ungaria îi uimise pe profesioniștii din domeniu.
- [27.](#) Corect: *Magyar Nemzet* – cotidian din Ungaria.
- [28.](#) Corect: *Új Magyarország* – cotidian din Ungaria.
- [29.](#) O prestigioasă revistă maghiară lunară de literatură și actualitate culturală.
- [30.](#) Aluzie la celebra secvență cu căruciorul pentru copii care se rostogolește pe scările portului Odessa din nu mai puțin celebrul film *Crucișătorul Potemkin*, în regia lui Serghei Mihailovici Eisenstein.
- [31.](#) Ziua Eliberării.
- [32.](#) Ziua Constituției Maghiare.
- [33.](#) Corect: Attila József (1905-1937), unul dintre cei mai reprezentativi poeți maghiari din perioada interbelică, interpret al dramaticelor frământări și neliniști ale omului modern. A aderat la mișcarea muncitorească revoluționară.
- [34.](#) Aluzie la comemorarea celor care și-au pierdut viața în zilele Revoluției anticomuniste din Ungaria, în anul 1956.